

โอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนใน เมียนมา

ข้อมูลหนังสือ

หนังสือชื่อ : คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในประเทศเมียนมา

ชื่อผู้แต่ง : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ปีที่จัดทำ : 2561

จำนวนหน้า : 180 หน้า

คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในประเทศเมียนมา

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทร. (662) 507 8218-20 โทรสาร. (662) 547 4212-4

เว็บไซต์ : <http://www.ditp.go.th>

สารบัญ

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ	7
1.2 ลักษณะภูมิอากาศ	8
1.3 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	8
1.4 เมืองหลวง/ เมืองสำคัญ/ เมืองท่า	9
1.5 การปกครอง และการแบ่งเขตการปกครอง	11
1.6 ระบบการปกครอง	12
1.7 ประชากร/ สังคม/ วัฒนธรรม	13
1.8 ภาษาราชการ	14
1.9 สกุลเงิน	14
1.10 เวลา	14
1.11 วันหยุดนักขัตฤกษ์ วันหยุดราชการ	15
1.12 การคมนาคมและการขนส่งสินค้า	15
1.13 จุดผ่านแดนระหว่างไทยกับเมียนมา	17

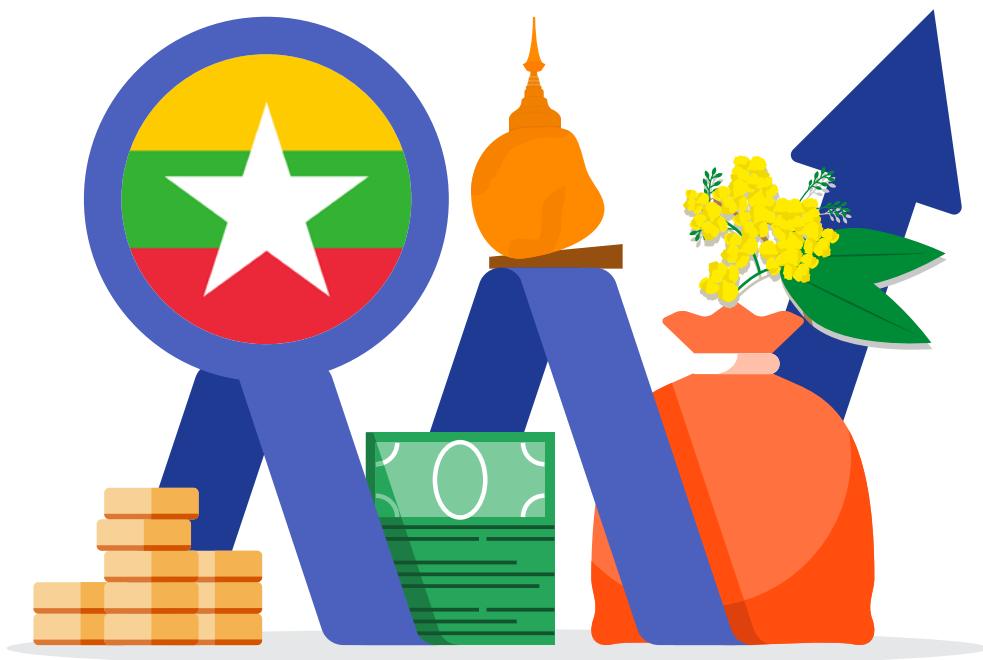
2. เศรษฐกิจการค้า

2.1 ภาวะเศรษฐกิจการค้า	23
2.2 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจสำคัญ	24
2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	25
2.4 นโยบายด้านเศรษฐกิจการค้า	29
2.5 การค้าระหว่างประเทศ	31
2.6 การค้าระหว่างไทย-สาธารณรัฐสหภาพเมียนมา	35
2.7 กฎระเบียบการนำเข้าสินค้า	42
2.8 ระบบโลจิสติกส์และการขนส่ง	47
2.9 กลยุทธ์การส่งเสริมสินค้าไทยสู่ประเทศเมียนมา	48
2.10 โอกาสทางการค้าและปัญหาอุปสรรค	50

3. รายงานภาวะอุตสาหกรรม	52
4. การลงทุนในเมียนมา	
4.1 ต้นทุนการทำธุรกิจ	60
4.2 การจัดตั้งบริษัท	82
4.3 ข้อมูลการลงทุน	91
4.4 การเลือกทำเลที่ตั้งในการประกอบธุรกิจ/ นิคมอุตสาหกรรม	110
4.5 แรงงานและการจ้างงาน	119
4.6 ใบอนุญาตและหน่วยงานเกี่ยวกับกิจการขนส่ง	128
4.7 การเงินการธนาคาร	134
4.8 การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา	147
4.9 วัฒนธรรมและมารยาททางธุรกิจ	158
4.10 สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต	160
5. ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นในการลงทุน	
5.1 ข้อควรคำนึงเมื่อมีการลงทุนในเมียนมา	167
5.2 ระบบการชำระเงิน	167
5.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ทั่วไป	168
6. คำถามที่ถามบ่อยเกี่ยวกับการค้าการลงทุน	169
7. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อ	176
8. บรรณานุกรม	179

1

ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับสองของภูมิภาคนี้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างละติจูดที่ 9-29 องศาเหนือ ลองจิจูดที่ 92-102 องศาตะวันออก มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 676,577 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นดิน 653,844 ตารางกิโลเมตร พื้นน้ำ 22,733 ตารางกิโลเมตร

เมียนมาตั้งอยู่ตามแนวอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 2,832 กิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับ 5 ประเทศ คือ

- ประเทศจีน ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (2,185 กิโลเมตร)
- ประเทศลาว ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (253 กิโลเมตร)
- ประเทศไทย ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ (2,401 กิโลเมตร)
- ประเทศอินเดีย ทางด้านทิศตะวันตก (1,463 กิโลเมตร)
- ประเทศบังกลาเทศ ทางด้านทิศตะวันตก (193 กิโลเมตร)

ความยาวพื้นที่เมียนมาตั้งแต่เหนือจรดใต้ยาวประมาณ 2,051 กิโลเมตร ส่วนที่กว้างที่สุดมีระยะทาง 936 กิโลเมตร และส่วนที่แคบที่สุดมีระยะทาง 40 กิโลเมตร

ภูมิประเทศของเมียนมาอาจแบ่งได้เป็น 2 เขตใหญ่ คือ เมียนมาตอนบน (Upper Myanmar) และเมียนมาตอนล่าง (Lower Myanmar) ในแต่ละ 2 เขตใหญ่นี้มีการแบ่งออกเป็น 2 เขตย่อย ดังนี้

1) เมียนมาตอนบน (Upper Myanmar) แบ่งออกเป็น 2 เขต ได้แก่

1.1) เขตเทือกเขา เป็นบริเวณทิวเขาทางภาคเหนือและที่ราบสูงฉาน ซึ่งจะประกอบไปด้วยภูเขาสูงมากมาย มีพื้นที่กว้างขวางแต่มีคนอาศัยอยู่น้อย ได้แก่ รัฐฉาน รัฐคะฉิ่น และรัฐชิน

1.2) เขตส่วนกลาง เป็นพื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ อยู่ในเขตแห้งแล้ง (Dry Zone) ประกอบด้วยพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี (Ayeyawady) ที่ราบลุ่มแม่น้ำสะโตง (Shittaung) และที่ราบลุ่มแม่น้ำชินวิน (Chinwin) ได้แก่ เขตสะกาย เขตมะเกว เขตมณฑลทะเลย์ รัฐกะยา เขตปะโก และรัฐกะเหรี่ยง

2) เมียนมาตอนล่าง (Lower Myanmar) แบ่งออกเป็น 2 เขต ได้แก่

2.1) เขตลุ่มปากแม่น้ำ เป็นพื้นที่บริเวณปากแม่น้ำอิรวดี ใช้สำหรับการทำนาปลูกข้าว และถือว่าเป็นพื้นที่ที่ผลิตข้าวได้มากที่สุดของเมียนมา ได้แก่ เขตอิรวดี และเขตย่างกุ้ง

2.2) เขตชายฝั่งทะเล เป็นพื้นที่เขตชายฝั่งทะเลและเขตที่ราบลุ่มปากแม่น้ำ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการทำประมง ได้แก่ รัฐยะไข่ รัฐมอญ และเขตตะนาวศรี

1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

เมียนมาอยู่ในภูมิภาคเขตร้อนแบบมีมรสุม บริเวณเขตชายฝั่งทะเลและลุ่มปากแม่น้ำ มีฝนตกชุก เขตส่วนกลาง อากาศร้อนและแห้งแล้ง และเขตเทือกเขามีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งประเทศอยู่ระหว่าง 20-36 องศาเซลเซียส เมียนมามี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน: เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อากาศจะร้อนจัดมากโดยเฉพาะเขตส่วนกลาง
- ฤดูฝน: เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงปลายเดือนตุลาคม ฝนจะเริ่มตกประมาณปลายเดือนพฤษภาคม และจะตกชุกมากเมื่อมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวเบงกอล
- ฤดูหนาว: เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวจัดในเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม โดยเดือนพฤศจิกายนมีอากาศเย็นสบาย

1.3 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

จำนวนประชากร	55.12 ล้านคน (CIA Fact book, 2018)
เชื้อชาติ	เมียนมา 68% ฉาน 9% กะเหรี่ยง 7% ยะไข่ 4% จีน 3% มอญ 2% อินเดีย 2% และอื่นๆ 5%
ศาสนา	พุทธ 87.9% คริสต์ 6.2% มุสลิม 4.3% อิสลาม 0.8% ฮินดู 0.5% อื่นๆ 0.2% และไม่มีศาสนา 0.1%
ภาษา	เมียนมา
อัตราการเพิ่มของประชากร	0.91 (CIA Fact book, 2017)
อัตราการเกิด/ อัตราการตาย	เกิด: 18.1 คนต่อประชากรพันคน/ ตาย: 7.4 คนต่อประชากรพันคน (CIA Fact book, 2017)
รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี	1,800 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี (CIA Fact book, 2015) จัดอยู่ในประเทศที่ประชากรมีรายได้ปานกลาง-ต่ำ
สัดส่วนประชากรเมือง/ ชนบท	ประชากร 35.2% อยู่ในเขตเมือง (CIA Fact book, 2017)

1.4 เมืองหลวง/ เมืองสำคัญ/ เมืองท่า

เมืองหลวง

กรุงเนปีดอว์ (Nay Pyi Taw) เป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ของเมียนมา (ย้ายเมื่อปี 2548) ตั้งอยู่ตรงกึ่งกลางประเทศ ระหว่างย่างกุ้งกับมัณฑะเลย์ ห่างจากย่างกุ้งไปทางทิศเหนือประมาณ 360 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 7 พันตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 1.1 ล้านคน เดินทางโดยรถยนต์จากกรุงย่างกุ้งใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมง

กรุงเนปีดอว์มีการออกแบบวางผังเมืองเป็น 4 เขตหลัก ได้แก่ เขตราชการ (Ministry Zone) เขตโรงแรม (Hotel Zone) เขตอุตสาหกรรม (Industry Zone) และเขตทหาร (Military Zone)

จุดที่น่าสนใจของกรุงเนปีดอว์ คือ รัฐสภาแห่งสหภาพเมียนมา ที่มีการก่อสร้างเป็นอาคารขนาดใหญ่ น่าเกรงขาม โดยเฉพาะถนนทางเข้ารัฐสภามีขนาดกว้างถึง 12 ช่องจราจร และอนุสาวรีย์ของกษัตริย์เมียนมา 3 พระองค์ ได้แก่ พระเจ้าอโนรธา แห่งอาณาจักรพุกาม พระเจ้าบุเรงนอง แห่งอาณาจักรหงสาวดี และพระเจ้าอลองพญา แห่งอาณาจักรชเวโบ เมียนมาจัดสร้างอนุสาวรีย์ขึ้นอย่างยิ่งใหญ่เพื่อระลึกถึงเกียรติคุณของบูรพกษัตริย์ที่ได้รวบรวมเมียนมาให้เป็นปึกแผ่น

อนุสาวรีย์ 3 กษัตริย์ของเมียนมา

เมืองสำคัญ/ เมืองท่า

กรุงย่างกุ้ง (Yangon) อดีตเมืองหลวงของเมียนมา ในสมัยที่ตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ เดิมชื่อเมืองดาโกง (Dagon) มีพื้นที่ประมาณ 1 หมื่นตารางกิโลเมตร พื้นที่เขตเมืองประมาณ 598 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 7.3 ล้านคน เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการกระจายสินค้าไปยังเมืองต่างๆ ของประเทศ เนื่องจากมีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานมากกว่าเมืองอื่น เป็นศูนย์กลางการลงทุนที่สำคัญ โดยมีเขตนิคมอุตสาหกรรม (Industrial Zone) และเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา (Thilawa SEZ)

เมืองบะโกหรือพะโค (Bago) เดิมชื่อเมืองหงสาวดี เป็นเมืองหลวงของเขตบะโก อยู่ห่างจากกรุงย่างกุ้งไปทางทิศเหนือประมาณ 80 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 3.9 หมื่นตารางกิโลเมตร เขตบะโกมีประชากรประมาณ 4.8 ล้านคน เฉพาะเมืองบะโกมีประชากรประมาณ 1.7 ล้านคน เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวและสินค้าเกษตรที่สำคัญ มีโรงงานน้ำตาล โรงงานทอผ้า

และโรงงานเซรามิก อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยมีพระราชวังบุเรงนอง พระเจดีย์ชเวมอดอร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

เมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay) อดีตเมืองหลวงของเมียนมา ก่อนที่จะกลายเป็นเขตอาณานิคมของอังกฤษ มีพื้นที่เขตเมืองประมาณ 163 ตารางกิโลเมตร เขตมัณฑะเลย์มีพื้นที่ประมาณ 3.7 หมื่นตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 6.1 ล้านคน เฉพาะเมืองมัณฑะเลย์มีประชากรประมาณ 1.7 ล้านคน อยู่ห่างจากกรุงย่างกุ้งไปทางทิศเหนือประมาณ 620 กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนที่สำคัญของเขตส่วนกลางและตอนเหนือของเมียนมา เป็นศูนย์กลางเส้นทางการค้าไปยังอินเดียและจีน (ตอนใต้) เป็นแหล่งรวมงานศิลปหัตถกรรม ทั้งงานภาพ งานแกะสลักไม้-หินอ่อน-หยก การสร้างสถูปเจดีย์ การผลิตแผ่นทองคำเปลว และงานหล่อรูปต่างๆ เป็นแหล่งเพาะปลูกฝ้าย ยาสูบ ถั่วต่างๆ

เมืองเมียวดี (Myawaddy) เป็นเมืองชายแดนที่สำคัญของรัฐกะเหรี่ยง มีพรมแดนติดต่อกับอำเภอแม่สอด จังหวัดตากของไทย มีประชากรประมาณ 2.1 แสนคน เป็นด่านการค้าชายแดนที่สำคัญ มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมสินค้าจากชายแดนไทย ก่อนที่จะกระจายสินค้าไปยังเมืองต่างๆ ของเมียนมา ถือเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าทางถนนสายหลักของไทยกับเมียนมา อีกทั้งมีเขตนิคมอุตสาหกรรมเมียวดีที่สามารถรองรับการเป็นฐานการผลิตสินค้าของไทย

เมืองท่าชีเหล็ก (Tachileik) เป็นเมืองชายแดนที่สำคัญของรัฐฉาน มีพรมแดนติดต่อกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายของไทย มีประชากรประมาณ 1.7 แสนคน เป็นด่านการค้าชายแดนที่สำคัญอีกแห่ง มีบทบาทสำคัญในการเป็นช่องทางขนส่งสินค้าจากไทยไปยังเมืองต่างๆ ทางตอนเหนือของเมียนมาและจีน (ตอนใต้)

เมืองทวาย (Dawei) เมืองหลวงของเขตตะนาวศรี เขตตะนาวศรีมีประชากรประมาณ 1.4 ล้านคน ทวายมีประชากรประมาณ 4.9 แสนคน มีเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (Dawei Special Economic Zone: Dawei SEZ) ร่วมลงทุนระหว่างไทย เมียนมา และญี่ปุ่น ถือเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเมียนมา ด้วยพื้นที่ 250 ตารางกิโลเมตร ห่างจากด่านบ้านน้ำพุร้อน จังหวัดกาญจนบุรี ประมาณ 132 กิโลเมตร มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการลงทุนและการขนส่งสินค้าไปยังอินเดียและสหภาพยุโรป อีกทั้งทรัพยากรธรรมชาติยังมีความอุดมสมบูรณ์ เช่น แร่ดีบุก ทังสแตน เป็นต้น

เมืองมะริด (Myeik) เมืองท่าทางการประมงและศูนย์กลางการค้าไข่มุกที่สำคัญของเขตตะนาวศรี มีประชากรประมาณ 6.9 แสนคน รัฐบาลเมียนมากำหนดให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมประมงทะเลครบวงจร เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงปูน้ำจืดและหอยมุกเพื่อส่งออกไปยังญี่ปุ่นและไทย

เมืองตองยี (Taunggyi) เป็นเมืองหลวงของรัฐฉาน รัฐฉานมีประชากรประมาณ 5.8 ล้านคน เฉพาะเมืองตองยีมีประชากรประมาณ 1.7 ล้านคน เป็นจุดรวบรวมและกระจายสินค้าจากจีนและไทยไปยังเมืองทางตอนเหนือ

เมืองมูเซ (Muse) เมืองชายแดนของรัฐฉาน มีพรมแดนติดต่อกับเมืองรุ่ยลี่ มณฑลยูนนานของจีน มีประชากรประมาณ 4.5 แสนคน เป็นด่านการค้าชายแดนที่สำคัญระหว่างเมียนมากับจีน โดยเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าสายหลักจากจีนสู่เมียนมา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมดของเมียนมา

เมืองซิตต่วย (Sittwe) เป็นเมืองหลวงของรัฐยะไข่ รัฐยะไข่มีประชากรประมาณ 2.1 ล้านคน เฉพาะเมืองซิตต่วยมีประชากรประมาณ 5.3 แสนคน เป็นเมืองศูนย์กลางของอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน รัฐบาลอินเดียให้การสนับสนุนการลงทุนสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ (Sittwe Deep Sea-port) เพื่อเชื่อมโยงรัฐ Mizoram และ Manipur ของอินเดียที่ไม่มีทางออกทะเล เข้ากับเมือง Kaletwa ของเมียนมา ผ่านทางถนนและแม่น้ำ Kaladan ซึ่งจะช่วยร่นระยะทางการขนส่งสินค้าได้ถึง 673 กิโลเมตร

เมืองจ้าวผั่ว (Kyaukpyu) มีประชากรประมาณ 4.3 แสนคน รัฐบาลจีนให้การสนับสนุนการลงทุนเขตเศรษฐกิจพิเศษจ้าวผั่ว (KyaukPyu Special Economic Zone: KyaukPyu SEZ) เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมปิโตรเลียมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเชื่อมโยงกับแหล่งก๊าซธรรมชาติ Shwe (Shwe Gas Project) โครงการขนส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติทางท่อเชื่อมโยงสู่นครคุนหมิงและนครหนานหนิง สปป.จีน

เมืองป่าเต็ง (Patheingyi) เป็นเมืองหลวงของเขตอิรวดี เขตอิรวดีมีประชากรประมาณ 6.1 ล้านคน เฉพาะเมืองป่าเต็งมีประชากรประมาณ 1.6 แสนคน เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวหอม “ปอว์ซาน: Paw San” และเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของเมียนมา โดยเฉพาะกุ้งแม่น้ำซึ่งมีขนาดใหญ่ (ประมาณ 2-3 ตัว/ กิโลกรัม)

1.5 การปกครองและการแบ่งเขตการปกครอง

เมียนมาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 รัฐ (State) 7 เขต (Region) ดังนี้

- **รัฐ (State)** ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย ได้แก่

- (1) รัฐชิน (Chin) เมืองสะคา เป็นเมืองหลวง
- (2) รัฐกะฉิ่น (Kachin) เมืองมิตจีนา เป็นเมืองหลวง
- (3) รัฐกะเหรี่ยง (Kayah) เมืองพะอัน เป็นเมืองหลวง
- (4) รัฐกะยา (Kayah) เมืองหลอยก่อ เป็นเมืองหลวง
- (5) รัฐมอญ (Mon) เมืองมะละแหม่ง เป็นเมืองหลวง
- (6) รัฐยะไข่ (Rakhine) เมืองซิตต่วย เป็นเมืองหลวง
- (7) รัฐฉานหรือไทใหญ่ (Shan) เมืองตองยี เป็นเมืองหลวง

- **เขต (Region)** ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายพม่า ได้แก่

- (1) เขตอิรวดี (Ayeerwady) เมืองป่าเต็ง เป็นเมืองหลวง
- (2) เขตพะโค (Bago) เมืองบะโก เป็นเมืองหลวง
- (3) เขตมะเงาญ์ (Magway) เมืองมะเงาญ์ เป็นเมืองหลวง
- (4) เขตมันดะเลย์ (Mandalay) เมืองมันดะเลย์ เป็นเมืองหลวง
- (5) เขตสะกาย (Sagaying) เมืองสะกาย เป็นเมืองหลวง

(6) เขตตะนาวศรี (Tanintharyi) เมืองทวาย เป็นเมืองหลวง

(7) เขตย่างกุ้ง (Yangon) เมืองย่างกุ้ง เป็นเมืองหลวง

1.6 ระบบการปกครอง

เมียนมามีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้ารัฐบาล

ระบบรัฐสภา สภาแห่งสหภาพ (Pyidaungsu Hluttaw) ประกอบด้วย 2 สภา ดังนี้

1) **สภาผู้แทนราษฎร (Pyithu Hluttaw)** มีสมาชิกไม่เกิน 440 คน มีวาระ 5 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มสมัยประชุมครั้งแรก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากแต่ละเขตเลือกตั้งตามสัดส่วนประชากร จำนวนไม่เกิน 330 คน

(2) สมาชิกที่เป็นบุคลากรของกองทัพตามที่ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้บัญชาการทหารสูงสุด จำนวนไม่เกิน 110 คน

2) **สภาชาติพันธุ์ (Amyotha Hluttaw)** มีสมาชิกไม่เกิน 224 คน มีวาระเช่นเดียวกับสภาผู้แทนราษฎร และให้การหมดวาระเป็นวันเดียวกับการหมดวาระของสภาผู้แทนราษฎร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) สมาชิกสภาชาติพันธุ์จำนวน 168 คน ที่ได้รับการเลือกตั้งจากแต่ละเขตการปกครอง (Region) และรัฐ (State) จำนวน 12 คนต่อเขตการปกครองและรัฐ

(2) สมาชิกสภาชาติพันธุ์จำนวน 56 คน ที่เป็นบุคลากรของกองทัพที่ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้บัญชาการทหารสูงสุด จำนวน 4 คนต่อเขตการปกครองและรัฐ

สภาแห่งเขตการปกครองและสภาแห่งรัฐ (Region Hluttaw/ State Hluttaw) มีวาระเช่นเดียวกับสภาผู้แทนราษฎร และให้การหมดวาระเป็นวันเดียวกับการหมดวาระของสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก

1) สมาชิกของสภาแห่งเขตการปกครองและสภาแห่งรัฐ มาจากการเลือกตั้งจากแต่ละเมืองในเขตการปกครอง (Region) หรือรัฐ (State) นั้นแล้วแต่กรณี

2) สมาชิกของสภาแห่งเขตการปกครอง ได้รับการเลือกตั้งจากแต่ละชาติพันธุ์ โดยอาศัยหลักว่าให้ชาติพันธุ์ที่มีสัดส่วนของประชากรตั้งแต่ร้อยละ 0.1 ของประชากรทั้งหมดของสหภาพขึ้นไป มีผู้แทนของตนในสภาแห่งเขตการปกครอง

3) สมาชิกของสภาแห่งรัฐ ได้รับการเลือกตั้งจากแต่ละชาติพันธุ์ โดยอาศัยหลักว่าให้ชาติพันธุ์ที่มีสัดส่วนของประชากรตั้งแต่ร้อยละ 0.1 ของประชากรทั้งหมดของสหภาพขึ้นไป มีผู้แทนของตนในสภาแห่งรัฐ

4) สมาชิกของสภาแห่งเขตการปกครองหรือสภาแห่งรัฐแล้วแต่กรณี ที่เป็นบุคลากรในกองทัพ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บัญชาการทหารสูงสุด จำนวน 1 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมดของสภานั้น ที่มาจากการเลือกตั้งตามวิธีที่ (1) และ (2) หรือ (1) และ (3)

ประธานาธิบดีแห่งสหภาพเมียนมา ได้รับการเลือกตั้งจากสภาผู้แทนราษฎรและสภาชาติพันธุ์ ดังนี้

- 1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้รับการเลือกตั้งจากแต่ละเขตเลือกตั้ง เสนอชื่อสมาชิก 1 คน
- 2) สมาชิกสภาชาติพันธุ์ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากแต่ละเขตการปกครองและรัฐ เสนอชื่อสมาชิก 1 คน
- 3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาชาติพันธุ์ ที่เป็นบุคลากรของกองทัพ ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้บัญชาการทหารสูงสุด เสนอชื่อสมาชิก 1 คน
- 4) สภาแห่งสหภาพ (สภาผู้แทนราษฎรและสภาชาติพันธุ์) ลงคะแนนเสียง โดยผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดจะเป็นประธานาธิบดี และผู้ถูกเสนอชื่ออีก 2 คน เป็นรองประธานาธิบดี

ประธานาธิบดีแห่งสหภาพเมียนมาพิจารณาแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีประจำกระทรวงต่างๆ (Union Minister) จากสมาชิกสภาแห่งสหภาพ หรือบุคคลที่เหมาะสม โดยความเห็นชอบของสภาแห่งสหภาพ และพิจารณาแต่งตั้งมุขมนตรีประจำเขตการปกครองหรือรัฐแล้วแต่กรณี จากสมาชิกสภาแห่งเขตการปกครองหรือสภาแห่งรัฐแล้วแต่กรณี โดยความเห็นชอบของสภาแห่งเขตการปกครองหรือสภาแห่งรัฐแล้วแต่กรณี

1.7 ประชากร/ สังคม/ วัฒนธรรม

ประชากร

เมียนมามีประชากรประมาณ 51.48 ล้านคน (2557) ประกอบด้วยชาติพันธุ์ต่างๆ ประมาณ 138 ชาติพันธุ์ ได้แก่ พม่า มอญ ยะไข่ กะเหรี่ยง คะฉิ่น ไต (ไทใหญ่) ชิน เป็นต้น

เขตปกครองที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดคือ ย่างกุ้ง (14%) รองลงมาคือ อีรวดี (12%) และมัณฑะเลย์ (12%) ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 38 ของจำนวนประชากรทั้งหมด สำหรับรัฐที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ เนปิดอว์ (2%) ชิน (0.9%) และกะยา (0.6%) คิดเป็นร้อยละ 3.5 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ความหนาแน่นของประชากรอยู่ที่ 76 คนต่อตารางกิโลเมตร เขตย่างกุ้งมีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดที่ 716 คนต่อตารางกิโลเมตร ตามด้วยเขตมัณฑะเลย์อยู่ที่ 200 คนต่อตารางกิโลเมตร

ประชากรร้อยละ 70 อาศัยอยู่ในเขตชนบท เขต/ รัฐที่มีประชากรอาศัยอยู่ในเขตชนบทมากที่สุดคือ อีรวดี (86%) มะเกวย์ (85%) สะกาย (83%) และยะไข่ (83%) ตามลำดับ เขตย่างกุ้งมีผู้อยู่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมากที่สุด (70%) ตามด้วยกะฉิ่น (36%) และมัณฑะเลย์ (35%)

ประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-64 ปี) มีจำนวนร้อยละ 67 ของประชากรทั้งหมด แบ่งเป็นชายร้อยละ 85.2 และหญิงร้อยละ 50.5 มีอัตราการว่างงานร้อยละ 4

สังคมและวัฒนธรรม

ประชาชนเมียนมาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ อิสลาม และฮินดู มีความยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะในเรื่องจริยธรรม การนับถือศาสนา และการปฏิบัติตามประเพณีที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา สังคมของชาวเมียนมาให้ความสำคัญกับระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์ สถานภาพของชายจะสูงกว่าหญิง

การแต่งกายของผู้ชายนิยมนุ่งลองจี (Longi) มีลักษณะคล้ายโจรง ส่วนใหญ่เป็นลายสก๊อต ยาวตั้งแต่เอวถึงข้อเท้า สวมคู่กับเอ่งจีหรือไตโป่ง คือเสื้อคลุมคอกลมแขนยาวอีกทีหนึ่ง หากต้องแต่งกายอย่างเป็นทางการนิยมสวมกาว์นบาว์น (Gaung Baung) หรือผ้าพันรอบศีรษะ แต่ปัจจุบันทำเป็นหมวกสำเร็จรูปเพื่อความสะดวกในการใช้ การแต่งกายของผู้หญิงนิยมนุ่งผ้าถุงหรือผ้าซิ่น ยาวถึงข้อเท้า สวมเสื้อคอกลมแขนกระบอกยาว เป็นผ้าลูกไม้หลากลายสี หากต้องเข้าร่วมงานฉลองงานสำคัญต่างๆ นิยมใส่เครื่องประดับ

1.8 ภาษาราชการ

ภาษาราชการ คือ ภาษาพม่า (Burmese) สำหรับภาษาอื่นที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ภาษาไทใหญ่ ภาษากะเหรี่ยง ภาษาม้ง ภาษาว้า และภาษาอารากัน

ภาษาที่นิยมใช้ในการติดต่อธุรกิจ คือ ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ

1.9 สกุลเงิน

หน่วยเงินของเมียนมา คือ เมียนมาจ๊าด/ จ๊าด (Myanmar Kyat: MMK) โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนประมาณ 1,377.0 เมียนมาจ๊าด เท่ากับ 1 เหรียญสหรัฐฯ และ 41.791 เมียนมาจ๊าด เท่ากับ 1 บาท (แหล่งที่มา: Central Bank of Myanmar เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2561)

1.10 เวลา

เมียนมาเวลาช้ากว่าประเทศไทย 30 นาที หรือ GMT +06:30

1.11 วันหยุดนักขัตฤกษ์ วันหยุดราชการ

4 มกราคม	วันเอกราช	8 ธันวาคม	วันชาติ
12 กุมภาพันธ์	วันสหภาพ	25 ธันวาคม	วันคริสต์มาส
2 มีนาคม	วันเกษตรกร	แรม 1 ค่ำ เดือน 4	วันมาฆบูชา
27 มีนาคม	วันกองทัพ	แรม 1 ค่ำ เดือน 7	วันวิสาขบูชา
13-16 เมษายน	วันสงกรานต์	แรม 1 ค่ำ เดือน 8	วันเข้าพรรษา
17 เมษายน	วันปีใหม่เมียนมา	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	วันออกพรรษา
1 พฤษภาคม	วันกรรมกร	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12	Full Moon Day of Tazaungmone
19 กรกฎาคม	วันวีรบุรุษ		

วัน-เวลาทำงาน

ราชการ: จันทร์-ศุกร์ 09.00-12.00 น. และ 13.00-17.00 น.

เอกชน: จันทร์-ศุกร์ 09.00-12.00 น. และ 13.00-17.00 น.

ธนาคาร: จันทร์-ศุกร์ 10.00-15.00 น.

1.12 การคมนาคมและการขนส่งสินค้า

การคมนาคมทางบก ถนน และทางหลวง (Roads and highways)

การคมนาคมทางถนนเป็นเส้นทางหลักในเมียนมา จากพื้นที่ 676,577 ตารางกิโลเมตร และประชากร 51.48 ล้านคน เมียนมาเป็นประเทศที่มีความหนาแน่นของถนนต่ำเมื่อเทียบกับพื้นที่และจำนวนประชากร ทั้งระยะทางทั้งหมดของถนนและถนนที่ได้มาตรฐาน

ถนนในเมียนมามีระยะทางประมาณ 130,000 กิโลเมตร คิดเป็นถนน 2.5 กิโลเมตรต่อประชากร 1,000 คน ปัจจุบันได้มีการก่อสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาถนนในตัวเมืองและชานเมืองให้ได้มาตรฐาน เพื่อเชื่อมต่อการคมนาคมในประเทศ กระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น และรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นจากการเปิดประเทศ

การคมนาคมทางรถไฟ (Railways)

ศูนย์กลางเส้นทางรถไฟอยู่ที่กรุงย่างกุ้ง เส้นทางสายหลัก คือ กรุงย่างกุ้ง-มัณฑะเลย์ ระยะทางประมาณ 716 กิโลเมตร เป็นเส้นทางและขบวนรถไฟที่ได้มาตรฐานที่สุดของเมียนมา

เมียนมาเปิดให้บริการการคมนาคมทางรถไฟครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2420 เส้นทางรถไฟสายแรก คือ ย่างกุ้ง-แปร/ปิ (Pyay) และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2420-2531 เส้นทางรถไฟมีความยาว 1,976 กิโลเมตร และได้มีการขยาย ก่อสร้างทางรถไฟภายในประเทศเพิ่มเติม จนมีระยะทางรวมกว่า 4,600 กิโลเมตร

การคมนาคมทางน้ำ (Inland Waterways)

เมียนมามีแม่น้ำหลายสาย โดยมีระยะทางที่ใช้ในการขนส่งทางน้ำประมาณ 2,400 กิโลเมตร สินค้าที่มีการขนส่งทางน้ำภายในประเทศ ได้แก่ ไม้สัก ข้าว ปูนซีเมนต์ ปุ๋ย วัสดุก่อสร้าง และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม แม่น้ำสำคัญ 4 สาย ได้แก่

(1) แม่น้ำอิรวดี (Ayeyarwaddy) เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญที่สุด ไหลมาจากทางทิศใต้ของรัฐกะฉิ่นไปบรรจบกับแม่น้ำชินวินที่มณฑลทะเลย์ และไหลออกสู่ทะเลอันดามัน มีความยาว 2,170 กิโลเมตร

(2) แม่น้ำสาละวิน (Thanlyin) ไหลมาจากทิศเหนือผ่านมณฑลยูนนานและไทย ออกสู่ทะเลอันดามันที่เมืองมะละแหม่ง มีความยาว 1,270 กิโลเมตร

(3) แม่น้ำสะโตง (Sittoung) ไหลมาจากทิศใต้ของรัฐฉาน ผ่านภาคกลางฝั่งตะวันออกของประเทศ ออกสู่ทะเลอันดามันที่อำเภอเกาะตะมา (Martaban) มีความยาว 400 กิโลเมตร เป็นเส้นทางสำคัญในการขนส่งไม้ซุง

(4) แม่น้ำชินวิน (Chindwin) ไหลจากทิศเหนือในรัฐกะฉิ่นลงใต้ ผ่านทางตะวันตกของประเทศ มาบรรจบกับแม่น้ำอิรวดีที่มณฑลทะเลย์ มีความยาว 960 กิโลเมตร

สนามบิน (Airport)

เมียนมามีท่าอากาศยานจำนวน 80 แห่ง ประกอบด้วยท่าอากาศยานที่ลาดยางรันเวย์ 11 แห่ง และท่าอากาศยานที่ไม่ได้ลาดยางรันเวย์ 69 แห่ง

ท่าอากาศยานนานาชาติ 3 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติย่างกุ้ง ท่าอากาศยานนานาชาติเนปิดอว์ และท่าอากาศยานนานาชาติมณฑลทะเลย์

1.13 จุดผ่านแดนระหว่างไทยกับเมียนมา

ไทยกับเมียนมามีแนวชายแดนติดต่อกันเป็นระยะทางยาวประมาณ 2,400 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง

จุดผ่านแดนถาวร

1. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย สะพานข้ามแม่น้ำสาย เขตเทศบาลแม่สาย อ.แม่สาย

พื้นที่ของเมียนมา เมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.30-18.30 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว. 11 ส.ค. 40 มีผลบังคับ 15 ส.ค. 40

2. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย สะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 ต.สันผักฮี้ อ.แม่สาย

พื้นที่ของเมียนมา เมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.30-18.30 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว. 19 ม.ค. 49 มีผลบังคับ 22 ม.ค. 49

3. จังหวัดตาก

พื้นที่ของไทย บ.ริมเมย ม.2 ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด

พื้นที่ของเมียนมา เมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง

เวลาเปิด-ปิด 06.30-18.30 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว. 11 ส.ค. 40 มีผลบังคับ 15 ส.ค. 40

4. จังหวัดระนอง

พื้นที่ของไทย ด้านตรวจคนเข้าเมือง อ.เมืองระนอง

- ท่าเทียบเรือสะพานปลา ต.บางรีน อ.เมืองระนอง

- ปากน้ำระนอง ต.ปากน้ำ อ.เมืองระนอง

- ท่าเทียบเรือ บ.อันดามันคลับ จำกัด ต.ปากน้ำ อ.เมืองระนอง

พื้นที่ของเมียนมา เมืองเกาะสอง ภาคตะนาวศรี

เวลาเปิด-ปิด 06.30-24.00 น. ของทุกวัน (สาเหตุที่เปิดด่านถึง 24.00 น. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและการค้า) ประกาศฯ

ลว. 16 ส.ค. 43 มีผลบังคับ 23 ส.ค. 43

- จังหวัดกำหนดช่องทาง ซึ่งเป็นจุดตรวจไว้ 3 ช่องทาง

5. จังหวัดกาญจนบุรี

พื้นที่ของไทย บ.พุน้ำร้อน จ.กาญจนบุรี

พื้นที่ของเมียนมา ด่านทิกิ

ผลใช้บังคับวันที่ 1 ก.ค. 56

จุดผ่อนปรน 14 แห่ง

1. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย ท่า บ.ปางห้า ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย

พื้นที่ของเมียนมา เมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศจังหวัด ลว. 29 มิ.ย. 38

2. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย ท่า บ.สายลมจอย ต.เวียงพางคำ อ.แม่สาย

พื้นที่ของเมียนมา เมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศจังหวัด ลว. 29 มิ.ย. 38

3. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย ท่า บ.เกาะทราย ต.แม่สาย อ.แม่สาย

พื้นที่ของเมียนมา เมืองท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศจังหวัด ลว. 29 มิ.ย. 38

4. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย ท่าดินดำ บ.ป่าแดง ม.5 ต.เกาะช้าง อ.แม่สาย

พื้นที่ของเมียนมา บ.ดินดำ จ.ท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศจังหวัด ลว. 4 เม.ย. 48

5. จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ของไทย บ.สบรวก ม.1 ต.เวียง อ.เชียงแสน

พื้นที่ของเมียนมา บ.เมืองพง จ.ท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศจังหวัด ลว. 27 ต.ค. 41

6. จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ของไทย ช่องทางกัวผาวอก บ.อรุโณทัย ม.10 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว

พื้นที่ของเมียนมา เมืองสาด รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน

7. จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ของไทย ช่องทางหลักแตงมันคง บ.เปียงหลวง ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง

พื้นที่ของเมียนมา เมืองเต้า รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน

8. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของไทย ช่องทาง บ.ห้วยต้นนุ่น ม.4 ต.แม่เงา อ.ขุนยวม

พื้นที่ของเมียนมา อ.แม่แจ๊ะ จ.ดอยก่อ รัฐคะยา

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ทุกวัน และประกาศฯ ลว. 30 ธ.ค.37 มีผลบังคับ 9 ม.ค. 38

9. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของไทย ช่องทาง บ.ห้วยผึ้ง ม.3 ต.ห้วยผา อ.เมืองแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของเมียนมา รัฐฉาน

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว. 1 ก.ค. 39 มีผลบังคับ 2 ก.ค. 39

10. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของไทย ช่องทาง บ.เสาทิน ม.1 ต.เสาทิน อ.แม่สะเรียง

พื้นที่ของเมียนมา รัฐกอทูแล

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว.28 ก.ย.48 มีผลบังคับ 28 ก.ย.48

11. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของไทย บ.แม่สายแลบ ม.1 ต.แม่สายแลบ อ.สบเมย

พื้นที่ของเมียนมา ผาปูน จ.คอกก้อ

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว.28 มี.ค. 49 มีผลบังคับ 28 มี.ค. 49

12. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของไทย บ.น้ำเพียงดิน ม.3 ต.ผาบ่อง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน

พื้นที่ของเมียนมา จ.คอกก้อ

เวลาเปิด-ปิด 08.00-16.00 น. ของทุกวัน ประกาศฯ ลว.11 ส.ค. 52

13. จังหวัดกาญจนบุรี

พื้นที่ของไทย ด้านพระเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี

พื้นที่ของเมียนมา อ.พญาตองซู จ.กอกาเล็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี

เวลาเปิด-ปิด 06.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว. 14 พ.ค. 36

14. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พื้นที่ของไทย บ.ไร่เครา ต.คลองวาฬ อ.เมืองประจวบฯ

พื้นที่ของเมียนมา บ.มุดอง จ.มะริด ภาคตะนาวศรี

เวลาเปิด-ปิด 08.00-18.00 น. ของทุกวัน และประกาศฯ ลว. 5 ก.ย.40, 5 ก.พ.41 และ 16 มิ.ย. 41

จุดผ่านแดนชั่วคราว

1. จังหวัดกาญจนบุรี

พื้นที่ของไทย ด้านพระเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี

พื้นที่ของเมียนมา อ.พญาตองซู จ.กอกาเล็ก รัฐกะเหรี่ยง ภาคตะนาวศรี

เวลาเปิด-ปิด 08.30-18.00 น. ของทุกวัน

เส้นทางการคมนาคมและจุดผ่านแดนที่สำคัญ

2

เศรษฐกิจการค้า

2.1 ภาวะเศรษฐกิจการค้า

ประเทศเมียนมาเป็นประเทศกำลังพัฒนาขั้นต่ำหรือมีรายได้เฉลี่ยต่อคนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก **

ด้านเกษตรกรรมถือว่าเป็นอาชีพหลักของชาวเมียนมา เขตเกษตรกรรมคือบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำอิรวดี และแม่น้ำสะโตง ปลูกข้าวเจ้า ปอกระเจ้า อ้อย และพืชเมืองร้อนอื่นๆ

ด้านการทำเหมืองแร่ ภาคกลางตอนบนมีน้ำมันปิโตรเลียม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือขุดแร่หิน สังกะสี และภาคตะวันออกเฉียงใต้ทำเหมืองดีบุก

การทำป่าไม้ มีการทำป่าไม้สักทางภาคเหนือ ส่งออกขายและล่องมาตามแม่น้ำอิรวดีเข้าสู่ย่างกุ้ง

ด้านอุตสาหกรรมกำลังพัฒนา อยู่บริเวณตอนล่างของประเทศ อาทิ ย่างกุ้ง

หมายเหตุ: ** จากตัวเลขที่เป็นทางการของ GDP ต่อจำนวนพลเมืองของประเทศ อย่างไรก็ตาม สภาพความเป็นอยู่อาจมีความแตกต่างจากข้อมูลจากสถิติที่ได้สำรวจ ทั้งนี้เนื่องจากอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจของประเทศเมียนมา

ตึกที่ทำการหอการค้าเมียนมา ณ กรุงย่างกุ้ง

2.2 เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจสำคัญ

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

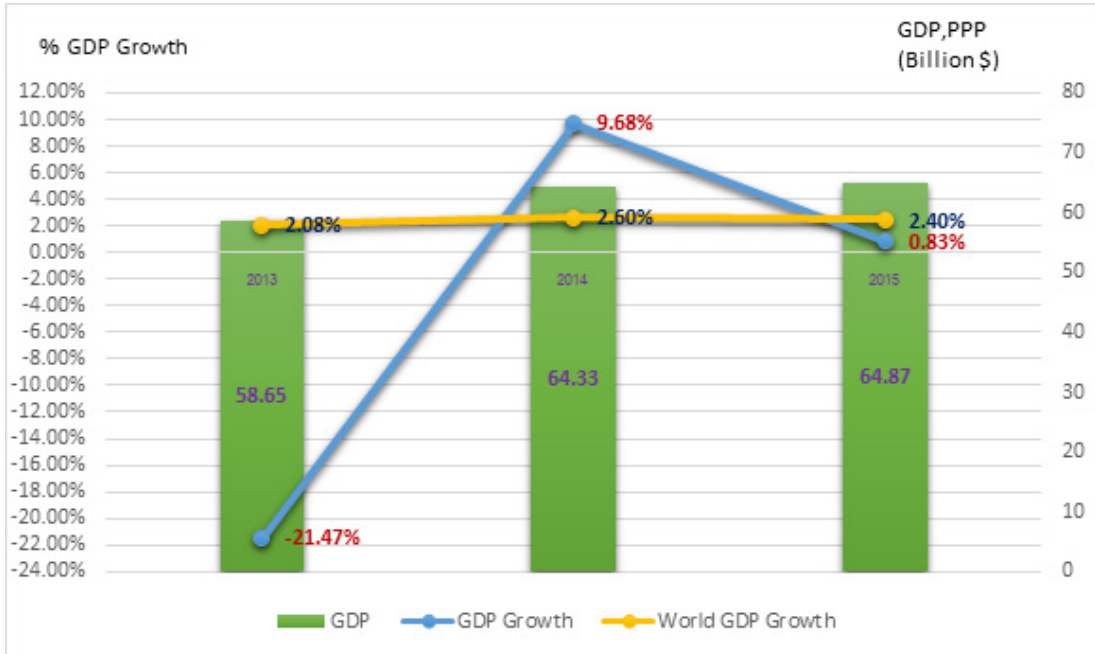
Recent economic indicators	2556	2557	2558	2559	2560	2561
GDP (US\$bn) (current prices)	56.8	62.8	69.1	71.275	79.05	80.044
GDP per capita (US\$)	1,113	1,221	1,334	1,364	1,501.50	1,509.711
Real GDP growth (% change yoy)	8.3	7.7	8.3	8.5	8.5	7.604
Goods & service exports (% GDP)	19.9	5.7	14.85	16.35	16.35	15.751
Inflation (% change yoy)	5.7	5.9	12.17	11.76	9.2	6.7
Unemployment Rate (%)	-	-	-	4.0	4.0	4.0

Remark: (a) All recent data subject to revision (b) IMF/EIU forecast

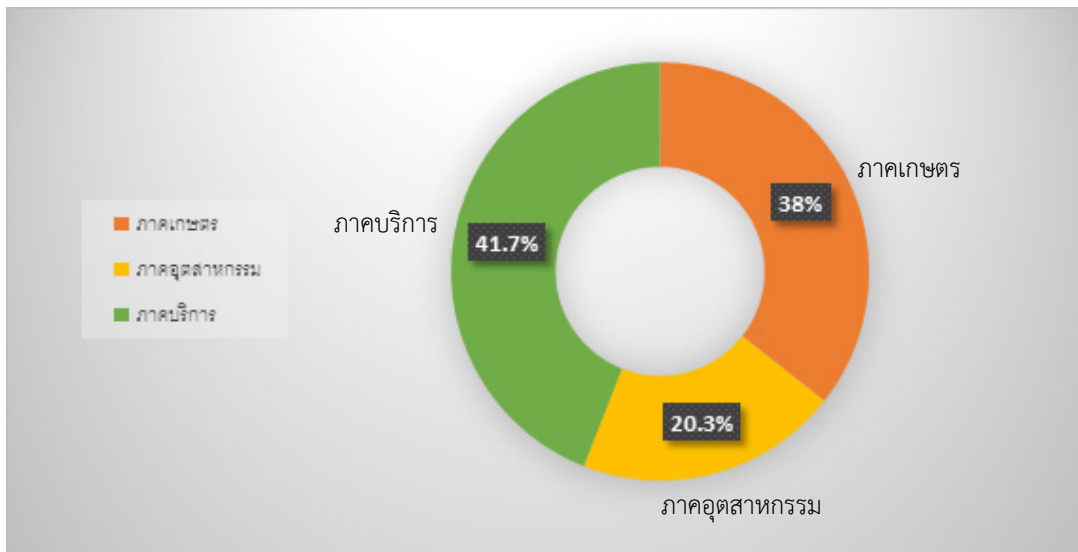
ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ 51.4 ล้านคน เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2560 มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 8.5 รายได้ต่อหัว 1501.50 เหรียญสหรัฐฯ และคาดว่าในปี 2561 จะมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 7.6 รายได้ต่อหัว 1,509.71 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งในขณะนี้ เมียนมากำลังได้รับความสนใจจากนักลงทุนทั่วโลกในฐานะเป้าหมายลงทุนแห่งใหม่โดยเฉพาะหลังจากรัฐบาลเมียนมามีนโยบายเปิดประเทศ ส่งเสริมการค้า/การลงทุนจากต่างประเทศ ประกอบกับปัจจุบันกำลังจะมีการเลือกตั้งแบบเปิดครั้งแรกของเมียนมา ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2558 ซึ่งทำให้เป็นที่เชื่อมั่นของนักลงทุนจากนานาชาติมากขึ้น

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

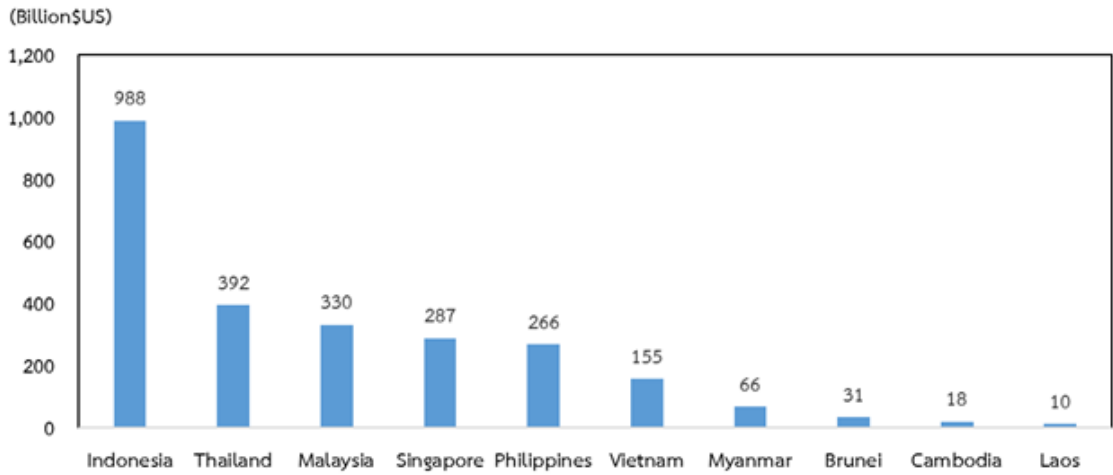
ดัชนีมวลรวมประชาชาติ (GDP) 111.1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (CIA Fact book, 2016)

โครงสร้าง GDP (CIA FACT BOOK, 2016)

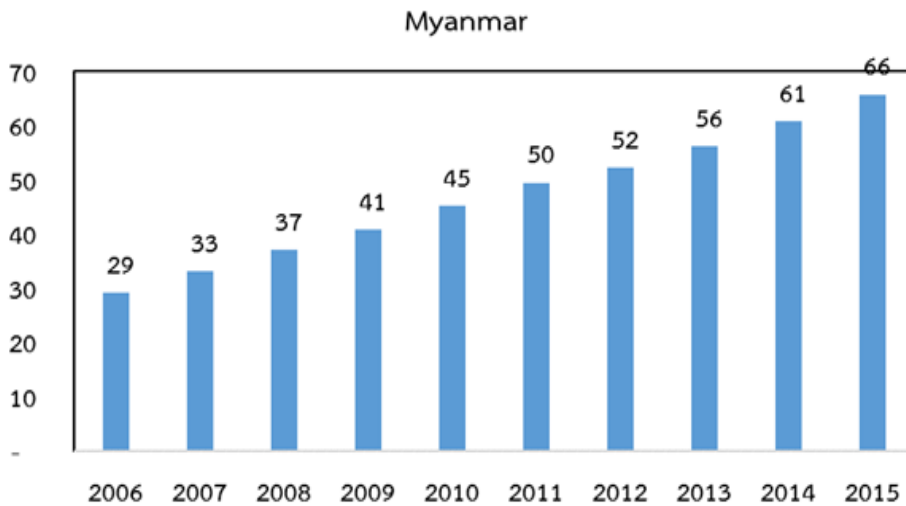

Real GDP ปี 2015 กลุ่มประเทศอาเซียน

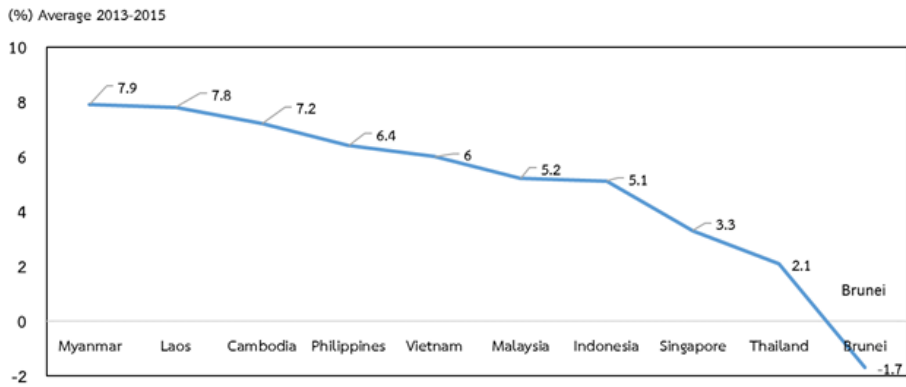

ที่มา: CEIC DATA

Real GDP กลุ่มประเทศอาเซียนปี 2006-2015

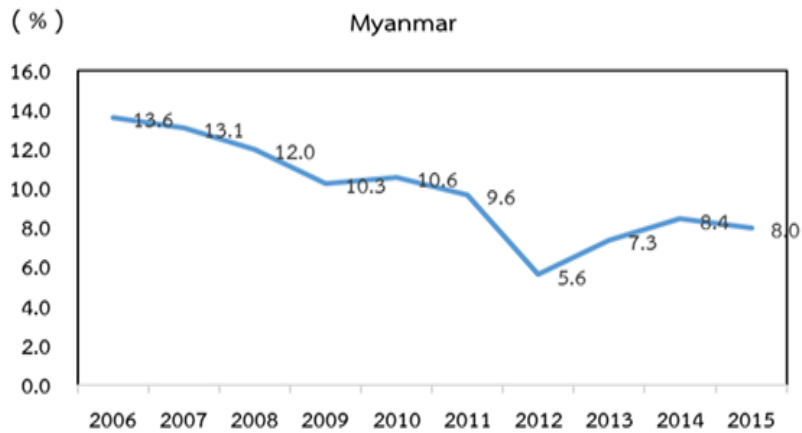

GDP Growth กลุ่มประเทศอาเซียนปี 2015

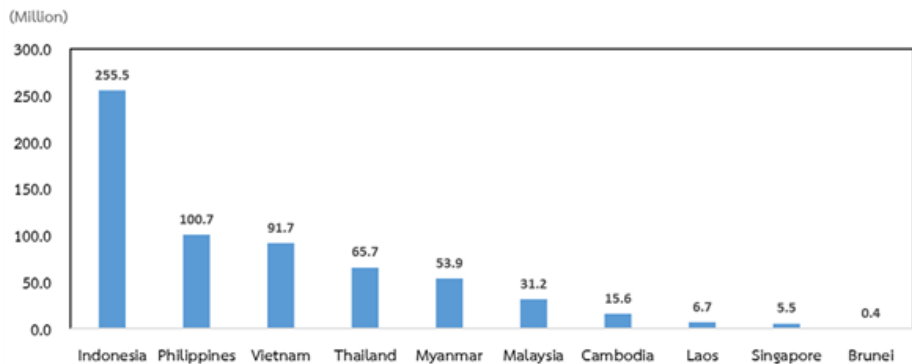

ที่มา: CEIC DATA

GDP Growth กลุ่มประเทศอาเซียน ปี 2006-2015

Population กลุ่มประเทศอาเซียน ปี 2015

แรงงาน	จำนวนประชากรแรงงาน 22.3 ล้านคน (CIA Fact Book, 2017)
อัตราการว่างงาน	4% (CIA Fact Book, 2017)
ค่าแรงขั้นต่ำต่อวัน	ประมาณ 3.6 เหรียญสหรัฐฯ ต่อวัน 4,800 จี๊ด
การค้า	
มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ	ส่งออก: 10.07 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ นำเข้า: 15.33 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (CIA Fact Book, 2017)
สินค้าส่งออกหลัก	ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากไม้ ถั่ว ปลา ข้าว เสื้อผ้า ยาง แร่ธาตุ สิ่งทอ สินค้าประมง หยกและอัญมณี (CIA Fact Book, 2015)
สินค้านำเข้าหลัก	เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งที่ไม่ใช่ไฟฟ้าและใช้ไฟฟ้า สิ่งทอ น้ำมันเพื่อบริโภค (CIA Fact Book, 2015)
ประเทศคู่ค้าหลัก	ส่งออก: ไทย อินเดีย จีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น นำเข้า: สิงคโปร์ จีน ไทย ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย (CIA Fact Book, 2016)
เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ	5,032 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (CIA Fact Book, 2017)
อัตราดอกเบี้ยนโยบาย	9.95% (CIA Fact Book, 2013)
อัตราแลกเปลี่ยน (ต่อ 1 USD)	1,361.9 จี๊ด (CIA Fact Book, 2017)

โครงสร้างเศรษฐกิจหลักของเมียนมา ได้แก่

1. ภาคเกษตรกรรม

เมียนมาเป็นประเทศเกษตรกรรม ภาคเกษตรจึงมีส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือ GDP (Gross Domestic Product: GDP) รายภาคมากที่สุด รัฐบาลทหารเมียนมาพยายามส่งเสริมการเพิ่มผลิตผลทางการเกษตรให้ได้มากที่สุด ด้วยการสนับสนุนการบุกเบิกและพื้นที่ดินเพื่อการผลิต ส่งเสริมนักลงทุนเอกชนปลูกยางพารา ส่งเสริมการส่งออกข้าวส่งออกไม้สัก เป็นต้น

2. ภาคอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมที่เป็นรายได้สำคัญในขณะนี้ ได้แก่ อุตสาหกรรมประมง เฟอร์นิเจอร์หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ และเสื้อผ้า อีกทั้งจากการเปิดประเทศ ด้วยการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ และสนับสนุนภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเบา และการคมนาคม ทำให้นักลงทุนภาคเอกชนมีความใกล้ชิดและได้รับความไว้วางใจจากรัฐบาลเป็นอย่างดี สำหรับอุตสาหกรรมหนัก รัฐบาลอนุมัติ 3 โครงการลงทุนของต่างชาติในน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เป็นจำนวนเงิน 114 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 1 โครงการลงทุนทำเหมือง นอกจากนี้ จีนได้ทำสัญญาซื้อก๊าซธรรมชาติจากเมียนมา โดยขนส่งผ่านท่อส่งก๊าซจากเมียนมาไปยูนนาน การลงทุนสร้างท่อส่งก๊าซนี้เป็นรายได้สำคัญให้แก่รัฐบาลทหารเมียนมา

แม้กระนั้น สัดส่วน GDP ภาคอุตสาหกรรมยังอยู่ระดับต่ำมาก เนื่องจากการคว่ำบาตรทางการค้าของนานาชาติจากกรณีละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป โดยเฉพาะเสื้อผ้า อัญมณี และหยก รวมถึงปัญหาการขาดแคลนกระแสไฟฟ้า และเส้นทางคมนาคมขนส่งถูกตัดขาดเนื่องจากประสบภัยพายุทอร์นาโด

3. ภาคบริการ

ประเทศเมียนมามีแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประจำปี 2556-2563 ระบุให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำนวน 38 โครงการ คิดเป็นมูลค่าการลงทุนกว่า 486 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกว่า 1.55 หมื่นล้านบาท ทั้งนี้เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 3.1 ล้านคน ในการเปิด AEC ในปี 2558 และปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวในเมียนมายังไม่ประสบผลสำเร็จแม้ว่าจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์คือ ภาพลักษณ์ความรุนแรงของกลุ่มผู้ประท้วงและรัฐบาลทหารเมียนมา ความเสียหายของประเทศภายหลังพายุไต้ฝุ่นพัดผ่านความเข้มงวดในการออกวีซ่า และการคว่ำบาตรทางการค้าและการท่องเที่ยวโดยกลุ่มสนับสนุนประชาธิปไตยในเมียนมา ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ แต่หลังจากเมียนมาเปิดประเทศและมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ

ทั้งนี้เมียนมาได้ยกเลิกการลงตราวีซ่าประชาชนชาวไทยที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดาหรือพาสปอร์ต ซึ่งเดินทางเข้าประเทศเมียนมาผ่านทางท่าอากาศยานนานาชาติ 3 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติกรุงเนปิดอว์ อย่างกึ่งและมัดตะเลย จะได้รับยกเว้นการตรวจลงตรา รวมถึงสามารถพำนักอยู่ในเมียนมาได้เป็นเวลาไม่เกิน 14 วัน

สภาพหน้าศูนย์ค้าส่งสินค้าของเมียนมา เปรียบได้กับประตูน้ำของกรุงเทพฯ

2.4 นโยบายด้านเศรษฐกิจการค้า

ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจากอดีตมาถึงปัจจุบัน เมียนมาได้ใช้ระบบเศรษฐกิจหลายระบบ เริ่มจากระบบตลาดเสรี (Free Market System) ระหว่างปี 2429-2491 ในยุคอาณานิคมของสหราชอาณาจักร มาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบผสมผสาน โดยให้แรงขับเคลื่อนทางการตลาดมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนา ต่อมาระหว่างปี 2505-2531 เป็นระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และในปี 2531 จนถึงปัจจุบันหลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council (SPDC)) ได้กำหนดให้ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด SPDC ได้ปฏิรูประบบมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำและสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้

ก่อนที่เมียนมาจะกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติอย่างชัดเจน ได้มีนโยบายเร่งพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานภายในประเทศเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนจากต่างประเทศ ตลอดจนเน้นความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดต่อกัน ได้แก่ จีน ลาว และไทยไปพร้อมกัน เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ (การท่องเที่ยว) อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจในอดีตจะมุ่งเน้นในการพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นหลัก

ภายใต้การปกครองโดยสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (SPDC) สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ขยายตัวขึ้น กล่าวคือในปี พ.ศ. 2532-2534 เศรษฐกิจเริ่มกระตือรือร้นเล็กน้อย หลังจากอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจก่อนหน้านี้ติดลบต่อเนื่องกัน 3 ปี และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับแรก (2535-2538) อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP อยู่ที่ร้อยละ 7.5 และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 2 (2539- 2543) อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 8.5 สำหรับในช่วง แผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2544-2548) อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP อยู่ที่ร้อยละ 10.5 แผนพัฒนาฉบับที่ 4 (2549-2553) อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติอยู่ที่ร้อยละ 8

รัฐบาลเมียนมาได้ดำเนินนโยบายระบบเศรษฐกิจเสรี โดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการผลิต การจัดการ รวมทั้งได้เปิดประเทศให้มีการค้าเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยลักษณะของนโยบายด้านการค้า มีดังนี้คือ

1. ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก (ไม่ใช่การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่) ทำให้ผลผลิตและการส่งออกของพืชเศรษฐกิจบางชนิด เช่น ข้าว ธัญพืช ฝ้าย อ้อย งา ถั่ว และดอกทานตะวันเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินการได้ผลเต็มที่ เนื่องจากรัฐบาลเมียนมาควบคุมราคาพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว และอ้อย
2. ส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า เช่น น้ำมัน (Edible oil) และกระดาษ เพื่อลดการขาดดุลการค้าและรักษาปริมาณเงินทุนสำรองต่างประเทศ
3. ขยายภาคอุตสาหกรรมการผลิตให้หลากหลาย โดยรัฐบาลเมียนมาให้การส่งเสริมรัฐวิสาหกิจของเมียนมาในการผลิต เครื่องจักร ยานพาหนะและอุปกรณ์ โทรทัศน์ อุปกรณ์สื่อสาร สิ่งทอ เครื่องใช้ไฟฟ้า น้ำตาล ยาง ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากไม้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเมียนมาไม่ได้ให้การสนับสนุนในด้านนี้ต่อภาคเอกชนหรือนักลงทุนต่างชาติ

กฎระเบียบทางการค้าที่สำคัญ

มาตรการนำเข้า-ส่งออก

ผู้ทำธุรกิจนำเข้าส่งออกสินค้าจะต้องยื่นจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออกที่สำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก (Export Import Registration Office) กระทรวงพาณิชย์ของเมียนมา ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนธุรกิจนำเข้า-ส่งออก เป็นเงิน 50,000 และ 100,000 จ๊าด โดยมีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 1 และ 3 ปี ตามลำดับ ผู้ที่จะทำธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้าจะต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่สำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก (Export-Import Registration Office) กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

คุณสมบัติของผู้นำเข้าและส่งออก

- บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติเมียนมาหรือที่แปลงสัญชาติเป็นเมียนมา (Naturalized Citizenship)
- ห้างหุ้นส่วน บริษัทที่จัดตั้งในเมียนมา
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทร่วมทุน ที่จัดตั้งขึ้นภายในกฎหมายการลงทุนต่างประเทศของเมียนมา
- สหกรณ์ที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายสหกรณ์ของเมียนมาในปี พ.ศ. 2533

สิทธิของผู้จดทะเบียน

- สามารถส่งออกสินค้าทุกชนิด ยกเว้นไม้สัก น้ำมันปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ ไช้หมก หยก อัญมณี แร่ธรรมชาติ และสินค้าอื่นๆ ที่ระบุว่าสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจแต่เพียงผู้เดียว
- สามารถนำเข้าสินค้าทุกชนิดตามเงื่อนไขของกฎและระเบียบที่ระบุไว้ ยกเว้นสินค้าที่เป็นสินค้าห้ามนำเข้า
- สามารถจำหน่ายสินค้าในตลาดภายในประเทศได้
- สามารถยื่นขอหนังสือเดินทางประเภทธุรกิจไปต่างประเทศได้

2.5 การค้าระหว่างประเทศ

แม้ว่าประเทศเมียนมาจะถูกคว่ำบาตรจากองค์การสหประชาชาติ ห้ามมิให้มีการค้าขายสินค้ากับต่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติมาตรการดังกล่าวถูกนำไปปฏิบัติกับประเทศที่เป็นผู้นำทางด้านระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอังกฤษ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในด้านมนุษยชนบางประเทศสามารถค้าขายกับประเทศเมียนมาได้ ตามความจำเป็น เช่น ประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา เป็นต้น

การค้าระหว่างไทยกับเมียนมาในปี 2560

สำหรับการค้ารวมในปี 2560 เมียนมาเป็นคู่ค้าอันดับที่ 19 ในลำดับความสำคัญของประเทศ คู่ค้าของไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556-2560 (ม.ค.-พ.ย.)) การค้าระหว่างไทยกับเมียนมามีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 7,285.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2560 ไทยได้ดุลการค้า 1,709 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.4 ที่ไทยได้ดุลการค้า 1,823 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยล่าสุด ในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) มูลค่าการค้ารวมของสองประเทศ 6,179 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกจากไทยไปเมียนมา 3,944 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากเมียนมา 2,235 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยไทยได้ดุลการค้า 1,709 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%	
2556	7,821	1.63	15.00	3,788	21.15	4,032	9.77	-244
2557	8,156	1.79	4.28	4,239	11.90	3,916	-2.88	322.39
2558	7,738	1.86	-5.1	4,171	-1.59	3,566	-8.95	605.70
2559	6,533	1.64	-15.5	4,178.	0.15	2,354	-33.98	1,823
2560 (ม.ค - พ.ย)	6,179	1.5	-5.4	3,944	-5.6	2,235	-5.0	1,709

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าส่งออก/ สินค้านำเข้าหลักของไทยไปตลาดเมียนมา ปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.)

การส่งออกในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) เมียนมาเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 17 ของไทย ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (2556-2560 (ม.ค.-พ.ย.)) การส่งออกของไทยไปเมียนมามีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 4,064 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2559 การส่งออกของไทยไปเมียนมามีมูลค่า 4,178 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 0.15 โดยล่าสุด ในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) การส่งออกของไทยไปเมียนมามีมูลค่า 3,944 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.6

การนำเข้าในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) เมียนมาเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 21 ของไทย ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2556-2560 (ม.ค.-พ.ย.)) การนำเข้าของไทยไปเมียนมามีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 3,220.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2559 การนำเข้าของไทยจากเมียนมามีมูลค่า 2,354 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 33.98 โดยล่าสุด ในปี 2560 (ม.ค.-พ.ย.) การนำเข้าของไทยจากเมียนมามีมูลค่า 2,235 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5

สินค้าส่งออกสำคัญของไทย	สินค้านำเข้าสำคัญของไทย
10 อันดับแรก ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> • เครื่องดื่ม (210.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • น้ำมันสำเร็จรูป (200.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • น้ำตาลทราย (192.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ (144.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล (121.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • เคมีภัณฑ์ (89.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ (83.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • ผ้าผืน (73.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • เครื่องสำอาง สบู่ ผลิตภัณฑ์รักษาผิว (65.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (145.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) 	10 อันดับแรก ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> • ก๊าซธรรมชาติ (925.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค (55.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ (37.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์ (34.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช (24.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ (23.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (19.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป (16.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้ (16.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) • เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ (12.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าส่งออกและนำเข้าสำคัญที่ชายแดนไทย-เมียนมา

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันดีเซล น้ำตาลทราย ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ สัตว์น้ำ โคกระบือ สุกร แพะ แกะ พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์

สถานการณ์การค้าระหว่างไทยกับเมียนมา

เป้าหมายส่งออก	มูลค่าการค้ารวม (ล้าน USD)			มูลค่าการส่งออก (ล้าน USD)			มูลค่าการนำเข้า (ล้าน USD)			
	ปี 2015 (%)	ปี 2015	ปี 2016		ปี 2015	ปี 2016		ปี 2015	ปี 2016	
			ม.ค.-ส.ค.	+/- (%)		ม.ค.-ส.ค.	+/- (%)		ม.ค.-ส.ค.	+/- (%)
20%		7,740.93 (-5.09)	4,7378.61	-17.28	4,174.84 (-1.52)	2,792.14	2.61	3,566.09 (-8.95)	1,586.47	-38.33

สินค้าส่งออกหลักของไทยไปตลาดเมียนมา ปี 2015-ปี 2016

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐฯ

สินค้า	ปี 2015	ปี 2015 ม.ค.-ส.ค.	ปี 2016 ม.ค.-ส.ค.	ปี 2016 +/- (%) ม.ค.-ส.ค.
1. เครื่องดื่ม	386.12	255.98	249.66	-2.47
2. น้ำตาลทราย	241.10	110.52	203.36	84.00
3. น้ำมันสำเร็จรูป	366.68	253.61	183.20	-27.76
4. ปูนซีเมนต์	251.36	178.04	139.81	-21.47
5. เคมีภัณฑ์	155.23	98.25	123.13	25.32
6. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	204.56	119.56	121.37	1.51
7. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	180.18	129.86	114.54	-11.80
8. เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	151.35	98.68	100.91	2.26
9. ผ้าผืน	150.06	98.00	97.65	-0.36
10. เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	141.36	95.11	91.71	-3.57
การส่งออกรวม	4,174.84	2,721.4	2,792.14	2.61

สินค้าหลักที่ไทยนำเข้าจากตลาดเมียนมา ปี 2015-ปี 2016

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐฯ

สินค้า	ปี 2015	ปี 2015 ม.ค.-ส.ค.	ปี 2016 ม.ค.-ส.ค.	ปี 2016 +/- (%) ม.ค.-ส.ค.
1. ก๊าซธรรมชาติ	3,272.42	2,355.75	1,328.01	-43.63
2. เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค	13.66	7.80	35.93	360.64
3. สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์	62.56	43.77	33.37	-23.76
4. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	37.37	33.08	32.58	-1.51
5. ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้	32.17	26.15	27.51	5.20
6. ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์	22.33	15.23	23.27	52.79
7. สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	11.70	7.56	19.15	153.31
8. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	16.73	8.17	18.03	120.69
9. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	5.42	5.08	12.94	154.72
10. สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	7.14	3.95	11.78	198.23
การนำเข้ารวม	3,566.09	2,572.38	1,586.47	-38.33

2.6 การค้าระหว่างไทย-สาธารณรัฐสหภาพเมียนมา

ทางด้านเศรษฐกิจการค้าโดยทั่วไปของเมียนมานั้น ปัจจุบันเมียนมากำลังปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมให้เข้ามาสู่ระบบตลาดมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการตอบรับกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะการค้าของเมียนมาซึ่งจะทำการค้าขายกับประเทศในแถบเอเชียเป็นหลัก

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%Δ	มูลค่า	%Δ	มูลค่า	%Δ	
2555 (2012)	6,801.05	1.42	7.41	3,127.05	9.88	3,674.01	5.40	-546.96
2556 (2013)	7,821.39	1.63	15.00	3,788.47	21.15	4,032.93	9.77	-244.29
2557 (2014)	8,155.83	1.79	4.28	4,239.11	11.90	3,916.72	-2.88	322.39
2558 (2015)	7,737.89	1.86	-5.12	4,171.79	-1.59	3,566.09	-8.95	605.70
2559 (2016)	6,532.64	1.59	-15.58	4,178.18	0.15	2,354.46	-33.98	1,1823.71
2560 (ม.ค.-ก.ค.)	3,741.10	1.45	-3.82	2,533.13	2.61	1,207.97	-14.99	1,325.16

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การค้ารวมในปี 2559 เมียนมาเป็นคู่ค้าอันดับที่ 6 ของไทยในอาเซียนรองจากมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 18 ของไทยในโลก ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2555-2559) การค้าระหว่างไทยกับเมียนมามีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 7,410 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับในปี 2559 การค้ารวมไทย-เมียนมามีมูลค่า 6,532.64 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 15.58 โดยไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้า 1,823.71 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยล่าสุดในปี 2560 (ม.ค.-ก.ค.) มูลค่าการค้ารวมสองฝ่ายเท่ากับ 3,741.10 ล้านเหรียญสหรัฐฯ แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออกของไทยไปเมียนมา 2,533.13 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากเมียนมา 1,207.97 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยไทยได้ดุลการค้า 1,325.16 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ตารางแสดงสินค้าไทยส่งออกไปตลาดเมียนมา ปี 2557-2560

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2557	2558	2559	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	%Δ 59/58	%Δ 60 (ม.ค.-ก.ค.)
1. เครื่องดื่ม	397.1	386.1	361.2	210.3	-6.47	-6.14
3. น้ำมันสำเร็จรูป	517.5	366.7	268.0	200.9	-26.92	22.77
3. น้ำตาลทราย	62.0	241.1	296.6	192.8	23.02	5.57
4. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	173.0	180.2	166.7	144.9	-7.47	40.45
5. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	337.2	204.6	227.1	121.6	11.02	38.22
6. เคมีภัณฑ์	158.9	155.2	184.5	89.0	18.84	10.42
7. ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ	140.8	135.9	134.0	83.1	-14.41	19.90
8. ผ้าผืน	147.1	150.1	149.6	73.8	-0.33	-1.51
9. เครื่องสำอาง สบู่ ผลิตภัณฑ์รักษาผิว	144.7	141.4	141.2	65.6	-0.11	-7.49
10. รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	54.3	68.4	99.7		45.76	16.63
รวมสินค้า 10 รายการ	2,132.5	2,029.6	2,028.5	1,325.5	-0.06	12.14
อื่นๆ	2,106.6	2,142.2	2,149.7	1,207.6	0.35	-6.14
มูลค่ารวม	4,239.1	4,171.8	4,178.2	2,533.1	0.15	2.61

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

สินค้าที่ไทยส่งออกไปเมียนมาที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่ม น้ำมันสำเร็จรูป น้ำตาลทราย เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูป ผ้าผืน เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ

สินค้านำเข้าจากประเทศไทยพบได้ทั่วไปในประเทศเมียนมา

ตารางแสดงสินค้าที่ไทยนำเข้าจากเมียนมา ปี 2557-2560

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2557	2558	2559	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	%Δ 59/58	%Δ 60 (ม.ค.-ก.ค.)
1. ก๊าซธรรมชาติ	3,539.7	3,272.4	1,950.8	925.5	-40.39	-22.73
2. เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค	19.9	13.7	65.1	55.4	376.26	74.85
3. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ	36.9	37.4	50.4	37.3	34.65	75.85
4. สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์	65.6	62.6	52.0	34.1	-16.96	18.20
5. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	21.2	16.7	29.9	24.0	78.14	52.65
6. ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์	79.4	22.3	36.0	23.9	60.84	13.80
7. สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	7.0	11.7	28.5	19.5	143.22	7.98
8. สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป	6.2	7.1	21.2	16.7	196.46	59.89
9. ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้	36.3	32.2	38.6	16.2	18.40	-35.38
10. เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	1.5	2.6	11.0	12.2	145.87	135.00
รวมสินค้า 10 รายการ	3,813.8	3,478.6	2,283.4	1,164.8	-34.36	-15.28
อื่นๆ	103.0	87.5	71.1	43.1	-18.73	-6.44
มูลค่ารวม	3,916.7	3,566.1	2,354.5	1,208.0	-33.98	-14.99

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

สินค้าที่ไทยนำเข้าจากเมียนมาที่สำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ สิ่งมีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์และผลิตภัณฑ์ ผัก ผลไม้ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งจากผัก เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ

การค้าชายแดน

การค้าชายแดนไทยกับเมียนมา

ไทยมีแนวชายแดนติดต่อกันเป็นระยะทางยาวประมาณ 1,800 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง การค้าหรือการทำธุรกรรมทางการค้า บริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศมีรูปแบบการค้าตั้งแต่การค้าที่มีมูลค่าไม่สูงมาก อาทิ การซื้อขายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภค ของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดน ไปจนถึงการค้าที่มีมูลค่าสูงระหว่างหน่วยงานรัฐของทั้งสองประเทศ

จังหวัดที่มีศักยภาพทางด้านการค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมามี 7 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน (ด่านศุลกากร บ้านห้วยผึ้ง) เชียงราย (ด่านศุลกากรแม่สาย) เชียงใหม่ (ด่านศุลกากรเชียงดาว) ตาก (ด่านศุลกากรแม่สอด) กาญจนบุรี (ด่านศุลกากรสังขละบุรี) ประจวบคีรีขันธ์ (ด่านศุลกากรบ้านสิงขร) และระนอง (ด่านศุลกากรระนอง) ส่วนจังหวัดที่ไม่มี การค้าชายแดน ได้แก่ ราชบุรี เพชรบุรี และชุมพร เนื่องจากพรมแดนที่ติดต่อกันกับเมียนมาเป็นพื้นที่ป่าและไม่มีชุมชนอาศัยอยู่ โดยมีช่องทางการค้าชายแดน

ทั้งนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบการค้าชายแดนของเมียนมา คือ กรมการค้าชายแดน (Department of Border Trade: DOBT) ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดตั้งจุดบริการ One-Stop Services ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้าประเภทนำเข้าส่งออกชายแดนระหว่างประเทศ

ที่มา: http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back_up/2010_myanmar/2010_myanmar_8_1.html

จุดผ่านแดนถาวร

- 1) บริเวณข้ามแม่น้ำสาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตรงข้ามเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน
- 2) บริเวณบ้านริมเมย หมู่ 2 ตำบลท่าสายลวด จังหวัดตาก ตรงข้ามเมืองเมียวดี
- 3) บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ตรงข้ามเมืองเกาะสอง
 - 3.1 บริเวณท่าเทียบเรือสะพานปลา ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง
 - 3.2 บริเวณปากน้ำระนอง ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง
 - 3.3 บริเวณท่าเทียบเรือของบริษัท อันตามันคัลป์ จำกัด ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง

จุดผ่านแดนชั่วคราว

- 1) ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

จุดผ่อนปรน

- 1) ท่าบ้านเหมืองแดง ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- 2) ท่าบ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- 3) ท่าบ้านสายลมจอย ตำบลเวียงคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- 4) ท่าบ้านเกาะทราย ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ลำดับที่ 1-4 อยู่ตรงข้ามเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน
- 5) ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี-อำเภอพญาทองสุข จังหวัดผาอัน รัฐกะเหรี่ยง
- 6) ช่องทางบ้านห้วยต้นนุ่น หมู่ 4 ตำบลแม่เงา อำเภอชุมยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน-อำเภอแม่ใจ จังหวัดดอยก้อย รัฐฉาน
- 7) ช่องทางบ้านห้วยผึ้ง หมู่ 4 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน-บ้านหัวเมือง รัฐฉาน
- 8) ช่องทางกัวผาวอก บ้านอรุโณทัย หมู่ 10 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่-เมืองสาต รัฐฉาน
- 9) ช่องทางหลักแตง บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่-เมืองเตาเซ รัฐฉาน
- 10) บ้านสบรวก ตำบลคลองวาว อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์-บ้านมอต้อง จังหวัดมะริด เขตตะนาวศรี

มูลค่าการค้าชายแดนรวมไทย-เมียนมา

สำหรับการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย-เมียนมา แม้ว่าจะมีด่านซึ่งอยู่ในพื้นที่ 7 จังหวัดของไทย แต่ด่านที่มีศักยภาพและมีมูลค่าการค้าชายสูง มีจำนวน 3 ด่าน คือ ด่านศุลกากรแม่สอด ตั้งอยู่ที่จังหวัดตาก-เมียวดี ด่านศุลกากรแม่สาย ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงราย-ท่าขี้เหล็ก และด่านศุลกากรระนอง ตั้งอยู่ที่จังหวัดระนอง-เกาะสอง ส่วนด่านอื่นๆ นอกจากนี้มีการค้าชายบ้างแต่ยังมีปริมาณไม่มาก ทั้งนี้เนื่องจากความไม่สะดวกด้านการคมนาคมขนส่ง

ตารางแสดงมูลค่าการค้าขายในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนต่อการค้ารวม (%)		
	2558	2559	(ม.ค.-ก.ค.)		2559/2558	2560/2559 (ม.ค.-ก.ค.)	2558	2559	2560 (ม.ค.-ก.ค.)
			2559	2560					
ประเภทข้อมูล: การค้าชายแดน									
มูลค่ารวม	217,964.64	187,964.53	112,403.97	104,348.14	-13.76	-7.72	83.23	81.67	81.50
ส่งออก	100,819.30	109,319.84	64,402.94	65,213.72	8.45	1.24	71.66	74.60	73.91
นำเข้า	117,145.34	78,624.69	48,001.04	39,134.42	-32.88	-22.65	96.66	94.04	94.51
ดุลการค้า	-16,326.04	30,715.15	16,401.91	26,079.31					
ประเภทข้อมูล: การค้าระหว่างประเทศ									
มูลค่ารวม	261,872.91	230,139.07	137,910.40	129,710.87	-0.63	-5.95	100.00	100.00	100.00
ส่งออก	140,687.33	146,534.57	87,125.50	87,629.68	3.24	0.58	100.00	100.00	100.00
นำเข้า	121,185.58	83,604.50	50,784.91	42,081.19	-4.79	-17.14	100.00	100.00	100.00
ดุลการค้า	19,501.76	62,930.07	36,340.59	45,548.49					

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

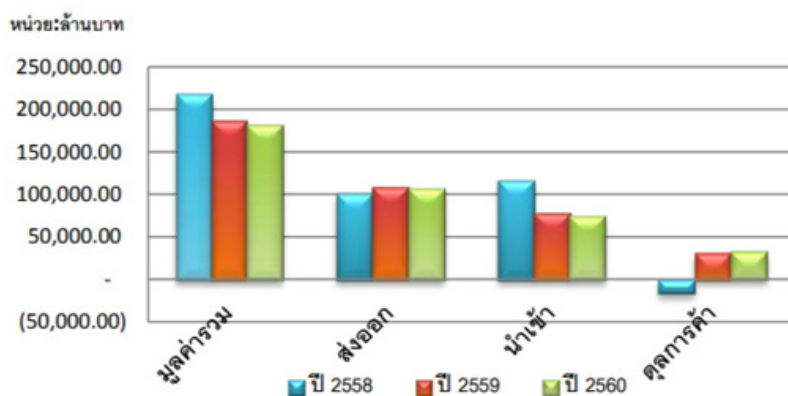
การค้าชายแดนปี 2559 มีมูลค่าการค้า 187,964.53 ล้านบาท แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออก 109,339.84 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 78,624.69 ล้านบาท โดยไทยได้ดุลการค้า 30,715.15 ล้านบาท และล่าสุดการค้าชายแดนปี 2560 (ม.ค.-ก.ค.) มีมูลค่าการค้า 104,348.14 ล้านบาท แบ่งออกเป็นมูลค่าการส่งออก 65,213.72 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 39,134.42 ล้านบาท โดยไทยได้ดุลการค้า 26,079.31 ล้านบาท

สินค้าส่งออกและนำเข้าสำคัญทางชายแดนไทย-เมียนมา

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันดีเซล น้ำตาลทราย ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ สัตว์น้ำ โค กระบือ สุกร แพะ แกะ พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์

หน่วย: ล้านบาท

ประเภท	2558	2559	2560
มูลค่ารวม	217,964.64	187,964.53	183,037.54
ส่งออก	100,819.30	109,339.84	107,681.01
นำเข้า	117,145.34	78,624.69	75,356.53
ดุลการค้า	-16,326.04	30,715.15	32,324.48

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ โดยร่วมมือกับกรมศุลกากร

ภาวะการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ในปี 2560 มีมูลค่าการค้ารวม 183,037.54 ล้านบาท เทียบกับปีก่อนที่มีมูลค่า 187,964.53 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.62 (YoY) โดยเป็นการส่งออกมูลค่า 107,681.01 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.52 (YoY) และการนำเข้ามูลค่า 75,356.53 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4.16 (YoY) ไทยได้ดุลการค้า 32,324.48 ล้านบาท

ตารางแสดงมูลค่าการค้าชายแดนในแต่ละด่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

หน่วย: ล้านบาท

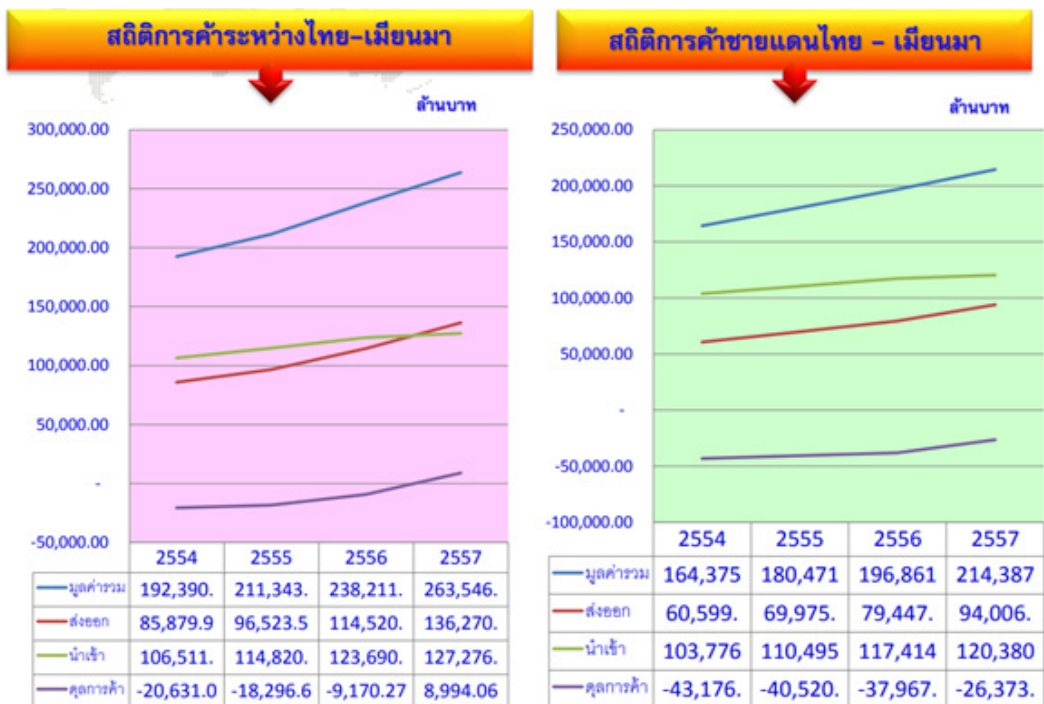
ปี ด่าน	ประเภท	2556	2557	2558	%Δ 58/ 57
				(ม.ค.-ส.ค.)	
สังขละบุรี กาญจนบุรี	มูลค่ารวม	114,647.29	116,553.77	79,287.42	
	ส่งออก	1,658.01	1,431.44	818.82	-27.00
	นำเข้า	112,989.28	115,122.33	78,468.60	35.11
	ดุลการค้า	-111,331.28	-113,690.89	-77,649.78	
เชียงใหม่ เชียงราย	มูลค่ารวม	2,164.39	2,793.74	2,545.29	
	ส่งออก	2,164.01	2,793.57	2,545.29	41.17
	นำเข้า	0.38	0.17	0.00	n/a
	ดุลการค้า	2,163.64	2,793.39	2,545.29	
แม่สาย เชียงราย	มูลค่ารวม	11,276.30	11,453.66	6,196.01	
	ส่งออก	11,071.08	10,921.74	6,086.48	-23.10
	นำเข้า	205.22	531.92	109.53	-78.38
	ดุลการค้า	10,865.86	10,389.82	5,976.95	

ปี ด้าน	ประเภท	2556	2557	2558	%Δ 58/57
				(ม.ค.-ส.ค.)	
แม่สอด ตาก	มูลค่ารวม	46,308.94	62,522.04	42,320.50	
	ส่งออก	43,667.56	59,839.24	42,290.46	10.97
	นำเข้า	2,641.38	2,682.80	30.04	-98.66
	ดุลการค้า	41,026.18	57,156.44	42,260.42	
ระนอง	มูลค่ารวม	21,953.47	19,998.80	12,766.86	
	ส่งออก	20,618.34	18,495.48	11,665.64	-0.64
	นำเข้า	1,335.13	1,503.33	1,101.22	15.99
	ดุลการค้า	19,283.21	16,992.15	10,564.42	

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

ด้านอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ถือว่าเป็นด้านที่มีมูลค่าการส่งออกไปประเทศเมียนมามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านระนอง ในจังหวัดระนอง และแม่สายในจังหวัดเชียงรายตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีมูลค่าการนำเข้าจากเมียนมามากที่สุดคือ ด้านสังขละบุรีในจังหวัดจังหวัดกาญจนบุรี รองลงมาคือ ด้านระนองในจังหวัดระนองตามลำดับ

สัดส่วนการเปรียบเทียบการค้าทวิภาคีกับการค้าชายแดนไทย-เมียนมา

2.7 กฎระเบียบการนำเข้าสินค้า

กฎและมาตรการทางการค้าที่ควรทราบ

มาตรการนำเข้า

1. ปัจจุบันได้มีการยกเลิกการห้ามนำเข้าสินค้าจำนวน 14 ชนิด ในการค้ารูปแบบปกติผ่านทางทะเล (Overseas Trade) ได้แก่ ผงชูรส น้ำหวานและเครื่องดื่ม (Soft Drink) ขนมปิ้งกรอบทุกชนิด หมากฝรั่ง ขนมหัก ขนมหเวเฟอร์ ช็อกโกแลต อาหารกระป๋อง (เนื้อสัตว์และผลไม้) เส้นหมี่ทุกชนิด เหล้า เบียร์ บุหรี่ ผลไม้สดทุกชนิด
2. การนำเข้าสินค้าต้องใช้เงินที่ได้จากการส่งออกเท่านั้น (Export First, Import Later System) ดังนั้นผู้นำเข้าในเมียนมาที่ไม่มีรายได้เงินตราต่างประเทศจากการส่งออก จึงต้องซื้อบัญชีเงินเหรียญสหรัฐฯ จากผู้ส่งออกที่มีรายได้เงินตราต่างประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับใช้ประกอบการขอใบอนุญาตนำเข้าจากรัฐบาลเมียนมา ทั้งนี้ผู้นำเข้าต้องซื้อเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการส่งออก (Export Earning) ในอัตราที่สูงกว่าอัตราตลาดเล็กน้อย
3. ผู้นำเข้าจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากสกุลเงินตราต่างประเทศที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เพื่อยื่นใบอนุญาตนำเข้าสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์ แบบสัญญาขาย (Sale Contact) และ Proforma Invoice ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับสินค้าบรรจุกฎหมาย และระยะเวลาการส่งมอบ
4. การนำเข้าสินค้าหรือเครื่องจักรอุปกรณ์จากต่างประเทศ ผู้ประกอบการในเมียนมาสามารถเปิด L/C ได้กับ 2 ธนาคาร คือ MICB และ MFTB โดยต้องใช้เงินสดค้ำประกันเต็มมูลค่า L/C เสมือนการซื้อสินค้าด้วยเงินสด ทั้งนี้ในการนำเข้าต้องเสียภาษีศุลกากร (Customs Duty) และภาษีการค้า (Commercial Tax)
5. ในกรณีที่ซื้อเป็นราคา FOB ผู้นำเข้าจะต้องประกันภัยสินค้ากับ Myanmar Insurance Company และใช้บริษัท Myanmar Five Star Line เป็นผู้ขนส่งสินค้าเท่านั้น

หมายเหตุ:

1. โดยปกติการนำเข้าและส่งออกนิยมใช้รูปแบบการขนส่งเพียง 2 ประเภท คือ ทางเรือกับทางบก (ชายแดน)
2. การค้าผ่านระบบหมายถึงการทำการค้าที่ผ่านระบบการตรวจสอบและอนุญาตของทางการอย่างถูกต้อง

ค่าธรรมเนียมในการอนุญาตนำเข้าสินค้า กระทรวงพาณิชย์จะคิดในอัตราส่วนของราคานำเข้าโดยกำหนดไว้ ดังนี้

มูลค่าสินค้าที่นำเข้า (จ๊าด)	ค่าธรรมเนียมนำเข้า (จ๊าด)
ไม่เกิน 10,000	250
10,001-25,000	625
25,001-50,000	1,250
50,001-100,000	2,500
100,001-200,000	5,000
200,001-400,000	10,000
400,001-1,000,000	20,000
1,000,001 ขึ้นไป	50,000

มาตรการส่งออก

ผู้ที่ส่งออกได้ คือ รัฐบาลเมียนมาและตัวแทนหรือองค์กรของรัฐบาลเมียนมาเท่านั้น

1. สินค้าที่ห้ามเอกชนส่งออกภายใต้ระบบการค้าปกติผ่านทางทะเลมี 6 ประเภท 31 รายการ เช่น กระบือ อัญมณี ข้าว น้ำตาลทราย และถั่วลิสง เป็นต้น
2. สินค้าที่ห้ามเอกชนส่งออกภายใต้ระบบการค้าปกติผ่านทางชายแดน (Border Trade) มี 32 รายการ โดยเพิ่มจากกลุ่มแรก 1 รายการ คือ ไม้สัก
3. การค้าชายแดน (ในช่องทางที่ถูกต้อง) ต้องผ่านระบบธนาคารพาณิชย์ โดยรัฐบาลเมียนมาอนุญาตให้ใช้เงินบาท เงินจ๊าด และเงินเหรียญสหรัฐ สำหรับการค้าชายแดนได้ เพื่อให้การค้าชายแดนมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น ผู้ประกอบการชาวเมียนมาจะนิยมทำการค้าแบบชายแดนที่ไม่ผ่านระบบ
4. ทางการเมียนมาจะเก็บค่าธรรมเนียมการส่งออกเพิ่ม 7% จากค่าธรรมเนียมปกติ สำหรับสินค้าที่ส่งออกผ่านทางชายแดน โดยทางการเมียนมาจะหักค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้จากบัญชีเงินตราต่างประเทศของผู้ส่งออก เมื่อได้รับการโอนเงินชำระค่าสินค้า
5. การส่งออกต้องมีใบอนุญาตส่งออก (กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ออกใบอนุญาตส่งออก ซึ่งมีอายุ 6 เดือน) โดยผู้ซื้อในต่างประเทศจะต้องเปิด L/C มาที่ The Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ The Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) ทั้งนี้ทางการเมียนมาจะตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งออกด้วย

สินค้าห้ามส่งออกในรูปการค้าปกติทางทะเล 31 รายการ

1. สินค้าเกษตร
 - ข้าว ปลายข้าว รำข้าว
 - น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายแดง น้ำตาลดิบ
 - ถั่วลิสง น้ำมันจากถั่วลิสง
 - งา น้ำมันงา
 - เมล็ด Niger และน้ำมัน
 - เมล็ดมัสตาด และน้ำมัน
 - เมล็ดทานตะวันและน้ำมัน
 - กากพืชไขมันทุกชนิด
 - ฝ้ายและผลิตภัณฑ์ฝ้าย
2. สัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์
 - งาช้าง
 - โค กระบือ ช้าง ม้า สัตว์หายาก
 - หนังสัตว์
3. สัตว์น้ำ
 - เปลือกกุ้งป่น

4. ผลิตภัณฑ์จากป่า

- ยางพารา

5. แร่ธาตุ ผลิตภัณฑ์โลหะ

- น้ำมันปิโตรเลียม
- อัญมณี
- ทองคำ
- หยก
- ไข่มุก
- เพชร
- ตะกั่ว
- ดีบุก
- วุลแฟรม
- ส่วนผสมดีบุกและซีโลด์
- เงิน
- ทองแดง
- สังกะสี
- ถ่านหิน
- แร่โลหะอื่นๆ

6. อื่นๆ

- วัตถุโบราณ
- อาวุธและเครื่องกระสุน

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มี.ค. 2551

สภาพร้านค้าและการจับจ่ายใช้สอยของประชาชน

ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้า และขนส่งสินค้า

1. ผู้ทำธุรกิจนำเข้าและส่งออกสินค้าจะต้องขออนุญาตจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่สำนักทะเบียนนำเข้า-ส่งออก (Export-Import Registration Office) กรมการค้าพาณิชย์ ซึ่งมีอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน 5,000 จี๊ด สำหรับระยะเวลา 1 ปี และ 10,000 จี๊ด สำหรับรวมระยะเวลา 3 ปี

2. คุณสมบัติของผู้ที่สามารถยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออก มีดังนี้

- บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติเมียนมาหรือแปลงสัญชาติเป็นเมียนมา
- ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่จัดตั้งขึ้นในสหภาพเมียนมา
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทร่วมทุนที่จัดตั้งภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างประเทศของสหภาพเมียนมา
- สหกรณ์ที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายสหกรณ์ปี 2533 ของเมียนมา

3. สิทธิของผู้จดทะเบียนนำเข้าส่งออก

- สามารถส่งออกสินค้าได้ทุกชนิด ยกเว้นไม้สัก น้ำมัน บีโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ ไช้มุก หยก อัญมณี และสินค้าอื่นๆ ที่ระบุว่าสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจแต่เพียงผู้เดียว
- สามารถนำเข้าสินค้าได้ทุกชนิดตามเงื่อนไขของกฎระเบียบที่ระบุไว้ ยกเว้นสินค้าที่เป็นสินค้าห้ามนำเข้า
- สามารถจำหน่ายสินค้าในตลาดภายในประเทศได้
- สามารถยื่นขอหนังสือเดินทางประกอบธุรกิจไปต่างประเทศได้

4. การส่งออก

- ผู้ส่งออกที่จดทะเบียนก่อนที่จะส่งออกจะต้องได้รับใบอนุญาตส่งออกจากกระทรวงพาณิชย์มีระยะเวลา 6 เดือน
- ผู้ซื้อในต่างประเทศจะต้องเปิด L/C ที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) ผ่านทางธนาคารในต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและจะต้องแจ้งต่อเรือที่ขนส่งด้วย
- ในกรณีที่ตรวจสอบสินค้าก่อนขนส่ง The Inspection and Agency Service Department จะต้องดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะน้ำหนัก คุณภาพ และการบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่จะขนส่งทางเรือ

5. การนำเข้าสินค้า

- ผู้นำเข้าจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากสกุลเงินตราต่างประเทศที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เพื่อยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์
- แนบสัญญาขาย (Sale Contract) และ Performa Invoice ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับสินค้า บรรจุภัณฑ์ และระยะเวลาการส่งมอบ
- ในกรณีซื้อเป็นราคา FOB ผู้นำเข้าจะต้องทำประกันสินค้ากับ Myanmar Insurance Company และใช้บริษัท Myanmar Five Star Line เป็นผู้ขนส่งสินค้าเท่านั้น ค่าธรรมเนียมในการอนุญาตนำเข้าสินค้า กระทรวงพาณิชย์จะคิดในอัตราส่วนของราคานำเข้าโดยกำหนดไว้ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงค่าธรรมเนียมในการนำเข้าสินค้าของเมียนมา (ราคา C.I.F)

ราคานำเข้า C.I.F. ทำเรื่องยกู้ (จีต)	ค่าธรรมเนียมนำเข้า (จีต)
10,000 แรก	250
10,000-25,000	625
25,001-50,000	1,250
50,001-100,000	2,500
100,001-200,000	5,000
200,001-1,000,000	10,000
400,001-1,000,000	20,000
มากกว่า 1,000,000	50,000

หมายเหตุ:

- ผู้นำเข้าสินค้าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการนำเข้าภายใน 21 วัน นับจากวันตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนำเข้า
- ราคา C.I.F (Cost, Insurance and Freight) หมายถึง ราคาส่งมอบซึ่งได้คิดต้นทุนสินค้าบวกค่าประกันสินค้า ขณะขนส่ง และค่าขนส่งสินค้าจนถึงมือผู้ซื้อ

2.8 ระบบโลจิสติกส์และการขนส่ง

ที่มา: http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back_up/2010_myanmar/2010_myanmar_8_1.html

การทำการค้ากับประเทศเมียนมามี 2 ช่องทางคือ การค้าปกติผ่านทะเล และการค้าปกติผ่านชายแดน สำหรับการค้าผ่านชายแดนไทย-เมียนมา นิยมใช้เงินบาท

1. ทางบก

เส้นทางการขนส่งสินค้าจากประเทศไทยไปยังประเทศเมียนมา ประกอบไปด้วยเส้นทางซึ่งสามารถผ่านจุดผ่านแดนต่างๆ ซึ่งมีอยู่ใน 7 จังหวัด คือ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และระนอง อย่างไรก็ตาม เส้นทางสายหลักที่เป็นที่ได้รับความร่วมมือระหว่างไทย-เมียนมา ประกอบด้วย

- 1) เส้นทางแม่สอด/ เมียวดี-ย่างกุ้ง ประกอบด้วยเส้นทางย่อยดังนี้
 - ช่วงที่ 1 สะพานข้ามแม่น้ำเมย-เชิงเขาตะนาวศรี ประมาณ 60 กิโลเมตร
 - ช่วงที่ 2 เส้นทางช่วงเขาตะนาวศรี-กอกะเร็ก-ท่าตอน ประมาณ 210 กิโลเมตร
 - ช่วงที่ 3 เส้นทางช่วงท่าตอน-ย่างกุ้ง ประมาณ 244 กิโลเมตร
- รวมระยะทางจากอำเภอแม่สอดถึงย่างกุ้ง ประมาณ 420 กิโลเมตร

- 2) เส้นทางพุน้ำร้อน-ท่าเรือทวาย ประมาณ 160 กิโลเมตร
- 3) เส้นทางแม่สาย (เชียงราย)-ท่าขี้เหล็ก-เชียงใหม่ (R3W)
- 4) เส้นทางจังหวัดระนอง-เกาะสอง
- 5) เส้นทางเจดีย์สามองค์-พญาตองอู

2. ทางเรือ

การขนส่งสินค้าทางเรือระหว่างไทย-เมียนมา ในปัจจุบันมีการขนส่งสินค้าผ่านทางเส้นทางท่าเรือจังหวัดตรัง-ท่าเรืออย่างกุ้ง โดยท่าเรืออย่างกุ้งสามารถรองรับเรือบรรทุกสินค้าได้ไม่เกิน 4,000 ตัน และความยาวไม่เกิน 167 เมตร ระดับน้ำลึกประมาณ 9 เมตร ซึ่งท่าเรืออย่างกุ้งเป็นท่าเรือที่มีการขนส่งมากที่สุดราวร้อยละ 90 ของการขนส่งทางเรือทั้งหมด อย่างไรก็ตามทางเมียนมามีโครงการสร้างท่าเรือน้ำลึกทวาย เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณปี 2560

2.9 กลยุทธ์การส่งเสริมสินค้าไทยสู่ประเทศเมียนมา

เพื่อให้สินค้าไทยสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดในเมียนมา พร้อมทั้งขยายฐานการตลาดในเมียนมาให้มากขึ้น ดังนั้นกลยุทธ์การตลาดที่ผู้ส่งออกไทยควรพิจารณานำมาใช้ในการศึกษาและขยายตลาดในเมียนมา มีดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านลักษณะสินค้าและบริการ

1.1 กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ควรรักษาระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าของไทยให้ดี เพื่อให้สามารถรักษาตลาดในเมียนมาไว้ได้

1.2 กลุ่มสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ควรมีการพัฒนาในรูปแบบให้มีขนาดและลักษณะเหมาะแก่การใช้งาน เนื่องจากสินค้าในกลุ่มนี้เมียนมาได้นำเข้าจากจีนเป็นจำนวนมากและมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสินค้าไทยในกลุ่มนี้ควรกำหนดรูปแบบของสินค้าให้สามารถขายในราคาที่แข่งกับจีนได้

1.3 กลุ่มสินค้าผ้าฝ้าย ไม่ควรเปลี่ยนแปลงการออกแบบและสีสันทันไปจากเดิมมากนัก เนื่องจากตลาดเมียนมาก่อนข้างจะอนุรักษ์นิยมและใช้ผ้าจากไทยมาก ถ้าหากมีการเปลี่ยนสีหรือแบบจะทำให้คิดว่าเป็นสินค้าจากประเทศอื่น

1.4 กลุ่มสินค้าวัตถุดิบทางอุตสาหกรรม เช่น ยางพารา เหล็กและเหล็กกล้า พลาสติก และเส้นใยประดิษฐ์ ควรรักษาส่วนแบ่งตลาดและขยายตลาด โดยติดต่อโดยตรงกับโรงงานต่างๆ ในเมียนมาให้มากขึ้น เนื่องจากเมียนมามีการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปมาก

1.5 เน้นการขนส่งสินค้าของไทยเข้าสู่เมียนมาทางด้านชายแดนให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนในการกระจายสินค้าและประหยัดเวลาในการขนส่ง โดยมีจุดการขนส่งที่สำคัญ 2 จุด คือ ด่านแม่สอด จังหวัดตาก และด่านแม่สาย จังหวัดเชียงราย

2. กลยุทธ์ด้านราคา

สินค้าระดับกลางถึงระดับสูงควรตั้งราคาให้ใกล้เคียงกับสินค้าจากสิงคโปร์และมาเลเซีย ส่วนสินค้าที่มีคุณภาพต่ำควรตั้งราคาให้ต่ำ เพราะหมู่บ้านในแถบชายแดนเมียนมาส่วนใหญ่ยังมีกำลังซื้อน้อย และไม่ควรมีการกระจายสินค้าคุณภาพต่ำเหล่านี้เข้าไปในเมืองใหญ่ เนื่องจากจะไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับสินค้าจากจีนได้

3. กลยุทธ์ด้านการจัดจำหน่ายและการกระจายตัวของสินค้า

3.1 ผู้ส่งออกของไทยจะต้องเข้าไปร่วมทำการค้ากับผู้นำเข้ารายใหญ่ๆ ของเมียนมา โดยคัดเลือกบริษัทที่มีเครือข่ายในการกระจายสินค้าได้มากๆ

3.2 เน้นการค้าตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา เนื่องจากไทยและเมียนมามีชายแดนติดต่อกันเป็นแนวยาว ประกอบกับการคมนาคมขนส่งของเมียนมาที่ออกไปยังจังหวัดต่างๆ ยังไม่สะดวก ดังนั้นชาวเมียนมาจะอาศัยซื้อสินค้าจากชายแดนไทยเป็นหลัก

3.3 จากการที่เมียนมามีชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน คือ จีน อินเดียและบังกลาเทศ ดังนั้นควรใช้ผู้นำเข้า-ส่งออกของเมียนมา เป็นผู้กระจายสินค้าไทยไปสู่ประเทศจีน อินเดีย และบังกลาเทศ

3.4 ผู้ส่งออกและผู้ผลิตของไทยควรมีการตั้งสำนักงานตัวแทน หรือตัวแทนจำหน่ายตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา เพื่อบริการการขายที่รวดเร็วให้กับพ่อค้าชายแดนของเมียนมา และเพื่อการจัดแสดงสินค้าให้กับผู้นำเข้าเมียนมาได้เข้ามาดูตัวอย่างสินค้าใหม่ๆ ของไทยได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางเข้ามายังโรงงานผลิตในกรุงเทพฯ

3.5 ผู้ส่งออกที่จะเข้าไปทำการค้าหรือลงทุนในธุรกิจขนาดใหญ่ ควรเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับรัฐบาลทหารเมียนมา เพราะเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติในการดำเนินโครงการต่างๆ

4. กลยุทธ์ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์

4.1 การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ การติดโปสเตอร์ การลงโฆษณาในสมุดหน้าเหลืองของเมียนมา การโฆษณาทางโทรทัศน์/ วิทยุ ซึ่งชาวเมียนมาที่อาศัยอยู่ทางด้านชายแดนที่ติดกับประเทศไทยสามารถรับสื่อเหล่านี้ได้

4.2 การทำการส่งเสริมการขายร่วมกับตัวแทนจำหน่ายในเมียนมา โดยผู้ส่งออกไทยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น แจกตัวอย่างสินค้าให้กับลูกค้าทดลองใช้ก่อน รับแลกสินค้าจากผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเป็นประจำ หรือซื้อสินค้าจากไทยในปริมาณมาก การให้ค่าคอมมิชชั่นกับผู้นำเข้าเมียนมาที่สามารถทำยอดขายได้ตรงตามเป้าหมาย

4.3 การติดต่อผ่านสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงย่างกุ้ง เพื่อเป็นผู้ประสานงานในการประชาสัมพันธ์สินค้าไทยและผู้ส่งออกไทยให้กับผู้นำเข้าเมียนมาที่สนใจสินค้าไทย

4.4 การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าประจำปีของเมียนมา เช่น งาน Myanmar Building

2.10 โอกาสทางการค้าและปัญหาอุปสรรค

จุดแข็ง

เมียนมาเป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรหนาแน่นประมาณ 51 ล้านคน มีอาณาเขตติดกับจีน อินเดีย บังกลาเทศ ลาว และไทย ทำให้เมียนมาเป็นประเทศที่อยู่ท่ามกลางของกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชียใต้ ทำให้มีความได้เปรียบในการติดต่อทำการค้า การส่งออกและนำเข้า รวมทั้งการส่งสินค้าผ่านแดนไปยังประเทศต่างๆ นอกจากนี้ เมียนมายังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เหมาะแก่การเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรม

โอกาส

การพัฒนาตลาดของเมียนมาในอนาคตอาจพัฒนามากขึ้นจากการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน และขนาดตลาดเมียนมามีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับตลาดของไทย ซึ่งไทยสามารถใช้เมียนมาเป็นประตูระบายสินค้าของไทยสู่ประเทศที่สาม รวมทั้งใช้เมียนมาเป็นฐานในการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกในอนาคตซึ่งสามารถสรุปถึงโอกาสต่างๆ ได้ดังนี้

1. การชำระค่าสินค้าระหว่างไทยและเมียนมา จะเป็นการให้เครดิตซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ส่งออกของไทยมักจะให้เครดิตแก่นักธุรกิจชาวเมียนมามากกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ รวมทั้งการซื้อขายสินค้าระหว่างไทยกับเมียนมาจะทำกันแบบง่าย ๆ โดยใช้สกุลเงินบาทและเงินจ๊าด
2. สินค้าที่นำเข้าจากชายแดนไทยมีราคาต่ำกว่าคู่แข่ง และสินค้าไม่ได้รับความเสียหายในขณะขนส่ง
3. คุณภาพของสินค้าอุปโภคบริโภคของไทยเป็นที่นิยมของชาวเมียนมา เนื่องจากได้รับอิทธิพลของการค้าชายแดนที่มีมาเป็นเวลานาน ทำให้ชาวเมียนมาแถบชายแดนนิยมบริโภคสินค้าไทยมากกว่าของประเทศคู่แข่ง
4. การบริการขนส่งสินค้าไทยสามารถจัดส่งได้รวดเร็ว และสามารถระบุสถานที่รับสินค้าได้
5. ไทยสามารถค้าขายตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา ทำให้การกระจายสินค้าเข้าสู่เมืองต่างๆ ของเมียนมาเข้าไปได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ในแถบชายแดนไทย-เมียนมา
6. ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาระบบธนาคาร และฝึกอบรมด้านการจัดระบบเอกสารให้แก่เมียนมา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ส่งออกของไทยในเรื่องการเปิด L/C
7. ประเทศไทยมีความได้เปรียบในแง่ของยุทธศาสตร์ทางด้านเศรษฐกิจของเมียนมามากกว่าประเทศคู่แข่งอื่น เช่น จีน บังกลาเทศและอินเดีย ซึ่งนอกจากการติดต่อค้าขายระหว่างกันแล้ว ชาวเมียนมายังเข้าไปทำงานในฐานะแรงงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความคุ้นเคยและยอมรับในสินค้าไทยทั้งคุณภาพและราคา

จุดอ่อน

แรงงานของเมียนมาส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ รวมทั้งเมียนมาขาดผู้ที่มีความรู้ในด้านการทำธุรกิจต่างประเทศ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ประกอบกับกฎระเบียบทางการค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ราชการมีการคอร์รัปชันสูง และเมียนมายังมีอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศสูง

อุปสรรค

จากที่ได้มีการติดตามศึกษาข้อมูลได้พบว่า นักธุรกิจไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้ข้อมูลที่รับทราบกลายเป็นข้อมูลด้านลบที่ส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิด ข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับมาจากแหล่งต่างๆ เป็นข้อมูล

เชิงด้านการเมือง ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ในภาคธุรกิจอย่างสิ้นเชิง จึงส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการวางแผน การประสานงานระหว่างกัน รวมทั้งสิ่งที่สำคัญคือ ข้อมูลต่างๆ ของทางการเมียนมาจะไม่เผยแพร่ให้แก่สาธารณชนได้รับรู้

ปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจแนวทางหรือพฤติกรรมด้านการค้าของตลาดเมียนมาก็เป็นปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นอุปสรรคการค้าระหว่างไทยกับเมียนมา คือ ผู้ประกอบการไทยมีความต้องการที่จะรองรับระบบการค้าของตลาดเมียนมาทั้งหมด แต่ไม่สามารถหาข้อมูลดังกล่าวได้ จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่แน่ใจในการทำการค้า ทั้งนี้แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องซึ่งนักธุรกิจไทยไม่จำเป็นที่จะต้องรู้ว่าการส่งสินค้าไปยังตลาดเมียนมา เขาต้องทำอะไร หรือต้องทำโดยใคร (เนื่องจากข้อมูลบางอย่าง ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความประสงค์ต้องการปกปิด) ทั้งนี้การค้ากับตลาดเมียนมาควรวางแผนเหมือนกับการค้ากับต่างจังหวัด การตกลงการค้าสามารถทำเป็นเงินบาทได้ ผู้ซื้อจะโอนเงินค่าสินค้าเข้าสู่บัญชีในประเทศไทยได้โดยตรงไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ระบบการค้าสากลเหมือนกับที่ต้องทำการค้ากับประเทศอื่นๆ ปัญหาในการทำการค้ากับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่อาจเกิดขึ้น เช่น

- ค่าขนส่งจากชายแดนไทยสูงเพราะมีการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง ทำให้มีเงื่อนไขต้องไปเรียกเก็บกับผู้ประกอบการ แต่สินค้าจากจีนขนส่งเข้ามาในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้สะดวกกว่า ทำให้สินค้าไทยมีต้นทุนเพิ่มขึ้น
- เส้นทางขนส่งสินค้าไทยที่เป็นเส้นทางหลักคือ ด่านแม่สอด มีระยะทางจากแม่สอดถึงย่างกุ้งประมาณ 420 กิโลเมตร แต่ต้องใช้เวลาประมาณ 3-7 วัน เนื่องจากความยังไม่สะดวกในเส้นทาง โดยเฉพาะการขนส่งหน้าฝน จะทำให้เกิดความล่าช้าและความเสียหายแก่สินค้าได้หากไม่ป้องกัน
- ตลาดมีศักยภาพแต่ระบบยังไม่เอื้ออำนวยเพื่อการค้าเท่าที่ควร ทั้งเรื่องความชัดเจนในข้อมูล ด้านขนส่ง เป็นต้น

3

รายงานภาวะ อุตสาหกรรม

การคาดการณ์เศรษฐกิจเมียนมาในปัจจุบันมีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้น โดยปัจจัยสำคัญคือการปฏิรูปการเมือง ซึ่งได้รับการยอมรับจากต่างประเทศมากขึ้นกว่าในอดีตและตั้งแต่ปลายปี 2552 รัฐบาลเมียนมาได้ดำเนินการโดยการแปรรูปวิสาหกิจและกิจการของรัฐบาลจำนวนมากให้แก่ภาคเอกชน รวมทั้งการแสวงหาพันธมิตรทางเศรษฐกิจนอกภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศในตะวันออกกลางซึ่งสนใจลงทุนในภาคการเกษตรของเมียนมา ประเทศในแอฟริกาสนใจผลผลิตทางการเกษตรของเมียนมาที่มีราคาถูกและคุณภาพพอใช้ นอกจากนี้ รัฐบาลเมียนมายังได้เร่งดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจขนาดใหญ่เพื่อกระตุ้นการพัฒนาและการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซและน้ำมันจากเมืองเจ้าผิวในรัฐยะไข่ของเมียนมาไปยังมณฑลยูนนานของจีนที่เริ่มตั้งแต่ตุลาคม 2552 (กำหนดแล้วเสร็จในปี 2555) เมียนมายังจะเร่งดำเนินโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกสำคัญอีก 2 แห่ง คือ ท่าเรือน้ำลึกทวายในเขตตะนาวศรี ซึ่งดำเนินการร่วมกับบริษัทเอกชนของไทย (ลงนามกรอบข้อตกลงกับไทยเมื่อพฤศจิกายน 2553) และท่าเรือน้ำลึกสิดต่วยในรัฐยะไข่ ซึ่งดำเนินการร่วมกับอินเดีย (มีพิธีเปิดโครงการเมื่อธันวาคม 2553) นอกจากนี้ เมียนมา-อินเดียยังเร่งปรับปรุงการคมนาคมบริเวณชายแดนและเส้นทางขนส่งทางน้ำในแม่น้ำกาลาดานเพื่อส่งเสริมการค้าทวิภาคี การตื่นตัวของเมียนมาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสนใจที่จะขยายปริมาณการค้าภายในประเทศและต่างประเทศให้เพิ่มปริมาณมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคชาวเมียนมาได้เข้าถึงสินค้าอุปโภคบริโภคทั้งในและต่างประเทศได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันแม้ว่าตลาดการค้าภายในประเทศเมียนมาจะยังเปิดได้ไม่มากนัก แต่มูลค่าการค้าภายในประเทศมีมูลค่าสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี จึงเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจในส่วนประเภทของสินค้าในปัจจุบันซึ่งกำลังได้รับความนิยมในเมียนมา ซึ่งสามารถบ่งบอกถึงโอกาสในการส่งสินค้าจากผู้ส่งออกไทยเข้าไปค้าขายในประเทศเมียนมาในลำดับต่อไป

ภาคอุตสาหกรรม ประเทศเมียนมามีสัดส่วนร้อยละ 19.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีการจ้างงานร้อยละ 7 ของการจ้างงานทั้งหมด ผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ ผลผลิตแปรรูปทางการเกษตร ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ทองแดง ดีบุก ทังสแตน เหล็ก ซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง ยาและปุ๋ย น้ำมันและก๊าซ สิ่งทอ อัญมณีและหยก ทั้งนี้ทางการเมียนมามีนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับไทย ตามนโยบายของรัฐบาลผลักดันการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมตามแนวชายแดน ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีซึ่งอยู่ติดกับอำเภอแม่สอด เขตเศรษฐกิจพิเศษทวายติดกับตำบลบ้านขุนน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวอย่างธุรกิจที่นำลงทุน เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตร เพราะมีวัตถุดิบจำนวนมาก อุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงาน เช่น สิ่งทอ เนื่องจากแรงงานเมียนมาค่าจ้างต่ำ และอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากยังมีความคุ้นเคย การบริโภคสินค้าไทย ขณะที่เมียนมายังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการผลิตสินค้าประเภทนี้ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการหรือนักลงทุนควรพิจารณาเข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามชายแดนซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกันสะดวกในการขนส่งเพื่อแปรรูปต่อไป

ผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอ ซึ่งสิ่งทอนั้นครอบคลุมถึงสิ่งทอที่มีการขึ้นรูปตามปกติจากเส้นใยเป็นเส้นด้าย ไปจนถึงการถักทอขึ้นรูปเป็นผืนผ้า ลักษณะของผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ เช่น เชือก ซึ่งเกิดจากการขึ้นรูปจากเส้นใย ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปของเสื้อผ้า เป็นต้น โดยประเภทของสิ่งทอที่มีการนำเข้ามากในปัจจุบัน ได้แก่ สิ่งทอจากใยสังเคราะห์ และสิ่งทอจากฝ้าย โดยพบว่าภาวะความต้องการสินค้าประเภทดังกล่าวมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

ภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นภาคที่สำคัญที่สุดของเมียนมา มีสัดส่วนร้อยละ 38.8 ของผลผลิตมวลรวมในประเทศ (GDP) ก่อให้เกิดการจ้างงานมากที่สุดของประเทศถึงร้อยละ 70 ของการจ้างงานทั้งหมด เนื่องจากทำเลที่ตั้งที่มีแม่น้ำสายสำคัญ 3 สาย ไหลผ่านประเทศ ทำให้เมียนมามีพื้นที่เพาะปลูกที่อุดมสมบูรณ์ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว เมล็ดถั่ว งา อ้อย ปลาและผลิตภัณฑ์ประมง ไม้เนื้อแข็ง และไม้สัก อย่างไรก็ตาม เมียนมายังขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต โดยเฉพาะ การแปรรูปอาหาร ดังนั้นจึงค่อนข้างเปิดกว้างสำหรับการลงทุนภาคเกษตร ตัวอย่างธุรกิจที่นำเข้าไปลงทุน ได้แก่ การผลิต เครื่องมือเครื่องจักรทางด้านการเกษตร และเทคโนโลยีในการแปรรูปทางการเกษตรและสินค้าเกี่ยวกับเกษตรและ เครื่องจักรกลการเกษตร เช่น ปู๊ย เคมีภัณฑ์ เครื่องมือและอุปกรณ์จักรกลการเกษตรขนาดเล็ก โครงการเกษตรเพื่อเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาทิ โครงการ Contract Farming

เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง เป็นสินค้าที่ได้รับการตอบสนองเป็นอย่างมากในตลาดเมียนมา ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเมียนมากำลังเปิดประเทศ และต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความก้าวหน้าโดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมและระบบ การคมนาคม อีกทั้งความต้องการสินค้าบางประเภทที่จำเป็นต้องผลิตในประเทศมีจำนวนมาก ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่ต้อง นำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งต่างๆ เข้าไปเพื่อใช้ในการผลิตอุตสาหกรรมบางประเภทเพิ่มมากขึ้น โดยตลาดที่มีความสำคัญ กับการนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งดังกล่าว เช่น กรุงย่างกุ้ง เขตมณฑลพะโล่ เป็นต้น

รถยนต์ที่ผลิตในเมียนมา โดยนำเครื่องยนต์มือสองที่นำเข้ามาจากไทยประกอบเป็นรถยนต์

อุปกรณ์ไฟฟ้า ตลาดอุปกรณ์ไฟฟ้าในเมียนมานั้นมีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากอุปกรณ์ไฟฟ้าเป็น สินค้าที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตที่ค่อนข้างสูงโดยเฉพาะคุณภาพและรูปลักษณ์ที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน แต่ความสามารถ ในการผลิตอุปกรณ์ดังกล่าวของเมียนมายังอยู่ในระดับต่ำ และในทางตรงข้ามความต้องการบริโภคสินค้าประเภทนี้กลับเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความจำเป็นต่อการใช้งานด้านการส่องสว่าง โดยเฉพาะผู้ประกอบการและบริษัทห้างร้านต่างๆ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อันส่งผลต่อความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้น โดยคาดว่าอนาคตของสินค้านี้จะยังมีความน่าสนใจ ในระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี

ภาคบริการ เมียนมามีสัดส่วนร้อยละ 41.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีการจ้างงานร้อยละ 23 ของ แรงงานทั้งหมด เมียนมามีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งชายหาด ภูเขา และหิมะ มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และมีจุดเด่นด้านศาสนาพุทธ รวมทั้งมีความหลากหลายด้านขนบธรรมเนียม

วัฒนธรรมจากการที่เมียนมาประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มในประเทศ เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากเอเชียและยุโรป แต่เมียนมายังขาดความพร้อมเรื่องที่พักทั้งปริมาณและคุณภาพที่พอเพียงรองรับนักท่องเที่ยวปริมาณมาก รวมทั้งยังขาดการพัฒนาด้านมาตรฐานการให้บริการ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของไทยที่มีความสามารถในการบริหารจัดการและการให้บริการด้านการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลกำลังมีการพัฒนาสนามบินนานาชาติแห่งใหม่ และมีโครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักระดับ 5 ดาวอีกหลายแห่ง รวมทั้งมีการเพิ่มเส้นทางบินระหว่างประเทศ

ภาคการก่อสร้าง เนื่องจากเมียนมากำลังมีการเร่งปฏิรูปประเทศและพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้มีความต้องการก่อสร้างอาคาร สำนักงาน โรงงานและโรงแรม และการก่อสร้างสาธารณูปโภค รวมทั้งการลงทุนต่างๆ เพื่อรองรับการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศและนักท่องเที่ยว โดยธุรกิจที่น่าลงทุนได้แก่ วัสดุก่อสร้าง อุปกรณ์ จักรกลก่อสร้าง รวมทั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ติดตั้งในอาคาร สำนักงาน

ด้านพลังงาน หมายรวมถึงกิจการผลิตไฟฟ้าจากเขื่อน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ โดยเฉพาะการผลิตพลังงานจากน้ำมันและก๊าซ ได้รับการส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างชาติมาก เนื่องจากใช้เงินลงทุนจำนวนมาก เทคโนโลยีขั้นสูง และใช้ทรัพยากรภายในประเทศทั้งสิ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการผลิตน้ำมันและก๊าซ ได้แก่ กระทรวงพลังงาน และบริษัทน้ำมันและก๊าซเมียนมา จำกัด (Myanmar Oil and Gas Enterprise: MOGE) การหาแหล่งก๊าซนอกชายฝั่งแห่งใหม่ นักลงทุนต้องทำสัญญาการแบ่งปันผลผลิตกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย

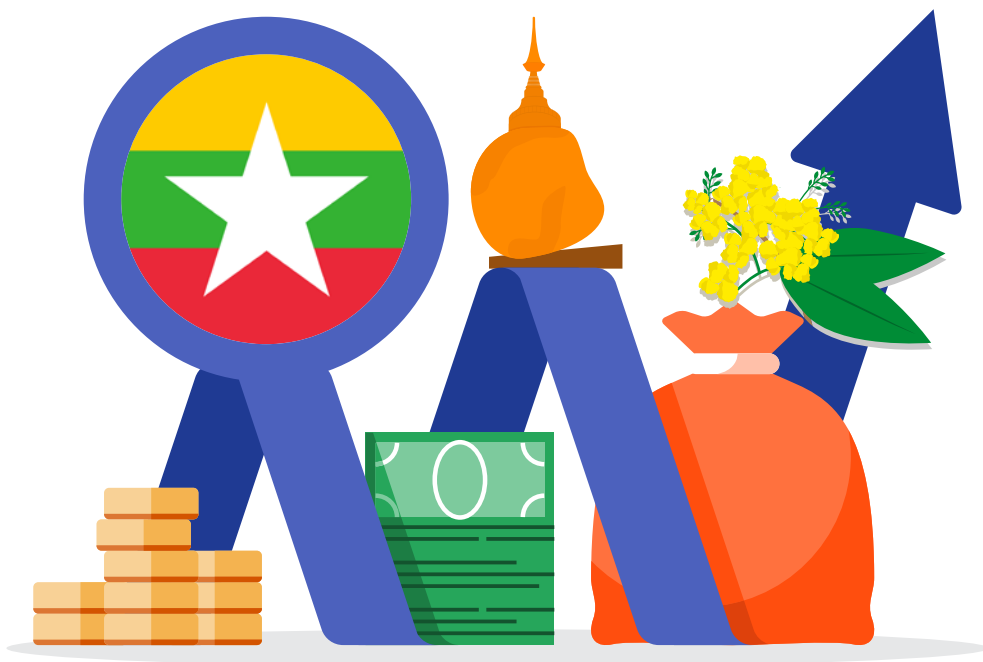
ยารักษาโรค ภาวะตลาดของสินค้าประเภทยารักษาโรค มีความสำคัญต่อภาวะสุขอนามัยของประชาชนในประเทศ เมียนมาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เมื่อประเทศเริ่มมีการเปิดประเทศ ประชาชนเริ่มมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้ประชาชนเริ่มหันมาดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น ในขณะที่สินค้าประเภทยารักษาโรค ประเทศเมียนมาไม่สามารถผลิตเองได้ในประเทศ อีกทั้งไม่สามารถนำเข้ายาที่ทันสมัยจากประเทศในแถบยุโรปและอเมริกาด้วยสาเหตุของการถูกคว่ำบาตร หรือในบางกรณีอาจสามารถนำเข้าได้แต่มีราคาที่สูงมาก ทำให้เมียนมานิยมนำเข้ายารักษาโรคในแถบภูมิภาคเอเชียซึ่งเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตยาที่มีคุณภาพสูงแต่ราคาไม่แพง

ภาคเหมืองแร่ เมียนมามีทรัพยากรแร่ธาตุต่างๆ หลายประเภท ได้แก่ อัญมณีเงิน ทองแดง สังกะสี ดีบุก แร่พลวง หังสเดน และแหล่งปิโตรเลียม ซึ่งมีแหล่งสำรองก๊าซ 283.2 พันล้านลูกบาศก์เมตร และแหล่งสำรองน้ำมันดิบพันล้านบาร์เรล ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ส่งออกที่สำคัญของเมียนมา นอกจากนี้ ยังคาดว่าจะมีสำรองถ่านหิน 40 ล้านตัน ซึ่งทางการเมียนมายังต้องการความชำนาญและเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาเพื่อร่วมผลิต ในลักษณะการลงทุนแบบแบ่งปันผลประโยชน์หรือแบ่งปันกำไร นอกจากนี้ รัฐบาลกำลังจะมีการพิจารณาออกกฎหมายเกี่ยวกับเหมืองแร่

เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เป็นอีกกลุ่มสินค้าที่กำลังเป็นที่นิยมของชาวเมียนมา โดยเฉพาะกลุ่มสตรี และวัยรุ่น โดยกลุ่มคนเหล่านี้กำลังเริ่มปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านความงาม อีกทั้งในปัจจุบันการนำเสนอรูปแบบการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ของสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ในเมียนมา รวมถึงเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยขึ้น เช่น อินเทอร์เน็ต สามารถทำให้เปิดโลกทัศน์ของผู้บริโภคในกลุ่มดังกล่าว ส่งผลทำให้ผู้คนเริ่มหันมาให้ความสนใจในการหาสินค้าดังกล่าวเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองมากขึ้น

4

การลงทุนในเมียนมา

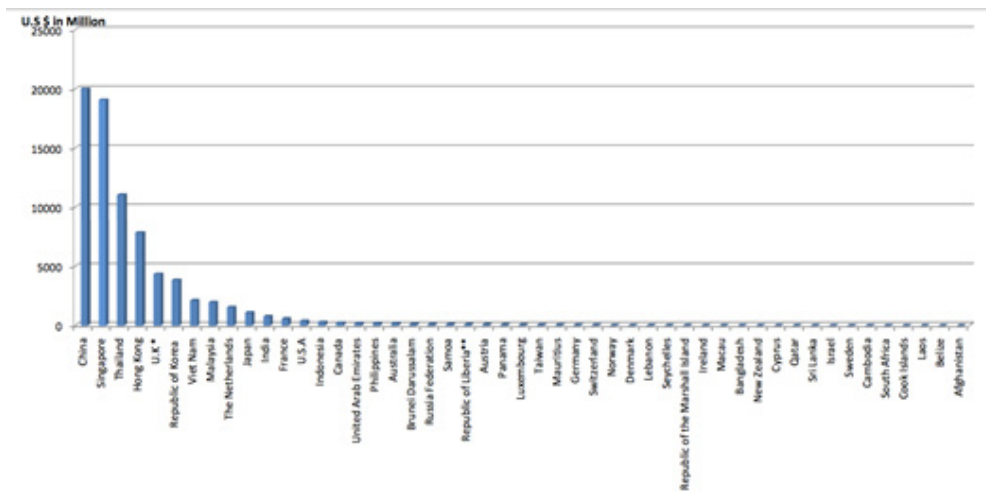

ตั้งแต่ประเทศเมียนมาเปิดประเทศต้อนรับนักลงทุนต่างชาติตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา เมียนมาถูกจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในประเทศที่มีความน่าสนใจในการลงทุนจากนักลงทุนจากทั่วโลก ตารางด้านล่างแสดงถึงมูลค่าของการลงทุนจากต่างชาติในประเทศเมียนมา ซึ่งมีประเทศจีน สิงคโปร์ และไทย ครองอันดับ 1-3 ที่มีการลงทุนมูลค่าสูงที่สุดในประเทศเมียนมา

**FOREIGN INVESTMENT OF PERMITTED ENTERPRISES AS OF (31/5/2018)
(BY COUNTRY)**

(US \$ in million)

Sr. No.	Particulars	Permitted Enterprises		
		No.	Approved Amount	%
1	China	242	20011.582	26.27
2	Singapore	282	19062.325	25.02
3	Thailand	117	11047.234	14.50
4	Hong Kong	169	7828.659	10.28
5	U.K *	90	4345.517	5.70
6	Republic of Korea	153	3816.552	5.01
7	Viet Nam	19	2101.822	2.76
8	Malaysia	63	1954.605	2.57
9	The Netherlands	21	1528.489	2.01
10	Japan	104	1080.736	1.42
11	India	27	744.994	0.98
12	France	20	549.740	0.72
13	U.S.A	19	376.896	0.49
14	Indonesia	15	273.580	0.36
15	Canada	20	203.594	0.27

ที่มา: Directorate of Investment and Company Administration 2017

เมื่อพิจารณาการลงทุนต่างประเทศจำแนกตามภาคธุรกิจพบว่า ในปี 2560-2561 ภาคธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศสูงสุด ได้แก่ ภาคการผลิต ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 1,770 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาคือ การลงทุนภาคอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 1,262 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และการลงทุนในภาคการบริการ มีมูลค่าการลงทุน 1,005 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศของเมียนมา จำแนกตามภาคธุรกิจในปี 2560-2561

Sr No	Sector	Foreign Capital to be brought in	1988-89 to 2005-2006	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018 (End of 31/5/2018)
1	Agriculture	390.001	34.351					138.750		9.650	20.269	39.666	7.180		134.485	1 5.650
2	Livestock & Fisheries	576.474	303.408		12.000					5.6	96.016	26.861	8.250	96.678	27.661	
3	Mining	2,898.916	534.890		5.00	855.996	2.500	1,396.077	19.897	15.334	32.730	6.259	28.923		1.310	
4	Manufacturing	9,639.711	1,620.554		18.720		33.230	66.321	32.254	400.716	1,826.980	1,502.013	1,069.846	1,179.514	1,769.177	11 103.288
5	Power	21,000.299	6030.000	281.222	0.000			8,218.520	4,343.978	364.201	46.511	40.110	360.100	909.883	405.774	
6	Oil and Gas	22,410.368	2,634.998	438.480	170.000	114.000	278.600	10,179.297	247.697	309.200		3,220.306	4,817.790			
7	37.767	37.767														
8	Transport & Communication	9,055.875	313.272						0.634		1,190.232	1,679.304	1,930.996	3,081.149	901.639	
9	Hotel and Tourism	3,031.413	1,034.561			15.000	15.250			300.000	435.210	357.949	288.395	403.646	179.767	4.635
10	Real Estate	4,978.847	1,056.453								440.573	780.745	728.680	747.620	1,261.977	1 2.880
11	Industrial Estate	243.631	193.113										10.000		34.037	6.481
12	Other Services	1,913.123	23.686							14.766	18.534	357.320	235.963	231.322	1,005.259	2 26.273
	Total	76,176.485	13,817.053	719.702	205.720	984.764	329.580	19,998.965	4,644.460	1,419.467	4,107.055	8,010.533	9,486.123	6,649.812	5,718.086	15 149.207

ที่มา: Directorate of Investment and Company Administration: DICA (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2561)

แม้ว่าเมียนมาจะเปิดโอกาสและสนับสนุนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ โดยการออกกฎหมายที่เอื้อต่อบรรยากาศในการลงทุนและการทำธุรกิจ แต่กระนั้นนักลงทุนไทยจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยและต้นทุนต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ และการลงทุนในเมียนมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของต้นทุนต่างๆ ในการทำธุรกิจ เพราะเมียนมายังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เอื้อต่อการลงทุน

4.1 ต้นทุนการทำธุรกิจ

ต้นทุนในการทำธุรกิจในเมียนมาที่สำคัญมีดังนี้

4.1.1 ต้นทุนเกี่ยวกับค่าเช่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์

4.1.1.1 ราคา/ ค่าเช่าที่ดิน

ค่าเช่าที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมในย่างกุ้ง

ที่ดินและพื้นที่เปล่าที่ระบุเป็นเพียงตัวอย่างในช่วงเวลาของการสำรวจ 1 ตารางฟุต = 0.092903 ตารางเมตร โดย

จำแนกเป็นค่าเช่าที่ดินในเขตนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญ

Sr	Industrial Zone (IZ)	Township	Area (Sq-ft)	Package price per month (MMK)	Price per square-foot (MMK) 6 (=5/4)
1	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	50,000	17,000,000	340
2	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	65,000	18,000,000	280
3	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	64,800	16,000,000	250
4	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	10,000	2,200,000	220
5	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	87,120	18,000,000	210
6	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	43,560	2,000,000	100
7	Shwe Linban IZ	Hlaingtharyar	34,348	5,000,000	150
8	Shwe Linban IZ	Hlaingtharyar	43,560	6,000,000	140
9	Shwe Linban IZ	Hlaingtharyar	130,680	13,000,000	100
10	Dagon Seikkan IZ	Dagon Seikkan	55,300	20,000,000	360
11	Dagon Seikkan IZ	Dagon Seikkan	81,457	15,000,000	180
12	Dagon Seikkan IZ	Dagon Seikkan	108,900	15,000,000	140
13	East Dagon IZ	East Dagon	43,560	8,000,000	180
14	East Dagon IZ	East Dagon	11,250	4,000,000	360
15	East Dagon IZ	East Dagon	43,560	2,000,000	50
16	Shwe Thanlwin IZ	Hlaingtharyar	74,052	20,000,000	140
17	North Okkalapa IZ	North Okkalapa	7,200	3,000,000	330
18	North Okkalapa IZ	North Okkalapa	30,800	5,000,000	160
19	North Okkalapa IZ	North Okkalapa	50,000	12,000,000	240
20	North Okkalapa IZ	North Okkalapa	15,000	5,000,000	330
21	Thaketa IZ	Thaketa	34,348	5,000,000	280
22	Thaketa IZ	Thaketa	2,400	2,000,000	830
23	Thaketa IZ	Thaketa	21,780	9,000,000	410
24	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	4,000	2,000,000	150
25	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	12,000	4,000,000	330
26	Wartayar IZ	Shwepyitha	217,800	17,000,000	80
27	—	Hmawbi	392,040	16,000,000	40
28	South Dagon IZ	South Dagon	87,120	12,000,000	340
29	South Okkalapa IZ	South Okkalapa	7,500	4,000,000	530
30	Thilawa zone	Thanlyin	108,900	18,000,000	170

ที่มา: <https://www.shweproperty.com/>

ค่าเช่าที่ดินในเขตต่างๆ ในย่างกุ้ง

Sr	Location	Township	Area (Sq-ft)	Package price per month (MMK in millions)	Price per square-foot (MMK)
1	2	3	4	5	6 (=5/4)
1	3 rd Street	Mingaladon	407	3	7,400
2	Shwegondaing Road	Bahan	11000	25	2,300
3	Waizayatar Road	South Okkalapa	3600	6	1,700
4	Pyay Road	Dagon	9000	14.5	1,600
5	Bayintnaung Road	Mayangon	7500	12	1,600
6	-	Tamwe	4050	6	1,480
7	Moe Gaung Street	Yankin	8000	8	1,000
8	Laydauntkan Road	Thingangyun	10115	10	990
9	Thanthumar Road	South Okkalapa	2700	2.5	930
10	-	Bahan	13200	12	910
11	Than Thu mar Road	South Okkalapa	3600	3	830
12	Parami Road	Mayangon	15640	12	770
13	Aye-yar-won Road	Thaketa	7200	4.5	630
14	Lan Thit Road	Insein	12000	7.5	625
15	Kan Road	Hlaing	9800	6	610
16	Shwe Taunggyar	Bahan	7040	4	570
17	Pyay Road	Mingaladon	47250	5	110

ที่มา: <https://www.shweproperty.com/>

ค่าเช่าพื้นที่ในเขตอุตสาหกรรมในบะโก (หงสาวดี)

เขตอุตสาหกรรม Bago Zone

ปัจจุบันเขตอุตสาหกรรมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ Foreign Industrial Zone และ Local Industrial Zone โดยที่ดินสำหรับเขตอุตสาหกรรมทั้งหมดในเขตอุตสาหกรรมเหล่านี้จะขายอยู่ที่ MMK 40 ล้านบาทต่อเอเคอร์ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลในภูมิภาคแห่งใหม่มีแผนที่จะนำที่ดินดังกล่าวกลับคืนมาหากเจ้าของไม่ได้ดำเนินการ หลังจากนั้นรัฐบาลท้องถิ่นของเมืองหงสาวดีหรือบะโกจะนำที่ดินนี้กลับมาให้ปล่อยเช่าที่ดิน โดยขณะนี้ยังไม่ได้กำหนดอัตราค่าเช่า

เขตอุตสาหกรรม Bago Zone

Location	Unit	Price (USD)
Foreign Industrial Zone	Acre/year	10,000 – 15,000
Local Industrial Zone	Acre/year	10,000 – 15,000
Near Industrial Zone	Acre/year	10,000 – 15,000

ที่มา: U Thein Zaw, Real Estate agent, Bago

ค่าเช่าที่ดินในเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay)

Location	Unit	Monthly rental rate (MMK in million)
Industrial zone 1, 63 rd Street	100-ft x 100-ft	10.0
Industrial zone 1	1.5-acre	8.00
Industrial zone 1	1-acre	6.0-8.0
Industrial zone 1	50-ft x 50-ft	6.0
Industrial zone 1	1.5-acre	5.0
Industrial zone 1	1-acre	18
Industrial zone 2	1-acre	5.0
Industrial zone 2	1-acre	2.0

ที่มา: U Khin Maung Hla, President, Industry Zone Supervisory Committee

ค่าเช่าที่ดินของรัฐบาล

กรมพัฒนาชุมชนเมืองและการเคหะ (DUHD)

- ค่าใช้จ่ายหลักจากกรมพัฒนาที่ดินและที่อยู่อาศัยจากกรมพัฒนาชุมชนเมืองและการเคหะ (DUHD) โดยพิจารณาเป็นสัญญาเช่าที่ดิน ค่าธรรมเนียม ให้เช่าที่ดินราคา 5-7 เหรียญสหรัฐต่อตารางเมตรต่อปี
 - ค่าธรรมเนียมของที่ดินที่เช่าเป็นของเอกชนอยู่ที่ราคา 8-15 เหรียญสหรัฐต่อตารางเมตรต่อปี และมีอัตราภาษีทรัพย์สินรวบรวมโดยคณะกรรมการพัฒนาเมืองแต่ละแห่ง โดยมีค่าใช้จ่ายภาษีประมาณสำหรับโรงงาน คือ 10,000 เหรียญสหรัฐต่อปี
 - ในสวนอุตสาหกรรม Mingaladon DUHD จะเก็บค่าเช่าที่ดินเป็นเงิน 0.345 เหรียญสหรัฐต่อตารางเมตรต่อปี
 - ภาษีใน MIP ค่าธรรมเนียมการจัดการจะอยู่ที่ 0.4 เหรียญสหรัฐต่อตารางเมตรต่อปี และใน Hlaingtharyar IZ, Shwepyithar IZ, Anawrahta IZ, Mya Sein Yaung IZ, DUHD รวมค่าใช้จ่ายประมาณ 2,000-3,000 จ๊าดต่อตารางเมตรต่อปี
- ปัจจุบัน DUHD ไม่เก็บภาษีที่ดินจาก Thilawa SEZ แต่ในอนาคต DUHD จะรวบรวม 0.1-0.3 ต่อตารางเมตรต่อปี

4.1.1.2 อัตราค่าเช่าคลังสินค้า
อัตราค่าเช่าคลังสินค้าในย่างกุ้ง

Sr	Location (Industrial Zones)	Township	Area (Sq-ft)	Package price (MMK in mil- lions)	Price per square-foot (MMK)
1	2	3	4	5	6 (=5/4)
1	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	3,200	3,000,000	900
2	Shwe Paukkan IZ	Shwe Paukkan	8,100	5,000,000	600
3	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	14,400	6,500,000	500
4	Mingaladon IZ	Mingaladon	21,600	11,000,000	500
5	Mingaladon IZ	Mingaladon	8,400	4,500,000	500
6	Mingaladon IZ	Mingaladon	11,200	6,000,000	500
7	Shwe Paukkan IZ	Shwe Paukkan	2,400	1,200,000	500
8	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	4,800	2,000,000	400
9	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	6,300	2,500,000	400
10	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	6400	2,500,000	400
11	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	9,600	3,000,000	300
12	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	9,000	3,000,000	300
13	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	10,000	3,000,000	300
14	East Dagon IZ	East Dagon	20,700	5,500,000	300
15	South Dagon IZ	South Dagon	4,800	1,000,000	200

ที่มา: Zaygwet Journal, No 988, Nov 17, 2016; Ahkyosaung Journal, No 905, Dec 1, 2016

คลังสินค้าให้เช่าในเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay)

Location	Unit	Monthly rental rate (MMK in million)
—	40-ft x 60-ft	1.50
—	50-ft x 50-ft	6.00
—	40-ft x 60-ft	18.0
Industrial zone 1	40-ft x 60-ft	1.50
Industrial zone 1	40-ft x 60-ft	18.0
Industrial zone 1	50-ft x 50-ft	6.0

ที่มา: MMM Real Estate Agency, Shwe Mandalay Real Estate Agency, 2017

4.1.1.3 ราคาเช่าโรงงาน

พื้นที่	ค่าเช่าโรงงาน (USD/ ตร.ม./ เดือน)	ค่าที่ดิน (USD/ ตร.ม./ เดือน)
Hlaing Tharya	7.50	103.00
South Dagon	4.90	165.00
Shwe Pyi Thar	2.40	87.00

ที่มา: Tractus Research, 2559

หมายเหตุ: โรงงานก่อสร้างด้วยโครงเหล็กชั้นเดียว

4.1.1.4 ค่าก่อสร้างโรงงาน

ต้นทุนการก่อสร้าง

สำหรับบริการด้านวิศวกรรมและการก่อสร้างจะมีการคิดค่าใช้จ่ายต่อไปนี้เป็นโดยทั่วไป: ค่าใช้จ่ายสำหรับการก่อสร้างโครงสร้างแบบทั่วไปอย่างกว้าง (ไม่รวมเครื่องจักรและการตกแต่งภายใน)

- ค่าก่อสร้างโรงงานที่มีโครงสร้างเหล็ก (ขนาดทั่วไป) 20,000-25,000 เหรียญสหรัฐฯ
- โรงงานที่มีคอนกรีตเสริมเหล็ก (ขนาดทั่วไป) 30,000 เหรียญสหรัฐฯ
- งบประมาณการตกแต่ง เช่น พื้นกระเบื้องและฝ้าเพดานไม้ (เพิ่มค่าใช้จ่าย) 15,000 เหรียญสหรัฐฯ

การให้บริการที่ปรึกษาโครงการก่อสร้าง

ค่าบริการสำหรับบริการให้คำปรึกษาโครงการก่อสร้างโดยประมาณ:

สำหรับบริการให้คำปรึกษา เช่น งานสำรวจเบื้องต้น งานออกแบบสถาปัตยกรรม การคำนวณต้นทุนค่าก่อสร้างโดยประมาณ เป็นต้น	5-8% ของมูลค่าโครงการ
การให้บริการตรวจสอบคุณภาพ	2% ของมูลค่าโครงการ

ที่มา: Kyi Lwin, CEC member, Myanmar Engineering Society

สำหรับบริการฝึกอบรม MES มีค่าใช้จ่ายประมาณ 70,000 จี๊ด และสำหรับการสอนวิชาวิศวกรรมทั้งหมดในโรงเรียนการสอนเอกชนอื่นๆ มีค่าใช้จ่ายประมาณ 200,000 จี๊ดสำหรับนักเรียน

การก่อสร้างโรงงานด้วยโครงสร้างเหล็ก และมีการเดินสายไฟ (ไม่รวมค่าที่ดิน ค่าคนงานและการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ)

ค่าก่อสร้างโรงงาน	เมียนมา	ไทย
เหรียญสหรัฐฯ ต่อตารางเมตร	154.09	271.22

ที่มา: Tractus Research, 2558.

ราคาวัสดุก่อสร้างที่สำคัญ

ข้อมูลราคาวัสดุก่อสร้างจากสมาคมวิศวกรรมเมียนมาในเดือนธันวาคม 2560 (ราคาปัจจุบันอาจมีการเปลี่ยนแปลง)

Sr	Material	Unit	Price (USD)	Remark
1	Cement	Ton	87.36	1 ton = 1,000 kg, 1 bag = 50 kg
2	Reinforcing steel bar	Ton	370.97	
3	Structural steel	Ton	443.55	
4	Angle steel	Ton	443.55	
5	U steel	Ton	443.55	
6	Steel plate	Ton	524.19	
7	H-section steel	Ton	486.29	
8	Plywood	m ³	9.29	
9	Timber single door	m ²	195.16	
10	Timber double door	m ²	195.16	
11	Steel single door	m ²	282.88	
12	Steel double door	m ²	282.88	
13	Aluminium door	m ²	170.11	
14	Glass single door	m ²	264.42	
15	Glass double door	m ²	264.42	
16	Steel louver	m ²	254.59	
17	Aluminium louver	m ²	153.09	
18	Timber ceiling	m ²	16.13	
19	Timber flooring	m ²	20.50	
20	Steel balustrade	m	99.71	
21	Basin	Nos	38.10	
22	Carpet	m ²	27.05	
Sr	Material	Unit	Price (MMK)	Remark
1	Sand	m ³	12,400	
2	Gravel	m ³	35,300	
3	Low-quality timber	Ton	700,000	
4	Brick	piece	120	
5	Broken brick	m ³	13,500	
6	6-in x 9-in boulder	m ³	46,000	
7	Binding wire	kg	1,544	
8	Nail	ton	1,867,000	
9	Wire mesh	m	500	
10	Teak beating	m	1,000	(37mm x 37mm)
11	Safety net	m ²	3,200	
12	Lime	Bag	2,000	
13	Bamboo	Nos	3,000	
14	Sand paper	Doz	12,000	
15	Binding agent	Ton	456,000	
16	Welding rod	Ton	3,000,000	
17	Steel brush	Nos	500	
18	Paint brush	Nos	600	
19	Paint roller	Nos	1,500	

ที่มา: Kyi Lwin, CEC member, Myanmar Engineering Society

สมาคมวิศวกรรมเมียนมา (MES)

สมาคมวิศวกรรมเมียนมาเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาวิศวกรรมและประเภทการก่อสร้าง โดย MES ให้บริการด้านวิศวกรรมการก่อสร้าง รวมถึงการบริการให้คำปรึกษาและบริการฝึกอบรม

4.1.1.5 ค่าเช่าสำนักงาน

อัตราค่าเช่าพื้นที่สำนักงานให้เช่าในย่างกุ้ง

Sr	Location	Township	Area (Sq-ft)	Package price per month (MMK)	Price per square-foot (MMK)
1	2	3	4	5	6
1	Lower Kyimyindaing Street	Kyimyindaing	1,000	5,500,000	5,500
2	Strand Road	Lanmadaw	1,575	6,000,000	3,800
3	U Chit Maung Street	Tamwe	2,400	8,500,000	3,500
4	Thitsar Street	South Okkalapa	1,200	2,500,000	2,000
5	Kaba Aye Street	Mayangon	2,400	3,500,000	1,400
6	Yuzana Tower	Bahan	3,000	2,000,000	700
7	Kan Street 6½ miles	Hlaing	1,170	850,000	700
8	Olympic tower	Kyauktada	1,780	1,100,000	600
9	Pyay Street	Kamayut	4,200	2,500,000	600
10	FMI	Hlaingthayar	2,400	1,500,000	600
11	Sea Green Tower	Botahtaung	2,000	1,000,000	500
12	Shwe Hinthar Street	Hlaing	4,900	1,500,000	300

ที่มา: Zaygwet Journal, No 988, Nov 17, 2016; Ahkyosaung Journal, No 905, Dec 1, 2016

อัตราค่าเช่าพื้นที่เชิงพาณิชย์ในย่างกุ้ง

Sr	Location	Township	Area (Sq-ft)	Package price per month (MMK)	Price per square-foot (MMK)
1	2	3	4	5	6 (=5/4)
1	Strand (Kanna) Road	Kyimyindaing	1200	5,000,000	4,200
2	Thanthumar Street	South Okkalapa	1200	3,500,000	2,900
3	Pyay Road	Hlaing	3375	7,000,000	2,000
4	—	South Okkalapa	2600	5,000,000	1,900
5	Saya San Street	Yankin	7500	14,000,000	1,900
6	Hledan Street	Kamayut	1080	2,000,000	1,800
7	—	South Okkalapa	2400	4,000,000	1,700
8	Yaw Mingyi Street	Dagon	900	1,500,000	1,700
9	Waizayantar Street	Thingangyun	3600	5,000,000	1,400
10	Ledauntkan Street	Thingangyun	1500	2,000,000	1,300
11	8 miles, Pyay Road	Mayangon	6400	8,000,000	1,300
12	Ledauntkan Street	Thingangyun	7500	10,000,000	1,300
13	Ledauntkan Street	Thingangyun	1820	2,000,000	1,000
14	Parami Street	Hlaing	8000	7,500,000	900
15	Bayintnaung Street	Bayintnaung	8800	4,000,000	500
16	Shu Khin Thar Street	Thaketa	4000	1,300,000	300

ที่มา: Zaygwet Journal, No 988, Nov 17, 2016; Ahkyosaung Journal, No 905, Dec 1, 2016

อัตราค่าเช่าสำนักงานและพื้นที่เชิงพาณิชย์ให้เช่าในบะโก
เมืองใหม่และเมืองเก่า

Location	Unit	Price (MMK in millions)
Downtown space	40-ft x 80-ft	2
Space off highway	40-ft x 80-ft	1
Space off main roads downtown	40-ft x 60-ft	0.6
Space downtown (1 storey)	40-ft x 60-ft	0.3

ที่มา: Thein Zaw, Real Estate agent, Bago

4.1.1.6 ราคาเช่าร้าน สำนักงาน/ โชว์รูมในย่านการค้า
อัตราค่าเช่าพื้นที่เช่าในเขตย่างกุ้ง

ที่ตั้ง	ค่าเช่าเฉลี่ย (USD/ ตร.ม./ เดือน)
Taw Win Center, Yangon	19.00-28.00
Junction 8 Center, Yangon	15.00

ที่มา: Jetro, 2017.

อัตราค่าเช่าพื้นที่สำนักงานให้เช่าในเมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay)

Location	Unit	Monthly rental rate (MMK in million)
In front of Diamond Plaza, Chanayethazan Township	40-ft x 60-ft	5.00
73 rd Street, between 35 th Street and 36 th Street, Mahaangmyae Township	30-ft x 70-ft 3-storey building	3.00
73 rd Street, between 33 rd Street and 34 th Street, Chanayethazan Township	27-ft x 70-ft 3-storey building	2.50
Aungmyaethazan Township	2-storey building	2.00
80 th Street, East Amarahtani, Aungmyaethazan Township,		1.50
Manawhari Street, Chanmyathasi Township	40-ft x 60-ft	1.20
—	20-ft x 30-ft	1.00

ที่มา: MMM Real Estate Agency, 2017

Location	Unit	Monthly rental rate (MMK)
Man Myanmar plaza 2 nd floor	1 sq-ft	800
Man Myanmar plaza 3 rd floor	1 sq-ft	600
Diamond plaza ground floor	1 sq-ft	6,500
Diamond plaza 1 st floor	1 sq-ft	3,000-5,000
Diamond plaza 2 nd floor	1 sq-ft	3,000-5,000
Diamond plaza 3 rd floor	1 sq-ft	2,000-3,000
Diamond plaza 4 th floor	1 sq-ft	1,800-2,500
Diamond plaza 5 th floor	1 sq-ft	1,500-2,000

ที่มา: Than Win, President, Man Myanmar Plaza

4.1.1.7 ราคา/ ค่าเช่าที่อยู่อาศัย Service Apartment
อัตราค่าเช่าที่อยู่อาศัยให้เช่าในย่างกุ้ง

Sr		Location	Township	Area (Sq-ft)	Package price/per month (MMK)	Price per square-foot (MMK)
Condominiums						
1	C	—	Mayangon	1450	2,000,000	1,400
2	C	—	Bahan	1250	1,700,000	1,400
3	C	—	Dagon	1700	2,100,000	1,200
4	C	—	Bahan	1250	1,500,000	1,200
5	C	—	Mayangon	2200	2,500,000	1,100
6	C	—	Bahan	1800	1,700,000	900
7	C	—	Mayangon	1500	1,200,000	800
Apartments						
8	A	Parami Street	Yankin	1300	2,000,000	1,500
9	A	Manawhari Yeiktha	Ahlonge	800	600,000	800
10	A	Yaw Mingyi Street	Dagon	900	750,000	800
11	A	—	Hlaing	1000	600,000	600
12	A	Strand Road	Botataung	1000	450,000	500
Stand-alone units						
13	S	Phoneygi Street	Lanmadaw	1,250	5,000,000	4,000
14	S	Pyay Road	Kamayut	2,800	6,000,000	2,000
15	S	Tekkatho Yeikmon Housing	Bahan	3,600	4,000,000	1,100
16	S	Thukhawady Street	Yankin	7,200	7,500,000	1,000
17	S	Inya Myaing Street	Bahan	3,500	3,000,000	900
18	S	Dhamma Zedi Street	Bahan	3,000	2,500,000	800
19	S	Kanbawza Yeiktha Street	Bahan	4,200	3,000,000	700
20	S	Pyay Road	Bahan	10,000	5,500,000	600
21	S	Pho Sein Street	Bahan	10,000	4,500,000	500

ที่มา: Than Win, President, Man Myanmar Plaza

ขายที่ดิน

ราคาที่ดินดังต่อไปนี้มีไว้สำหรับการอ้างอิงเท่านั้น เนื่องจากชาวต่างชาติยังไม่ได้รับอนุญาตซื้ออสังหาริมทรัพย์ ยกเว้น คอนโดมิเนียม

การขายที่ดินอุตสาหกรรมในย่างกุ้ง ราคาที่ดินในเขตอุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับที่ตั้ง แม้แต่ภายในเขตอุตสาหกรรมก็มีราคาที่แตกต่างกัน

Sr	Industrial Zone (IZ)	Township	Area (Sq-ft)	Package price (MMK in millions)	Price per square-foot (MMK)
1	2	3	4	5	6 (=5/4)
1	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	47,916	1,500	31,300
2	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	76,230	1,800	23,600
3	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	50,965	1,200	23,600
4	Hlaingtharyar IZ	Hlaingtharyar	43,560	1,000	23,000
5	South Dagon IZ	South Dagon	2,800	250	90,000
6	South Dagon IZ	South Dagon	2,400	150	62,500
7	South Dagon IZ	South Dagon	4,800	250	52,000
8	South Dagon IZ	South Dagon	28,314	1,400	50,000
9	South Dagon IZ	South Dagon	21,600	950	44,000
10	South Dagon IZ	South Dagon	4,800	180	37,500
11	South Dagon IZ	South Dagon	174,240	1,200	6,900
12	Dagon Seikkan IZ	Dagon Seikkan	87,120	2,200	25,000
13	Dagon Seikkan IZ	Dagon Seikkan	43,560	750	17,200
14	Dagon Seikkan IZ	Dagon Seikkan	108,900	1,000	9,200
15	Shwe Paukkan IZ	Shwepaukkan	4,800	310	65,000
16	North Okkalapa IZ	North Okkalapa	13,200	600	46,000
17	Mingaladon IZ	Mingaladon	87,120	1,700	20,000
18	Shwe Linban IZ	Hlaingtharyar	87,120	1,600	18,400
19	Shwepyitha IZ	Shwepyitha	254,826	3,500	14,000
20	Shwe Thanlwin IZ	Hlaingtharyar	98,010	1,360	13,880

ที่มา: <https://www.shweproperty.com/>

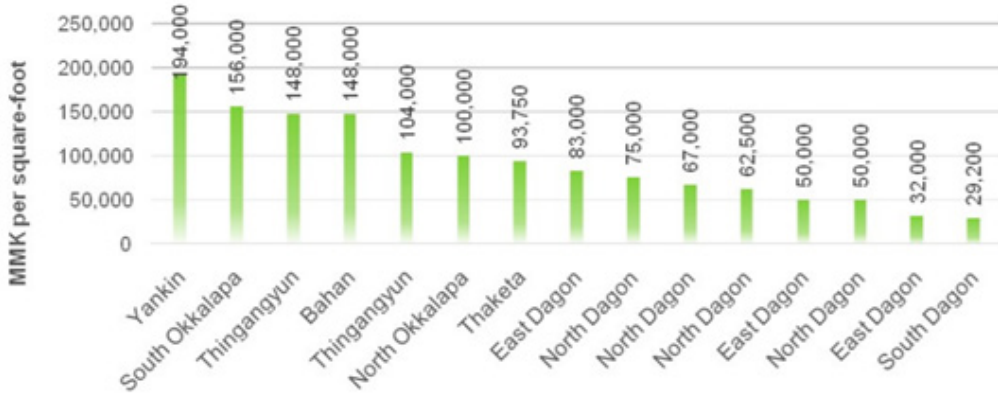
ราคาขายที่ดินที่อยู่อาศัยในย่างกุ้ง

อัตราค่าราคาที่ดินที่อยู่อาศัยสำหรับขายและให้บริการเช่าในเขตชานเมืองและพื้นที่ในเขตเมืองที่ได้รับความนิยมสูง

Sr	Location	Township	Area (Sq-ft)	Package price (MMK in millions)	Price per square-foot (MMK)
1	2	3	4	5	6 (=5/4)
1	Parami Yeiktha	Yankin	3,600	700	194,000
2	Malikha Housing	Thingangyun	2,160	320	148,000
3	Saw Maha Street	Bahan	2,700	400	148,000
4	Zanila Road	Thingangyun	2,500	260	104,000
5	—	North Okkalapa	1,200	120	100,000
6	Mya Khwar Nyo Housing	Thaketa	6,400	600	93,750
7	Bo Min Young Street	East Dagon	2,400	200	83,000
8	Pinlon Street	North Dagon	2,400	180	75,000
9	U Ngwe Gaing Street	North Dagon	2,400	160	67,000
10	U TunMyint Road	North Dagon	2,400	150	62,500
11	Yadana Housing	East Dagon	10,000	500	50,000
12	Bayint Naung Road	North Dagon	2,400	120	50,000
13	Taw Win Housing	East Dagon	10,000	320	32,000
14	Yadana Road	South Dagon	1,200	35	29,200

ที่มา: <https://www.shweproperty.com/>

เขตในเมืองย่างกุ้ง

ที่มา: <https://www.shweproperty.com/>

4.1.2 ต้นทุนด้านสาธารณูปโภค

ในภาพรวมระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของเมียนมายังไม่ได้รับการพัฒนามากนัก ทั้งในเรื่องโครงสร้างการคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต ในส่วนของการคมนาคมขนส่งพื้นฐานนั้น ในปี 2559 เมียนมามีค่าดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์เพียง 2.1 ซึ่งปรับลดจากปีก่อนหน้า และมีคะแนนต่ำที่สุดในอาเซียน โดยปัญหาที่สำคัญคือ คุณภาพถนน คุณภาพท่าเรือ และคุณภาพของท่าอากาศยานที่ไม่ได้มาตรฐาน

สรุปเครื่องชี้วัดด้านโครงสร้างพื้นฐานของเมียนมา

เครื่องชี้วัดที่สำคัญ

ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (1=ต่ำ, 5=สูง)	2.46 ^a
ถนน (กิโลเมตร)	34,377 ^c
การเข้าถึงไฟฟ้า (ร้อยละของประชากรทั้งหมด)	52.0 ^b
อัตราค่าไฟฟ้า ณ เมืองย่างกุ้ง (เหรียญสหรัฐฯ ต่อกิโลวัตต์)	0.98 ^a

ที่มา: รวบรวมจากฐานข้อมูลธนาคารโลก, CIA World Factbook, และ JETRO (สืบค้นข้อมูลเดือนสิงหาคม 2560)

หมายเหตุ: ^a ข้อมูลปี 2559 ^b ข้อมูลปี 2556 ^c ข้อมูลปี 2554 ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index) จัดทำขึ้นโดยธนาคารโลก เพื่อวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์โดยพิจารณาจากมิติต่าง ๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพของกระบวนการทางศุลกากร คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้าและการขนส่ง การจัดการการขนส่งสินค้าทางเรือ ความสามารถ และคุณภาพของบริการด้านโลจิสติกส์ ความสามารถในการระบุและติดตามสินค้าที่ส่งมอบ และความตรงต่อเวลาในการขนส่งสินค้าทางเรือไปยังจุดหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้การคำนวณค่าดัชนีดังกล่าวเป็นค่าเฉลี่ยของผลจากการสำรวจผู้ประกอบการด้านขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 1-5 โดย 5 คือ ค่าที่มากที่สุดและแสดงว่ามีประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์สูงสุดโดยเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ในปี 2557 เป็นการเปรียบเทียบของประเทศต่างๆ ทั่วโลกจำนวน 161 ประเทศ

ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคที่สำคัญในเมียนมา

4.1.2.1 ค่าน้ำประปา อัตราสำหรับชาวต่างชาติ

ประเภท	อัตราค่าน้ำ/ cu.m.	หน่วยงานรับผิดชอบ
ใช้ในธุรกิจ	0.88 USD per cu.m.	Yangon City Development Committee (YCDC)
ใช้ทั่วไป	0.44 USD per cu.m.	Yangon City Development Committee (YCDC)

ที่มา: Yangon City Development Committee, พ.ย. 2559

4.1.2.2 ค่าไฟฟ้า อัตราสำหรับชาวต่างชาติ

ประเภท	อัตราค่าไฟ/kWh	หน่วยงานรับผิดชอบ
ใช้ในธุรกิจ	0.12 USD per kWh	Ministry of Electric Power
ใช้ทั่วไป	0.12 USD per kWh	Ministry of Electric Power

ที่มา: ศูนย์ AEC Strategy Center, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, พ.ย. 2558

4.1.2.3 อัตราค่าไฟฟ้าของเมียนมา

รายละเอียด	ค่าใช้จ่าย (จ๊าด)
การขอติดตั้งกระแสไฟฟ้าสำหรับการใช้เพื่อการพาณิชย์ (ตามปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ขอใช้)	
10 KW	9,505,00
20 KW	1,225,500
30 KW	1,500,500
อัตราค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ (ต่อหน่วย)	
1- 5,000	75
5,001 - 10,000	100
10,001- 50,0001	125
50,001- 200,000	150
200,001-300,000	125
มากกว่า 300,000	100
อัตราค่าน้ำ ณ เมืองย่างกุ้ง (ต่อลูกบาศก์เมตร)	880
ค่าก๊าซสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมในเขตย่างกุ้ง (ต่อลบ.ฟุต)	4.9 (เหรียญสหรัฐฯ)
ราคาเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ยี่ห้อ Caterpillar	
- สำหรับใช้ในอุตสาหกรรม	60,000 -93,000 (เหรียญสหรัฐฯ)
- สำหรับใช้ในธุรกิจขนาดเล็ก	11,000-22,5000 (เหรียญสหรัฐฯ)

ที่มา: Cost of Doing Business in Myanmar 2017, Directorate of Investment and Company administration: DICA Japan International Cooperation Agency และ Myanmar Survey Research หมายเหตุอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ประมาณ 1,360 จ๊าดต่อเหรียญสหรัฐฯ ณ เดือนมิถุนายน 2561

4.1.2.4 ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ผู้ให้บริการ	ชั่วโมงเร่งด่วน (7 a.m.-11 p.m.)	ชั่วโมงไม่เร่งด่วน (7 a.m.-11 p.m.)	ระหว่างประเทศ	SMS	Internet	หมายเหตุ
MPT	50 Ks/ นาที	25 Ks/นาที	200-800 จ๊าด/ นาที ขึ้นอยู่กับ	25 Ks/ sms	2Ks/ นาที	ขึ้นอยู่กับแพ็คเกจ ที่เลือกใช้
บริษัทอื่น	50 Ks/นาที	50 Ks/นาที	ประเทศผู้รับสายปลายทาง	25 Ks/ sms	6 Ks/ Mb	

4.1.2.5 ค่าบริการอินเทอร์เน็ต ประเภท ADSL

ตัวอย่างค่าบริการของบริษัท MPT

ประเภท	ความเร็ว				
	512 kbps	1 Mbps	1.5 Mbps	2 Mbps	2.5 Mbps
ค่าบริการเป็นจ๊าด					
ค่าบริการติดตั้ง	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
ค่าบริการรายปี	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
ค่าบริการรายเดือน	17,000	34,000	50,000	65,000	80,000
จำนวนบัญชีอีเมลฟรี	1	4	8	10	15

4.1.3 ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ อัตราค่าขนส่ง

ต้นทุนการขนส่งในการส่งสินค้าออก-นำเข้าจากไทยไปเมียนมา บริษัทขนส่งจะดำเนินการประเมินค่าบริการที่เป็นต้นทุนการจัดส่งเป็นรายสินค้า เพราะต้องพิจารณาเรื่องเส้นทาง พาหนะที่ใช้ในการขนส่ง ฤดูกาล เงื่อนไขในการส่งต่างๆ อาทิ FOB หรือ CIF จึงไม่สามารถระบุต้นทุนเฉลี่ยได้ การนำเข้าส่วนใหญ่หากเป็นเส้นทางบกติดต่อกับบริษัทขนส่งที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หรือมีทั้งการส่งออกและนำเข้า สามารถติดต่อผ่านเอเย่นต์ที่ได้ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์เมียนมา เอเย่นต์คิดค่าดำเนินการต่อครั้งประมาณ 100-300 เหรียญสหรัฐฯ

สถานที่ส่งออก	เส้นทาง	ระยะเวลา
ทางบก		
อ.แม่สอด จ.ตาก	แม่สอด-เมียวดี-ย่างกุ้ง	3-7 วัน
อ.แม่สาย จ.เชียงราย	แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงใหม่	2-3 วัน
ทางเรือ		
ท่าเรือแหลมฉบัง/ ลาดกระบัง	แหลมฉบัง-สิงคโปร์/ มาเลเซีย/ ย่างกุ้ง	14-21 วัน
ท่าเรือระนอง จ.ระนอง	ระนอง-ย่างกุ้ง	14 วัน
ทางอากาศ		
ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	กรุงเทพฯ-ย่างกุ้ง	1-2 วัน

ที่มา: ศูนย์ AEC Strategy Center, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พ.ย. 2560

หมายเหตุ: กรณีส่งทางเรือ Container 40ft แหลมฉบัง-ย่างกุ้ง 900 เหรียญสหรัฐฯ

4.1.4 ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ในเมียนมา

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์

จากการจัดอันดับความสามารถด้านโลจิสติกส์ในปี 2559 เมียนมามีความสามารถด้านโลจิสติกส์อยู่ในอันดับที่ 113 ของจาก 161 ประเทศทั่วโลก โดยมีค่าดัชนีเพียง 2.46 และเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียน พบว่าค่าดัชนีของเมียนมาอยู่ในอันดับรองสุดท้ายในภูมิภาคของอาเซียน โดยมีค่าดัชนีต่ำกว่าสปป.ลาว เท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับอดีต พบว่าคะแนนและอันดับของเมียนมามีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ของประเทศที่ดีขึ้น

ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ^a	2550	2553	2555	2557	2559
คะแนนรวม (อันดับโลก)	1.86 (147)	2.33 (133)	2.64 (129)	2.25 (145)	2.46 (113)
ศุลกากร	2.07 (124)	1.94 (146)	2.24 (122)	1.97 (150)	2.43 (96)
โครงสร้างพื้นฐาน	1.69 (145)	1.92 (134)	2.10 (133)	2.14 (137)	2.33 (105)
การจัดการการขนส่งระหว่างประเทศ	1.73 (146)	2.37 (131)	2.47 (116)	2.14 (151)	2.23 (144)
ความสามารถและคุณภาพของบริการด้านโลจิสติกส์	2.00 (145)	2.01 (148)	2.42 (110)	2.07 (156)	2.36 (119)
การระบุและติดตามสินค้า	1.57 (149)	2.36 (129)	2.34 (129)	2.36 (130)	2.57 (94)
ความตรงต่อเวลา	2.08 (147)	3.29 (82)	2.59 (140)	2.83 (117)	2.85 (112)

ที่มา: ธนาคารโลก (สืบค้นข้อมูลเมื่อเดือนสิงหาคม 2560)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคืออันดับของเมียนมาจาก 161 ประเทศ ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index) จัดทำขึ้นโดยธนาคารโลกเพื่อวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์โดยพิจารณาจากมิติต่างๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพของกระบวนการทางศุลกากร (เช่น ความเร็ว ความเรียบง่าย และความชัดเจนของพิธีการทางศุลกากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้าและการขนส่ง)

ค่าใช้จ่ายในการส่งออกสินค้าจากท่าเรือย่างกุ้ง

เส้นทาง	ขนาดของตู้คอนเทนเนอร์	ค่าใช้จ่าย (เหรียญสหรัฐฯ)
ท่าเรือย่างกุ้ง-ท่าเรือโตเกียว	20 ฟุต	500
ท่าเรือย่างกุ้ง-ท่าเรือโตเกียว	40 ฟุต	800
ท่าเรือย่างกุ้ง-ท่าเรือฮัมบวร์ก	20 ฟุต	1,500
ท่าเรือย่างกุ้ง-ท่าเรือฮัมบวร์ก	40 ฟุต	3,000
ท่าเรือย่างกุ้ง-ท่าเรือนิวยอร์ก	20 ฟุต	3,000
ท่าเรือย่างกุ้ง-ท่าเรือนิวยอร์ก	40 ฟุต	4,000

ที่มา: Cost of Doing Business in Myanmar 2017, Directorate of Investment and Company Administration: DICA Japan International Cooperation Agency และ Myanmar Survey Research

นอกจากท่าเรือย่างกุ้งแล้ว ท่าเรืออื่นที่สำคัญ เช่น ท่าเรือระหว่างประเทศติละวา ซึ่งเป็นการพัฒนาโดยการร่วมทุนกับบริษัทญี่ปุ่น และอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษติละวาซึ่งอยู่ห่างจากย่างกุ้งเพียง 16 กิโลเมตร รวมทั้งท่าเรือน้ำลึกที่อยู่ในระหว่างการพัฒนา เช่น ท่าเรือน้ำลึกเจ้าฉิว ซึ่งเป็นการร่วมทุนกับจีน ท่าเรือชิตตะเว ซึ่งเป็นการร่วมทุนกับอินเดีย และท่าเรือน้ำลึกทวาย ซึ่งเป็นการร่วมทุนกับไทยและญี่ปุ่น

ท่าเรือที่สำคัญของเมียนมา

การขนส่งทางอากาศ

เมียนมามีท่าอากาศยานนานาชาติ 3 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติย่างกุ้ง ท่าอากาศยานนานาชาติมันตะเลย์และท่าอากาศยานนานาชาติเนปิดอว์ ซึ่งสามารถรองรับผู้โดยสารได้รวม 9.5 ล้านคนต่อปี และเมียนมากำลังก่อสร้างสนามบินนานาชาติแห่งที่ 4 คือ สนามบินนานาชาติหันตาวดี ตั้งอยู่ทางเหนือของเมืองหงสาวดีซึ่งจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้สูงสุด 12 ล้านคนต่อปี และมีพื้นที่ใหญ่กว่าสนามบินย่างกุ้ง 9 เท่า คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2563 นอกจากนี้ ยังมีท่าอากาศยานในประเทศอีก 30 แห่ง

ค่าใช้จ่ายในการส่งออกสินค้าจากสนามบินย่างกุ้ง

เมืองปลายทาง	ค่าใช้จ่ายในการส่งออกสินค้า 1 ตัน (เหรียญสหรัฐฯ)
โตเกียว	1,450
ฮัมบวร์ก	2,650
จินนี	1,900
ลอสแอนเจลิส	3,900
สิงคโปร์	1,000
นิวเดลี	1,500

ที่มา: *Cost of Doing Business in Myanmar 2017*, Directorate of Investment and Company Administration: DICA Japan International Cooperation Agency และ Myanmar Survey Research

4.1.5 ต้นทุนบุคลากร แรงงาน

อัตราค่าตอบแทนมีความแตกต่างกันมาก ขึ้นกับประสบการณ์ ความสามารถทางภาษา ตำแหน่งงาน ขนาดบริษัท และบริษัทข้ามชาติหรือบริษัทท้องถิ่น

ตำแหน่ง	อัตราค่าจ้าง (เงินเดือนเฉลี่ยต่อเดือน)
พนักงานไม่มีฝีมือ	70-130 USD
พนักงานทำความสะอาด	65-130 USD
พนักงานทั่วไป	70-150 USD
พนักงานรักษาความปลอดภัย	87.5-170 USD
พนักงานขับรถ	116-330 USD
พนักงานออฟฟิศ	110-290 USD
พนักงานต้อนรับ	110-255 USD

ตำแหน่ง	อัตราค่าจ้าง (เงินเดือนเฉลี่ยต่อเดือน)
พนักงานเลขา	300-1,100 USD
ผู้ช่วยนักบัญชี	250-950 USD
พนักงานบัญชี	350-1,385 USD
หัวหน้างาน	400-1,200 USD
ผู้ช่วยผู้จัดการ	500-1,500 USD
ผู้จัดการ	750-4,200 USD
ผู้จัดการทั่วไป	1,200-5,100 USD
กรรมการ	2,000-6,000 USD
กรรมการผู้จัดการ	3,000-8,000 USD

ที่มา: Cost of Doing Business in Myanmar 2018

หมายเหตุ:

- 1) ในการจ้างงานนายจ้างต้องวางแผนงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่าย Bonus 1-1.5 เดือน
- 2) อัตราค่าตอบแทนต่างๆ โดยเฉพาะในเขตนิคมอุตสาหกรรมในช่วงปี 2555-2556 มีอัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

4.1.6 ภาษี

กิจการในเมียนมาต้องชำระภาษี สำหรับปีงบประมาณภาษี คือ 1 เมษายน 2555-31 มีนาคม 2556 ภาษีที่เกี่ยวข้องกับกิจการและอัตรากาษี มีดังนี้

4.1.6.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับบริษัทต่างชาติที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายการลงทุนต่างประเทศ (MFIL) ถือว่าเป็นผู้มีถิ่นพำนักในเมียนมา ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 25 สาขาจดทะเบียนของหน่วยงานต่างประเทศที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่อยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างประเทศ จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 35

ประเภท	อัตรากาษี
บริษัทต่างชาติที่ลงทุนภายใต้กฎหมายการส่งเสริมการลงทุน	25%
บริษัทต่างชาติที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุน	25%

4.1.6.2 ภาษีการค้า (Commercial Tax)

ภาษีการค้าเป็นภาษีที่เก็บจากสินค้าที่มีการนำเข้าหรือผลิตในเมียนมา ต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 100 ขึ้นกับประเทศของสินค้า โดยเฉลี่ยเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 สำหรับประเภทสินค้าต่างๆ มีรายละเอียดอัตราภาษี ดังนี้

ที่	ประเภทสินค้า	อัตราภาษี (%)
1	บุหรี	4-16 จ้าตต่อมวน
2	ยาสูบ ยาสูบ Virginia ซิการ์ ยาสูบสำหรับกล้อยยา	60-80%
3	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เบียร์	60%
4	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไวน์	811-5,254 จ้าตต่อลิตร
5	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไวน์ ราคาขายตั้งแต่ 26,001 ขึ้นไป	50% ต่อมูลค่าต่อ 1 ลิตร
4	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดอื่น	9-5,911 จ้าตต่อลิตร
5	ไม้เนื้อแข็งและไม้แปรรูป	5%
6	หยก	15%
7	ทับทิมดิบ ไพลิน และอัญมณีชนิดอื่นๆ	10%
8	รถตู้รถเก๋ง รถซีดาน รถบรรทุกเล็ก, รถ Light Wagon รถ Coupe	10%
9	แก๊สโซลีน ดีเซล น้ำมันเครื่องบิน	5%
10	ก๊าซธรรมชาติ	8%
11	สินค้าอื่นๆ	5%
12	บริการ (ยอดขายรวม)	5%
13	ผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นผลิตผลทางการเกษตรส่วนใหญ่	ยกเว้นจากภาษีการค้า

ที่มา: Union Tax Law 2018

4.1.6.3 ภาษีการค้าที่เก็บจากการส่งออก

การส่งออกทั้งหมดได้รับการยกเว้นภาษีการค้า ยกเว้นสินค้าพิเศษต่อไปนี้

ที่	สินค้า	อัตราภาษี (%)
1	ก๊าซธรรมชาติ	8
2	ไม้สักไม้เนื้อแข็งและไม้แปรรูป	10
3	หยก	15
4	ทับทิมดิบ ไพลิน และ อัญมณีชนิดต่างๆ	10
5	เครื่องประดับที่ทำจากหยกและหิน อัญมณี	5

ที่มา: Union Tax Law 2018

4.1.6.4 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

ภาษีรายได้ส่วนบุคคลธรรมดา หมายถึง ภาษีที่เก็บจากชาวเมียนมาและชาวต่างชาติที่มีถิ่นพำนักในเมียนมาคือผู้ที่พำนักในเมียนมาตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป และไม่เป็นผูที่มีถิ่นพำนักในเมียนมาในอัตราที่เท่ากัน โดยเป็นการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้าเหมือนกับประเทศไทย เริ่มต้นที่ร้อยละ 0 ถึงอัตราสูงสุดร้อยละ 25 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับรายได้สุทธิต่อปี (จ๊าด)	อัตราภาษี (%)
1-2,000,000	0
2,000,001-5,000,000	5
5,000,001-10,000,000	10
10,000,001-20,000,000	15
20,000,001-30,000,000	20
ตั้งแต่ 30,000,001 ขึ้นไป	25

ที่มา: Union Tax Law 2018

4.1.6.5 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2561 The Ministry of Planning and Finance (MoPF) ได้ออกประกาศภาษีฉบับใหม่ฉบับที่ 47/2018 โดยมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax) และให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2561

ด้วยประกาศฉบับใหม่นี้ให้มีผลบังคับใช้แทนประกาศก่อนหน้า คือ ประกาศฉบับที่ 51/2017 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2560 และให้มีผลบังคับใช้แทนนับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นไป

โดยได้สรุปประเด็นสำคัญ ของการเปลี่ยนแปลงภาษีหัก ณ ที่จ่ายไว้ ดังต่อไปนี้

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ประกาศฉบับที่ 47/2018

ลำดับ	ลักษณะการได้รับชำระเงิน	อัตรากำหักจากการได้รับชำระเงิน	
		สำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในเมียนมา ทั้งผู้ที่มีสัญชาติเมียนมา และต่างชาติ	สำหรับคนต่างด้าวที่ ไม่มีถิ่นที่อยู่ในเมียนมา
(ก)	ดอกเบี้ย	-	15%
(ข)	ค่าสิทธิ จากการใช้ใบอนุญาต เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร ฯลฯ	10%	15%
(ค)	การได้รับชำระเงินจาก องค์กรระดับชาติ กระทรวง รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานท้องถิ่น ที่เป็นการค้าสินค้า ภายใต้อุปทาน การประมูล การเสนอราคา หรือสัญญาจ้างทำงาน หรือสัญญาอื่นใดในทำนองเดียวกัน	2%	2.5%
(ง)	การได้รับชำระเงินเป็นค่าซื้อสินค้า ค่าทำงาน หรือ ให้บริการภายใต้อุปทาน หรือข้อตกลงที่เกิดขึ้นในประเทศ เมียนมา โดยเกิดจากรธุรกิจต่างๆ ที่ดำเนินการภายใต้ ลักษณะของการร่วมทุน (Joint Venture) กับรัฐบาล หรือการเป็นหุ้นส่วน ร่วมทุนแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture) บริษัท หรือสมาคมเอกชน องค์กรต่างๆ ที่จดทะเบียนและจัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมาย	-	2.5%

ที่มา: Tax Notification No. 47/2018 on 18 May 2018

4.1.6.6 ข้อตกลงการเก็บภาษีซ้อน (Double Tax Treaty: DTA)

เมียนมาได้ลงนามในข้อตกลงการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ คือ สหราชอาณาจักร มาเลเซีย สิงคโปร์ อินเดีย เกาหลีใต้ เวียดนาม อินโดนีเซีย บังกลาเทศ และสปป. ลาว

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อตกลงภาษีซ้อนสามารถศึกษาข้อมูลได้ที่ <http://www.thaiembassy.org/yanon/contents/files/business-20130715-140426-918587.pdf>

4.2 การจัดตั้งบริษัท

4.2.1 รูปแบบองค์กรธุรกิจ

ในวันที่ 6 ธันวาคม 2560 เป็นวันที่รัฐสภาของประเทศเมียนมาได้ผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยบริษัท (Myanmar Companies Law: MCL 2017) ซึ่งทำให้กฎหมายว่าด้วยบริษัทฉบับใหม่นี้มาแทนที่กฎหมายว่าด้วยบริษัท ปี 1914 (Myanmar Companies Act 1914: MCA 1914) ซึ่งได้ใช้มากกว่าหนึ่งร้อยปี ในเดือนมิถุนายน ปี 2561 รัฐบาลเมียนมาประกาศว่าจะเริ่มใช้บังคับกฎหมายฉบับใหม่ หรือ MCL 2017 นี้ ในวันที่ 1 เดือนสิงหาคม 2561 พร้อมทั้งเปิดตัวระบบการจดทะเบียนบริษัททางออนไลน์ นอกจากนี้ ยังออกประกาศให้บริษัทและนิติบุคคลประเภทต่างๆ ที่จดทะเบียนตามกฎหมายเดิมนั้นจะต้องมาดำเนินการจดทะเบียนภายใต้กฎหมายใหม่อีกครั้ง (Re-registration) ภายในวันที่ 1 สิงหาคม 2561 ถึง 31 มกราคม 2562 หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด นิติบุคคลนั้นจะถูกขอลบออกจากฐานระบบทะเบียนบริษัท สาเหตุสำคัญที่ MCL 2017 มีดังนี้

1. การจัดตั้งบริษัทจำกัดความรับผิดตามจำนวนหุ้น

ประเภทของนิติบุคคลที่ต่างชาตินิยมจัดตั้งคือ บริษัทจำกัด โดยกฎหมายว่าด้วยบริษัท ฉบับปี 2560 กำหนดว่ารูปแบบของบริษัทจำกัดความรับผิดตามจำนวนหุ้น (Company Limited by Shares) มี 2 ประเภท คือ

- 1.1 บริษัทเอกชนประเภทจำกัดความรับผิดตามจำนวนหุ้น ที่มีผู้ถือหุ้นไม่เกิน 50 ราย หรือ
- 1.2 บริษัทมหาชนจำกัดที่ไม่กำหนดจำกัดจำนวนผู้ถือหุ้น

ในกฎหมายฉบับเดิม (MCA 1914) กำหนดว่า หากชาวต่างชาติถือหุ้นตั้งแต่ 1 หุ้นในบริษัทเมียนมา (Myanmar Company) ให้ถือว่าเป็นบริษัทนั้นเป็นบริษัทต่างชาติ ซึ่งจะถูกจำกัดการประกอบธุรกิจหลายอย่าง ซึ่งโดยปกติจะสงวนไว้ให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเมียนมาเท่านั้น แต่หากไม่เป็นกิจการต้องห้ามคน หรือบริษัทต่างชาติประกอบธุรกิจ บริษัท หรือชาวต่างชาติก็สามารถถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 100 เลยทีเดียว แต่ในกฎหมายฉบับใหม่นี้ได้มีบทบัญญัติที่เป็นการเปิดให้นักลงทุนที่ไม่ใช่ชาวเมียนมาได้มีโอกาสเข้าไปถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 35 โดยนิติบุคคลนั้นๆ จะไม่ถูกถือว่าเป็นบริษัทต่างชาติ ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทเดิมนั้นกำหนดให้บริษัทที่มีชาวต่างชาติถือหุ้นตั้งแต่ 1 หุ้นขึ้นไปเป็นบริษัทต่างชาติ หากต้องการจะดำเนินกิจการที่ห้ามคนต่างด้าวทำนั้น จะไปขอใบอนุญาตที่เรียกว่า Permit to Trade แต่ข้อกำหนดเรื่องการขอใบอนุญาตนี้ได้ถูกยกเลิกไปใน MCL 2017 ทั้งนี้บริษัทที่จดทะเบียนในเมียนมาที่มีผู้ชาวต่างชาติถือหุ้นของบริษัทเกินร้อยละ 35 บริษัทนั้นก็จะถือว่าเป็นบริษัทต่างชาติและถูกจำกัดในการทำกิจกรรมทางธุรกิจหลายประเภท เช่น Trading ในปัจจุบันรัฐบาลเมียนมาได้พยายามเปิดให้นักธุรกิจต่างชาติสามารถที่จะทำกิจการที่เคยเป็นกิจการต้องห้ามคนต่างชาติทำ เช่น อนุญาตต่างชาติสามารถร่วมทุนกับบริษัท หรือชาวเมียนมาให้การประกอบธุรกิจการขายเมล็ดพันธุ์พืช อุปกรณ์การแพทย์ วัสดุสำหรับการก่อสร้าง และล่าสุดคือเปิดให้ชาวต่างชาติสามารถดำเนินการธุรกิจด้านการศึกษาได้ถึงร้อยละ 100 และอนุญาตให้บริษัทต่างชาติดำเนินกิจการค้าปลีกและค้าส่งได้ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ซึ่งก็มีแนวโน้มที่ว่ารัฐบาลเมียนมาจะทยอยผ่อนปรนให้ต่างชาติได้ทำธุรกิจอื่นๆ ที่เคยจำกัดไม่ให้คนต่างชาติทำ ดังนั้นนักลงทุนไทยจะต้องศึกษาและตามข่าวสารตลอดเวลาเพราะเมียนมาจะมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและกฎระเบียบมากขึ้นตามนโยบายที่จะเอื้อแก่การประกอบธุรกิจและการลงทุนของต่างชาติ

2. เงื่อนไขที่สำคัญของการจัดตั้งบริษัทเอกชนประเภทจำกัดความรับผิดตามจำนวนหุ้น (Company Limited by Shares)

MCL 2017 กำหนดให้การจัดตั้งบริษัทจำกัดจะต้องประกอบไปด้วย

- ก. ชื่อบริษัท
- ข. ธรรมนูญของบริษัท (Constitution)
- ค. ออกหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น
- ง. ผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 1 ราย
- จ. กรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คน ซึ่งจะมีสัญชาติอะไรก็ได้แต่จะต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในเมียนมา
- ฉ. มีที่อยู่จดทะเบียนบริษัทในประเทศเมียนมา

3. การจดทะเบียนบริษัท

3.1 เอกสารและข้อมูลที่ใช้สำหรับจดทะเบียนบริษัทเอกชนจำกัด

ผู้ประสงค์จะจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเอกชนประเภทจำกัดความรับผิดตามจำนวนหุ้นตามกฎหมายใหม่ โดยยื่นเอกสารและข้อมูลประกอบต่อนายทะเบียน ดังนี้

- ก. ชื่อที่จะใช้เป็นชื่อบริษัท
- ข. ประเภทของบริษัทที่ต้องการจดทะเบียน
- ค. ชื่อเต็มและที่อยู่ของผู้ยื่นขอจดทะเบียนทุกคน
- ง. ชื่อเต็ม วันเดือนปีเกิด เพศ สัญชาติ และที่อยู่ของกรรมการแต่ละคน และเลขานุการของบริษัท (ถ้ามี)
- จ. ที่อยู่ที่จะใช้เป็นที่อยู่สำหรับจดทะเบียนบริษัท และสำหรับส่งเอกสารทางราชการ
- ฉ. ที่อยู่ที่ใช้เป็นสำนักงานหลัก หากแตกต่างจากที่อยู่ตามข้อ จ.
- ช. รายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้
 - ชื่อเต็มและที่อยู่ของผู้ถือหุ้นทุกคนที่อยู่ในบริษัท
 - สมาชิกที่ร่วมในการจัดตั้งบริษัทจะต้องออกหนังสือรับรองว่าเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท และชื่อหุ้นที่จะแบ่งให้จริง
 - จำนวนและชนิดของหุ้นของผู้ถือหุ้นแต่ละราย
 - สกุดเงินหลักที่บริษัทจะใช้ในการทำธุรกรรม
 - จำนวน (ถ้ามี) ที่ผู้ถือหุ้นตกลงจะจ่ายค่าหุ้น
 - หุ้นได้ถูกชำระเต็มจำนวนหรือไม่ในขณะที่จดทะเบียน

3.2 วิธีการจดทะเบียน

เมื่อผู้ยื่นขอจดทะเบียนได้กรอกใบคำขอจดทะเบียนพร้อมลงนามเรียบร้อย ให้นำใบขอจดทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารที่กำหนดไปดำเนินการจดทะเบียนที่สำนักงานทะเบียนของ Directorate of Investment and Company Administration (DICA) นอกจากนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2561 ผู้ประสงค์จะขอจดทะเบียนบริษัทในเมียนมาสามารถยื่นขอจดทะเบียนออนไลน์ที่ระบบ DICA MyCo

4. การขอใบอนุญาตก่อสร้างในเมียนมา

การขอใบอนุญาตก่อสร้างในเมียนมามี 13 ขั้นตอน เวลาและค่าใช้จ่ายในการขอใบอนุญาตก่อสร้างในเมียนมา มีดังนี้

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย/ ค่าธรรมเนียม
1	<p>ขอรับใบรับรองโฉนดที่ดินและแผนที่ที่ดินที่คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) กรมที่ดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> เดินทางไปที่คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) กรมที่ดินเพื่อขอใบรับรองโฉนดที่ดิน ซึ่งจะเป็นการพิสูจน์ความเป็นเจ้าของที่ดินที่จะพัฒนาและแผนที่ที่ดินซึ่งจะแสดงให้เห็นขนาดของที่ดิน <p>หน่วยงาน: คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) กรมที่ดิน</p>	30 วัน	40,000 จี๊ต
2	<p>ขอรับการอนุมัติเบื้องต้น (หรือการอนุมัติการออกแบบ) ที่แผนกการออกแบบ คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)</p> <ul style="list-style-type: none"> YCDC จะตรวจสอบว่าการออกแบบซึ่งจะต้องจัดทำขึ้นโดยวิศวกรที่ได้รับอนุญาตมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและมาตรฐานและกฎระเบียบ <p>หน่วยงาน: แผนกออกแบบ คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)</p>	7 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
3	<p>การได้รับการตรวจสอบจากช่างของคณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)</p> <ul style="list-style-type: none"> ช่าง YCDC จะไปที่พื้นที่ก่อสร้าง เพื่อตรวจสอบที่ดินในพื้นที่ก่อสร้างตรงกับโฉนดที่ดินและการก่อสร้างเป็นไปตามแบบที่ขออนุมัติ และตรวจสอบการเชื่อมต่อ น้ำและไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังตรวจสอบกับเพื่อนบ้านเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีข้อพิพาทที่ดินหรือปัญหาอื่นๆ ผู้ตรวจสอบจะรายงานไปยัง YCDC และจะแจ้งให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการขั้นต่อไปได้ สำหรับอาคาร 3 ชั้นหรือสูงกว่าหรือโรงงานขนาดใหญ่ จะต้องทำการทดสอบดินตามกฎหมาย ค่าใช้จ่าย 150,000 จี๊ต จะใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ในการทำงานเดียวกับการตรวจสอบแผ่นดินไหวและสิ่งแวดล้อมไม่จำเป็นสำหรับคลังสินค้าขนาดเล็ก <p>หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)</p>	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
4	<p>*ขอจดหมายหรือใบรับรองจากหัวหน้าหมู่บ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> หัวหน้าหมู่บ้านจะออกหนังสือรับรองที่อยู่ของผู้ขออนุญาตก่อสร้าง การดำเนินการนี้มักจะมอบให้ตัวแทนดำเนินการให้ 	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
5	<p>ขอรับความยินยอมจากเพื่อนบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> รับแบบฟอร์มความยินยอมจากเพื่อนบ้านได้ที่ YCDC นำไปให้เพื่อนบ้านบริเวณพื้นที่ก่อสร้างทั้งหมดกรอกแสดงความยินยอม การดำเนินการนี้มักจะมอบให้ตัวแทนดำเนินการให้ 	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย/ ค่าธรรมเนียม
6	<p>สมัครและขอรับใบอนุญาตก่อสร้างที่แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC)</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้สร้างหรือผู้แทนจะต้องส่งเอกสารต่อไปนี้ เพื่อที่จะเริ่มต้นขั้นตอนการสมัครขอใบอนุญาตก่อสร้าง: <ul style="list-style-type: none"> - ID เจ้าของ - ใบรับรองและครอบครัว - แบบฟอร์มใบสมัคร - ใบรับรองโฉนดที่ดินจากแผนกที่ดิน YCDC - แผนที่เกี่ยวกับที่ดินจากแผนกที่ดิน YCDC - ใบยินยอมเพื่อนบ้าน - ภาพวาดและการออกแบบโครงสร้าง 3 ชุด - Bills of quantity (BQ) 3 ชุด - จดหมายแนะนำจากหัวหน้าหมู่บ้าน เมื่อใบสมัครได้ผ่านขั้นตอนภายในของ YCDC ผู้ขออนุญาตจะได้รับเอกสารให้ชำระค่าใช้จ่าย ตามใบแจ้งหนี้ โดยอาจจะจ่ายแผนกวิศวกรรม (อาคาร) YCDC โดยตรง หรือจ่ายชำระที่ธนาคารก็ได้ และมารับใบอนุญาตก่อสร้างได้ประมาณ 1 สัปดาห์หลังจากการชำระเงิน <p>หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC)</p>	60 วัน	1,000,000 จ๊าด
7	<p>ขอและรับการตรวจสอบรากฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> เมื่อแผนกตรวจสอบ คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC) ได้รับแผนทั้งหมดของผู้ขออนุญาตก่อสร้าง แผนกตรวจสอบจะพร้อมที่จะดำเนินการตรวจสอบในระหว่างการก่อสร้าง ผู้ขออนุญาตก่อสร้างควรแจ้งคณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC) เมื่อเริ่มต้นของขั้นตอนฐานราก รากฐาน พื้นและหลังคา <p>หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC)</p>	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
8	<p>ขอและได้รับการตรวจสอบพื้น</p> <ul style="list-style-type: none"> เมื่อแผนกตรวจสอบ คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC) ได้รับแผนทั้งหมดของผู้ขออนุญาตก่อสร้าง แผนกตรวจสอบจะพร้อมที่จะดำเนินการตรวจสอบในระหว่างการก่อสร้าง ผู้ขออนุญาตก่อสร้างควรแจ้ง คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC) เมื่อเริ่มต้นของขั้นตอนฐานราก รากฐาน พื้นและหลังคา <p>หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน (YCDC)</p>	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย/ ค่าธรรมเนียม
9	ขอและได้รับการตรวจสอบหลังคา <ul style="list-style-type: none"> เมื่อแผนกตรวจสอบ คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) ได้รับแผนทั้งหมดของผู้ขออนุญาตก่อสร้าง แผนกตรวจสอบจะพร้อมที่จะดำเนินการตรวจสอบในระหว่างการก่อสร้าง ผู้ขออนุญาตก่อสร้างควรแจ้งคณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) เมื่อเริ่มต้นของขั้นตอนฐานราก รากฐาน พื้นและหลังคา หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
10	ขอใบรับรองการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์จาก YCDC <ul style="list-style-type: none"> หลังจากที่ทำงานก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ ผู้ก่อสร้างต้องขอใบรับรองการอาคารที่แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
11	ขอรับการตรวจสอบขั้นสุดท้ายเพื่อรับใบรับรองการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์จากแผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) <ul style="list-style-type: none"> แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) จะไปตรวจสอบอาคารว่าสร้างตามแบบที่ได้ขออนุมัติ หลังจากการยื่นขอรับการตรวจสอบขั้นสุดท้าย 2-3 วัน หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)	3 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
12	ได้รับใบรับรองการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ จากแผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) <ul style="list-style-type: none"> รับใบรับรองการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์หลังจากวิศวกรจากแผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC) ตรวจสอบอาคารว่าสร้างตามแบบที่ได้ขออนุมัติ หน่วยงาน: แผนกวิศวกรรม (อาคาร) คณะกรรมการพัฒนาเมืองย่างกุ้ง (YCDC)	21 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
13	*เจาะบ่อสำหรับน้ำประปาชั่วคราว	7 วัน	2,500,000 จ๊าด

ที่มา: *Doing Business 2015 going beyond efficiency - Myanmar (English)*, The World Bank.

หมายเหตุ: *สามารถดำเนินการพร้อมกับขั้นตอนอื่น

ขั้นตอน เวลา และค่าใช้จ่ายในการขอไฟฟ้าในเมียนมา มีดังนี้

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย/ ค่าธรรมเนียม
1	<p>ร้องขอการเชื่อมต่อไฟฟ้าใหม่ที่สำนักงานเขตการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> ในขั้นตอนนี้แจ้งปริมาณไฟฟ้าที่ต้องการใช้ และประเภทของอุปกรณ์ (เครื่องปรับอากาศ, เครื่องจักร) นอกจากนี้ยังจะต้องส่ง: ใบรับรองอาคารเสร็จสมบูรณ์ ใบอนุญาตธุรกิจหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ใบรับรอง ID ใบรับรองครอบครัว หนังสือรับรองจากหัวหน้าหมู่บ้าน (ที่ได้รับในช่วงขอใบอนุญาตก่อสร้าง) การออกแบบไฟฟ้ารายชื่อของอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า Capacity load ที่คาดว่าจะต้องใช้ หลังจากที่หน่วยงานของหมู่บ้านมาตรวจดูอาคารที่ขอใช้ไฟฟ้าแล้วโบสถ์ขอใช้ไฟฟ้าจะถูกลงไปยังหน่วยงานภายในต่างๆ ตามลำดับ เมื่อมีการอนุมัติขั้นสุดท้าย ผู้ขอใช้ไฟฟ้าจะได้รับแจ้งให้ปรับใบแจ้งหนี้ค่าธรรมเนียมที่สำนักงานเมือง โดยจ่ายได้ที่ธนาคารของรัฐที่ระบุไว้ <p>หน่วยงาน: เขตการปกครองเมือง/ หมู่บ้าน/ การไฟฟ้าย่างกุ้ง/ กระทรวงพลังงานไฟฟ้า</p>	49 วัน ตามปฏิทิน	4,051,000 จ๊าด
2	<p>* ข่างจากเขตปกครองเมืองตรวจสอบอาคารที่ขอใช้ไฟฟ้า</p> <ul style="list-style-type: none"> ช่างในเขตเมืองจะตรวจสอบเพื่อดูระยะทางจากอาคารที่ขอใช้ไฟฟ้ากับสายส่งหลัก เสาหลัก ฯลฯ และจัดทำแผนที่ของการเชื่อมต่อที่จำเป็น <p>หน่วยงาน: เขตการปกครองเมือง</p>	1 วัน ตามปฏิทิน	ไม่มีค่าใช้จ่าย
3	<p>ช่างไฟฟ้าที่ได้รับการว่าจ้างจากเจ้าของอาคารดำเนินการเชื่อมต่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ช่างไฟฟ้าที่ได้รับการว่าจ้างจากเจ้าของอาคารดำเนินการเชื่อมต่อหม้อแปลงไฟฟ้า (ของเจ้าของอาคาร) ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการใช้งานกรณีที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 30 KVA <p>หน่วยงาน: ผู้รับเหมาเอกชน</p>	21 วัน ตามปฏิทิน	17,028,975 จ๊าด
4	<p>วิศวกรจากเขตปกครองเมืองตรวจสอบความพร้อมของการเชื่อมต่อไฟฟ้าและติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้า</p> <ul style="list-style-type: none"> เมื่อการเชื่อมต่อไฟฟ้าเสร็จสิ้น ผู้ขอใช้ไฟฟ้าแจ้งเขตปกครองเมืองเพื่อให้มาตรวจสอบขั้นสุดท้าย วิศวกรเขตการปกครองเมืองดำเนินการตรวจสอบผลงานและติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้า <p>หน่วยงาน: เขตการปกครองเมือง</p>	21 วัน ตามปฏิทิน	1,550,000 จ๊าด

ลำดับ	ขั้นตอน	ระยะเวลา	ค่าใช้จ่าย/ ค่าธรรมเนียม
5	<p>* วิศวกรจากกระทรวงอุตสาหกรรมตรวจสอบการทำงานการเชื่อมต่อและการเดินสายไฟภายใน</p> <p>• วิศวกรจากสำนักงานการตรวจสอบของกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งได้รับแจ้งจากเขตปกครองเมืองมาตรวจสอบงานการเชื่อมต่อและการเดินสายไฟภายในส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติตามหลักมาตรฐานความปลอดภัย</p> <p>หน่วยงาน: กระทรวงอุตสาหกรรม</p>	1 วัน	ไม่มีค่าใช้จ่าย

หมายเหตุ: *สามารถดำเนินการพร้อมกันขั้นตอนอื่น

ที่มา: *Doing Business 2015 going beyond efficiency - Myanmar (English)*, The World Bank.

สมมติว่าบริษัทของคนไทยต้องการที่จะเปิดสำนักงานที่ย่างกุ้ง จะมีค่าใช้จ่ายและเงินลงทุนทั้งหมดเท่าใด กรณีมีพนักงาน 5 คน

ต้นทุนค่าพนักงานที่ต้องจ่ายต่อเดือน (กรณีมีพนักงาน 5 คน) ดังนี้

ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน (USD)
ผู้จัดการ	1,500
หัวหน้างาน	600
พนักงานบัญชี การเงิน	400
พนักงานทั่วไป (ธุรการ)	300
พนักงานทำความสะอาด	200
รวม	3,000

ตารางค่าใช้จ่ายขั้นต้นในการตั้งบริษัท

สมมติฐาน

- ทำเลที่ตั้งในย่างกุ้ง
- สำนักงานมีพนักงาน 5 คน (คนไทย 1 คน ล่าม และเลขานุการ 1 คน พนักงาน 1 คน พนักงานขับรถ 1 คน)

รายการ	จำนวน (ครั้ง)	ราคา (เดือน/ ครั้ง)	รวม (USD)	หมายเหตุ
จดทะเบียนและดำเนินการอื่น ๆ				
ยื่นจดทะเบียนบริษัท	1	1,259	1,259	
ค่าธรรมเนียมตราประทับ	1	200	200	
ค่าทนายความดำเนินการ	1	1,200	1,200	
ยื่นขอวีซ่า	1	180	180	
ยื่นขอขยายวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน	1	330	330	
			3,169	
ค่าตั้งสำนักงานและค่าดูแล				
เงินมัดจำการเช่าสำนักงาน	12	763	9,156	
ค่าเช่าสำนักงาน	1	763	763	
ค่าโต๊ะ เก้าอี้ เฟอร์นิเจอร์	1	4,000	4,000	
ค่า PC Printer เครื่องถ่ายเอกสาร	1	1,200	1,200	
ชุดรับแขก ภาชนะอาหาร	1	1,500	1,500	
ค่าเครื่องเขียน อุปกรณ์	1	500	500	
ค่าสาธารณูปโภค	12	200	2,400	
			19,519	
ค่าแรง				
ผู้จัดการคนไทย	12	1,500	18,000	
หัวหน้างานชาวเมียนมา	12	600	7,200	
พนักงานบัญชี การเงิน	12	400	4,800	
พนักงานทั่วไป (ธุรการ ล่าม)	12	300	3,600	
พนักงานขับรถ	12	200	2,400	
			36,000	
ค่าเดินทาง				
รถมือสอง	1	1,500	1,500	
ค่าน้ำมัน	12	400	4,800	
			6,300	

รายการ	จำนวน (ครั้ง)	ราคา (เดือน/ ครั้ง)	รวม (USD)	หมายเหตุ
ค่าสวัสดิการสังคม	12	42	504	นายจ้างจ่ายสมทบ 3% สูงสุดไม่เกิน 15 USD ต่อคน
			504	
		รวมทั้งสิ้น	65,492	

5. Myanmar currency explanation:

LKs: Lakh Kyats, 1 LKs = 100,000 Ks 1 USD = 1000 Ks

4.2.2 ระบบบัญชี (Accounting System)

ตามกฎหมายเมียนมากำหนดให้บริษัทต้องมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Practicing Accounting: PA) จากสภาการบัญชีแห่งเมียนมา (The Myanmar Accountancy Council: MAC) ผู้ตรวจสอบบัญชีจะถูกเสนอชื่อและแต่งตั้งในการประชุมสามัญประจำปี ทำหน้าที่ในการตรวจสอบงบการเงินบริษัท ซึ่งงบการเงินนี้ต้องใช้ประกอบการเสียภาษี และใช้ในการนำเสนอต่อที่ประชุมประจำปีของผู้ถือหุ้น

สำหรับการประชุมประจำปีของผู้ถือหุ้น มีการดำเนินงานดังนี้

- การประชุมสามัญประจำปีแรกจะต้องจัดภายใน 18 เดือนนับจากวันที่จดทะเบียน
- การประชุมปีต่อไปต้องจัดภายในรอบระยะเวลาไม่เกิน 15 เดือนนับจากวันที่จัดประชุมสามัญครั้งล่าสุด
- ในการประชุมสามัญประจำปีจะมีการเลือกตั้งกรรมการบริษัทแต่งตั้งผู้สอบบัญชี
- งบการเงินและรายงานทางการเงินจะต้องถูกส่งไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนพร้อมกับหนังสือเชิญประชุมสามัญประจำปี และรายงานทางการเงิน และงบการเงินจะต้องถูกส่งไปที่ที่อยู่ของบริษัทที่จดทะเบียนไว้ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นทุกคนได้รับทราบภายใน 21 วันก่อนวันประชุมสามัญประจำปี

- ต้องมีการยื่นงบการเงินที่กรรมการของบริษัทได้ลงนามรับรองความถูกต้องไปยังสำนักงานทะเบียนบริษัท (Company Registration Office: CRO) ในรายงานต้องมีข้อมูลวันที่ประชุม ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้น รายชื่อกรรมการ โครงสร้างเงินทุนของบริษัท

ข้อควรรู้เกี่ยวกับสภาการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีเมียนมา

สภาการบัญชีแห่งเมียนมา (The Myanmar Accountancy Council: MAC) เป็นหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Practicing Accounting: PA) โดยสถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Myanmar Institute of Certified Public Accountants: MICPA) ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ MAC ทำหน้าที่ดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ผู้ที่จะเป็นผู้สอบบัญชีอนุญาตจำกัดให้เฉพาะชาวเมียนมาเท่านั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถลงนามรับรองในรายงานประจำปี

เมียนมาใช้มาตรฐานการบัญชีเมียนมา (Myanmar Accounting Standards: MAS) และมาตรฐานรายงานทางการเงินเมียนมา (Myanmar Financial Reporting Standards: MFRS) ที่อ้างอิงจากมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards IFRS) ฉบับปี 2553 ยกเว้นมาตรฐานต่อไปนี้:

- IFRS 9: เครื่องมือทางการเงิน (Financial Instruments)
- IFRS 10: การจัดทำงบการเงินรวม (Consolidated Financial Statements)
- IFRS 11: Joint Arrangements Myanmar Business Guide 23
- IFRS 12: เปิดเผยแพร่ประโยชน์ในหน่วยงานอื่นๆ
- IFRS 13: การวัดมูลค่ายุติธรรม (Fair Value Measurement)

นอกจากนี้ ยังมีกรยอมรับและการนำมาปฏิบัติในการตีความมาตรฐานการบัญชี (The Standing Interpretations Committee: SICs) และการตีความตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่ตาม IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee: IFRI)

4.3 ข้อมูลการลงทุน

เมียนมามีการประกาศบังคับใช้กฎหมาย (Law) พระราชบัญญัติ (Act) กฎเกณฑ์ (Rule) ระเบียบปฏิบัติ (Regulation) และข้อตกลง (Agreement) จำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของต่างชาติ การลงทุนในแต่ละธุรกิจก็จะเกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือกฎระเบียบที่แตกต่างกัน นักธุรกิจไทยที่จะไปลงทุนในเมียนมาจะต้องศึกษาในรายละเอียดเป็นรายกรณี แต่ ณ ปัจจุบันเมียนมาได้ประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนฉบับใหม่ คือ Myanmar Investment Law 2016 (MIL) ถูกประกาศใช้ ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2559 โดยเป็นการรวมระหว่างสองกฎหมายเข้าด้วยกันคือ ระหว่าง Myanmar Citizen Investment Law 2013 และ Myanmar Foreign Investment Law 2012 โดยที่ยังคงบังคับใช้ในส่วนที่ไม่ขัดต่อกฎหมายใหม่ และต่อมาได้มีการประกาศใช้ Myanmar Investment Rule 2017 ตามมา โดยมีการเพิ่มรายละเอียดต่างๆ มากยิ่งขึ้น และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 นอกจากนี้ เมียนมายังออกประกาศอีกสองฉบับ ได้แก่ ประกาศที่ 13/2017 เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2560 (โดยมีรายละเอียดของประเภทและชนิดของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน) และประกาศที่ 15/2017 (โดยมีรายละเอียดของการจำกัดประเภทการลงทุน) ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเป็นหัวใจหลักของกฎหมาย Myanmar foreign investment laws ณ ปัจจุบัน

4.3.1 กฎหมาย กฏระเบียบการลงทุน

ตามกฎหมายการลงทุนต่างชาติจะบังคับใช้กับธุรกิจตามประกาศของคณะกรรมการการลงทุน (Myanmar Investment Commission: MIC) โดยคณะกรรมการการลงทุน (MIC) เป็นหน่วยงานที่รัฐบาลแต่งตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายการลงทุนของเมียนมา โดยมีหน้าที่ดังนี้

- ทำหน้าที่เป็นตัวแทนสำหรับการส่งเสริมการลงทุน
- ทำให้การลงทุนทำได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

- ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุน
- พิจารณาสีทธิประโยชน์ต่างๆ ที่จะได้รับ
- อำนวยความสะดวกในการพิจารณาคำขอการลงทุน
- ส่งเสริมธุรกิจที่มีลักษณะตามที่กำหนด

การลงทุนที่ต้องขออนุญาตจาก MIC

นักลงทุนจะต้องทำเรื่องขออนุญาตการลงทุนต่อคณะกรรมการ MIC ในกรณีต่อไปนี้

1. การลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์แห่งชาติ
2. เป็นการลงทุนที่มีมูลค่าจำนวนมาก
3. โครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น
4. การลงทุนที่ใช้ที่ดินและอาคารของรัฐบาล
5. การลงทุนอื่นๆ ที่รัฐบาลกำหนดให้ต้องยื่นขออนุญาตต่อคณะกรรมการ

ลักษณะการลงทุนที่มีลักษณะเป็นยุทธศาสตร์ของเมียนมา

1. เทคโนโลยีสารสนเทศ ชีวภาพ หรือเทคโนโลยีที่มีลักษณะเดียวกัน โครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ พลังงาน การพัฒนาเมือง ทรัพยากรธรรมชาติและอื่นๆ (โดยมูลค่าการลงทุนเกินกว่า 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
2. ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ (มูลค่าการลงทุนเกินกว่า 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
3. การลงทุนข้ามชาติที่กระทบต่อความขัดแย้งระหว่างประเทศ
4. การลงทุนข้ามชาติอื่นๆ
5. การลงทุนข้ามพรมแดนและรัฐ
6. มีการครอบครองและมีไว้ซึ่งที่ดินมากกว่า 1000 ไร่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเกษตร
7. มีการครอบครองและมีไว้ซึ่งที่ดินมากกว่า 100 เอเคอร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเกษตร

ประเภทธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

1. การเกษตรและบริการที่เกี่ยวข้อง (ยกเว้นการเพาะปลูกและการผลิตยาสูบ)
2. การเพาะปลูกและการอนุรักษ์ป่าไม้
3. การผลิตปศุสัตว์การเพาะพันธุ์และการผลิตผลิตภัณฑ์ประมงและบริการที่เกี่ยวข้อง
4. การผลิต (ยกเว้นการผลิตบุหรี เบียร์และผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายอื่นๆ ต่อสุขภาพ)
5. การจัดตั้งเขตอุตสาหกรรม
6. การจัดตั้งเขตเมืองใหม่
7. กิจกรรมการพัฒนาเมือง
8. การก่อสร้างถนนสะพานและทางรถไฟ
9. การก่อสร้างท่าเทียบเรือท่าเรือน้ำและท่าเรือแห้ง
10. การจัดการ การดำเนินงานและการบำรุงรักษาสนามบิน
11. การบำรุงรักษาอากาศยาน

12. บริการจัดหาและขนส่ง
13. การผลิตไฟฟ้าการส่งและการกระจายสินค้า
14. การผลิตพลังงานทดแทน
15. ธุรกิจโทรคมนาคม
16. บริการด้านการศึกษา
17. การบริการต่างๆ ด้านสุขภาพ
18. บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
19. โรงแรมและการท่องเที่ยว
20. ธุรกิจพัฒนางานวิจัยทางวิทยาศาสตร์

การลงทุนที่มีลักษณะต้องห้าม

1. การลงทุนที่อาจก่อให้เกิดหรือทำให้มีขยะอันตรายหรือเป็นพิษ
2. การลงทุนที่อาจทำให้มีการนำเทคโนโลยี ยา พืช สัตว์ และอุปกรณ์ที่ยังอยู่ในระหว่างการพัฒนาทดลองในต่างประเทศ หรือที่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ ปลุกหรือเพาะปลูก เว้นแต่การลงทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยและพัฒนา
3. การลงทุนที่อาจมีผลต่อวัฒนธรรมพื้นถิ่นและธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ในเมียนมา
4. การลงทุนที่อาจมีผลกระทบต่อสาธารณสุข
5. การลงทุนที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและระบบนิเวศน์
6. การลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าหรือให้บริการที่เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายที่ใช้บังคับ

การลงทุนที่มีลักษณะถูกจำกัดการลงทุน

- ดำเนินการโดยองค์กรของรัฐเท่านั้น
 - การลงทุนด้านการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันภัยของรัฐ
 - การผลิตแอสแตมป์แห่งชาติ
 - การบริการขนส่งทางอากาศ การให้บริการนำร่องทางอากาศ
 - การลงทุนเกี่ยวกับป่าและธรรมชาติรวมถึงพื้นที่ป่าไม้
 - การลงทุนเกี่ยวกับโลหะกัมมันตรังสี
 - การลงทุนเกี่ยวกับการควบคุมระบบไฟฟ้าพลังงานและการตรวจสอบธุรกิจไฟฟ้า
- ไม่อนุญาตให้คนต่างชาติลงทุน
 - การเผยแพร่และจัดจำหน่ายวารสารภาษาต่างประเทศ
 - การประมงน้ำจืด
 - การจัดตั้งสถานีกักกันเพื่อการส่งออกและนำเข้าสัตว์
 - การดูแลสัตว์เลี้ยง
 - ผลิตภัณฑ์จากป่า
 - การสำรวจ การศึกษาความเป็นไปได้ในด้านต่างๆ

- การผลิตแร่ในปริมาณ ระดับน้อยและปานกลาง
 - การบริการด้านการนำเที่ยว
 - มินิมาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ ฯลฯ
- อนุญาตให้กรณีการลงทุนแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture)
 - กิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิจัยการประมง
 - การผลิตและจำหน่ายขนมหวานประเภทต่างๆ ทั้งขนมหวานโกโก้และช็อกโกแลต
 - การพัฒนาการขายและให้เช่าอาคารชุดพักอาศัยและคอนโดมิเนียม บริการทัวร์ท้องถิ่น ฯลฯ
- การลงทุนที่กระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
 - การเผยแพร่หนังสือพิมพ์รายวันในภาษาต่างประเทศ
 - เคเบิลทีวี
 - การบริการห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยโรคสัตว์
 - การซ่อมแซมและบำรุงรักษาอากาศยาน
 - การทำอุตสาหกรรมไม้
 - การให้บริการของโรงพยาบาลเอกชน และ
 - โครงการพัฒนาเมืองตั้งแต่ 100 เอเคอร์ขึ้นไป

ประเภทของการลงทุน

- การลงทุนทั้งร้อยละ 100

นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนโดยที่ไม่ต้องร่วมลงทุนกับคู่ค้าในประเทศเมียนมาในประเภทธุรกิจที่กำหนด

- การร่วมลงทุนแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture)

การร่วมลงทุนแบบกิจการร่วมค้าสามารถทำได้ โดยการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติ คนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐบาล

- การทำสัญญา

นักลงทุนต่างชาติอยู่สามารถดำเนินการภายใต้กรอบของสัญญาที่ได้ตกลงกันได้

- ลักษณะการลงทุนประเภทอื่นๆ

รวมถึงโครงการการลงทุนถ่ายถอดการปฏิบัติงาน Build Operate-Transfer (BOT) และการพัฒนาระบบปฏิบัติงาน Build Operate Own (BOO)

การประกันการลงทุน

อ้างอิงมาตรา 52 ของกฎหมายการลงทุน Myanmar Investment Law 2016 นั้น จะไม่มีการเวนคืนเงินลงทุน ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

1. เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน
2. เป็นไปในลักษณะที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ
3. เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้องเหมาะสม
4. มีการจ่ายค่าตอบแทนทันที อย่างยุติธรรมและเพียงพอ

ในทางกลับกันนักลงทุนมีหน้าที่ในการรวบรวมและดำเนินการภายใต้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ของประเทศเมียนมาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ในที่ดิน การเช่าซื้อ และการจำนอง การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การขายหรือโอนทรัพย์สิน และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ

ในกรณีที่เป็นการร่วมลงทุน สัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติกับชาวเมียนมาเป็นไปตามข้อตกลงของทั้งสองฝ่าย

การทำประกัน

นักลงทุนสามารถทำการประกันภัยชนิดต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดกับบริษัทประกันภัยใดก็ได้ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล

การจ้างงาน

ตามมาตรา 51 Myanmar Investment Law 2016 ได้กำหนดให้ผู้ลงทุนต้องดำเนินการดังต่อไปนี้สำหรับการจ้างงาน และคนงาน คือ

1. ผู้ลงทุนอาจแต่งตั้งพลเมืองซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมให้เป็นผู้จัดการอาวุโส ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคและการปฏิบัติงาน หรือที่ปรึกษาสำหรับการลงทุนของผู้ลงทุนในเมียนมาได้
2. ผู้ลงทุนต้องแต่งตั้งพลเมืองที่ผ่านการพัฒนาความสามารถแล้ว เพื่อดำรงตำแหน่งแทนในตำแหน่งที่เกี่ยวกับการจัดการ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคและการปฏิบัติการและที่ปรึกษา
3. สำหรับงานที่ไม่ต้องการความชำนาญ ผู้ลงทุนต้องแต่งตั้งให้พลเมืองเท่านั้นรับผิดชอบงานดังกล่าว
4. ผู้ลงทุนต้องแต่งตั้งพลเมืองที่มีความชำนาญ และคนงาน ช่างเทคนิค และพนักงานชาวต่างชาติ โดยทำสัญญาจ้างระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับด้านแรงงาน
5. ผู้ลงทุนต้องดำเนินการในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างตลอดจนข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาจ้าง ลูกจ้างจะได้รับสิทธิหรือมีสิทธิตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับด้านแรงงาน รวมถึงค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำ การลางาน วันหยุด ค่าทำงานล่วงเวลา ค่าเสียหาย ค่าชดเชยสำหรับลูกจ้าง ประกันสังคม และประกันอื่นๆ
6. ผู้ลงทุนต้องระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ระหว่างนายจ้างกับช่างเทคนิค หรือพนักงาน ที่เกี่ยวกับการลงทุนตามกฎหมาย

สิทธิประโยชน์

ตามมาตรา 74-81 Myanmar Investment Law 2016 ได้กำหนดสิทธิประโยชน์ของผู้ลงทุนโดยมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการพัฒนาในประเทศเมียนมา ทำให้นักลงทุนได้รับสิทธิต่างๆ ดังนี้

1. สำหรับการยกเว้นภาษีเงินได้
 - a. โซนเขตการลงทุน
 - i. โซน (1) เป็นเขตการลงทุนที่พัฒนาน้อยที่สุด
 - ii. โซน (2) เขตการลงทุนที่พัฒนาปานกลาง และ
 - iii. โซน (3) เป็นเขตการลงทุนที่พัฒนาแล้ว
 - b. ยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลา 7 ปี ติดต่อกัน รวมปีที่เริ่มประกอบการในเชิงพาณิชย์ สำหรับการลงทุนใน โซน 1
 - c. ยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลา 5 ปี ติดต่อกัน รวมปีที่เริ่มประกอบการในเชิงพาณิชย์ สำหรับการลงทุนใน โซน 2
 - d. ยกเว้นภาษีเงินได้เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน รวมปีที่เริ่มประกอบการในเชิงพาณิชย์ สำหรับการลงทุนใน โซน 3
2. ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลสำหรับการพัฒนาความสามารถ และการฝึกอบรมให้แก่ผู้ลงทุนที่เป็นพลเมืองเมียนมา และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของพลเมือง และอาจยกเว้นและลดหย่อนให้สำหรับพื้นที่ที่มีการประกอบธุรกิจของพลเมืองเมียนมาหรือดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจอื่นๆ
3. การยกเว้นภาษีศุลกากรและภาษีอื่นๆ ที่จัดเก็บภายในประเทศดังต่อไปนี้แก่ผู้ลงทุน โดยการยื่นคำขอ ดังนี้
 - a. การยกเว้น และ/หรือลดหย่อนภาษีศุลกากรและภาษีอื่นๆ ที่จัดเก็บภายในประเทศ สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ ส่วนประกอบของเครื่องจักร อะไหล่ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างซึ่งไม่มีจำหน่ายในประเทศ และวัสดุที่ใช้ในธุรกิจ ซึ่งมีการนำเข้าเนื่องจากจำเป็นต้องใช้ระหว่างการก่อสร้างหรือระหว่างการเตรียมการลงทุน
 - b. การยกเว้น และ/หรือลดหย่อนภาษีศุลกากรและภาษีอื่นๆ ที่จัดเก็บภายในประเทศ สำหรับการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้าส่งออกในกิจกรรมการลงทุนที่มุ่งเพื่อการส่งออก Export Oriented Investment
 - c. การขอคืนภาษีศุลกากร หรือภาษีอื่นๆ ที่จัดเก็บภายในประเทศสำหรับวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปนำเข้าที่ใช้ในการผลิตสินค้าส่งออก
 - d. หากมีขยายการลงทุน ได้รับการยกเว้น และ/หรือลดหย่อนภาษีศุลกากรและภาษีอื่นๆ ที่จัดเก็บภายในประเทศ สำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ ส่วนประกอบของเครื่องจักร อะไหล่ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างซึ่งไม่มีจำหน่ายในประเทศ และวัสดุที่ใช้ในธุรกิจ ซึ่งมีการนำเข้าเนื่องจากจำเป็นต้องใช้ในส่วนขยายการลงทุนนั้น
4. การยกเว้นและลดหย่อน ดังต่อไปนี้
 - a. การยกเว้นภาษีเงินได้หากมีการนำกำไรที่ได้รับจากการลงทุนที่ได้รับอนุญาตไปใช้ลงทุนในการลงทุนนั้น หรือการลงทุนในลักษณะคล้ายกันภายในหนึ่งปี
 - b. สิทธิการคิดค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการประเมินภาษีเงินได้ ให้เริ่มจากปีที่เริ่มดำเนินกิจการในเชิงพาณิชย์
 - c. สิทธิในการหักค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการลงทุนที่จัดทำขึ้นในเมียนมา และจำเป็นต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของเมียนมา

นอกจากการลงทุนภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างชาติ เมียนมายังให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนภายใต้กฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษ 1/2014 (Myanmar Special Economic Zone Law, Law No. 1/2014) ซึ่งบังคับใช้กับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในเมียนมา (โดยยกเลิกกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษ 8/2011 (Myanmar Special Economic Zone Law, Law No. 8/2011) และกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย (Dawei Special Economic Zone Law: DSEZ, 2011)

การรับประกันการลงทุน

1. รัฐบาลรับประกันว่าจะไม่มีการยึดธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเป็นของรัฐ
2. รัฐบาลรับประกันว่าจะไม่มีการบังคับให้ธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการต้องปิดกิจการ
3. รัฐบาลรับประกันว่านักลงทุนต่างชาติสามารถถอนเงินลงทุนที่เป็นสกุลเดียวกับที่นำมาลงทุนกลับประเทศตนเองได้

เมื่อครบกำหนดอายุสัญญาการลงทุน

สิทธิการใช้ที่ดิน

ตามมาตรา 50 ของ Myanmar Investment Law ผู้ลงทุนที่ได้รับใบอนุญาตหรือคำสั่งให้ความเห็นชอบตามกฎหมายจะมีสิทธิ

1. เช่าระยะยาวในที่ดินหรืออาคารจากเอกชน หรือจากกรม หรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดการ
2. เป็นระยะเวลาสูงสุดได้เท่ากับ 50 ปี
3. เมื่อระยะเวลาตามข้อ (2) สิ้นสุดลง จะมีสิทธิเช่าที่ดินและอาคารดังกล่าวต่อได้อีก 10 ปี และขยายต่อไปอีก 10 ปี
4. โดยผู้ลงทุนจะต้องจดทะเบียนในสิทธิการเช่าดังกล่าวด้วย
5. รัฐบาลอาจกำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนเพิ่มมากยิ่งขึ้นได้
6. โดยเพื่อประโยชน์สำหรับการพัฒนาประเทศ การให้สิทธิเช่าที่ดินหรืออาคารอาจมีระยะเวลานานกว่าที่กำหนดไว้ได้

หากเป็นกรณีที่อยู่ในเขตที่ห่างไกลความจริง

สิทธิในการโอนเงินตราต่างประเทศ

ตามมาตรา 56 Myanmar Investment Law 2016 ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ลงทุนต่างชาติอาจโอนเงินดังต่อไปนี้ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนได้

1. เงินทุนที่เกี่ยวข้องกับบัญชีทุนตามที่ธนาคารกลางเมียนมากำหนด
2. เงินที่ได้มา กำไรที่ได้จากสินทรัพย์ หนี้กู้ ค่าสิทธิ ค่าสิทธิบัตร ค่าธรรมเนียม การอนุญาต ค่าธรรมเนียมการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและการจัดการ หนี้ และรายได้อื่นๆ ที่มีในปัจจุบันที่เกิดจากการลงทุน
3. เงินที่ได้จากการขายหรือชำระบัญชีของการลงทุน ทรัพย์สินจากการลงทุน บางส่วนหรือทั้งหมด
4. เงินที่ชำระตามสัญญา รวมถึงสัญญา
5. เงินที่ชำระเพื่อระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน
6. ค่าชดเชยหรือเงินค่าชดเชยอื่นๆ จากการลงทุนหรือการเวนคืน
7. ค่าตอบแทน เงินเดือน และเงินของผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติที่ได้รับการจ้างตามกฎหมายในประเทศเมียนมา

และโดยที่เงินใดๆ จะสามารถโอนได้ต่อเมื่อได้รับชำระภาษีที่ต้องชำระตามกฎหมายสำหรับเงินนั้นๆ ด้วยก่อน

บทลงโทษ

กรณีที่นักลงทุนต่างชาติกระทำการผิดหรือขัดต่อกฎหมายนี้ กฎหมายอื่นๆ ระเบียบหรือคำสั่ง จะถูกลงโทษตามระดับความผิด ได้แก่

- การดักเตือน
- ระงับสิทธิพิเศษชั่วคราว
- เพิกถอนใบอนุญาตลงทุน และ
- บัญชีดำนักลงทุนรายนั้น

ขั้นตอนการจดทะเบียนและขั้นตอนการอนุมัติลงทุน

ภาพรวมขั้นตอนการขอใบอนุญาตการลงทุนต่อคณะกรรมการ MIC

การยินยอมและให้ความเห็นชอบ

การอนุมัติลงนามรับรอง

การอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลและขั้นตอนจาก DICA

- ขอคำปรึกษาและข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการขอใบอนุญาตจาก DICA (เป็นทางเลือก)

ขั้นตอนที่ 2 เตรียมเอกสารสำหรับการยื่นคำขอใบอนุญาต

- จัดเตรียมแบบเอกสาร form 2 (Investment permit application) จากหน่วยงาน DICA และกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน และดำเนินการส่งให้กับ DICA
- จัดเตรียมเอกสาร form 4 A (Investment endorsement application) และกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน และดำเนินการส่งให้กับ DICA
- จัดเตรียมเอกสาร form 4 B (Investment endorsement application) และกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน และดำเนินการส่งให้กับ DICA region office

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบโดย DICA

- เข้าร่วมการประชุมและนำเสนอแผนงานการดำเนินการ
- รับการตรวจสอบโดย Investment Divisions of DICA
- รับการตรวจสอบโดย Region/ State DICA offices

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบโดย คณะกรรมการ MIC หรือ คณะกรรมการการลงทุนของท้องถิ่น

- เข้าร่วมการประชุมต่อคณะกรรมการ MIC และนำเสนอแผนงานการดำเนินการ

- รับการตรวจสอบโดย MIC โดยไม่ต้องนำเสนอแผนงานการดำเนินการอีกและไม่ต้องเข้าประชุม
- เข้าร่วมการประชุม Region/ State Investment Committee และนำเสนอแผนงานการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 รอผลการตรวจสอบ

- รับผลการอนุมัติจากคณะกรรมการ MIC หากได้รับการอนุมัติ จะได้รับใบอนุญาตให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการ MIC
- รับผลการอนุมัติจากคณะกรรมการ MIC หากได้รับการอนุมัติ จะได้รับใบอนุญาตพร้อมการลงนามรับรองจากคณะกรรมการ MIC
- รับผลการอนุมัติจากคณะกรรมการ Region/ State Investment หากได้รับการอนุมัติ จะได้รับใบอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากคณะกรรมการ Region/ State Investment

แผนภาพขั้นตอนการยื่นขออนุญาตการลงทุน

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบคำขอเบื้องต้นสำหรับการยื่นขออนุญาตการลงทุน

Investment Screening Applications and Guidance Issuance

ขั้นตอนที่ 2 การยื่นคำขอรับการยินยอมและให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 3 การยื่นคำขอรับการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร

4.3.2 ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์

ที่ดิน: นักลงทุนต่างชาติเช่าได้แต่ซื้อไม่ได้

ตามรัฐธรรมนูญของเมียนมาปี 2551 กำหนดว่าที่ดินเป็นทรัพย์สินของรัฐบาล ชาวเมียนมามีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินตามพระราชบัญญัติที่ดินเพื่อการเกษตร ให้สิทธิชาวเมียนมาในการใช้ที่ดิน ขาย โอนเปลี่ยนมือ เช่าที่ดินได้

นักลงทุนต่างชาติไม่สามารถซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ได้ แต่มีกฎหมาย “Transfer of Immovable Property Restriction Law (1987)” อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าที่ดินจากเอกชนหรือชาวเมียนมาได้ไม่เกินคราวละ 1 ปี กรณีที่นักลงทุนต่างชาติลงทุนภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างชาติตาม Myanmar Investment Law 2016 ได้กำหนดให้สามารถเช่าที่ดินเป็นระยะเวลา 50 ปีและต่อสัญญาได้ อีก 10 ปี และอาจต่อได้อีก 10 ปี ขึ้นกับการพิจารณาของ MIC และรัฐบาล

อสังหาริมทรัพย์: นักลงทุนต่างชาติเช่าได้

การจดทะเบียนสัญญาเช่า

การเช่าอสังหาริมทรัพย์ในเมียนมากำหนดให้เช่าอสังหาริมทรัพย์แบบปีต่อปี หรือมีระยะเวลารวมกันเกิน 1 ปี จะต้องมีการนำสัญญาเช่า หรือสัญญาจองเช่าไปจดทะเบียนที่ Office of the Registration of Deeds ภายใน 4 เดือนนับจากวันที่สัญญาเริ่มผลบังคับใช้ หากเลยกำหนดนายทะเบียนอาจบังคับให้มีการจดทะเบียนโดยมีค่าปรับไม่เกิน 10 เท่าของค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

ยกเว้นในกรณีการจดทะเบียนเอกสารหรือแผนที่ดังต่อไปนี้

1. เอกสารซึ่งออก ได้รับ หรือรับรอง โดยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในการชำระหรือทบทวนการชำระรายได้จากที่ดิน ซึ่งได้มีการลงบันทึก
2. เอกสารและแผนที่ซึ่งออก ได้รับ หรือรับรอง โดยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในการทำหรือทบทวนการสำรวจที่ดิน ซึ่งได้มีการลงบันทึกไว้
3. เอกสารซึ่งตามกฎหมายต้องถูกจัดเก็บเป็นระยะเวลาตามกำหนด ในสำนักงานรายได้โดยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมเอกสารบันทึกหมู่บ้าน หรือ
4. เอกสารซึ่งเป็นหลักฐานการโอนที่ดินหรือส่วนได้เสียในที่ดินในนามของรัฐบาล

4.3.3 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมในเมียนมาส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการตามกฎหมาย กฎระเบียบของกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงป่าไม้ ในปัจจุบันมีกฎหมายจำนวนหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เน้นเรื่องการป้องกันมากกว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2553 รัฐบาลเมียนมามอบหมายให้คณะกรรมการฝ่ายสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (The National Committee of Environment Affairs: NCEA) รับผิดชอบการจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม และประสานงานกิจการด้านสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานและกระทรวงต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

กฎหมายที่จัดการด้านสิ่งแวดล้อมของเมียนมาเป็นกฎหมายที่กว้างเกินไป ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมมลพิษทางอากาศและน้ำ เช่น กฎหมายป่าไม้ กฎหมายการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพื้นที่อนุรักษ์ กฎหมายเหมืองแร่ ทำให้ไม่สามารถจะจัดการกับปัญหาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนได้ แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเมียนมามีมาตรการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านสุขอนามัย เช่น การกำจัดขยะ การใช้น้ำสำหรับดื่มและใช้ในวัตถุประสงค์อื่นๆ ที่ดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับการลงทุนจากต่างชาติ กฎหมาย Myanmar Investment Law 2016 ระบุไว้ในรายการที่ห้ามมิให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน (Negative List) ซึ่งครอบคลุมธุรกิจที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของคนเมียนมา และสาธารณสุข ธุรกิจที่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศพิเศษ การนำเข้าเศษวัสดุที่เป็นพิษ การผลิต/ ใช้เคมีภัณฑ์ที่เป็นพิษ และการนำเข้าเทคโนโลยี ยา และเครื่องมือที่ไม่ได้รับการรับรองในการใช้

ภาคผนวก

ประกาศ 49/2014 (Notification 49/2014) เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2554

MIC ได้จำแนกประเภทของกิจกรรมเศรษฐกิจตามประกาศ 49/2014 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2554 โดยจำแนกประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 4 ประเภทคือ

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ถูกจำกัดหรือต้องห้าม
2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ร่วมทุนกับชาวเมียนมา
3. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามเงื่อนไขที่กำหนด
4. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องขออนุญาตภายใต้เงื่อนไขอื่น ๆ ที่จำเป็นและต้องเป็นกิจการร่วมลงทุน

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ถูกจำกัดหรือต้องห้าม ได้แก่

- การผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องของอาวุธและกระสุนสำหรับการป้องกันประเทศ
- การจัดการป่าธรรมชาติ
- การสำรวจและผลิตหยก อัญมณี
- การผลิตแร่ธาตุขนาดกลางและขนาดเล็ก
- การควบคุมกำกับของระบบพลังงานไฟฟ้า
- การตรวจสอบการทำงานของเครื่องใช้ไฟฟ้า
- ให้บริการการนำร่องของการเดินอากาศ
- การสำรวจแร่ธาตุทองในแม่น้ำและทางน้ำ
- การนำร่อง
- การเป็นเจ้าของไวกั้นระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อบริการกระจายเสียงโดยไม่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาล
- วารสารในภาษาของเมียนมา ภาษาของชนเผ่าต่างๆ ในเมียนมา

2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องร่วมทุนกับชาวเมียนมา ได้แก่

- การผลิตและการจัดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ลูกผสม
- การผลิตและการขยายพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์ให้ผลตอบแทนสูงและเมล็ดพืชในท้องถิ่น
- การผลิตและการตลาดในประเทศการจัดจำหน่ายและการขายผลิตภัณฑ์จากธัญพืช เช่น บิสกิต เวเฟอร์ ก๋วยเตี๋ยวทุกชนิด วุ้นเส้นและธัญพืช ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับอาหารอื่นๆ
- การผลิตและการตลาดในประเทศของขนมทุกชนิด รวมทั้งขนมโกโก้และช็อกโกแลต
- การถนอมอาหาร การผลิตอาหารกระป๋องและการตลาดในประเทศของผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ยกเว้นนมและผลิตภัณฑ์นม
- การผลิตและการตลาดของมอลต์และสุรา และผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช้น้ำอัดลม
- กลั่น การผสม การบรรจุขวดและการตลาดของสุราเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แอลกอฮอล์ทุกชนิด เครื่องดื่มและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- การผลิตและการตลาดของน้ำแข็งทุกชนิด

- การผลิตน้ำดื่มบริสุทธิ์
- การผลิตและการตลาดของเชือกทุกชนิด
- การผลิตและการตลาดในประเทศของกะละมัง มีด เครื่องถ้วยชามทุกชนิด
- การผลิตและการตลาดในประเทศของเครื่องพลาสติก
- การผลิตยางและผลิตภัณฑ์ยาง
- บรรจุกัมมันต์
- การฟอก ย้อมหนังสัตว์และหนังทุกชนิด ไม่รวมหนังสังเคราะห์และการผลิตและการตลาดในประเทศรวมถึงรองเท้า กระเป๋า ฯลฯ
- การผลิตและการตลาดของกระดาษทุกชนิด วัสดุดิบสำหรับผลิตกระดาษผลิตภัณฑ์จากกระดาษ รวมทั้งกระดาษ คาร์บอน กระดาษแว็กซ์ กระดาษชำระ ฯลฯ
- การผลิตและการตลาดของสารเคมีที่มาจากทรัพยากรทางธรรมชาติของประเทศ (ไม่รวมผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและ ก๊าซธรรมชาติ)
- การผลิตและการตลาดของของแข็งของเหลวเชื้อเพลิงก๊าซและละออง (Acetylene น้ำมันเบนซินโพรเพน สเปรย์ ฉีดดม น้ำหอม ผลิตภัณฑ์ระงับกลิ่นกาย สเปรย์ฉีดแมลง) (ไม่รวมผลิตภัณฑ์ของปิโตรเลียมและก๊าซ)
- การผลิตและการตลาดของ Oxidants (ออกซิเจน ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์) การบีบอัด (อะซิโตน อาร์กอน ไฮโดรเจน ไนโตรเจน Acetylene) (ไม่รวมผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ)
- การผลิตและการตลาดของสารเคมีที่มีฤทธิ์กัดกร่อน (ซัลฟูริก กรดไนตริกแอซิด)
- การผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมก๊าซเคมี รวมทั้งการบีบอัดของเหลวและรูปแบบที่เป็นของแข็ง
- การผลิตวัตถุดิบยา
- การผลิตกระแสไฟฟ้าขนาดเล็กและขนาดกลาง
- การพัฒนาสนามกอล์ฟและรีสอร์ทตามมาตรฐานสากล
- การพัฒนา การขายและการเช่าอพาร์ทเมนต์ที่อยู่อาศัย/ คอนโดมิเนียม
- การพัฒนาและการขายของสำนักงาน/ อาคารพาณิชย์
- การพัฒนา การขายและให้เช่าอพาร์ทเมนต์ ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเขตอุตสาหกรรม
- การพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ราคาไม่แพง (Affordable Housing)
- การบริการขนส่งทางอากาศในประเทศ
- การบริการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ

3. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่

- รายชื่อของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้รับอนุญาตโดยคำแนะนำของกระทรวงที่เกี่ยวข้องและต้องเป็นกิจการที่ร่วมทุนกับชาวเมียนมา
- 1) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตกับคำแนะนำของกระทรวงปลุ่ศรัทธาการประมงและพัฒนาชนบท
 - ผลผลิตฝั่งและผลิตภัณฑ์ฝั่ง
 - การผลิตประมงที่ใช้แหวน
 - การก่อสร้างท่าเทียบเรือประมงและตลาดประมงปลา

- การวิจัยเพื่อการปศุสัตว์และการประมง (กรมประมง) งานวิจัยเกี่ยวกับการเพาะพันธุ์สัตว์และการประมง
- กิจกรรมประมงในทะเล
- การผลิตของผลิตภัณฑ์ประมง
- การส่งออกและนำเข้าของสัตว์และผลิตภัณฑ์จากการประมงรวมทั้งพลาสติก
- การเพาะเลี้ยงปลาทะเลและกุ้ง

2) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตและคำแนะนำของกระทรวงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการป่าไม้

- อุทยานแห่งชาติ
- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการลดการปล่อยคาร์บอน
- การปลูกป่า (รักษาและปกป้องป่าไม้และป่าสาธารณะ) ที่มีสัญญาเช่าระยะยาว
- การนำเข้า การขยายและการขายสิ่งมีชีวิตที่มีการดัดแปลงทางพันธุกรรม
- การวิจัยทางเทคนิคและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเพาะพันธุ์ การเพาะเลี้ยงและเพาะปลูกเมล็ดพันธุ์เนื้อเยื่ออื่นๆ ของ

พืชที่มีคุณค่าและหายาก

- การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง การวิจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของภาคป่าไม้
- การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของป่าไม้ที่มีจำกัด
- นำเข้าส่งออก การปรับปรุงพันธุ์และการผลิตของพืชป่าและสัตว์ป่าเพื่อการพาณิชย์

3) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตกับคำแนะนำของกระทรวงอุตสาหกรรม

- การผลิตและการตลาดของเครื่องตีประเภทที่ไม่มีแอลกอฮอล์ผสมน้ำอัดลมและไม่เติมอากาศ
- การผลิตผงปรุงรส
- การผลิตยาโดยใช้สารเคมีที่ถูกควบคุม

4) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตกับคำแนะนำของกระทรวงคมนาคม

- ขนส่งผู้โดยสารและสินค้าโดยเรือ
- การสร้างโรงเรียนการเดินเรือและการฝึกอบรม
- บริการอยู่เรือ
- บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางน้ำ

5) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตกับคำแนะนำของกระทรวงการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- บริการไปรษณีย์ในประเทศและต่างประเทศ

6) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตกับคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข

- โรงพยาบาลเอกชน
- บริการคลินิกเอกชน

- บริการตรวจวินิจฉัย
- การผลิตยาและอุปกรณ์ทางการแพทย์
- งานวิจัยเกี่ยวกับวัคซีนและการผลิตชุดทดสอบวินิจฉัย
- สถาบันเอกชนทางการแพทย์และสุขภาพสถาบันและโรงเรียนการฝึกอบรม
- การค้า สมุนไพร วัตถุดิบในการผลิตยาแผนโบราณ
- การเพาะปลูกและการผลิตสมุนไพร
- การวิจัยและห้องปฏิบัติการการแพทย์แผนโบราณ
- การผลิตยาแผนโบราณ
- โรงพยาบาล

7) กรณีที่ต้องได้รับอนุญาตกับคำแนะนำของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ

- สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือพิมพ์เผยแพร่ในภาษาต่างประเทศ
- รายการวิทยุ FM
- ธุรกิจในอุตสาหกรรมการกระจายเสียงระบบตรงไปยังบ้าน (DTH)
- ธุรกิจในอุตสาหกรรมการกระจายเสียงที่ใช้ระบบ DVB-T2
- ธุรกิจในอุตสาหกรรมการกระจายเสียงที่ใช้ระบบเคเบิลทีวี
- ธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์
- ธุรกิจการแสดงผลภาพยนตร์

4. รายชื่อของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องขออนุญาตภายใต้เงื่อนไขอื่นๆ ที่จำเป็นและต้องเป็นกิจการร่วมลงทุน

ลำดับ	ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	เงื่อนไข
1	การก่อสร้างและการดำเนินการเกี่ยวกับถังเก็บทำเรือท่อ เครื่องจักรที่เกี่ยวข้อง อุปกรณ์และการก่อสร้างอาคาร การนำเข้า การขนส่ง การจัดเก็บและการกระจายขายน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขกระทรวงพลังงานและร่วมทุนกับกระทรวงพลังงานเท่านั้น
2	การนำเข้า การผลิต การก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ อุปกรณ์เสริมและเป็นส่วนหนึ่งของการติดตั้งสำหรับการสำรวจน้ำมันและก๊าซโดยวิธีทาง Energy Geologically, Geophysically and Geochemically	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขกระทรวงพลังงานและร่วมทุนกับกระทรวงพลังงานเท่านั้น
3	การนำเข้า การผลิต การก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ อุปกรณ์เสริมและเป็นส่วนหนึ่งของการติดตั้งสำหรับการใช้ประโยชน์จากการผลิตและการวิจัยน้ำมันและก๊าซ	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขกระทรวงพลังงานและร่วมทุนกับกระทรวงพลังงานเท่านั้น

ลำดับ	ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	เงื่อนไข
4	การนำเข้า การผลิต การก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ อุปกรณ์เสริมและเป็นส่วนหนึ่งของการติดตั้งสำหรับ โครงข่ายการขนส่งและการก่อสร้างท่อน้ำมันและก๊าซ	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขกระทรวงพลังงานและร่วมทุนกับกระทรวงพลังงานเท่านั้น
5	การนำเข้า การผลิต การก่อสร้างและติดตั้งอุปกรณ์ อุปกรณ์เสริมและเป็นส่วนหนึ่งของการติดตั้งสำหรับการก่อสร้างประเภทต่างๆ ของการขุดเจาะนอกฝั่ง	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขกระทรวงพลังงานและร่วมทุนกับกระทรวงพลังงานเท่านั้น
6	ก่อสร้างชนิดต่างๆ ของโรงกลั่น การบำรุงรักษา การดำเนินการและการอัปเกรดโรงกลั่นเก่า	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขกระทรวงพลังงานและร่วมทุนกับกระทรวงพลังงานเท่านั้น
7	การผลิตปุ๋ย	ใน 3 ปีแรกจะต้องใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น 50% หรืออย่างน้อย 50% ของวัตถุดิบที่ซื้อได้จากรายได้การส่งออก ไบโอบิวของประเทศไทยจะต้องถูกใช้ในการผลิต การส่งออกควรจะเป็น 90% กำหนดให้ต้องแนบรายการวัตถุดิบที่ใช้และแผนการส่งออก มากับข้อเสนอการลงทุน และต้องได้รับคำแนะนำจากกระทรวงอุตสาหกรรม
8	การผลิตและการตลาดสารเคมีที่ระเบิด (TNT ไนโตร-กลีเซอริน แอมโมเนียมไนเตรท)	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขร่วมทุนกับรัฐบาลท้องถิ่น
9	การผลิตและการตลาด ของเหลวไวไฟและของแข็ง (ไทเทเนียมผง) สารปฏิกิริยาในตัวเอง (โพแทสเซียม-ซิลไฟด์) ซึ่งเป็นสารที่ติดตัว กับน้ำปละลายก๊าซไวไฟ (แคลเซียม Phosphide)	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขร่วมทุนกับรัฐบาลท้องถิ่น
10	การจัดจำหน่ายในตลาดในประเทศและส่งออกพืชที่มีความจำเป็นต้องใช้วัสดุนำเข้าในการเพาะปลูก	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม อนุญาตให้ชาวต่างชาติถือหุ้นได้ถึง 49% อนุญาตให้ขายในท้องถิ่น/ การส่งออกขึ้นอยู่กับการผลิตของบริษัทร่วมทุนดังกล่าว ห้ามส่งออกข้าวเปลือกทางทะเลหรือผ่านการค้าชายแดน
11	E-Lottery	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขร่วมทุนกับรัฐบาลและต้องได้รับข้อเสนอแนะของกระทรวงการคลัง
12	การพัฒนาเมืองบริวารใหม่	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขร่วมทุนกับรัฐบาลและต้องได้รับข้อเสนอแนะของกระทรวงการก่อสร้าง
13	การพัฒนาชนบท	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไขร่วมทุนกับรัฐบาลและต้องได้รับข้อเสนอแนะของกระทรวงการก่อสร้าง

ลำดับ	ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	เงื่อนไข
14	การก่อสร้างทางรถไฟสายใหม่ สถานีใหม่และอาคารใหม่	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมลงทุนกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
15	กิจการรถไฟและการบำรุงรักษา	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมลงทุนกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
16	การผลิตและการบำรุงรักษาของรถจักร รถม้าเกวียนและชิ้นส่วนอะไหล่	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมลงทุนกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
17	วางสายเคเบิลใยแก้วนำแสง ก่อสร้างห้องเครื่องบนที่ดินของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมลงทุนกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
18	การใช้ที่ดินและอาคารของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟเพื่อการค้า	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมลงทุนกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
19	บริการรถยนต์สำหรับผู้โดยสารและการขนส่งสินค้าในการดำเนินงานภายใต้การอนุญาตของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมขนส่งกับองค์กร/ แผนก/ องค์กร (รัฐและภาคเอกชน) ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
20	ตรวจสอบยานพาหนะศูนย์ฝึกอบรมการขับรถ การฝึกอบรมการซ่อมแซมและการบำรุงรักษา	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมขนส่งลงทุนกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง/ แผนก/ องค์กร (รัฐและภาคเอกชน) จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ
21	การสร้างพลังงานไฟฟ้าเพื่อใช้ในการรถไฟ การทำงาน	ได้รับอนุญาตภายใต้เงื่อนไข ได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล ร่วมลงทุนกับแผนก/ วิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะของกระทรวงการขนส่งทางรถไฟ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่นอกเหนือจากรายการที่ประกาศนี้ (49/2014) สามารถดำเนินการได้โดยนักลงทุนต่างชาติ ร้อยละ 100

ประกาศ ที่ 50/2014 (Notification 50/2014) ในวันที่ 14 สิงหาคม 2557

MIC ได้กำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามประกาศที่ 50/2014 ในวันที่ 14 สิงหาคม 2557 ดังนี้

1. กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่และสกัดแร่ธาตุ
2. สำรวจและผลิตน้ำมันและก๊าซโรงกลั่นน้ำมันหรือปิโตรเคมี
3. การก่อสร้างระบบชลประทานขนาดใหญ่ เขื่อนสูง และเขื่อนโครงการไฟฟ้าพลังน้ำและอื่นๆ ที่ผลิตไฟฟ้าสายส่ง
4. การก่อสร้างของโครงการท่อส่งน้ำมันและก๊าซ
5. การก่อสร้างสะพานขนาดใหญ่ข้ามแม่น้ำทางหลวงรถไฟใต้ดิน ท่าเรือต่อเรือสนามบิน และ Runway ระบบระบายน้ำขนาดใหญ่
6. การผลิตและการประกอบอุตสาหกรรมยานยนต์ขนาดใหญ่
7. การผลิตยา สารเคมีและยาฆ่าแมลง
8. การผลิตแบตเตอรี่
9. การผลิตเยื่อกระดาษและการผลิตกระดาษขนาดใหญ่
10. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขนาดใหญ่
11. การผลิตเหล็กและแร่ธาตุ
12. ผลิตปูนซีเมนต์
13. การผลิตสุรา เบียร์
14. การผลิตปิโตรเคมี เช่น ปิโตรเลียม น้ำมันเครื่องยนต์ ปุ๋ย แวกซ์และเคลือบเงา
15. อุตสาหกรรมอาหารขนาดใหญ่ รวมทั้งโรงงานน้ำตาล
16. การผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องหนังและยาง
17. การประมงขนาดใหญ่
18. อุตสาหกรรมไม้ขนาดใหญ่
19. โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่และเขตอุตสาหกรรม
20. การก่อสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและรีสอร์ท
21. ดำเนินการเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และโดดเด่นทางภูมิศาสตร์
22. ดำเนินการในพื้นที่ชุ่มน้ำ
23. ดำเนินการในพื้นที่ที่เปราะบางของระบบนิเวศ
24. ดำเนินการในสวนสาธารณะเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและพื้นที่คุ้มครอง
25. การดำเนินการในพื้นที่ป่าที่มีสัตว์ป่าหรือพืช สายพันธุ์ที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์
26. การดำเนินการในพื้นที่ที่มีแนวโน้มที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น รั้วยะไซ่ อีรวดีเดลต้า
27. ดำเนินการในบริเวณแหล่งน้ำสาธารณะหลักสำหรับการบริโภคน้ำทะเลสาบและอ่างเก็บน้ำ
28. ดำเนินการในพื้นที่รีสอร์ทและพื้นที่ใกล้กับพื้นที่ประมงหยอยนารวมและฟาร์มมุก
29. การเพาะปลูกและการผลิตพืชที่มีขนาดใหญ่
30. ป่าขนาดใหญ่และสวนพืชอุตสาหกรรม

ประกาศ 51/2014 (Notification 51/2014) เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2554

MIC ได้กำหนดประเภทของกิจกรรมทางธุรกิจที่ไม่ได้มีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีการค้า ภาษีศุลกากร ตามประกาศที่ 51/2014 19 สิงหาคม 2557 ดังนี้

ธุรกิจการลงทุนกิจกรรมที่ไม่จำเป็นที่จะให้ได้รับการยกเว้นและการบรรเทาจากภาษี

1. การผลิตสุรา เบียร์ บุหรี่ ผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกันและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง
2. การขายและจำหน่ายเบนซิน ดีเซล เครื่องยนต์น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ
3. การซ่อมแซมและบำรุงรักษาของยานพาหนะและบริการที่คล้ายกัน
4. อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีไม่สูงและเงินลงทุนขั้นต่ำ ซึ่งชาวเมียนมาสามารถที่จะดำเนินการได้ (ไม่รวมอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น)
5. การผลิตไม้ซุง สัญญาเช่าระยะยาวในพื้นที่ป่าไม้
6. สกัด ขุดค้น ทรัพยากรธรรมชาติ (ไม่รวมการสำรวจและผลิตน้ำมันและแก๊ส)
7. การก่อสร้างและการขายอาคาร
8. ให้เช่าบริการ ยานพาหนะเครื่องจักรและอุปกรณ์
9. ร้านอาหาร อาหารและเครื่องดื่ม

สำหรับอุตสาหกรรมอาหารที่เกี่ยวข้องกับนมและผลิตภัณฑ์นมจะไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีการค้าแต่จะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากร

4.4 การเลือกทำเลที่ตั้งในการประกอบธุรกิจ/ นิคมอุตสาหกรรม

เมียนมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรม (MIDC) ตั้งแต่ปี 2538 เพื่อให้มีการพัฒนาของอุตสาหกรรมโดยใช้การเกษตรเป็นฐานการเพิ่มประสิทธิภาพของปริมาณและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ชนิดใหม่ที่เพิ่มขึ้น การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมและสร้างเงื่อนไขที่เหมาะสมในการเปลี่ยนผ่านไปเป็นประเทศอุตสาหกรรม

4.4.1 รายชื่อเขตอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษที่สำคัญ

คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรม (MIDC) ได้กำหนดเขตอุตสาหกรรมตั้งแต่ในปี 2538 เพื่อเป็นการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งก่อนหน้านั้นโรงงานอุตสาหกรรมของภาคเอกชนตั้งอยู่ในเมืองสร้างมลพิษก่อให้เกิดการขาดแคลนไฟฟ้าในพื้นที่ใกล้เคียงและปัญหาอื่นๆ เช่น อันตรายจากไฟไหม้ ในปัจจุบันมีเขตอุตสาหกรรมทั้งสิ้นจำนวน 19 แห่ง ดังนี้

เขตอุตสาหกรรมในเมียนมา

Sr. No.	MIDC Industrial Zone	State/ Division	Name of Zone	Year of Establishment	Area (acre)	No. of Industries
1	Yangon East District	Yangon Division	(a) South Dagon Industrial Zone-1	1992	475.354	128
			(b) South Dagon Industrial Zone-2	1992	203.784	525
			(c) South Dagon Industrial Zone-3	1995	35.280	371
			(d) North Okkalapa	1999	109.789	115
			(e) South Okkalapa	1999	25.000	98
			(f) ShwePaukkan	1992	94.640	72
			(g) Thakayta	1999	200.000	82
			(h) Dagon Seikkan	2000	1208.695	24
2	Yangon West District	Yangon Division	Yangon West District Industrial Zone	N.A.	N.A.	N.A.
3	Yangon North District	Yangon Division	(a) HlaingThayar	1995	986.540	219
			(b) ShwePyithar	1990	306.976	101
4	Yangon South District	Yangon Division	Yangon South District Industrial Zone	N.A.	N.A.	1075
5	Mandalay	Mandalay Division	(a)Industrial Zone-1	1990	809.510	661
			(b)Industrial Zone-2	1997	137.000	333
6	Mingyan	Mandalay Division	Mingyan Industrial Zone	N.A.	163.590	306
7	Meiktila	Mandalay Division	Meiktila Industrial Zone	1997	385.450	81
8	Monywa	Sagaing Division	Monywa Industrial Zone	1992	296.700	490
9	Kalay	Sagaing Division	KalayIndustrial Zone	N.A.	N.A.	N.A.

Sr. No.	MIDC Industrial Zone	State/ Division	Name of Zone	Year of Establishment	Area (acre)	No. of Industries
10	Shwebo	Sagaing Division	Shwebo	N.A.	N.A.	N.A.
11	Yenangyaung	Magwe Division	Yenangyaung Industrial Zone	1998	98.810	137
12	Pakokku	Magwe Division	Pakokku Industrial Zone	N.A.	321.000	448
13	Pyay	Bago Division	Pyay Industrial Zone	N.A.	N.A.	124
14	Patheingyi	Patheingyi Division	Patheingyi Industrial Zone	1993	N.A.	326
15	Myaungmya	Patheingyi Division	Myaungmya Industrial Zone	N.A.	101.650	58
16	Hinthada	Patheingyi Division	Hinthada Industrial Zone	N.A.	N.A.	482
17	Myeik		Myeik Industrial Zone	N.A.	N.A.	153
18	Taunggyi	Southern Shan State	AyeTharyar Industrial Zone	1999	287.000	342
19	Mawlamyine		Mawlamyine Industrial Zone	N.A.	162.400	326

ที่มา: Industrial Zone จาก <http://myanmargeneva.org/e-com/MOI-2/MOI-2/myanmar.com/Ministry/moi2/zone.htm> ณ 26 พฤศจิกายน 2557

รัฐบาลเมียนมาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติมาทำการผลิตสินค้าเพื่อสร้างงานและมีการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งเพื่อกระตุ้นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ

รายชื่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZ) ที่สำคัญ

ปัจจุบันเขตเศรษฐกิจพิเศษในเมียนมาที่สำคัญ มีทั้งหมด 3 แห่งคือ

- KyaukPhyu SEZ
- Thilawa SEZ
- Dawei SEZ

เขตเศรษฐกิจพิเศษติลาวา (Thilawa Special Economic Zone: TSEZ)

ที่ตั้ง: อยู่ทางทิศตะวันตกของกรุงย่างกุ้ง ระยะเวลาทาง 25 ไมล์ TSEZ มีกฎหมาย Thilawa Special Economics Zone Law แบ่งออกเป็น 2 เขต คือ เขตอุตสาหกรรมพิเศษติลาวา และเขตท่าเรือน้ำลึกติลาวา ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของบริษัท Hutchison Port Holdings และการท่าเรือแห่งเมียนมา (Myanmar Port Authority)

ขนาดพื้นที่: 2,400 เฮกตาร์

อุตสาหกรรมเป้าหมาย :

ระยะแรกเน้นจุดอุตสาหกรรมเบา เน้นการผลิตเพื่อเพิ่มการส่งออก เช่น สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ เป็นต้น
ระยะยาวเน้นดึงดูดอุตสาหกรรมหนัก เช่น ยานยนต์และเครื่องจักร ไปโอเทคและยา อาหารและเครื่องดื่ม ไม้ ไฟฟ้า เครื่องจักร อุตสาหกรรมสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สถานะปัจจุบัน: ปัจจุบันก่อสร้างโซน A พื้นที่ 400 เฮกตาร์

2. เขตเศรษฐกิจพิเศษจ๊อกผิว (Kyaukphyu Special Economic Zone: KSEZ)

ที่ตั้ง: เมือง Kyaukphyu ห่างจากเมืองชิตเหว เมืองหลวงของรัฐยะไข่ ไปทางทิศใต้ 100 กิโลเมตร

พื้นที่ครอบคลุมท่าเรือน้ำลึก Kyaukphyu และเขตเศรษฐกิจพิเศษจ๊อกผิว (Kyaukphyu Special Economic Zone: KSEZ)

KSEZ เป็นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระหว่างเมียนมากับจีน มีการลงนามสัญญาความร่วมมือ “Myanmar Aid Thilawa Special Industrial Zone Planning Contract” เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548 สัดส่วนการลงทุนเมียนมา : จีน เท่ากับ 40 : 60

จุดเด่น:

- แหล่งผลิตพลังงานและสาธารณูปโภคพื้นฐานในด้านการขนส่ง
- มีทางออกทะเลสู่มหาสมุทรอินเดีย

อุตสาหกรรมเป้าหมาย: ปิโตรเลียมและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง

3. เขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย

ขนาดพื้นที่: 204.5 ตารางกิโลเมตร

จุดเด่น:

- แหล่งผลิตพลังงานและสาธารณูปโภคพื้นฐานในด้านการขนส่ง
- มีทางออกทะเลสู่มหาสมุทรอินเดีย

อุตสาหกรรมเป้าหมาย: ปิโตรเลียมและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง

ตารางเปรียบเทียบข้อมูล Thilawa SEZ และ Dawei SEZ

ปัจจัย	Thilawa SEZ	Dawei SEZ
ขนาด	24 ตารางกิโลเมตร	204.5 ตารางกิโลเมตร
สิ่งอำนวยความสะดวก	- ท่าเรือแม่น้ำย่างกุ้ง - IE สำหรับ Medium - Light Industry	- ท่าเรือน้ำลึก - ถนนเชื่อมโยงไทย - IE สำหรับ Heavy -Medium- Light Industry - ตัวเมืองมีแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อน
ความจุท่าเรือ	ท่าเรือติลาวา (Thilawa Port) - 9 เมตร draft - 20,000 DWT	ท่าเรือน้ำลึกทวาย - 25-40 เมตร draft - 300 DWT - 280 ลำนต้นต่อปี
ตลาด	ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและขยายการส่งออก	เน้นการส่งออก
เมืองใกล้เคียง	ย่างกุ้ง (25 ไมล์)	ทวาย กรุงเทพฯ Eastern Seaboard
ศักยภาพ	- ได้รับการพัฒนาในทิศทางที่ชัดเจน - เป็นการร่วมลงทุนระหว่างบริษัทยักษ์ใหญ่ของญี่ปุ่นและเมียนมา - อยู่ใกล้กรุงเทพฯ	- เป็นจุดเชื่อมโยงโลจิสติกส์ที่สำคัญระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับเอเชียใต้ - ระยะยาวเป็นระเบียงเศรษฐกิจสำคัญเชื่อมโยงทวายกับ Eastern Seaboard ของไทย

4.4.2 จุดเด่นของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

การทำการค้าการลงทุนตามกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษฉบับใหม่ (Special Economic Zone Law) มีสิ่งจูงใจให้กับนักลงทุนที่สนใจประกอบการพิจารณา ดังนี้

ด้าน	Free Trade Zone Business	Promotion Zone Businesses
1. การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Income Tax Exemption)	1-7 ปีแรก ยกเว้นภาษี	ปีที่ 1-5 ยกเว้นภาษี 100% ปีที่ 6-10 ยกเว้นภาษี 50% ปีที่ 11-15 ยกเว้นภาษี 50% หากนำเงินได้จากการส่งออกกลับมาลงทุน
2. การยกเว้นภาษีศุลกากร (Custom Duty Exemption)	1. วัตถุดิบนำเข้าเพื่อการผลิต 2. เครื่องจักรและอะไหล่ 3. อุปกรณ์ก่อสร้าง 4. ยานพาหนะเพื่อใช้ในธุรกิจ	1. เครื่องจักรและอะไหล่ที่ใช้ในการผลิต 2. อุปกรณ์ก่อสร้าง 3. ยานพาหนะเพื่อใช้ในธุรกิจ ปีที่ 1-5 ยกเว้นภาษี 100% ปีที่ 6-10 ยกเว้นภาษี 50%
3. ภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม	ได้รับการยกเว้น	ได้รับการยกเว้นในเงื่อนไขเดียวกับ การยกเว้นภาษีศุลกากร
4. การจ้างงาน	ปีที่ 1-2 ต้องจ้างงานคนท้องถิ่น ร้อยละ 25 ของคนงานทั้งหมด ปีที่ 3-4 ต้องจ้างงานคนท้องถิ่น ร้อยละ 50 ของคนงานทั้งหมด ปีที่ 5-6 ต้องจ้างงานคนท้องถิ่น ร้อยละ 75 ของคนงานทั้งหมด	
5. การใช้ที่ดิน		เช่าที่ดินได้ครั้งแรกสูงสุด 50 ปี และขยายเวลาได้อีกสูงสุด 25 ปี รวม 75 ปี
6. อื่นๆ		ได้รับการยกเว้นภาษีกรณีมีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยและพัฒนา และการฝึกอบรมพนักงาน

ที่มา: AEC Strategy Center มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2557 แปลและเรียบเรียงจาก Special Economic Zone Law, 2014

4.4.3 ราคาและข้อมูลเกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรมสำคัญ

นิคมอุตสาหกรรมไม่สามารถซื้อที่ดินได้ ชาวต่างชาติมีสิทธิเฉพาะการเช่าที่ดิน ค่าใช้จ่าย มีนิคมอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุน และมีค่าใช้จ่ายเบื้องต้นดังนี้

Hlaing Tharya Industrial Zone

ที่มา: Myanmar Times Archive, 2014

รายการ	ค่าใช้จ่าย
ค่าเช่า	5.5-6 USD/ ตร.ม./ ปี
ค่า Maintenance	20 USD/ acre/ เดือน
สรุป ค่าเช่าเฉลี่ยต่อเดือน	0.48-0.5 ต่อเดือน

ที่มา: Japan External Trade Organization (JETRO) The 23rd Survey of Investment Related Costs in Asia and Oceania, May 2013.

หมายเหตุ:

1 เอเคอร์ เท่ากับ 2.5293 ไร่

Mingalardon Industrail Park

รายการ	ค่าใช้จ่าย
ค่าเช่าที่ดิน	58 USD ต่อตร.ม. (เช่าได้ถึง 2048)
ค่า Maintenance	0.48 USD/ ตร.ม./ ต่อปี
ค่าภาษี Housing Bureau's Tax	0.3 USD/ ตร.ม./ ต่อปี

ที่มา: Japan External Trade Organization (JETRO) The 23rd Survey of Investment Related Costs in Asia and Oceania, May 2013.

4.4.4 การเปรียบเทียบสถานที่เป้าหมายที่จะลงทุน

ในการเปรียบเทียบสถานที่ที่จะลงทุน นอกเหนือจากต้นทุนในการก่อสร้างโรงงานหรือค่าเช่าโรงงานแล้ว ควรศึกษาปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานที่จะเอื้ออำนวยต่อการกระบวนการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งใช้ในการขนส่งวัตถุดิบแหล่งวัตถุดิบหรือสินค้าสำเร็จรูปจากโรงงานและคลังสินค้าไปยังท่าเรือ

ถนนมีบทบาทสำคัญต่อระยะเวลาในการขนส่ง สภาพถนน ระยะทางจากพื้นที่ไปยังท่าเรือ สนามบิน จึงควรเป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้ง

การเลือกลงทุนตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในเขตย่างกุ้ง เป็นทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมกว่าที่อื่นเนื่องจากมีระยะทางห่างจากท่าเรือย่างกุ้งประมาณ 10-30 กิโลเมตร แต่หากตั้งที่นิคมอุตสาหกรรม Hlegu, Mawbe, Bago จะมีระยะทางห่างกันถึง 48 กิโลเมตร 50 กิโลเมตร และ 78 กิโลเมตรตามลำดับ สำหรับระยะห่างระหว่างนิคมอุตสาหกรรมกับสนามบินย่างกุ้งโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 20 กิโลเมตร

ที่	นิคมอุตสาหกรรม (Industrial Zone)	ระยะทาง (กิโลเมตร)			
		Yangon Int'l Airport	Botahtaung	Asia World	Thilawa port Terminal (MITT)
1	Downtown	16	5	5	10
2	Hlaing Tha Ya	15	16	16	20
3	Shwe Pyi Tha	15	16	16	20
4	Mingaladon/Pyinma pin	10	25	25	30
5	South Dagon	25	25	25	30
6	Shwe Put Kan	25	25	25	30
7	Thaketa	32	10	10	15
8	Hlegu	25	48	48	52
9	Mawbe	25	50	50	55
10	Bago	60	78	78	82

ที่มา: Kyaw, Moe “Investment Climate and Business Cost of Major Cities in Myanmar” IDE-JETRO, Bangkok, 2010.

นอกจากนี้ สิ่งที่เราควรนำมาพิจารณาประกอบการเลือกทำเลที่ตั้ง คือ ข้อมูลด้านพื้นที่การลงทุนอย่างจริงจัง ทั้งนี้ตัวแปรที่ควรพิจารณาในการเลือกลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมมี 12 ตัวแปร และได้มีการสรุปข้อมูลเป็นตัวอย่าง ดังตาราง

ที่	สิ่งจูงใจที่ควรพิจารณา	ตัวอย่าง Hlaingtharyar Industrial zone
1	Corporate income tax/tax exemption	3 years + extension
2	Exemption of import duty on imported machinery	3 years
3	Export Tax	10%
4	Right to withdraw net profit to abroad	Allowed by Foreign Investment Law 26
5	Right of foreign ownership	100%
6	Period of lease to foreign company	30 years
7	Annual land rental	3 USD/square meter
8	Initial Capital (Capital Investment)	Industrail 500,000 USD, Service 300,000 USD
9	Monthly electricity charges	0.8 USD/kilowatt
10	Monthly water charges	0.88 USD/cubit meter
11	Industrail development cost	Kyat 1.5 million/acre
12	Monthly maintenance fee	20USD/acre

4.5 แรงงานและการจ้างงาน

เมียนมาเป็นประเทศที่มีกำลังแรงงานมาก แต่บุคลากรหรือแรงงานที่มีทักษะมีจำนวนจำกัด ปัจจุบันกิจการต่างๆ ประสบความท้าทายในการด้านการสรรหา คัดเลือก และรักษาแรงงานมิให้เปลี่ยนงาน

จำนวนแรงงาน (Labor Force)

จำนวนแรงงานในเมียนมาพบว่า สถิติจากหน่วยงานภาครัฐของเมียนมา ณ ปี 2560 ประชากรที่ถูกจ้างงานมีทั้งหมด ประมาณ 22.3 ล้านคน ร้อยละ 50 ทำงานในภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 15 อยู่ในภาคการประมงและปศุสัตว์ ร้อยละ 5 อยู่ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ที่เหลือร้อยละ 30 ทำงานในภาคบริการ อาทิ โลจิสติกส์ สถาบันการเงิน การค้า โรงแรม ภัตตาคาร และงานบริการทางสังคมอื่นๆ

4.5.1 การหาแรงงาน

ช่องทางในการสรรหาพนักงานในเมียนมามีวิธีการหลัก 4 วิธี คือ

1. การประกาศหาแรงงานผ่านสำนักงานแรงงานระดับเมือง
2. การติดต่อผ่านเอเยนต์จัดหางาน
3. การประกาศโฆษณาผ่านหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ และ
4. การใช้การบอกต่อผ่านทางคนรู้จักหรือญาติ

วิธีการที่ได้รับความนิยมโดยเฉพาะกับบริษัทท้องถิ่นเมียนมา คือ การบอกต่อผ่านคนรู้จัก เป็นการใช้สายสัมพันธ์ส่วนบุคคลหรือเครือข่ายทางธุรกิจ มีความเชื่อว่ามีค่าน่าเชื่อถือ ivoangใจได้ เพราะมีคนรู้จักอ้างอิง

สำหรับบริษัทจากต่างประเทศหรือกิจการธุรกิจที่ไม่มีเครือข่ายคนรู้จัก วิธีการที่นิยมคือ การติดต่อผ่านเอเยนต์จัดหางาน (ดังตัวอย่างรายชื่อบริษัทและเว็บไซต์ด้านล่าง) ทั้งนี้ทางบริษัทจะต้องเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติบริษัท สถานที่ทำงาน กฎระเบียบของทางบริษัท เงื่อนไขในการจ้างงาน ภาระงาน เป็นต้นส่งให้กับบริษัทเอเยนต์ ซึ่งบริษัทเอเยนต์มีการเรียกค่าตอบแทนในการจัดหาคนที่แตกต่างกันไป

รายชื่อบริษัทตัวแทนที่จัดหาพนักงาน

ชื่อหน่วยงาน	Website
Caree Development Consultancy	http://jobsinmynamar.com
Executive Search	http://esearchmyanmar.com
Tusker Manpower	http://myanmarm manpower.org
Myanmar Global Manpower Link	http://www.myanmarm manpowerlink.com
Myanmar Manpower Solutions	http://myanmar-manpower.com
The Recruitment Company	http://trc-mm.com

ที่มา: AEC Strategy Center มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ข้อมูล ณ พ.ย. 2557

4.5.2 สัญญาจ้างงาน

บริษัทต่างชาติเมื่อจ้างพนักงานท้องถิ่น ต้องทำสัญญาจ้างงานและต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงแรงงาน (Ministry of Labour) หน่วยงานที่ดูแลคือ New Employment & Labour Exchange Office หากต้องการคู่มือและขอตัวอย่างสัญญาจ้างงาน สามารถติดต่อได้ที่ Department of Labour โดยทั่วไปสัญญาจ้างจะประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

- ขอบข่ายภาระงาน (Scope of Work)
- สถานที่ทำงาน (Location of Work)
- เงินเดือน (Salary)
- การทำงานล่วงเวลา (Overtime)
- ระยะเวลาในการจ้างงาน (Employment Period)
- ชั่วโมงการทำงาน (Working Hours)
- วันหยุด (Holidays)
- การลา (Leave) และ
- การสิ้นสุดสัญญาจ้าง (Termination)

4.5.3 ภาวะเทียบแรงงานสำหรับกิจการของต่างชาติ

เมียนมามีการปรับปรุงกฎหมายแรงงานฉบับใหม่ โดยความช่วยเหลือในการร่างกฎหมายจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO)¹ ทำให้บทบัญญัติกฎหมายแรงงานใหม่ตรงตามมาตรฐานสากล ซึ่งการให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้ใช้แรงงานเมียนมาตามมาตรฐานสากล จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิรูปทางการเมืองและเศรษฐกิจของเมียนมาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

การนำพนักงานจากประเทศแม่เข้าทำงานในเมียนมา

การจ้างพนักงานที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและช่างเทคนิคของกิจการที่ได้รับใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการการลงทุน (MIC) ต้องเป็นตามข้อกำหนดต่อไปนี้

1. นักลงทุนจะต้องแจ้งจำนวนของผู้เชี่ยวชาญและช่างเทคนิคจากต่างประเทศที่จะจ้าง ในแบบฟอร์มใบสมัครที่ขออนุญาตลงทุนต่อ MIC
2. หลังจากได้รับใบอนุญาตลงทุนจาก MIC กิจการจะต้องทำการขออนุญาตแต่งตั้งพนักงานต่างชาติและพักอาศัยในเมียนมา
3. ภายใต้การรับรองของ MIC บริษัทจะต้องขอใบอนุญาตทำงานที่กระทรวงแรงงาน วิซ่าและใบอนุญาตพำนักในเมียนมาจากแผนกทะเบียนและตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงตรวจคนเข้าเมืองและประชากร

4.5.4 อัตราค่าตอบแทน

อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ

การจ่ายค่าแรงงานเดิมนั้นได้ถูกกำหนดไว้ตาม The Minimum Wage 2013 จากการกำหนดกรอบค่าแรงงานขั้นต่ำตามแต่ละประเภทของอุตสาหกรรม โดยที่อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำเดิมอยู่ที่ 0.34 เหรียญสหรัฐฯ ต่อชั่วโมง และ 2.7 เหรียญสหรัฐฯ ต่อวัน (สำหรับการทำงาน 8 ชั่วโมง) ปัจจุบัน The Minimum Wage ได้ประกาศอัตราค่าแรงขั้นต่ำใหม่ ณ วันที่ 14 มีนาคม 2561 โดยอัตราค่าแรงใหม่จะอยู่ที่ 0.45 เหรียญสหรัฐฯ ต่อชั่วโมง และ 3.6 เหรียญสหรัฐฯ สำหรับต่อวัน (สำหรับการทำงาน 8 ชั่วโมง) โดยไม่คำนึงถึงสถานที่และลักษณะของงาน และข้อกำหนดนี้จะไม่บังคับใช้กับกรณีธุรกิจครอบครัวและธุรกิจขนาดเล็กที่มีลูกจ้างไม่เกิน 10 คน ซึ่งแต่เดิมกำหนดไว้ที่ 15 คน

และตามที่ Minimum Wage ได้กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับค่าจ้างไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และร้อยละ 75 สำหรับลูกจ้างที่อยู่ระหว่างการทดลองงานเป็นเวลา 3 เดือน

ภายใต้กฎหมายนี้จะมีคณะกรรมการไตรภาคีจากตัวแทนภาครัฐ นายจ้าง และองค์กรแรงงานต่างๆ กำหนดค่าแรงงานขั้นต่ำร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับระดับค่าครองชีพ และมีการปรับทุก 2 ปี

อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับภาคธุรกิจ และโดยที่ห้ามมิให้แบ่งแยกค่าแรงงานระหว่างเพศชายและเพศหญิง หมายถึงค่าแรงงานที่จ่ายให้แรงงานชายและแรงงานหญิงต้องจ่ายในอัตราเท่ากัน

¹ รัฐบาลเมียนมาได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ ILO ในโครงการความร่วมมือแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานทาสและยกระดับมาตรฐานแรงงานในเมียนมา อนุญาตให้ ILO ตั้งสำนักงานในกรุงย่างกุ้ง เพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้ใช้แรงงานเมียนมา

อัตราเงินเดือน

เงินเดือนสำหรับพนักงานเมียนมามีความแตกต่างกันหลายปัจจัย ปัจจัยหลักคือประเภทบริษัท (บริษัทท้องถิ่นกับบริษัทต่างชาติ หรือองค์กรระหว่างประเทศ) และปัจจัยรองลงมาคืออุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โรงแรม เป็นต้น)

ตามที่รัฐบาลเมียนมามีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจมากขึ้น เกิดสถานการณ์ซื้อตัวพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้อัตราค่าจ้างแรงงานมีความผันผวน พนักงานที่ทำงานในตำแหน่งเดียวกันในบริษัทท้องถิ่น แต่เมื่อทำงานในบริษัทข้ามชาติ ค่าจ้างค่าตอบแทนที่ได้รับมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 50-200

ตารางประมาณการอัตราค่าจ้าง นำเสนอเป็นช่วง (Range) อัตราค่าจ้างบริษัทท้องถิ่นและบริษัทจากต่างประเทศ

ตำแหน่ง	อัตราค่าจ้าง (เงินเดือนเฉลี่ยต่อเดือน)
พนักงานไม่มีฝีมือ	70-130 USD
พนักงานทำความสะอาด	65-130 USD
พนักงานทั่วไป	70-150 USD
พนักงานรักษาความปลอดภัย	87.5-170 USD
พนักงานขับรถ	116-330 USD
พนักงานออฟฟิศ	110-290 USD
พนักงานต้อนรับ	110-255 USD
พนักงานเลขา	300-1,100 USD
ผู้ช่วยนักบัญชี	250-950 USD
พนักงานบัญชี	350-1,385 USD
หัวหน้างาน	400-1,200 USD
ผู้ช่วยผู้จัดการ	500-1,500 USD
ผู้จัดการ	750-4,200 USD
ผู้จัดการทั่วไป	1,200-5,100 USD
กรรมการ	2,000-6,000 USD
กรรมการผู้จัดการ	3,000-8,000 USD

ที่มา: Salary Survey Report 2016, Myanmar Survey Research Company Ltd

วิธีการจ่ายค่าตอบแทน

การจ่ายค่าตอบแทนที่นิยมทำมี 3 วิธี

- 1) จ่ายเงินสด รายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือน
- 2) กิจการจ่ายค่าภาษีเงินได้ให้ลูกจ้างก่อนจ่ายเงินเดือน เป็นวิธีที่นิยมใช้ทั่วไป
- 3) กิจการแสดงอัตราเงินเดือนที่สูงกว่าการรับจริง เพื่อรวมการชำระภาษีแล้ว

4.5.5 การประกันสังคม (Social Security)

เมียนมาได้ออกกฎหมายประกันสังคมฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกองทุนประกันสังคม และการจ้างงาน การจัดตั้งกองทุนผลประโยชน์เมื่อบาดเจ็บ การส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม การกำหนดผลประโยชน์แก่ผู้ประกันตนในกรณีว่างงาน ยามชรา ตามมาตรฐานสากล

บทบัญญัติประกันสังคมให้ผลประโยชน์กับพนักงาน ดังต่อไปนี้

1. การดูแลสุขภาพทั่วไป
2. การชดเชยสำหรับการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและการเจ็บป่วย
3. ผลประโยชน์คลอดบุตร

การดูแลสุขภาพทั่วไปและการรักษาการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ลูกจ้างหรือพนักงานสามารถรับบริการได้ที่โรงพยาบาลและคลินิกประกันสังคมที่ระบุไว้

กิจการที่มีพนักงาน 5 คน หรือมากกว่า ต้องทำเรื่องกองทุนประกันสังคม ซึ่งเป็นหน้าที่ของนายจ้างที่จะต้องทำการหักเงินสมทบประกันสังคม

เงินสมทบประกันสังคม

ผู้จ่าย (Payer)	การจ่ายสมทบ (Contribution)
นายจ้าง	3%
ลูกจ้าง	2%

ผลตอบแทนที่จะได้รับ อาทิ ค่ารักษาพยาบาลฟรี การคลอดบุตรฟรี เบิกค่ารักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วย ค่างานศพ ผลประโยชน์ตอบแทนจากการบาดเจ็บ ทุพพลภาพจากการทำงาน

การจ่ายเงินสมทบ ต้องจ่ายเงินสมทบประกันสังคมเป็นจำนวนเงินร้อยละ 5 ของเงินเดือนสุทธิ โดยนายจ้างจ่ายสมทบร้อยละ 3 และลูกจ้างหรือพนักงานจ่ายสมทบร้อยละ 2 (จ่ายในสกุลเงินจ๊าต)

4.5.6 เวลาการทำงาน

เวลาทำงาน

เวลาทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในเมียนมามีความหลากหลายแตกต่างจากเวลาทำงานของชาวตะวันตกที่ทำงานระหว่าง 9.00-17.00 น. ธุรกิจสามารถกำหนดเวลาทำงานได้ตามความเหมาะสม

หน่วยงาน	วัน	เวลา
หน่วยงานราชการ	จันทร์-ศุกร์	9:30-16:30 น.
หน่วยงานธุรกิจ	จันทร์-ศุกร์ หรือจันทร์-เสาร์	8.30-17.30 น. 9.30-17.30 น.
งานบริการ (โรงแรม ร้านอาหาร)	ตกลงกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง	
งานโครงการก่อสร้าง	ตกลงกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง	

ที่มา: AEC Strategy Center มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ข้อมูล ณ พ.ย. 2557

สังคมของเมียนมาอาจกล่าวได้ว่าเป็นสังคมของ “Early Bird” บางธุรกิจอาจเริ่มทำงานตั้งแต่ 5.00 น. และเลิกงาน 15.00 น.

ชั่วโมงทำงาน

ชั่วโมงการทำงานกำหนดไว้สูงสุดต่อวันไม่เกิน 8 ชั่วโมง ตาม Factory Act (1951) และ Shop and Establishment Act (1951) กำหนดไว้ดังนี้

อุตสาหกรรม	จำนวนชั่วโมงสูงสุด			ช่วงเวลาพักต่ำสุด	การทำงานล่วงเวลาจำนวน ชั่วโมงสูงสุดต่อสัปดาห์
	ชั่วโมง ต่อวัน	ชั่วโมง ต่อสัปดาห์	วัน ต่อสัปดาห์		
โรงงาน และ การทำงานใน ภาคอุตสาหกรรม	8	44	6	30 นาทีหลังจากทำงานแล้ว 5 ชม.	20
งานในสำนักงานและ ร้านค้า	8	48	6	30 นาทีหลังจากทำงานแล้ว 5 ชม.	12 เว้นกรณีที่มีความจำเป็น ทำได้ไม่เกิน 16 ชั่วโมง

ที่มา: ILO Guide to Myanmar Labour Law 2017

หมายเหตุ: การทำงานเกินเวลากำหนด จะต้องจ่ายค่าล่วงเวลา (Overtime) ในจำนวน 2 เท่า

วันหยุด

วันหยุดที่พนักงานยังคงได้รับค่าจ้างตาม Leave and Holidays Act (1951) มีดังนี้

การหยุดงานที่ได้รับค่าตอบแทน	จำนวนวันหยุดต่อปี
วันหยุดตามประเพณีท้องถิ่น (Public Holidays)	15 วัน (โดยเฉลี่ย)
ลาพักร้อน (Casual Leave)	6 วัน
ลาภัก (Earned Leave)	10 วัน
ลาป่วย (Medical Leave)	30 วัน
ลาคลอด (สำหรับลูกจ้างหญิง)	14 สัปดาห์
ลาเพื่อเลี้ยงดูบุตร (สำหรับลูกจ้างชาย)	15 วัน

หมายเหตุ: บางหน่วยงานมีการกำหนดวันลาพักร้อนเป็นสวัสดิการให้กับผู้บริหารต่อปี ดังนี้
ผู้บริหารระดับสูง ลาพักร้อนได้ 30 วัน ผู้บริหารระดับกลาง ลาพักร้อนได้ 20 วัน และ
ผู้บริหารระดับต้น ลาพักร้อนได้ 10 วัน

ที่มา: ILO Guide to Myanmar Labour Law 2017

4.5.7 การทำวีซ่า/ ใบอนุญาตทำงาน

การทำวีซ่า

ประเภทของวีซ่าสำหรับผู้ถือสัญชาติไทย

การเข้าเมือง 2 ประเภท คือ

1. วัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชาวไทย ไม่ต้องมีการขอวีซ่าท่องเที่ยว และแต่ละครั้งจะพำนักอยู่ในเมียนมาได้ 14 วัน
2. วัตถุประสงค์เพื่อติดต่อธุรกิจ จะต้องยื่นขอวีซ่าประเภทธุรกิจ พำนักอยู่ในเมียนมาได้ 10 สัปดาห์

ประเภท VISA	ระยะเวลาการพำนักในเมียนมา	ค่าธรรมเนียม
วีซ่าธุรกิจ	10 สัปดาห์	50 เหรียญสหรัฐ

การขอใบอนุญาตทำงาน

กฎหมายตรวจคนเข้าเมืองสำหรับแรงงานต่างชาติ

ในการเข้าไปพำนักและทำงานในเมียนมา จะต้องทำวีซ่าประเภทวีซ่าธุรกิจ (Business Visa) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. วีซ่าเข้าออกครั้งเดียวเดียว (Single Visa) 70 วัน สามารถพำนักในเมียนมา 70 วัน
2. วีซ่าเข้าออกหลายครั้ง (Multiple Visa) 6 เดือน สามารถพำนักในเมียนมา 6 เดือน
3. วีซ่าเข้าออกหลายครั้ง (Multiple Visa) 1 ปี สามารถพำนักในเมียนมา 1 ปี

โดยทั่วไปการจะขอวีซ่าเข้าออกหลายครั้ง (Multiple Visa) ได้ ต้องเคยเดินทางเข้าเมียนมามาแล้ว 3 ครั้ง

ชาวต่างชาติที่ถือวีซ่าเข้าออกหลายครั้ง ทั้งแบบ 6 เดือน และ 1 ปี จะต้องมีการเข้าและออกจากเมียนมาทุก 70 วัน ถ้าพำนักในเมียนมาติดต่อกันเกิน 70 วัน จำนวนวันที่เกินจะถูกปรับวันละ 3 เหรียญสหรัฐฯ และถ้าเกิน 90 วัน จะถูกปรับวันละ 5 เหรียญสหรัฐฯ

ใบอนุญาตพำนักและใบอนุญาตทำงานในเมียนมา

กฎหมายการลงทุน (Myanmar Investment Law 2016: MIL) ได้มีการกำหนดให้พนักงานและคนงานชาวต่างชาติที่ทำงานในบริษัทต่างชาติที่ลงทุนภายใต้ MIL ต้องมีใบอนุญาตพำนักและใบอนุญาตทำงานในเมียนมา

กระบวนการออกใบอนุญาตพำนักและใบอนุญาตทำงานให้ดำเนินการตามกฎหมายแรงงานต่างชาติที่จะตราออกมาภายหลัง แต่จนปัจจุบันเมียนมายังไม่ดำเนินการออกกฎหมายแรงงานต่างชาติเกี่ยวกับใบอนุญาตพำนักและใบอนุญาตทำงานในเมียนมา

แม้จะยังไม่มียกกฎหมายแรงงานต่างชาติที่เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตพำนักในเมียนมา แต่ในปัจจุบันได้มีการออกใบอนุญาตพำนักในเมียนมาให้ชาวต่างชาติ โดยมีข้อกำหนดให้ต้องมีการเข้าออกประเทศทุก 70 วัน

การขอรับใบอนุญาตพำนักในเมียนมา ชาวต่างชาติจะต้องได้รับการว่าจ้างโดยบริษัทที่ลงทุนภายใต้กฎหมายการลงทุน (MIL) มีวีซ่าธุรกิจ (Business Visa) ที่ถูกต้อง และมีจดหมายรับรองจาก MIC กรณีที่ชาวต่างชาติได้รับการว่าจ้างโดยบริษัทที่ไม่ได้ลงทุนภายใต้กฎหมายการลงทุน (MIL) ให้ใช้ใบรับรองจากสำนักงานทะเบียนบริษัท (The Companies Registration Office: CRO)

4.5.8 สหภาพแรงงาน

กฎหมายแรงงานฉบับใหม่ Labour Organization Law (2012) มีผลบังคับใช้เมื่อ 9 มีนาคม 2555 มีบทบัญญัติให้ผู้ใช้แรงงานจัดตั้งสหภาพแรงงาน (Trade Union) ได้ (กฎหมายเดิมห้ามการจัดตั้งสหภาพแรงงาน) และสามารถผลงานประท้วงได้ในกรณีพิพาทที่เกิดขึ้น โดยการผลงานประท้วงจะต้องแจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า 3 วัน สำหรับการประท้วงในภาคเอกชน และแจ้งล่วงหน้า 14 วัน สำหรับคนงานที่ทำงานกับภาครัฐ ผลการศึกษาของ Wilson (2013) นำเสนอว่า ณ ปี 2556 มีการจัดตั้งสหภาพแรงงานกว่า 670 สหภาพ และมีจำนวนแรงงานที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรวมกันทั่วประเทศกว่า 200,000 คน

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติที่ผ่านมา หากมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง เช่น พนักงานโรงงานสิ่งทอเรียกร้องค่าแรงงานเพิ่ม ทางฝ่ายลูกจ้างมักใช้วิธีการเลือกตัวแทนพนักงานเข้าเจรจากับนายจ้างโดยตรง โดยไม่ได้ผ่านสหภาพแรงงาน

4.5.9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานที่นักธุรกิจควรรู้

มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงาน หรือลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ นักธุรกิจชาวต่างชาติควรรู้เพื่อใช้ในการสรรหา คัดเลือก นำพนักงานชาวต่างประเทศเข้ามา หรือการดำเนินเรื่องขอใบอนุญาต และสัดส่วนการมีพนักงานท้องถิ่นกับพนักงานชาวต่างชาติ เป็นต้น กฎหมายที่ควรศึกษาเพิ่มเติม มีดังนี้

Myanmar Special Economic Zone Law (2011)

Dawei Special Economic Zone Law (2011)

นอกจากนี้ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานสรุปได้ ดังนี้

Employment Restriction Act (1959)

Employment Statistics Act (1948)

Employment and Skill Development Law (30 Aug 2013 แทน Employment and Training Act (1950)

Factories Act (1951)

Labour Organization Law (11 Oct 2011 แทน Trade Union Act)

Law on Minimum Wage (March 2013 แทน Minimum Wages Act (1949)

Leave and Holidays Act (1951)

Labour Dispute Settlement Law (28 Mar 2012 แทนกฎหมายปี 1929)

Oilfields Labour and Welfare Act (1951)

Payment of Wages Act (1936)

Shops and Establishments Act (1951)

Social Security Act (1954)

Trade Disputes Act (1929)

Workmen's Compensation Act (1923)

บริษัทที่ดำเนินการลงทุนในเมียนมาควรที่จะต้องให้ความสนใจและระมัดระวังเรื่องการจ้างงาน และการใช้แรงงาน เช่น การสิ้นสุดการจ้างงาน การทำงานในวันสุดสัปดาห์ การทำงานในวันหยุดประจำปี การทำงานช่วงกลางคืน การให้การดูแลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การเจ็บป่วย เป็นต้น เพื่อจะได้วางแผนในการจ่ายค่าตอบแทนให้เหมาะสม ป้องกันและหลีกเลี่ยงข้อพิพาท หรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมในการจ้างงาน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจ

4.6 ใบอนุญาตและหน่วยงานเกี่ยวกับกิจการขนส่ง

การดำเนินธุรกิจในเมืองมา กิจการอาจต้องมีการซื้อหรือเช่ายานพาหนะเพื่อใช้ในสำนักงาน โรงงาน สิ่งที่ต้องเรียนรู้ในเบื้องต้น คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบ การขออนุญาตมียานพาหนะ การจดทะเบียน การตรวจสอบสภาพยานพาหนะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.6.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขนส่งทางถนนในประเทศเมียนมา คือ กรมการจัดการการขนส่งทางถนน (Road Transport Administration Department หรือ RTAD) กระทรวงการขนส่งทางราง (www.ministryofrailtransportation.com) หน้าที่หลักมีดังนี้

1. การตรวจสอบยานพาหนะและการจดทะเบียนการใช้งานของยานพาหนะ
2. การออกใบอนุญาตขับขี่
3. การออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมการใช้รถใช้ถนน
4. การจัดเก็บภาษีและรายได้ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ทำให้ถนนมีความปลอดภัยและให้คำแนะนำในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย โดยมีหน่วยงานมากกว่า 20 สาขากระจายไปตามรัฐและภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศเมียนมา

4.6.2 การขออนุญาตยานพาหนะ

การจดทะเบียนยานพาหนะ

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจดทะเบียนและหน้าที่ของเจ้าของยานพาหนะ

1. ยานพาหนะที่มีได้จดทะเบียนหรือทะเบียนหมดอายุไม่อนุญาตให้นำมาขับขี่ในที่สาธารณะ
2. ใบรับรองการจดทะเบียนยานพาหนะจะต้องวางไว้บริเวณด้านหน้าของยานพาหนะเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถมองเห็นได้โดยง่าย
3. เจ้าของยานพาหนะมีหน้าที่ในการขับขี่ยานพาหนะด้วยความปลอดภัย
4. หากเจ้าของยานพาหนะมิได้ต่อทะเบียนยานพาหนะเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 5 ปี การจดทะเบียนยานพาหนะคันดังกล่าวจะถูกยกเลิกโดยอัตโนมัติ
5. ยานพาหนะที่มีได้ชำระเบี้ยประกันภัยบุคคลที่สามจะมิได้รับอนุญาตให้ขับขี่ยานพาหนะดังกล่าวในที่สาธารณะ
6. ยานพาหนะทุกคันจะต้องติดตั้งตราเพื่อเป็นสัญญาณเตือน
7. หน่วยงานจดทะเบียนยานพาหนะมีสิทธิ์ในการระงับการจดทะเบียนหรือระงับการจดทะเบียนชั่วคราวแก่ยานพาหนะที่ปล่อยไอเสียเกินค่ามาตรฐานที่กำหนด
8. หากเจ้าของยานพาหนะปล่อยให้น้ำมันเครื่องหยดลงบนพื้นถนน ซึ่งอาจก่อความสกปรกให้กับพื้นผิวถนน หน่วยงานจดทะเบียนยานพาหนะมีสิทธิ์ในการระงับการจดทะเบียนหรือระงับการจดทะเบียนชั่วคราวแก่ยานพาหนะดังกล่าว
9. ยานพาหนะที่มีการเปลี่ยนผู้ครอบครองและสภาพของยานพาหนะไม่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมในการต่อทะเบียน เจ้าของยานพาหนะดังกล่าวจะต้องแจ้งต่อหน่วยงานจดทะเบียนยานพาหนะเพื่อยกเลิกการจดทะเบียนแก่ยานพาหนะดังกล่าว

ประเภทของยานพาหนะที่ต้องมีการจดทะเบียนยานพาหนะ

1. รถโดยสาร

2. รถบรรทุกเล็ก

3. รถบรรทุกหนัก

4. รถบัส

5. รถ 2 ล้อ

6. รถ 3 ล้อ

7. Trawlergi

8. เครื่องจักร

ลักษณะของป้ายทะเบียน

ลักษณะป้ายทะเบียน	ประเภทยานพาหนะ	ลักษณะป้ายทะเบียน	ประเภทยานพาหนะ
	รถยนต์ส่วนบุคคล		ทะเบียนรถของสงฆ์หรือราชวงศ์
	รถเช่า		รถแท็กซี่
	รถจักรยานยนต์		รถทัวร์ท่องเที่ยว
	รถของทูตหรือองค์กรระหว่างประเทศ		รถบรรทุกศพ
	รถของทูตหรือองค์กรระหว่างประเทศ		

อายุของทะเบียนของยานพาหนะแต่ละประเภท

ประเภทของยานพาหนะ	อายุของทะเบียน
รถยนต์ รถบรรทุก	1 ปี
รถจักรยานยนต์	2 ปี
รถที่ใช้ในการเกษตร	1 ปี หรือ 2 ปี ขึ้นอยู่กับเจ้าของยานพาหนะ
เครื่องจักร	1 ปี

เอกสารที่ใช้ในการจดทะเบียนยานพาหนะ

ประเภทของยานพาหนะ	เอกสารที่ใช้
ยานพาหนะที่ขายในศูนย์การขายรถยนต์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขอจดทะเบียน 2. เอกสารรับรองการซื้อยานพาหนะ 3. เอกสารการจดทะเบียนชั่วคราว 4. เอกสารแสดงการนำเข้า 5. หนังสือยืนยันจากศุลกากร 6. De-registration Certificate 7. บัตรประจำตัว (National Registration Card) และรูปถ่าย 8. หมายเลขตัวถังยานพาหนะ
ยานพาหนะที่นำเข้าโดยบุคคลทั่วไป	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารอนุญาตการนำเข้า 2. เอกสารการจดทะเบียนชั่วคราว 3. เอกสารแสดงการนำเข้า 4. หนังสือยืนยันจากศุลกากร 5. บัตรประจำตัว (National Registration Card) และรูปถ่าย 6. De-registration Certificate

ขั้นตอนการจดทะเบียนยานพาหนะ

1. ตรวจสอบหมายเลขตัวถังยานพาหนะ
2. ตรวจสอบสภาพรถ
 - ตรวจสอบเอกสารและข้อมูลต่างๆ
 - ทดสอบสภาพรถและระบบต่างๆ ของรถ
3. การเสียภาษีค่าธรรมเนียมต่างๆ

- ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการตรวจสอบสภาพรถ

- ค่าปรับ (หากมี)

- ค่าเบี้ยประกันบุคคลที่สาม

- ภาษีเทศบาลเกี่ยวกับรถ (Municipal Wheel Tax)

- ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนยานพาหนะที่นำเข้า

4. การบันทึกข้อมูลยานพาหนะ

- บันทึกข้อมูลต่างๆ ของยานพาหนะ

- บันทึกหนังสือการจดทะเบียนรถ (Kama-3) ใบรับรองการจดทะเบียนรถ (Wheel-Disc) บัตรบันทึกการจดทะเบียน

ยานพาหนะ (Kama-2)

- ส่งข้อมูลบัตรบันทึกการจดทะเบียนยานพาหนะ (Kama-2) และข้อมูลยานพาหนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. ออกหนังสือการจดทะเบียนยานพาหนะและบัตรการจดทะเบียนยานพาหนะ

4.6.3 การตรวจสภาพยานพาหนะ

วัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายของการตรวจสอบยานพาหนะที่จะทำให้การตรวจสอบไม่ว่าจะเป็นรถที่ได้รับการจดทะเบียนหรือไม่ เพื่อให้แน่ใจว่ายานพาหนะมีสภาพที่ตีเหมาะสมและมีความปลอดภัยในการใช้งาน

แผนกตรวจสอบยานพาหนะหน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. การตรวจสอบข้อมูลยานพาหนะ

2. การตรวจสอบสภาพความพร้อมขับเคลื่อนและความปลอดภัยของรถ

3. การตรวจสอบกฎระเบียบด้านความปลอดภัยของยานพาหนะ

ตรวจสอบยานพาหนะ

(ก) การตรวจสอบเบื้องต้น

(ข) การต่ออายุการตรวจสอบ

(ค) ตรวจสอบการโอน

(ง) การตรวจสอบการประมูลยานพาหนะ

(จ) การตรวจสอบตามความจำเป็น

วิธีการตรวจสอบยานพาหนะ

การตรวจสอบ	แนวทางการตรวจสอบ
(ก) การตรวจสอบสภาพ	1. การตรวจสอบเกี่ยวกับรูปแบบประเภทของยานพาหนะ เครื่องยนต์ กรอบรูป ขนาด อุปกรณ์และข้อมูลการลงทะเบียน 2. การตรวจสอบระบบต่างๆ ของยานพาหนะ ได้แก่ ระบบแสงสว่าง ระบบเบรก ระบบบังคับเลี้ยว ระบบไอเสีย และทั่วไป
(ข) การตรวจสอบตามหลักทฤษฎี	การคำนวณการกระจายน้ำหนัก ระบบกำลังส่งเครื่องยนต์ ระยะวงเลี้ยว น้ำหนักลงเพลา Frame section modulus และ Weight to power ratio เป็นต้น
(ค) ตรวจสอบด้วยเครื่อง	ชั่งน้ำหนักรถ การทดสอบการปล่อยไอเสีย ระบบหน้าปัด ระบบเบรก ระบบไฟส่องสว่าง การทดสอบ Side Slip ระดับความตั้งของเครื่องยนต์ เป็นต้น

การออกใบรับรองการตรวจสอบรถ (Vehicle Inspection Certificate: VIC)

เมียนมาเป็นสมาชิกของอาเซียนและได้ลงนามในข้อตกลงการออกใบรับรองการตรวจสอบยานพาหนะสำหรับรถขนส่งสินค้าและรถบริการเชิงพาณิชย์ที่ออกโดยประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนั้นยานพาหนะที่ขนส่งสินค้าและผู้โดยสารเชิงพาณิชย์ของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งผ่านการตรวจสอบรถตามมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน จะสามารถผ่านเข้าออกประเทศสมาชิกด้วยความปลอดภัย สำหรับเมียนมาขณะนี้ได้ออกใบรับรองการตรวจสอบยานพาหนะ (VIC) แก่รถบรรทุกตั้งแต่ 2 ตันขึ้นไป และรถโดยสารตั้งแต่ 25 ที่นั่งขึ้นไป

4.6.4 กฎหมายเกี่ยวข้องกับการใช้ยานพาหนะ

กฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการปฏิบัติการทางถนนของเมียนมา เป็นกฎหมายกฎระเบียบที่ถือได้ว่าค่อนข้างเก่าเกือบ 100 ปี กฎหมายที่มีการบังคับใช้ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจในส่วนของการใช้ยานพาหนะ มีพระราชบัญญัติ/ ข้อบังคับที่สำคัญ 7 ฉบับดังนี้

1. พระราชบัญญัติรถยนต์อินเดีย 2457 (India Motor Vehicle Act 1914)
2. ข้อบังคับรถยนต์เมียนมา 2458 (Myanmar Motor Vehicle Rules 1915)
3. ข้อบังคับการเช่ารถยนต์เมียนมา 2478 (Myanmar Hired Vehicle Rules 1935)
4. กฎหมายขนส่งทางถนนและน้ำภายในประเทศ 2506 (Road and Inland Water Transport Law 1963)
5. กฎหมายยานยนต์ 2507 (Motor Vehicle Law 1964 (The Chairman of Revolutionary Council enacted it by law No.17 in 1964))
6. กฎหมายยานยนต์ 2532 (Motor Vehicle Law 1989 (The Ministry of Transport and Communications made this rule by Notification No. 1/89))
7. ขั้นตอนการลงทะเบียนของยานพาหนะและการออกใบอนุญาตขับรถ 2537 (Procedures for Registration of Vehicles and Issuing of Driving License 1994)

4.7 การเงินการธนาคาร

ระบบธนาคารและสถาบันการเงินในเมียนมายังคงมีระดับการพัฒนาที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียน แม้ว่า ในปี 2554 เมียนมาได้มีการปฏิรูปและเปิดเสรีระบบธนาคารภายในประเทศมากขึ้น ทำให้ระบบการเงินการธนาคารของเมียนมามีการพัฒนาขึ้น เห็นได้จากในปี 2554 สัดส่วนของการฝากเงินและกู้ยืมเงินต่อ GDP ในเมียนมาอยู่ระดับที่ต่ำมาก คิดเป็นร้อยละ 12.3 และ 4.8 ของ GDP เท่านั้น แต่หลังจากปี 2554 สัดส่วนของการฝากเงินและกู้ยืมเงินมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4.7.1 สถาบันการเงิน

ระบบสถาบันการเงินของเมียนมาประกอบด้วย ธนาคารกลาง (Central Bank of Myanmar: CBM) ธนาคารของรัฐ ธนาคารพาณิชย์เอกชน (Privately-Owned Bank) สำนักงานตัวแทนสาขาจากธนาคารต่างประเทศ (Representative Offices of Foreign Banks) และสาขานาครต่างประเทศ (Branch Office)

ประเภทของธนาคารในเมียนมา สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ธนาคารที่รัฐบาลเป็นเจ้าของและถือหุ้นเองทั้งหมด 7 แห่ง
2. ธนาคารที่รัฐบาลเป็นเจ้าของแต่ไม่ได้ถือหุ้นทั้งหมด 4 แห่ง
3. ธนาคารเอกชน 17 แห่ง
4. ธนาคารต่างประเทศ 13 แห่ง ได้แก่
 - ธนาคาร ANZ (ออสเตรเลีย)
 - ธนาคารกรุงเทพ (ไทย)
 - ธนาคาร Tokyo-Mitsubishi UFJ (ญี่ปุ่น)
 - ธนาคาร May Bank (มาเลเซีย)
 - ธนาคาร Mizuho (ญี่ปุ่น)
 - ธนาคาร Oversea-Chinese Banking Corporation (สิงคโปร์)
 - ธนาคาร Sumitomo Mitsui Banking Corporation (ญี่ปุ่น)
 - ธนาคาร United Oversea (สิงคโปร์)
 - ธนาคาร Bank of Investment and Development of Vietnam (เวียดนาม)
 - ธนาคาร Shinhan (เกาหลีใต้)
 - ธนาคาร E Sun (ไต้หวัน)
 - ธนาคาร State Bank of India (อินเดีย)
 - Industrial and Commercial Bank of China

ที่มา: *Banking sector in Myanmar 2016*, GIZ Bank (เข้าถึงข้อมูลได้จาก https://www.giz.de/en/downloads/giz2016-en-Banking_Report.pdf)

ตามกฎหมายเกี่ยวกับสถาบันการเงิน (Financial Institutions Law 2016) อนุญาตให้ธนาคารต่างประเทศสามารถเปิดสาขาในเมียนมาได้เพียงแห่งละ 1 สาขาเท่านั้น และต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำที่ 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยอนุญาตให้บริการกู้ยืม และการฝากเงินทั้งสกุลเงินจ๊าตและสกุลเงินต่างประเทศกับเฉพาะลูกค้ารายใหญ่และธนาคารภายในประเทศเท่านั้น ไม่อนุญาตให้บริการลูกค้าบุคคล

ธนาคารกลาง (Central Bank of Myanmar: CBM)

ตามกฎหมายธนาคารกลางเมียนมาฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2556 กำหนดให้ธนาคารกลางของเมียนมาสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ โดยประธานาธิบดีเมียนมาจะเป็นผู้เสนอชื่อผู้ว่าการและคณะกรรมการบริหาร (Board of Directors) ให้รัฐสภาเป็นผู้เห็นชอบ

ธนาคารกลางมีหน้าที่ ดังนี้

- กำหนดนโยบายการเงิน
- รักษาเสถียรภาพระบบการเงิน
- ควบคุมอัตราเงินเฟ้อ
- บริหารจัดการตลาดเงิน
- เงินสำรองระหว่างประเทศ ระบบการชำระเงินและบัญชี
- การพิมพ์ธนบัตร

ธนาคารกลางเมียนมาเป็นผู้ออกใบอนุญาตและกำกับดูแล วางระเบียบ สถาบันการเงินของเมียนมา ได้แก่ ธนาคารของรัฐและเอกชน สาขาธนาคารต่างประเทศ (Branch Office) และสำนักงานตัวแทน (Representative Office) ของธนาคารต่างประเทศ

ธนาคารของรัฐ (State-Owned Bank) เป็นธนาคารเฉพาะด้าน ได้แก่

1. Myanmar Foreign Trade Bank เป็นธนาคารที่ให้บริการแก่ธุรกิจที่ทำการค้าระหว่างประเทศ เช่น บริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ บริการการเงินเพื่อการส่งออกและนำเข้า
2. Myanmar Investment and Commercial Bank ให้บริการด้านสินเชื่อแก่นักธุรกิจต่างชาติที่ลงทุนในเมียนมา และชาวเมียนมาให้บริการทางการเงินระหว่างประเทศ รับฝากเงิน ให้กู้ยืมเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว
3. Myanmar Economic Bank ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา รับฝากเงิน ให้บริการทางการเงินระหว่างประเทศ ให้สินเชื่อแก่ภาครัฐและเอกชนในเมียนมา
4. Myanmar Agriculture and Development Bank ให้บริการรับฝาก ให้สินเชื่อแก่กสิกรเมียนมา สหกรณ์ที่ประกอบกิจการด้านเกษตรและปศุสัตว์

ธนาคารพาณิชย์เอกชน (Privately-Owned Bank) เป็นธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกรรมทางการเงินเฉพาะภายในประเทศเท่านั้น ไม่สามารถให้บริการด้านต่างประเทศได้ ยกเว้นธนาคาร Kanbawza Bank, Co-operative Bank, Ayeyarwady Bank, United Amara Bank, Asia Green Development Bank ที่สามารถให้บริการทางการเงินเพื่อการส่งออกและนำเข้าได้

ธนาคารเอกชนของเมียนมา 4 แห่ง คือ ธนาคาร Co-operative Bank, Kanbawza Bank, Asia Green Development Bank และ Ayeayawady Bank ยังได้รับอนุญาตให้จัดการการโอนเงินกลับประเทศจากแรงงานชาวเมียนมาที่ทำงานอยู่ในประเทศสิงคโปร์ ไทย และมาเลเซีย

แต่เดิมรัฐบาลเมียนมาอนุญาตให้เฉพาะธนาคารของรัฐบาลเท่านั้นที่สามารถทำธุรกรรมด้านสกุลเงินต่างประเทศได้ ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2556 เป็นต้นมา ธนาคารกลางเมียนมาได้อนุญาตให้ธนาคาร Co-operative Bank ซึ่งเป็นธนาคารเอกชนเมียนมาสามารถรับฝากบัญชีเป็นเงินสกุลต่างชาติได้ ทั้งนี้ได้จำกัดบุคคล/ นิติบุคคลที่จะเปิดบัญชีดังกล่าวกับ Co-operative Bank ได้ ซึ่งได้แก่ องค์กรภาครัฐ กิจกรรมที่มีรัฐถือหุ้นส่วนใหญ่อยู่

State-Owned Banks

Sr.NO	Name of Bank	Head-Office Address
1.	Myanma Foreign Trade Bank	No 80/86 Maharbandoola Park Street, Yangon
2.	Myanma Investment and Commercial Bank	N0 170/176 Bo Aung Kyaw Street, Botadaung Township, Yangon
3.	Myanma Economic Bank	Building 26/ Myatpanthazin Street, Near the Hotel Zone, Nay Pyi Taw
4.	Myanma Agriculture and Development Bank	No-26/42 Pansodan Road, Yangon

List of Foreign Banks Branches

Sr No.	Bank Name	License Date	Date of business Commencement
1.	The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd	2-4-2015	22-4-2015
2.	Oversea-Chinese Banking Corporation Ltd	2-4-2015	23-4-2015
3.	Sumitomo Mitsui Banking Corporation	2-4-2015	23-4-2015
4.	United Overseas Bank Limited	30-4-2015	4-5-2015
5.	Bangkok Bank Public Company Limited	26-5-2015	2-6-2015
6.	Industrial and Commercial Bank of China	26-5-2015	1-7-2015
7.	Malayan Banking Berhad (Maybank)	27-7-2015	3-8-2015
8.	Mizuho Bank Limited	27-7-2015	3-8-2015

Sr No.	Bank Name	License Date	Date of business Commencement
9.	Australia and New Zeland Banking Group Limited	29-9-2015	2-10-2015
10.	The Joint Stock Commercial Bank for Investment and Development of Vietnam (BIDV)	30-6-2016	1-7-2016
11.	Shinhan Bank	15-9-2016	20-9-2016
12.	E.Sun Commercial Bank Limited	27-9-2016	3-10-2016
13.	State Bank of India	27-9-2016	3-10-2016

List of Private Banks

Sr.No	Name of Bank	Date of Licence Issued	Head-Office Address
1	Myanmar Citizens Bank Ltd	25.5.1992	No- 256/260, Sule Pagoda Road,Kyauktada Township, Yangon
2	First Private Bank Ltd	25.5.1992	No-619/621 Merchant Road , Pabedan Township,Yangon
3	Co-operative Bank Ltd	3.8.1992	No-334/336 Corner of Strand Road and 23rd street, Latha Township, Yangon
4	Yadanabon Bank Ltd	27.8.1992	No-58(A) 26 Bayintnaung Street Between 84*85 Street, Aung Myay Tharzan Township, Mandalay
5	Myawaddy Bank Ltd	1.1.1993	Plot B-1 Near Thiriyadana Super Market, Hotel Zone, Naypyitaw
6	Yangon City Bank Ltd	19.3.1993	Coner of the Settyon Street & Banyerdala Street Mingalar Taung Nyunt Township, Yangon
7	Yoma Bank Ltd	26.7.1993	No-1, Kungyan street Mingalar Taung Nyunt Township,Yangon
8	Myanmar Oriental Bank Ltd	26.7.1993	No-166/168 Pansodan Road Kyauktada Township, Yangon
9	Asia Yangon Bank Ltd	17.3.1994	No-319/321 Mahabandoola Road Botadaung Township Yangon
10	Tun Foundation Bank Ltd	8.6.1994	No-165/167 Bo Aung Kyaw Road(Middle), Kyauktada Township Yangon

Sr.No	Name of Bank	Date of Licence Issued	Head-Office Address
11	Kanbawza Bank Ltd	8.6.1994	615/1, Pyay Road, Kamayut Township, Yangon
12	Small & Medium Industrial Development Bank Ltd	12.1.1996	Plot No-2, Oktayathiri Quarter, Nay Pyi Taw
13	Global Treasure Bank Ltd	9.2.1996	No-654/666 Merchant Road Pabedan Township, Yangon
14	Rual Development Bank Ltd	26.6.1996	Plot-2, Compound of Thiriyadanar Super Market, Nay Pyi Taw
15	Innwa Bank Ltd	15.5.1997	No-550/552 Corner of Merchant Road and 35th Street Kyuktada Township, Yangon
16	Asia Green Development Bank Ltd	2.7.2010	No-168, Thiri Yatanar Shopping Complex, Zabu Thiri Township, Nay Pyi Taw
17	Ayeyarwaddy Bank Ltd	2.7.2010	Block (111, 112), High Grade Market, Datkhina Thiri Township, Nay Pyi Taw
18	United Amara Bank Ltd	2.7.2010	Block (2), Asint Myint Zay, Yaza Thingaha Road, Oattara Thiri Township, Nay Pyi Taw
19	Myanma Apex Bank Ltd	2.7.2010	Block (10), Asint Myint Zay, Yaza Thingaha Road, Oattara Thiri Township, Nay Pyi Taw
20	Naypyitaw Sibin Bank Limited	28.2.2013	Shopping Complex No(25/26), Yazathingaha Road, Oaktarathiri Township, Nay Pyi Taw
21	Myanmar Microfinance Bank Limited	2.7.2013	Sayar San Plaza, Corner of New University Avenue & Sayar San Road, Bahan Township, Yangon
22	Construction and Housing Development Bank Limited	12.7.2013	No.(60), Shwedagon Pagoda Road, Dagon Township, Yangon
23.	Shwe Rural and Urban Development Bank Limited	28-7-2014	No.(420), Merchant Road, Botataung Township, Yangon
24.	Ayeyarwaddy Farmers Development Bank Limited (A Bank)	17-11-2015	No. (33), Corner of Mahar Bandoola Road and Myaing Haymar Road, Ward (3), Pathein

ที่มา: 1, 2, 3 Central Bank of Myanmar, June 2018.

สำนักงานตัวแทนสาขาจากธนาคารต่างประเทศ (Representative Offices of Foreign Banks)

ธนาคารต่างประเทศได้รับอนุญาตให้เปิดเป็นสำนักงานตัวแทน (Representative Office) จะดำเนินธุรกิจได้เพียงการเป็นสำนักงานติดต่อประสานงาน (Liaison) ในปัจจุบันสำนักงานผู้แทนของธนาคารต่างชาติที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสำนักงานและดำเนินการแล้ว มีสำนักงานตัวแทนของธนาคารต่างประเทศจำนวน 45 แห่ง ในจำนวนนี้มีธนาคาร 9 แห่งที่ธนาคารกลางเมียนมาได้ออกใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการในรูปแบบสาขาธนาคารต่างประเทศ (Branch Office) เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557

ที่มา: Central Bank of Myanmar, 2557.

สาขาธนาคารต่างประเทศ (Branch Office)

ตามกรอบการพัฒนาตลาดทุนส่วนของการเปิดเสรีภาคธนาคาร กระทรวงการคลัง ธนาคารกลางของเมียนมา และสถาบันวิจัย Daiwa Research Institution กำหนดไว้ว่าในระยะที่ 3 จะอนุญาตธนาคารต่างชาติเปิดสาขาในเมียนมาได้ ล่าสุดเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 ธนาคารกลางเมียนมาได้ให้ใบอนุญาตธนาคารต่างชาติเปิดสาขาในเมียนมา จำนวนทั้งสิ้น 9 ธนาคาร คือ ธนาคารจากประเทศญี่ปุ่น 3 ธนาคาร ธนาคารจากประเทศสิงคโปร์ 2 ธนาคาร และธนาคารจากประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ จีน มาเลเซีย และประเทศไทย อย่างละ 1 ธนาคาร ดังนี้

Representative Offices of Foreign Banks and Finance Companies

Sr. NO	Name of Bank/Finance Company	Date of Registration Certificate Issued	Date of Commencement
1.	DBS Bank Limited	10.11.93	29.3.94
2.	National Bank Limited	6.7.95	16.7.96
3.	First Overseas Bank Limited	30.4.96	15.5.96
4.	CIMB Bank Berhad (New Licence for Name of Change)	19.2.2008	19.2.2008
5.	Arab Bangladesh (AB)Bank Limited	10.12.2010	6.6.2012
6.	Siam Commercial Bank Public Company Limited	23.4.2012	23.12.2012
7.	Krung Thai Bank Public Company Limited	14.6.2012	20.12.2012
8.	United Bank of India	19.6.2012	5.12.2012
9.	Kasikornbank Public Company Limited	18.7.2012	9.1.2013
10.	Woori Bank	25.10.2012	15.11.2012
11.	Vietin Bank	12.12.2012	1.3.2013

Sr. NO	Name of Bank/Finance Company	Date of Registration Certificate Issued	Date of Commencement
12.	Korea Development Bank	27.12.2012	12.6.2013
13.	Standard Chartered Bank	27.12.2012	5.2.2013
14.	Industrial Bank of Korea	14.3.2013	23.4.2013
15.	First Commercial Bank (New Licence for Change of Management Office)	18.3.2013	30.4.2013
16.	Kookmin Bank	4.6.2013	19.12.2013
17.	Export-Import Bank of India	14.6.2013	9.9.2013
18.	The Export-Import Bank of Korea	16.12.2013	20.1.2014
19.	Eastern Bank Limited	26.3.2014	-
20.	Bank of Ayudhya Public Company Limited	26.3.2014	-
21.	RHB Bank Berhad	26.3.2014	-
22.	Commercial Bank of Ceylon PLC	12.11.2014	-
23.	Cathay United Bank	11.4.2014	-
24.	State Bank of Mauritius	11.4.2014	-
25.	BRED Banque Populaire	11.6.2014	-
26.	Busan Bank Co., Ltd	23-6-2015	-
27.	AEON Credit Service Company	20.7.2012	21.9.2012
28.	PT. Bank Negara Indonesia (Persero) Tbk	23.6.2015	-
29.	Bank of Taiwan	23.6.2015	-
30.	Taishin International Bank Co., Ltd	23.6.2015	-
31.	Taiwan Shin Kong Commercial Bank Co., Ltd	23.6.2015	-
32.	CTBC Bank Co., Ltd	23.6.2015	-
33.	Yuanta Commercial Bank Co., Ltd	23.6.2015	-
34.	Taiwan Cooperative Bank Limited	23.6.2015	-
35.	Taiwan Business Bank Limited	23.6.2015	-
36.	Mega International Commercial Bank Co., Ltd	23.6.2015	-
37.	Ho Chiminh City Development Joint Stock Commercial Bank	23.6.2015	-

Sr. NO	Name of Bank/Finance Company	Date of Registration Certificate Issued	Date of Commencement
38.	Qatar National Bank	26.7.2015	-
39.	Sampath Bank PLC	26.7.2015	-
40.	Bank of China	12.8.2015	-
41.	KEB Hana Bank (New Licence for Change of Name)	18.12.2015	18.12.2015
42.	BTMU Leasing (Thailand) Co., Ltd	7.4.2016	-
43.	ACLEDA Bank Plc.	7.4.2016	-
44.	SATHAPANA Bank PLC.(New Registration Certificate for Change of Name)	7.5.2012	28.7.2012
45.	Chang Hwa Commercial Bank Limited	21.11.2016	-
46.	Hua Nan Commercial Bank Limited	21.11.2016	-
47.	Export-Import Bank of Thailand	6.3.2017	-
48.	KB Kookmin Card Company Limited	14.9.2017	-

ที่มา: Central Bank of Myanmar, June 2018.

สถาบันการเงินขนาดเล็ก (Micro Financial Institutions: MFI) เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยและคนยากจนที่อาจไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหลักๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ได้ ในการปฏิรูประบบการเงินของเมียนมาได้มีการออกกฎหมาย Microfinance Law 2011 มีการจัดตั้ง Myanmar Microfinance Supervisory Bureau เป็นหน่วยงานดำเนินการบริหารจัดการกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับสถาบันการเงินขนาดเล็ก

ตามกฎหมายสถาบันการเงินขนาดเล็กสามารถให้บริการได้ดังนี้

- (ก) การขยายสินเชื่อขนาดเล็ก
- (ข) การรับเงินฝาก
- (ค) ดำเนินการโอนเงิน
- (ง) การดำเนินธุรกิจประกัน
- (จ) กู้ยืมเงินจากในประเทศและต่างประเทศ
- (ฉ) การดำเนินกิจกรรมทางการเงินอื่นๆ

จากข้อมูลสถาบันการเงินขนาดเล็กในเมียนมา ปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้นในการจัดหาสินเชื่อรายย่อย โดยมีสถาบันการเงินขนาดเล็กในประเทศและต่างประเทศกว่า 250 สถาบัน (MFI) ที่ได้รับอนุญาต เช่น Myanmar Agriculture and Development, Myanmar Microfinance Bank, ACLEDA MFI Myanmar Co., Ltd., AEON Microfinance (Myanmar) CO., Ltd.

ที่มา : Myanmar Times, 26 June 2018

4.7.2 ระบบการเงิน

สกุลเงิน

สกุลเงินของเมียนมา คือ เงินจ๊าด (Kyat)

ภาพธนบัตรเมียนมามูลค่า 10,000 จ๊าด และการซื้อสินค้า หรือนำเงินฝาก ถอนธนาคาร

สกุลเงินที่รัฐบาลเมียนมาอนุญาตให้ใช้ในการชำระเงินระหว่างประเทศกับเมียนมาได้คือ เหรียญสหรัฐฯ, ยูโร และ เหรียญสิงคโปร์ ส่วนกรณีการค้าชายแดนนิยมใช้สกุลเงินของประเทศคู่ค้า ได้แก่ หยวน บาท รูปี ในการชำระค่าสินค้าและบริการระหว่างกัน

นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน

เมียนมาเปลี่ยนแปลงนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ต่อมาได้ยกเลิกระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Pegged Exchange Rate) ไปสู่การใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวที่มีการบริหารจัดการ (Managed Floating Rate) ตั้งแต่เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา (1 เมษายน 2555) ตามแผนการปฏิรูประบบการเงินของประเทศ

นักธุรกิจสามารถที่จะแลกเปลี่ยนตามเคาน์เตอร์ธนาคาร มีธนาคารกว่า 48 แห่ง จำนวนเคาน์เตอร์กว่า 129 แห่งที่ให้บริการ ดังต่อไปนี้

Currency		Value	Reference Rate for Account Transactions
United State Dollar	USD	1/- = K	1,380.0
Thai Baht	THB	1/-=K	41.913

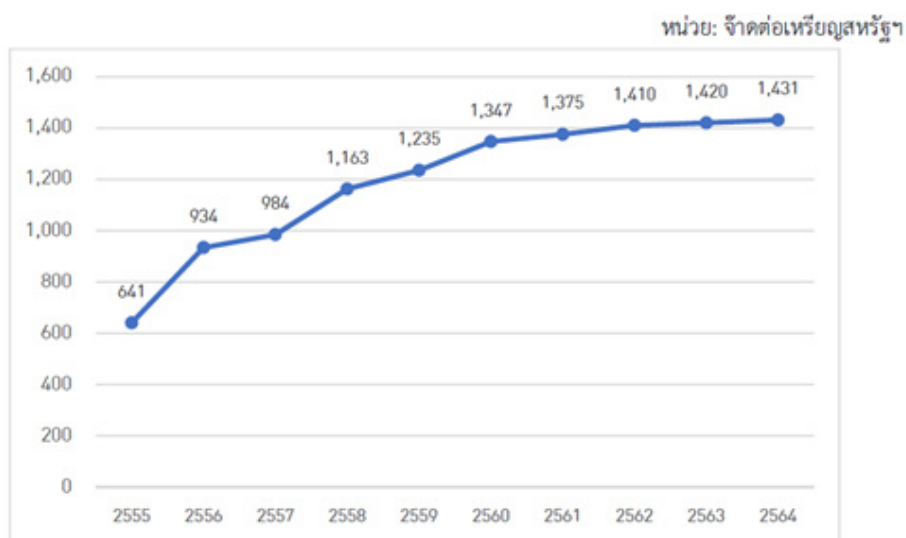
Reference Foreign Exchange Rates as of 26th June 2018

เงินสกุลหลักและอัตราแลกเปลี่ยน

อัตราแลกเปลี่ยนในประเทศไทยเป็นระบบลอยตัวแบบมีการบริหารจัดการ (Managed Float) มีการกำกับดูแลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะทำการดูแลการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ประกาศอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงรายวัน (Daily Reference Rate) ตามการเปลี่ยนแปลงของตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งกฎหมายบริหารจัดการการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของเมียนมาปี 2555 (The Foreign Exchange Management Law 2012) มีข้อกำหนดในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของเมียนมาที่สำคัญ ดังนี้

- กำหนดให้การโอนเงินตราต่างประเทศทั้งในรูปเงินสดและการชำระในรูปแบบอื่นๆ จะไม่สามารถโอนภายในประเทศได้ออกญาตให้ทำการโอนระหว่างประเทศเท่านั้น
- สำหรับบุคคลที่มีถิ่นพำนักอยู่ในเมียนมาที่ต้องการโอนเงินตราต่างประเทศ หรือมีรายได้จากต่างประเทศเป็นเงินสกุลต่างประเทศ จะต้องทำการโอนและรับเงินตราต่างประเทศผ่านทางบัญชีเงินสกุลต่างประเทศที่เปิดไว้กับธนาคารที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารกลางของเมียนมาเท่านั้น
- นักลงทุนต่างชาติที่ต้องการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในเมียนมา จะต้องยื่นคำร้องกับธนาคารเมียนมาพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินลงทุน

อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยเงินจืาดต่อเงินเหรียญสหรัฐฯ ปี 2555-2564

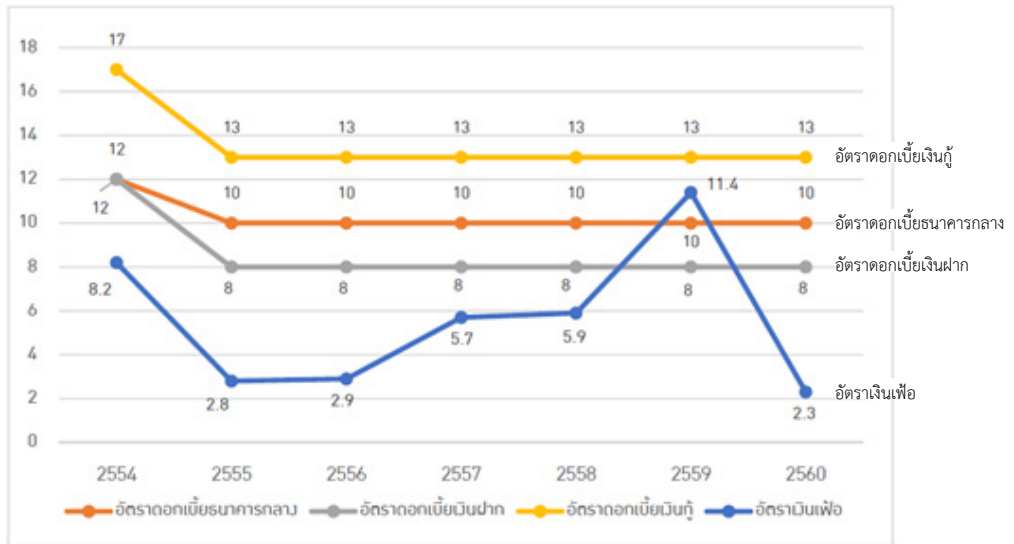

ที่มา: Focus Economics (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2560)

ข้อมูลปี 2651-2564 เป็นข้อมูลคาดการณ์

การที่ระบบธนาคารพาณิชย์ในเมียนมายังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินทุนที่สามารถรองรับความเสี่ยงได้ต่ำ จึงทำให้การทำธุรกรรมทางการเงินมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน นอกจากนี้ ชาวเมียนมาส่วนใหญ่ยังไม่นิยมใช้บริการทางการเงินการธนาคาร มักซื้อสินค้าและบริการด้วยเงินสด และมีพฤติกรรมเก็บเงินสดไว้กับตัวเองที่บ้าน ไม่นำไปฝากธนาคาร อัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมอยู่ในระดับที่สูงที่ร้อยละ 13 ซึ่งอัตราดอกเบี้ยของธนาคารต่างชาติอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าธนาคารในประเทศ รวมถึงการกู้ยืมในสกุลเงินจ๊าตจะมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าการกู้ยืมเงินตราสกุลต่างประเทศ

อัตราดอกเบี้ยในเมียนมา

ที่มา: ธนาคารกลางเมียนมา (สืบค้นเมื่อเดือนสิงหาคม 2560)

ในปี 2559 ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับสถาบันการเงิน (Financial Instruction Law 2016) เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินในเมียนมามีความทันสมัยและมีเสถียรภาพมากขึ้นในอนาคต โดยประเด็นสำคัญที่มีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

- กำหนดอำนาจให้ควบคุมระบบสถาบันของธนาคารกลางเมียนมาให้ครอบคลุมและทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้เกิดเสถียรภาพในระบบการเงินการธนาคารของประเทศ
- ปรับปรุงให้กฎหมายเป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลระบบสถาบันการเงิน (Basel Core Principle)
- สนับสนุนให้ระบบการชำระเงินภายในประเทศมีความทันสมัยมากขึ้น และลดการชำระเงินโดยสนับสนุนให้ใช้ระบบการชำระเงินที่ไม่ใช้เงินสด หรือการชำระเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Internet banking และ Mobile banking
- สนับสนุนให้ระบบการชำระเงินมีความน่าเชื่อถือและมีความโปร่งใสมากขึ้น

ด้านระบบการชำระเงิน

การทำการค้าระหว่างไทยกับเมียนมา วิธีการชำระเงินค่าสินค้าและบริการที่นิยมมี 2 วิธีคือ

1. การชำระเงินล่วงหน้า (Advance Payment) เป็นการตกลงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายชาวไทยกับเมียนมา โดยผู้ซื้อจะโอนเงินค่าสินค้าไปให้ผู้ขายล่วงหน้า ผู้ขายจึงจะจัดทำเอกสารการส่งออกและส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ธนาคารเป็นตัวกลางในการชำระเงิน (Money Transfer)

2. การชำระเงินโดยเปิดบัญชีขายเชื่อ (Open Account) การซื้อขายแบบ “เปิดบัญชี” เป็นการตกลงระหว่างผู้ซื้อ กับผู้ขายชาวไทยกับเมียนมา โดยที่ผู้ขายยินยอมให้ผู้ซื้อชำระเงินค่าสินค้าภายหลังจากได้รับสินค้าภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ขายจะจัดการส่งสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ผู้ซื้อโดยตรง ธนาคารเป็นตัวกลางในการชำระเงิน (Money Transfer)

3. การเปิด Letter of Credit การชำระเงินวิธีนี้เป็นวิธีการชำระเงินที่เป็นมาตรฐานสากล ผูกมัดผู้ซื้อและผู้ขาย ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน L/C ซึ่งแล้วแต่จะตกลงกัน โดยมีธนาคารเป็นสื่อกลาง

สำหรับธนาคารของเมียนมาที่ให้บริการโอนเงิน (Money Transfer) และการเปิด L/C ต้องเป็นธนาคารที่ได้รับอนุญาต ให้ทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ (Authorized Dealer License) จากธนาคารกลางเมียนมา ได้แก่ ธนาคารของรัฐ 3 แห่ง คือ Myanmar Foreign Trade Bank, Myanmar Investment and Commercial Bank และ Myanmar Economic Bank และธนาคารเอกชน 5 แห่ง คือ Kanbawza Bank, Co-operative Bank, Ayeyarwaddy Bank, United Amara Bank, Asia Green และ Development Bank

4.7.3 การโอนเงินตราออกนอกประเทศ

นโยบายด้านการควบคุมเงินตราต่างประเทศ

ธนาคารกลางเมียนมาเป็นผู้กำกับและควบคุมเงินตราต่างประเทศของเมียนมา ปัจจุบันได้มีการผ่อนคลายนโยบาย การโอนเงินตราต่างประเทศ จากเดิมที่กำหนดให้ชาวต่างชาติหรือนิติบุคคลในเมียนมาต้องขออนุมัติจากธนาคารกลางเมียนมา ก่อนส่งเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ และต้องเป็นจำนวนเงินตามที่ธนาคารกลาง (CBM) อนุญาต โดยจะต้อง ทำธุรกรรมกับผู้ค้าที่ได้รับอนุญาต (Authorized Dealer) เท่านั้น มาเป็นอนุญาตให้ธนาคารของรัฐ 3 แห่ง คือ Myanmar Economic Bank, Myanmar Investment and Commercial Bank, Myanmar Foreign Trade Bank และธนาคาร เอกชน 14 แห่งให้บริการเปิดบัญชีเงินตราต่างประเทศได้ ส่งผลให้ภาคเอกชนสามารถซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ โอนเงิน ผ่านบัญชีเงินตราต่างประเทศได้ทุกวันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถถอนเงินจาก บัญชีเงินตราต่างประเทศได้ทุกวันทำการ โดยถอนได้จากทั้งธนาคารของรัฐและธนาคารเอกชน (จากเดิมที่กำหนดให้ถอนได้ เพียง 2 วันใน 1 สัปดาห์ และถอนได้จากธนาคารรัฐเท่านั้น) แต่ยังคงวงเงินถอนไว้ที่ 10,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อครั้ง และ ถอนได้ไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐฯ ไม่เกิน 5 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ (จากเดิมที่กำหนดให้ถอนได้ 2 ครั้ง หรือไม่เกิน 20,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อ 1 สัปดาห์)

การโอนเงินรายได้กลับประเทศ

ตามกฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Investment Law 2012) ของเมียนมา อนุญาตให้นักลงทุนต่างประเทศ โอนเงินตราต่างประเทศเข้า-ออกได้ และอนุญาตให้ชาวต่างชาติที่ทำงานในเมียนมาโอนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นรายได้สุทธิ หลังหักภาษีเงินได้และค่าใช้จ่ายอื่นได้

4.8 การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้ประกอบการไทยที่ไปค้าขายหรือลงทุนในเมียนมา ควรที่จะต้องดำเนินการคุ้มครองสินค้าภายใต้ตราสินค้าของตนไม่ให้ถูกละเมิดลิขสิทธิ์ หรือถูกปลอมแปลงตราสินค้าในตลาดเมียนมาได้ การดำเนินการสามารถมอบอำนาจให้สำนักงานทนายความของต่างชาติ หรือบริษัทที่ดำเนินการโดยสำนักงานกฎหมายและทนายความชาวเมียนมาดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรืออาจใช้บริการของหน่วยงานในประเทศไทยเพื่อประสานงานส่งต่อการทำงานไปที่สำนักงานทนายความเมียนมาได้เช่นกัน

ความรู้ที่ควรศึกษา คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการจดทะเบียน ค่าใช้จ่าย หน่วยงานที่ให้บริการ

4.8.1 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

ปัจจุบันเมียนมายังไม่มีระบบการให้ความคุ้มครองและกระบวนการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาอย่างสมบูรณ์ แม้จะมีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือบันทึกข้อมูลสิทธิ์ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครองเฉพาะลิขสิทธิ์ในประเทศเท่านั้น ไม่ขยายความคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ

แม้ว่าเมียนมาเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้ก่อตั้งของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) และองค์การการค้าโลก (WTO) และเข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) ตั้งแต่ปี 2554 เมียนมาตกลงที่จะร่างกรอบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับข้อตกลงการค้าที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (TRIPS Agreement) ภายในวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 แต่น่าเสียดายที่เมียนมาไม่ได้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามกำหนด การดำเนินการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาจึงเป็นการดำเนินการภายใต้กฎหมายเก่าที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน คือกฎหมายดังต่อไปนี้

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาหลัก: ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติ

- o Patents and Designs (Emergency Provisions) Act of 1946 (1946)
- o The Copyright Act of 1911 (1911)
- o Merchandise Marks Act 1889 (1889)

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้อง: ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัติ

- o Sea Customs Act No. 8 of 1878 (as amended up to Act 1962) (1962)
- o The Antiquities Act 1957 (1957)
- o The Specific Relief Act 1877 (as last amended up to Act No. 3 of 1954) (1954)
- o Registration Act No. 16 of 1908 (1908)
- o The Code of Criminal Procedure (1898)
- o Myanmar Penal Code of 1860 (India Act XLV) (1860)

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้อง: ตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร

- o Electronic Transactions Law (2004)
- o Control of Money Laundering Law (2002)
- o Protection and Preservation of Cultural Heritage Regions Law (1998)
- o National Food Law (1997)
- o Computer Science Development Law (1996)
- o Motion Picture Law (1996)
- o Traditional Drug Law (1996)
- o Television and Video Law (1996)
- o Science and Technology Development Law (1994)
- o Myanmar Citizens Investment Law (1994)
- o National Drug Law (1992)

4.8.2 ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและการออกแบบ

ลิขสิทธิ์

จากการที่เมียนมาเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) การดำเนินการปกป้องคุ้มครองลิขสิทธิ์ ตามหลักการจึงอยู่ภายใต้ความตกลงว่าด้วยส่วนของสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า รวมทั้งการค้าสินค้าปลอม (พ.ศ. 2537) (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, Including Trade In Counterfeit Goods) ในส่วนของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติและกฎหมาย 2 ฉบับ คือ

กฎหมาย	ผลบังคับใช้
The Myanmar Copyright Act (1914)	24 กุมภาพันธ์ 2457
Television and Video Law (1996)	29 กรกฎาคม 2539

ในปัจจุบันเมียนมายังไม่มีระบบการให้ความคุ้มครอง และกระบวนการในการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ หรือบันทึกข้อมูลลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครองเฉพาะลิขสิทธิ์ในประเทศเท่านั้น ไม่ขยายความคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ

สิทธิที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ตาม The Myanmar Copyright Act (1914) กล่าวถึงลิขสิทธิ์สำหรับต้นฉบับวรรณกรรม งานละคร ดนตรีหรือศิลปะ ซึ่งถูกตีพิมพ์ครั้งแรกในเมียนมา หรือหากไม่ได้ตีพิมพ์งานนั้นจะต้องถูกสร้างขึ้นในเวลาที่ถูกเขียนเป็นพลเมืองหรือเป็นผู้ที่มีถิ่นพำนักในเมียนมา โดยกำหนดว่า “ลิขสิทธิ์” หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวในการทำ หรือทำซ้ำงาน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นสาระสำคัญของงานไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด หรือการแสดง หรือในกรณีของการแสดงปาฐกถา เผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมถึงสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในกรณีดังต่อไปนี้

1. ทำ ทำซ้ำ แสดง หรือเผยแพร่งานแปลใดๆ

2. ในกรณีของงานนาฏกรรม ได้แก่ การดัดแปลงงานจากเดิมเป็นนวนิยายหรืองานประเภทอื่นที่ไม่ใช่งานนาฏกรรม
3. ในกรณีของนวนิยาย หรืองานประเภทอื่นที่ไม่ใช่งานนาฏกรรม หรืองานศิลปกรรม ได้แก่ การดัดแปลงงานจากเดิมเป็นงานนาฏกรรมโดยเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือโดยประการอื่น
4. ในกรณีของงานวรรณกรรม งานนาฏกรรม หรืองานดนตรีกรรม ได้แก่ การบันทึกใดๆ การบันทึกบนเครื่องบันทึกเสียงแบบเจาะรู ภาพยนตร์ หรือเครื่องที่ประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งงานสามารถนำมาเล่นซ้ำได้โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็น

งานที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ มีดังต่อไปนี้

1. งานวรรณกรรม รวมถึงแผนที่ แผนภูมิ แบบแปลน ตาราง และการรวบรวมงานดังกล่าว
2. งานนาฏกรรม รวมถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของการปาฐกถา การเต้นรำหรือการแสดงโดยวิธีใดๆ การละครหรือรูปแบบการแสดงที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยประการอื่น และการทำภาพยนตร์ซึ่งรูปแบบการจัดการหรือการแสดง หรือการรวบรวมเหตุการณ์ที่แสดงถึงงานดั้งเดิม
3. งานดนตรีกรรม รวมถึงการรวบรวมทำนองและคำร้อง หรืออย่างใดอย่างหนึ่งในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร
4. งานศิลปกรรม รวมถึงงานจิตรกรรม งานประติมากรรม งาน Artistic Craftsmanship งานสถาปัตยกรรม งานภาพพิมพ์ และงานภาพถ่าย
5. งานภาพยนตร์ รวมถึงงานใดๆ ซึ่งทำขึ้นโดยกระบวนการถ่ายทำภาพยนตร์
6. งานประติมากรรม รวมถึงงานหล่อ และรูปแบบจำลอง
7. งานสถาปัตยกรรม หมายถึงงานออกแบบอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะในงานของลักษณะ หรือแบบหรือการสร้างสรรค์หุ่นจำลองของอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ทั้งนี้งานดังกล่าวจะต้องมีคุณค่าทางศิลปะ แต่จะไม่คุ้มครองถึงกระบวนการและวิธีการก่อสร้าง
8. งานภาพพิมพ์ ให้รวมถึงแม่พิมพ์ การพิมพ์ภาพ การแกะสลัก การพิมพ์และงานอื่นที่คล้ายคลึงกันที่มีใช้งานภาพถ่าย
9. งานภาพถ่าย ให้รวมถึงงานภาพถ่าย และงานอื่นใดที่ผลิตด้วยกระบวนการที่ใช้โดยการถ่ายภาพ

สิทธิของผู้ทรงสิทธิ เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำ ทำซ้ำ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน อนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

ในกรณีที่งานภาพพิมพ์หรืองานภาพถ่าย ที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยการรับจ้าง ให้ผู้ว่าจ้างเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น เว้นเสียแต่ว่าจะกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้เป็นอย่างอื่น ส่วนงานอื่นที่ได้สร้างสรรค์ในฐานะพนักงานหรือลูกจ้าง ให้ลิขสิทธิ์เป็นของผู้สร้างสรรค์ เว้นแต่จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร

อายุความคุ้มครอง ระยะเวลาของความคุ้มครองลิขสิทธิ์ คือ ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมีอยู่ต่อไปอีก 50 ปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่กรรม อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังต่อไปนี้จะไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ภายหลังจากระยะเวลา 25 ปีของลิขสิทธิ์ หรือภายหลังจากระยะเวลา 30 ปี นับจากวันที่ผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์ที่ได้โฆษณาแล้วถึงแก่กรรม มีการทำซ้ำงานของผู้สร้างสรรค์ดังกล่าวโดยพิสุจน์ได้ว่า ผู้ทำซ้ำได้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงเจตนาในการทำซ้ำงาน และได้ชำระค่าสิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ในอัตราร้อยละ 10 ของงานที่จำหน่ายได้ หรือตามแต่ที่คณะกรรมการทางการค้าจะกำหนด ระยะเวลาความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่ายมีอายุ 50 ปี นับตั้งแต่วันที่ผู้สร้างสรรค์ได้จัดทำภาพถ่ายที่ยังไม่ผ่านกระบวนการ

ในกรณีลิขสิทธิ์คำแปล ผู้สร้างสรรค์มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำ ทำซ้ำ แสดง หรือเผยแพร่คำแปลของงานอันมีลิขสิทธิ์ ภายในระยะเวลา 10 ปีนับจากวันที่โฆษณางานครั้งแรก

หน่วยงานรับผิดชอบ ในประเทศเมียนมาไม่มีสำนักงานลิขสิทธิ์ดูแลเรื่องการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์โดยตรง อย่างไรก็ตาม สำนักงานจดทะเบียนและตรวจสอบข่าว (Press Security and Registration Division) ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการจดทะเบียนหนังสือที่จะจัดพิมพ์ขึ้นในประเทศเมียนมา

การละเมิด การดำเนินกระบวนการทางอาญาเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น ผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องต่อศาลสูง (Magistrate of the First) ได้โดยตรง การดำเนินกระบวนการทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น ผู้เสียหายสามารถยื่นคำฟ้องได้ที่ศาลสูง (High Court) หรือต่อศาลแขวง (District Court) ได้ ในกรณีการนำเข้าสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เจ้าพนักงานศุลกากรเป็นผู้มีอำนาจในการจับกุม และยึดสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่นำเข้ามาในประเทศเมียนมา

สำนักงานตัวแทน

U. Kyi Win

No. 53-55 Mahabandoola Garden Street

P.O. Box (26) Yangon, Myanmar

Tel: (951) 372416

Fax: (951) 376031

E-mail: edkyiwin@mptmail.net.mm

U Kyi Win & Associates

53-55, Maha Bandoola Garden Street

P.O. Box No. 26

Yangon, Myanmar

Tel: (951) 372416

Fax: (951) 376031

E-mail: edkyiwin@mptmail.net.mm

U Myint Lwin Law Office

162, 1st Floor 35th Street

Kyauktada Township

Yangon, Myanmar

Tel: (951) 371990

Fax: (951) 371990, 296848

E-mail: myint.advocate@mptamil.net.mm

Russin & Vecchi, Ltd.

8 (c), Bogyoke Museum Rd.

Bahan Township

Yangon, Myanmar

Tel: (951) 540995, 557896

Fax: (951) 548835

E-mail: burmalaw@mptmail.net.mm

Myint Lwin & Khine U

Room 205, Asia World Bld

Thirimingalar Housing,

Strand Road, Ahlone Township

Yangon, P.O. Box 1126 Myanmar

Tel: (951) 212911

Fax: (951) 212461, 296848

(951) 289960, 289961

E-mail: mlwinku@mptmail.net.mm

Website: www.mlwinku.com

สิทธิบัตรและการออกแบบอุตสาหกรรม

เนื่องจากไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมเรื่องสิทธิบัตรและการออกแบบอุตสาหกรรม กฎหมายปัจจุบันที่บังคับใช้คือ The India Patents and Design Law of 1911 ซึ่งไม่มีข้อกำหนดและกระบวนการที่ระบุเรื่องการจดทะเบียนสิทธิบัตรและการออกแบบ ดังนั้น The Myanmar Office of Registration of Deeds จึงไม่อนุญาตให้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตรและการออกแบบ

ในกรณีนี้อาจดำเนินการจดทะเบียนสิทธิบัตรตามมาตรา 18 (f) แห่งพระราชบัญญัติ Registration Act โดยเจ้าของสิทธิบัตรทำการประกาศแถลงข้อเท็จจริงในสิ่งประดิษฐ์คิดค้นหรือการออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างเป็นทางการ และเป็นการประกาศเตือนให้ผู้อื่นละเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

4.8.3 เครื่องหมายการค้า

เมียนมาไม่มีกฎหมายที่คุ้มครองในเรื่องเครื่องหมายการค้าโดยตรง สิทธิในเครื่องหมายการค้าจึงอาศัยหลักทั่วไปของกฎหมายพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอาญา Code 6 ที่กล่าวถึงเครื่องหมายการค้าไว้ว่า เครื่องหมายการค้าเป็นเครื่องหมายที่ใช้ในการแสดงถึงว่าสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้านี้ผลิตโดยบุคคลหรือกิจการผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า

การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ในการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า สถานที่ในการจดทะเบียนคือ Office of the Registration of Deeds and Assurances ตามที่อยู่

The Office of the Registration of Deeds and Assurances

Ministry of Science and Technology

No. (6) Kaba Aye Pagoda Road, Yangon

Tel.: (951) 650191/ 665701

Fax: (951) 667639/ 666019

E-mail: most@mptmail.net.mm

จากการที่ไม่มีกฎหมายคุ้มครองเครื่องหมายการค้าโดยตรง การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในเมียนมาเป็นการดำเนินการตามมาตรา 18 (f) แห่งพระราชบัญญัติ Registration Act ทำให้การจดทะเบียนการค้านี้ เป็นเพียงการสร้างหลักฐานพยานตามกฎหมายจารีตประเพณี

เอกสารที่ต้องใช้ในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

เอกสารที่ต้องเตรียมการและอากรแสตมป์ที่ต้องชำระเงิน มีดังนี้

เอกสาร	ค่าอากรแสตมป์
1. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าให้แก่ตัวแทน รับรองลายมือชื่อ ผ่านการรับรองเอกสารโดยสถานทูตหรือสถานกงสุลในประเทศของเจ้าของเครื่องหมายการค้า หนังสือมอบอำนาจต้องระบุชื่อเจ้าของประเทศต้นกำเนิดเครื่องหมายการค้า ที่อยู่ของเจ้าของ ลายมือชื่อของเจ้าของผู้มอบอำนาจ	40 จ๊าด
2. คำแถลงแสดงความเป็นเจ้าของ ซึ่งต้องรับรองลายมือชื่อโดยกรมการกงสุลในประเทศของเจ้าของ คำแถลงดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อโดยบุคคลที่ลงนามในหนังสือมอบอำนาจและต้องระบุชื่อเต็มของผู้ขอ ที่อยู่จดทะเบียน วันที่และสถานที่จดทะเบียนบริษัท และอากรรวมรายละเอียดสินค้า และ/หรือบริการที่เครื่องหมายการค้าครอบคลุมด้วย ต้องแยกคำแถลงแสดงความเป็นเจ้าของ สำหรับแต่ละเครื่องหมายการค้าที่ต้องการจดทะเบียน ในวิธีปฏิบัติปัจจุบัน คำแถลงแสดงความเป็นเจ้าของสำหรับเครื่องหมายการค้าหนึ่งอาจใช้ได้กับหลายหมวดสินค้า	25 จ๊าด
3. รูปเครื่องหมายการค้า (ตัวอย่าง) 5 ใบ ขนาด 1.5 X 1.5 นิ้ว (4 ซม. X 4 ซม.) พร้อมกับแบบฟอร์มขออนุญาตจดทะเบียน ค่าธรรมเนียมเจ้าของเครื่องหมายการค้า ต่างชาติต้องยื่นใบคำขอจดทะเบียนผ่านตัวแทนรับอนุญาตหรือนายความ ต้องใช้เอกสารทั้งหมดเป็นภาษาอังกฤษ และต้องมีใบรับรองการแปลเป็นภาษาอังกฤษด้วย ในกรณีที่เอกสารดังกล่าวไม่ได้ใช้ในภาษาอังกฤษ	300 จ๊าดต่อหนึ่งคำขอ จดทะเบียน 6 จ๊าดต่อ หนึ่งเครื่องหมายการค้า ที่ต้องการจดทะเบียน

ที่มา: รวบรวมโดยศูนย์ AEC Strategy Center มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พ.ย. 2557

หมายเหตุ สิ่งที่ต้องระมัดระวังคือผู้ดำเนินการจดทะเบียน ต้องมีเอกสารถูกต้อง ครบถ้วน และทำการติดอากรแสตมป์ให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ระยะเวลาดำเนินการ

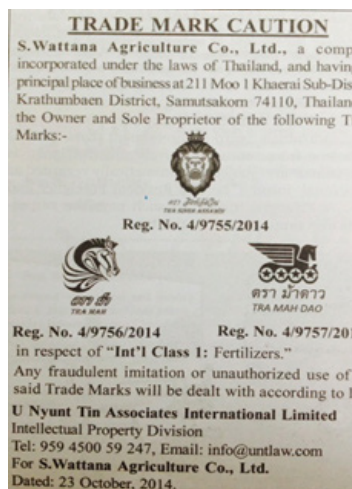
ระยะเวลาในการดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ากรณีกิจการท้องถิ่น อย่างน้อย 3 สัปดาห์นับตั้งแต่วันที่ยื่นเอกสาร กรณีที่ดำเนินการผ่านหน่วยงานในประเทศไทย หรือผ่านสำนักงานตัวแทน ควรเตรียมระยะเวลาไว้ประมาณ 3-5 เดือน

การลงประกาศโฆษณาความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า

เมื่อจดทะเบียนแล้ว ให้ทนายความรับอนุญาต ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวัน และหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ เพื่อประกาศแสดงความเป็นเจ้าของ และหากมีการลอกเลียนแบบ ทนายความรับอนุญาตจะทำหน้าที่ในการฟ้องการละเมิดเครื่องหมายการค้าต่อไป

รายละเอียดของข้อความที่ประกาศในหนังสือพิมพ์ประกอบด้วย

1. ชื่อบริษัท ระบุการจดทะเบียนตามกฎหมายของประเทศต้นทาง
2. แจ้งลักษณะเฉพาะหรือลักษณะพิเศษของเครื่องหมายการค้า พร้อมภาพหรือเครื่องหมายการค้า
3. ระบุเลขที่จดทะเบียนกำกับ และ
4. ลงท้ายด้วยประโยคว่า “Any fraudulent imitation or unauthorized use of the said Trade Marks will be dealt with according to law.”
5. ตามด้วยชื่อ ที่อยู่ สำนักงานกฎหมายที่รับผิดชอบจดทะเบียนว่ารับดำเนินการในนามบริษัทใด
6. ลงวันที่ที่เริ่มลงโฆษณา

ภาพแสดงข้อความโฆษณาของบริษัทไทยที่ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เมียนมา ในหน้าหนังสือพิมพ์

Myanmar Business Today ฉบับลงวันที่ October 23-29, 2014.

อายุความคุ้มครอง (Duration and Renewal)

กฎหมายไม่มีการกำหนดอายุความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า แนวปฏิบัติที่ใช้ปฏิบัติกันทุกๆ 3 ปี คือวิธีการดังนี้

1. ยื่นคำแถลงแสดงความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าในแบบฟอร์มประกาศความเป็นเจ้าของ (ดูตัวอย่างหน้าสุดท้าย)

2. ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันหรือ หนังสือพิมพ์ นิตยสารทางธุรกิจรายสัปดาห์

3. ดำเนินการพร้อมกันทั้งข้อ 1 และ ข้อ 2

การบังคับใช้สิทธิ

1. การกระทำที่ถือว่าการละเมิดสิทธิในเครื่องหมาย

หลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดถือเป็นการก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นให้ดูว่าการกระทำนั้นๆ ทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในเรื่องความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือไม่

2. มาตรการในการเยียวยา

เมื่อปรากฏว่ามีการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า เจ้าของเครื่องหมายการค้าจดทะเบียนสามารถใช้มาตรการเยียวยาทางแพ่งและทางอาญาดังต่อไปนี้

(ก) มาตรการเยียวยาทางแพ่ง เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถใช้มาตรการเยียวยาการคุ้มครองชั่วคราว (Injunctive Relief) หลังจากยื่นคำร้องต่อศาล หลังจากนั้นศาลสั่งให้ผู้ละเมิดระงับการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิดังกล่าว

(ข) มาตรการเยียวยาทางอาญา การดำเนินการต่อผู้กระทำการละเมิดในทางอาญา 2 วิธี กล่าวคือ แจ้งข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังสถานีตำรวจหรือยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาล

โทษทางอาญา ถ้าผู้กระทำละเมิดมีความผิดอาจถูกพิพากษาให้จำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

- ความผิดที่เกิดจากการใช้เครื่องหมายการค้านั้นมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

- บทลงโทษสำหรับการลอกเลียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นในลักษณะปลอมแปลง มีโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

- บทลงโทษสำหรับการครอบครองเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ เพื่อสำหรับปลอมแปลงเครื่องหมายการค้า มีโทษจำคุก 3 ปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

- บทลงโทษสำหรับการจำหน่ายสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าที่ปลอมแปลงนั้น มีโทษจำคุก 1 ปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในแต่ละกรณีดังกล่าวข้างต้น ศาลสามารถมีคำสั่งริบทรัพย์สินที่มีความเกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงเครื่องหมายการค้าอย่างถาวร ในกรณีนี้เป็นดุลยพินิจของศาล

ตารางค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

รายการ	ค่าธรรมเนียม (USD)	ค่าบริการวิชาชีพ (USD)*
1. การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า	-	150**
2. การตรวจค้นเครื่องหมายการค้า	-	25
3. การลงประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์	80*** (ต่อคอลัมน์นิ้ว)	75****

ที่มา: กฎหมายเครื่องหมายการค้า-สหภาพพม่ากรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เข้าถึงจาก <http://onestopservice.ditp.go.th/download/file/135dip.pdf> ณ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2557

หมายเหตุ:

* ค่าใช้จ่ายของตัวแทน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาดังกล่าวได้รวมค่าธรรมเนียมของทางราชการแล้ว

** ค่าบริการดังกล่าวไม่รวมถึงค่าบริการในการลงประกาศโฆษณาเครื่องหมายการค้าในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

*** ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความยาวของรายละเอียดที่จะตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์

**** ค่าบริการดังกล่าวเป็นค่าบริการกรณีและผู้ขอประสงค์จะลงประกาศโฆษณาเครื่องหมายการค้าในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเท่านั้น ไม่รวมถึงค่าบริการในการต่ออายุ

สำนักงานตัวแทนรับบริการจดทะเบียน

เมียนมา

ในย่างกุ้ง มีสำนักงานตัวแทนที่รับบริการจดทะเบียน อาทิ

สำนักงานตัวแทน

U. Kyi Win

No. 53-55 Mahabandoola Garden Street

P.O. Box (26) Yangon, Myanmar

Tel: (951) 372416

Fax: (951) 376031

E-mail: edkyiwin@mptmail.net.mm

Russin & Vecchi, Ltd.

8 (c), Bogyoke Museum Rd.

Bahan Township

Yangon, Myanmar

Tel: (951) 540995, 557896

Fax: (951) 548835

E-mail: burmalaw@mptmail.net.mm

Myint Lwin & Khine U

Room 205, Asia World Bld
Thirimingalar Housing,
Strand Road, Ahlone Township
Yangon, P.O. Box 1126
Myanmar
Tel: (951) 212911
Fax: (951) 212461, 296848
(951) 289960, 289961
E-mail: mlwinku@mptmail.net.mm
Website: www.mlwinku.com

Win Mu Tin

No. 53-55 Mahabandoola Garden Street
P.O. Box (60) Yangon, Myanmar

Tin Ohmar Tun

P.O. Box (109) Yangon, Myanmar
Tel: (951) 248108

ที่มา: คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา. ศูนย์ส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ (Overseas Trade & Investment Center)., 2556

ประเทศไทย

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้บริการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในเมียนมา

สถานที่ติดต่อ

หน่วยงานจับคู่ธุรกิจ ฝ่ายส่งเสริมการค้าและการลงทุน
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
โซน ซี ชั้น 4 เลขที่ 60 ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่
แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์: 0-2345-1118, 0-2345-1132 มือถือ 08-6413-2270
โทรสาร: 0-2345-1119, 0-2345-1281-3
E-mail: kanitthas@off.fti.or.th, Kanittha.fti@gmail.com, udomt@off.fti.or.th,
bmatchingfti@gmail.com, inv@off.fti.or.th

ตัวอย่างเอกสาร

DECLARATION OF ASSIGNMENT OF TRADEMARK

We, _____ (the Assignee) _____, a company incorporated under the laws of _____, and having its principal place of business at _____, do solemnly and sincerely declare as follows: -

1. That the Trademark particulars of which appears below was a subject matter of Declaration of Ownership registered in the Office of the Sub-Register of Deeds, Yangon on the name of _____, locates at _____

Trademark

Reg.No.

2. That with effect from _____, the said Trademark together with the goodwill of the business in connection therewith was assigned to _____. The Company above named.

3. That the Declaration is made to bring on record of the said Assignment of Trademark in the Republic of the Union of Myanmar.

4. That “ The Company ” claims the right of exclusive use of the said Trade Mark in the Union of Myanmar.

Signed on this _____ Day of _____ 201_.

Signature _____

Signature _____

Name _____

Name _____

Designation _____

Designation _____

(The Assignor)

(The Assignee)

ที่มา: <http://www.iphall.com/>

4.9 วัฒนธรรมและมารยาททางธุรกิจ

4.9.1 วัฒนธรรม

เมียนมามีวัฒนธรรมร่วมที่เหมือนกับไทย คือ การนับถือพุทธศาสนา อาจกล่าวได้ว่าหากจะทำธุรกิจกับชาวเมียนมา ควรที่จะต้องมีการเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนทางพุทธศาสนา พฤติกรรมที่เห็นได้โดยทั่วไปสำหรับผู้ใกล้ชิดกับนักธุรกิจเมียนมา คือ การเข้าวัดเพื่อทำบุญ การบริจาคสิ่งของ การนั่งสมาธิ ทั้งที่ศาสนสถาน เจดีย์ หรือที่บ้าน ถือเป็น การปฏิบัติตนที่ชาวเมียนมาปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

สังคมของเมียนมามีลักษณะค่านิยมเช่นเดียวกับสังคมชาวเอเชีย คือการให้ความสำคัญกับระบบอาวุโส ระบบเครือญาติ และมีลักษณะคล้ายกับคนไทยคือมีคำว่า “เกรงใจ” และ “การรักษาหน้า”

ดังนั้นการให้ความเคารพในผู้ที่มีสถานะสูงกว่า เช่น พระสงฆ์ บิดามารดา ครูและผู้อาวุโสกว่า และกิริยาการแสดงออก ที่มีความสุข อ่อนน้อม ถือเป็นเรื่องที่ควรกระทำตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม การเปิดประเทศเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้ชาวเมียนมาสมัยใหม่มีการพัฒนา หรือปรับปรุงตนเอง เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ แต่ก็ยังคงเอกลักษณ์ ค่านิยมที่นักธุรกิจไทยควรเรียนรู้ โดยเฉพาะมารยาททางธุรกิจ

ภาพชาวเมียนมานั่งร่ายกับพื้นกราบไหว้เจดีย์ ไหว้พระภิกษุ เห็นได้โดยทั่วไปเป็นการแสดงความเคารพสูงสุด และก่อนเข้าเขตวัดทุกแห่งในเมียนมา จำไว้เสมอว่าต้องถอดรองเท้า ถุงเท้า ถุงน่อง

4.9.2 มารยาททางธุรกิจ

1. การแต่งกาย การแต่งกายเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงให้เห็นถึงสถานะที่ประสบความสำเร็จในการทำงานของชาวเมียนมา นักธุรกิจ หรือผู้มีชื่อเสียงในเมียนมาจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีคุณภาพ มีสภาพใหม่ มีตรายี่ห้อ ดังนั้นหากการพบปะในการทำธุรกิจควรให้ความพิถีพิถันกับการแต่งกาย เช่น ผู้ชายใส่เสื้อผ้านักกีฬาหรือสีสุภาพ ไม่จำเป็นต้องใส่สูท ผูกไทด์ แต่เสื้อผ้าที่ใส่ให้แสดงถึงคุณภาพและสไตล์ สุภาพสตรีควรนุ่งกระโปรงยาวคลุมข้อเท้า หรือใส่กางเกง ชุดสูท

2. การทักทาย ใช้วิธีการก้มหัวหรือการจับมือ ทางเมียนมาไม่มีการทักทายด้วยวิธีไหว้ หรือรับไหว้ แต่อาจพบได้กับนักธุรกิจที่คุ้นเคยกับธรรมเนียมไทย อาจมีการไหว้หรือรับไหว้ได้

3. การส่งหรือรับของ เช่น การส่งมอบนามบัตร หรือส่งเอกสาร วิธีการที่สุภาพคือ การยื่นของด้วยมือขวา หางมือขึ้น และมือซ้ายจับรองที่ข้อศอกขวา พร้อมกับยื่นให้กับผู้รับที่มือด้วยกิริยาสุภาพ และเวลารับของใช้วิธีการเช่นเดียวกัน

4. นามบัตร ในการแนะนำตัวทางธุรกิจ นักธุรกิจควรเตรียมนามบัตรเป็นภาษาอังกฤษ ในนามบัตร ควรประกอบด้วย ชื่อ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา เนื่องจากชาวเมียนมาให้ความสำคัญกับคนที่จบการศึกษาในระดับปริญญา ตัวอย่าง

Surachai Niyomsom (BBA Accounting) General Manager

ไม่แนะนำให้ทำนามบัตรสองหน้า และหากไม่รู้ภาษาเมียนมา ไม่ควรใช้นามบัตรเป็นภาษาพม่า ให้ใช้เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น

การยื่นและรับนามบัตร ทำด้วยวิธีที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการส่งหรือรับของ ทั้งนี้เมื่อรับนามบัตรมาแล้ว วิธีการที่สุภาพคือ การอ่านนามบัตร และสามารถวางไว้ที่โต๊ะสนทนาได้ การวางนามบัตรที่รับมาและนำเอกสารหรือวัตถุใดทับซ้อนบนนามบัตรถือว่าไม่สุภาพ

5. การเจรจาธุรกิจ ให้เริ่มพูดคุยในเชิงมิตรภาพ ทักทาย คุยขำทั่วๆ ไปก่อน และให้สังเกตน้ำเสียง หากเป็นการเจรจาจริงจังทางธุรกิจ น้ำเสียงจะจริงจังและเริ่มการเจรจาเป็นเรื่องราว ให้จำไว้เสมอว่าการเจรจาต่างๆ ทางธุรกิจกับนักธุรกิจเมียนมา จะใช้เวลาและมีกระบวนการที่ยาวนาน หลายครั้ง วิธีการพูดจาแต่ละครั้งขอให้ค่อยเป็นค่อยไป แสดงความนับถือคู่สนทนา หลีกเลี่ยงการทำให้สับสน หรือพูดจาไม่สุภาพ

6. การรับประทานอาหาร การรับประทานอาหารร่วมกันอาจเป็นมื้อกลางวันหรือมื้อค่ำ ถือเป็นโอกาสดีในการพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างกัน และในการสนทนาอาจมีการกล่าวถึงการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ ที่พูดคุยในช่วงการประชุมต่อเนื่องได้บ้าง มารยาทที่สำคัญในการรับประทานอาหาร คือ ให้ถือหลักอาวุโส โดยการเชิญให้ผู้มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รับประทานอาหารก่อน ผู้ที่มีอาวุโสน้อยจะทำหน้าที่ในการตักอาหารให้กับผู้อาวุโส

7. การมอบของขวัญ ของที่ระลึก การมอบของขวัญให้กับนักธุรกิจเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ของขวัญที่มอบให้ อาจเป็นของที่ระลึกจากบริษัท หรือเป็นของขวัญ ของรับประทาน ควรมีการห่อกระดาษของขวัญให้สวยงาม และทางเมียนมา มักจะเตรียมของขวัญที่ระลึกมอบให้เช่นกัน (ในกรณีที่มีการหารืออย่างเป็นทางการ) หากคบหาสนิทสนมเหมือนเป็นเพื่อน หรือญาติ ทุกครั้งที่เดินทางมาพบปะกันอาจมีการสอบถามก่อนว่าต้องการของฝากประเภทใดจากไทยบ้าง ซึ่งในทางกลับกัน นักธุรกิจชาวเมียนมาที่สนิทกันจะมีการสอบถามล่วงหน้าว่าต้องการให้ซื้อของฝากสิ่งใดมาให้ที่เมืองไทยบ้าง

4.10 สภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต

การดำรงชีวิตในกรุงย่างกุ้งซึ่งเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจของเมียนมา ถือเป็นความท้าทายสำหรับนักธุรกิจไทยที่คุ้นชินกับความสะดวกต่างๆ ที่อยู่กรุงเทพฯ หรือในประเทศไทย การทำใจยอมรับในเรื่องค่าครองชีพที่สูง แต่มาตรฐานของที่พัก อาหาร หรือสถานพยาบาลนั้น อาจมีความแตกต่างจากประเทศไทยมาก ถือเป็นเรื่องที่ต้องปรับตัวและทำความเข้าใจ

ในส่วนตัวไปนี้จะกล่าวถึงที่พักอาศัย สถานพยาบาล ความปลอดภัย อาหารและน้ำดื่ม และข้อควรระวังก่อนเดินทาง

4.10.1 ที่พักอาศัย

ที่พักอาศัยระยะยาวสำหรับนักธุรกิจชาวต่างประเทศ ควรพักคอนโดมิเนียมหรืออพาร์ทเมนต์ ซึ่งมีให้เลือกทั้งห้องที่มีเฟอร์นิเจอร์ หรือไม่มีเฟอร์นิเจอร์ ราคาเช่าขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้ง ชั้นของที่พัก และเฟอร์นิเจอร์ อายุของที่พัก ราคาเช่าห้องพักที่อย่างกึ่ง ดังตาราง

จำนวนห้องนอน	เฟอร์นิเจอร์	ราคาเช่าต่อเดือน
1 ห้องนอน	ไม่มี	250 USD
1 ห้องนอน	มี	600 USD
3 ห้องนอน	มี	1,200-3,600 USD

ที่มา: ศูนย์ AEC Strategy Center, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, พ.ย. 2557.

ที่พักบริเวณชานกรุงย่างกุ้ง

จำนวนห้องนอน	เฟอร์นิเจอร์	ราคาเช่าต่อเดือน
1 ห้องนอน	มี	400-800 USD
3 ห้องนอน	มี	750-1,450 USD

ที่มา: ศูนย์ AEC Strategy Center, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, พ.ย. 2557.

คอนโดมิเนียมจะมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สระว่ายน้ำ ลิฟต์ และที่สำคัญรับประกันการมีไฟฟ้าใช้ตลอด 24 ชั่วโมง

ตัวอย่างราคาเช่าคอนโดมิเนียม บริเวณ Hlaing Township

จำนวนห้องนอน	สิ่งอำนวยความสะดวก	ขนาด (ตารางเมตร)	ราคาเช่าต่อเดือน
3 ห้องนอน	2 ห้องน้ำ แอร์ 2 เครื่อง	161	1,700 USD

ที่มา: ศูนย์ AEC Strategy Center, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, พ.ย. 2557.

สำหรับนักธุรกิจที่มีงบประมาณจำกัด อาจเลือกที่พักในลักษณะของอพาร์ทเมนต์ที่คนเมียนมาพัก มีห้องน้ำและฝักบัวอาบน้ำ มีราคาค่าเช่าไม่แพงมาก ค่าเช่าห้องราคาอยู่ระหว่าง 80-400 เหรียญสหรัฐฯต่อเดือน ราคาห้องพักที่อยู่ชั้นล่างสุดจะมีราคาค่าเช่าแพงที่สุด ชั้นบนสุด (ชั้น 4-ชั้น 7) จะมีราคาถูกเพราะไม่มีลิฟต์ ต้องเดินขึ้นลงบันไดเอง

บ้านพัก มีการเช่าบ้านพัก แบ่งเป็นห้องให้เช่า ค่าเช่าจะเริ่มที่ 1,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน (33,000 บาท) บ้านพักบางหลังมีการออกแบบที่สวยงาม มีเฟอร์นิเจอร์อย่างดี ราคาค่าเช่าจะเริ่มที่ 10,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน (330,000 บาท) กรณีบ้านเช่าที่ราคาถูก จะเป็นบ้านเก่าของคนเมียนมาที่ให้เช่า ราคาค่าเช่าประมาณ 400-600 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน (13,200-19,800 บาท)

ตัวอย่างเช่น Golden Valley เป็นสถานที่พักที่ชาวต่างชาตินิยมเช่าพัก ราคาค่าเช่าเริ่มต้นที่ 2,500 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน (82,500 บาท)

4.10.2 สถานพยาบาล

สถานพยาบาลที่ควรใช้บริการ คือ โรงพยาบาลเอกชนที่มีมาตรฐานในการให้บริการและการรักษาพยาบาล บางแห่งมีแพทย์ พยาบาลที่พูดภาษาต่างประเทศได้นอกจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ปัจจุบันในย่างกุ้งมีโรงพยาบาลเอกชน 31 แห่ง ซึ่งมีความเชี่ยวชาญแตกต่างกันไป

ตัวอย่าง รายชื่อโรงพยาบาลและทำเลที่ตั้ง ดังนี้

ชื่อสถานพยาบาลเอกชน	ที่ตั้ง
Academy Private Hospital	335 Lower Kyee Myin Daing road
Australian Embassy Health Clinic	62 U Wisara road
Asia Royal hospital	14, Baho Street
Home Medicare Service Clinic	30 ShweTaung Tan road
International SOS	37 Kaba Aye Pagoda Road Dusit Inya Lake Resort
Pacific Medical Center	81 Kaba Aye Pagoda road
Pun Hlaing International Hospital	Pun Hlaing Golf Estate avenue
Sakura Medical Center	23 Shwin Saw Pu road
Sia Royal Hospital	14 BahoStreet
Victoria Hospital	No. 68, Taw Win Street

ที่มา: ศูนย์ AEC Strategy Center , มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, พ.ย. 2557.

การฉีดวัคซีน

การฉีดวัคซีนในขณะที่อยู่เมียนมาหรือก่อนเดินทางเป็นเรื่องที่แนะนำ วัคซีนที่ควรมีการฉีดป้องกันก่อนเดินทาง เช่น วัคซีนโรคหัด โรคโศกโรค โรคไทฟอยด์ โรคไข้สมองอักเสบ โรคพิษสุนัขบ้า ในกรณีที่ต้องเดินทางไปต่างประเทศควรรักษาหากันยุง หรือมียาป้องกันมาเลยด้วย

การตรวจสอบสุขภาพฟันและทำฟัน

ควรมีการตรวจสอบสุขภาพฟัน ขูดหินปูน อุดฟัน รักษาโรคฟันให้เรียบร้อยก่อนเดินทาง และหากต้องทำการอุดฟันหรือทำฟันที่ยุ่งยาก ส่วนใหญ่กลุ่มพนักงานชาวต่างประเทศจะทำที่คลินิก ราคาทำฟัน เช่น อุดฟัน ประมาณ 120 เหรียญสหรัฐฯ

4.10.3 ความปลอดภัย

เมียนมา นับเป็นประเทศที่มีความปลอดภัยสูง คนเมียนมาเป็นมิตรกับชาวต่างประเทศ และด้วยสังคมที่นับถือพุทธศาสนาที่ยึดมั่นในคำสอนเกี่ยวกับการไม่ลักทรัพย์ ทำให้การก่ออาชญากรรมต่างๆ โดยเฉพาะกับชาวต่างชาติแทบไม่มีปรากฏ มีการกล่าวถึงความปลอดภัยเรื่องทรัพย์สินสำหรับคนท้องถิ่น เช่น แม่ค้า สามารถเดินออกจากร้านที่ขายของเพื่อไปทำธุระ 10-15 นาที โดยที่ไม่ต้องระวังลิ้นชักใส่เงิน หรือบางครั้งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะได้รับการเอื้อเฟื้อจากคนท้องถิ่นว่าให้วางหรือฝากกระเป๋าไว้ได้ ไม่ต้องกลัวของหาย

อย่างไรก็ตาม การเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดของเศรษฐกิจโดยเฉพาะในเมืองใหญ่อย่างกรุงย่างกุ้ง มีผู้คนอพยพมาจากที่ต่างๆ เข้ามาพักอาศัย การระมัดระวังป้องกันเรื่องทรัพย์สิน เอกสาร ของมีค่า ควรกระทำ นอกจากนี้ บางพื้นที่นอกกรุงย่างกุ้งที่อาจมีความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อย ความขัดแย้งทางศาสนา เช่น รัฐยะไข่ บริเวณชายแดนไทยที่เมืองเมียวดี (ตรงข้ามอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก) การเดินทางควรมีการตรวจสอบข่าวสารกับทางสถานทูตไทย เพื่อระมัดระวังความปลอดภัยในการเดินทาง พักแรมในพื้นที่ช่วงเวลาดังกล่าว

หมายเลขโทรศัพท์ในกรณีฉุกเฉินของเมียนมา

Fire Emergency	191
Ambulance	192
Police Emergency	199
Airport	662811

4.10.4 อาหารและน้ำดื่ม

อาหาร

อาหารที่มีวางขายตามข้างถนน มีราคาถูก รสชาติอร่อย และทำให้ได้เรียนรู้อาหารพื้นเมือง แต่มีข้อควรระวังเรื่องความสะอาด หากร่างกายมีภูมิต้านทานต่ำ อาจติดเชื้อและต้องรักษาที่โรงพยาบาล แต่หากมีความจำเป็น หรือมีความสนใจที่จะทดลองทานอาหารที่ขายตามท้องถนน มีหลักในการเลือกร้านดังนี้

- ปริมาณคนเข้าทานอาหารในร้าน หากมีลูกค้ามาก อาจแปลความได้ว่าร้านนั้นปลอดภัยมากกว่า ร้านที่ไม่มีคนเข้าทาน

- ความสดของอาหาร เช่น ผัก เนื้อ ร้านขายอาหารประเภทบาร์บีคิว อาจใช้วิธีการต้มก้นประกอบ
- ผู้ชายมีการใช้มือหยิบจับ สัมผัสอาหาร หรือมีการใช้ภาชนะตัก บางร้านมีการหยิบรับเงิน ทอนเงินไปพร้อมกันอาจทำให้อาหารปนเปื้อนเชื้อโรค
- ภาชนะ งาน ซ้อนซ้อน มีด สะอาด หรือมีกลิ่น มีคราบสกปรกปนเปื้อนหรือไม่ อาจของน้ำร้อน หรือน้ำชา ล้างก่อนการใช้งาน

น้ำดื่ม

ควรริบโภาคน้ำดื่มบรรจุขวด น้ำประปาสามารถใช้แปร่งฟัน ล้างปากได้ ตัวอย่างยี่ห้อน้ำดื่มที่ได้รับความนิยมสำหรับชาวต่างชาติ คือ Alpine และ Life

4.10.5 การดูแลสุขภาพ

การดูแลสุขภาพให้แข็งแรง มีพลานามัยที่ดีด้วยการออกกำลังกาย หรือป้องกันสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญ

ผิวไหม้

ลักษณะแสงแดดในเมียนมา เช่น ในย่างกุ้งหรือเมืองต่างๆ มีความร้อนแรง และสามารถทำลายสภาพผิวหนังให้เกิดไหม้ได้ โดยเฉพาะกับชาวอเมริกันหรือยุโรป และถือว่ามีความร้อนแรงสำหรับผิวคนไทยเช่นกัน การเดินทางกลางแจ้งในช่วงวันที่แดดร้อนจัด จะต้องมีการทาครีมป้องกันผิวไหม้ เช่น Aloe Vera หรือ Biafine ซึ่งมีขายตามร้านขายยา หรือซูเปอร์มาร์เก็ต นอกจากนี้ ควรป้องกันด้วยการถือร่ม สวมหมวก ใส่แว่นกันแดด ใส่เสื้อผ้าแขนยาวคลุมแขน และขา

สถานที่ออกกำลังกาย

สถานที่ออกกำลังกายยอดนิยมสำหรับชาวต่างชาติ มี 2 แห่ง ในย่าน Mingalardon และย่าน ThridonKha-Yay-Pin Avenue ค่าบริการ 1 ครั้ง ประมาณ 1,000 จี๊ต และมีแพ็คเกจ รายเดือน

สปา สามารถใช้บริการได้ตามโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ที่มีบริการให้บริการนวด และสปา

สำหรับชาวต่างชาติ สปาที่ได้รับความนิยมด้วยปัจจัยด้านความสะอาดและมีบริการที่ดี มีดังนี้

- Lotus
- Inya day and spa ให้บริการนวดสปาไทย ชั่วโมงละ 18,000 จี๊ต
- Thaya Day Spa a-Junction Square
- Genky massage ที่ Sakura Tower, 5th floor 10,000 kyats per hour มีผู้ให้บริการเป็นคนตาบอด

ส่วนใหญ่ควรมีการนัดเวลาล่วงหน้าเพื่อจะได้ไม่ต้องรอคิว

4.10.6 ข้อควรระวังก่อนการเดินทางไปเมียนมา

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้ง ได้จัดทำข้อมูลข้อควรระวังและการปฏิบัติตนเมื่อประสบปัญหาในระหว่างพักในเมียนมาไว้ดังนี้

ข้อควรระวังในการพำนักในเมียนมา

1. ไม่ควรพูดคุยเรื่องทางการเมืองของเมียนมากับบุคคลทั่วไปที่ไม่รู้จักมักคุ้น
2. ไม่ควรใส่กระโปรงสั้น หรือกางเกงขาสั้นในสถานที่สาธารณะ และในสถานที่สำคัญทางศาสนา
3. ไม่ควรถ่ายรูปในบริเวณสนามบิน สถานีรถไฟ และสถานที่ราชการก่อนได้รับอนุญาต เมื่อจะถ่ายรูปชาวเมียนมาก็

ควรขออนุญาตเช่นกัน

4. ควรมีความสามารวมในวัดและศาสนสถาน ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
5. ระมัดระวังการพูดเชิงลบเกี่ยวกับประเทศหรือชาวเมียนมาในที่สาธารณะ เพราะมีชาวเมียนมาจำนวนมากที่เข้าใจภาษาไทยได้ดี
6. เมียนมาได้เปลี่ยนชื่อประเทศแล้ว จึงไม่ควรใช้ชื่อเดิม (Burma) กับชาวเมียนมา
7. ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพควรจัดเตรียมยาประจำตัวมาด้วย
8. ควรระมัดระวังเลือกรับประทานอาหารและน้ำดื่มจากร้านที่สะอาดถูกสุขอนามัย โดยเฉพาะน้ำดื่ม ควรดื่มน้ำที่บรรจุในขวดปิดผนึกเรียบร้อย
9. ทางการเมียนมาอาจห้ามชาวต่างชาติเดินทางไปยังบางเมืองหรือบางพื้นที่ หากประสงค์ที่จะเดินทางไปเมืองที่ไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยวของเมียนมา ควรตรวจสอบข้อมูลก่อน

การปฏิบัติตนเมื่อประสบปัญหา

ในกรณีที่ท่านเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย หากท่านประสบเหตุในต่างประเทศ ท่านสามารถขอรับความช่วยเหลือจากสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ทันที

กรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมายของเมียนมา

ขอให้รีบติดต่อสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง (Royal Thai Embassy)

ที่อยู่ No. 94, Pyay Road, Dagon Township, Yangon,
Republic of the Union of Myanmar

โทรศัพท์ (951) 226721, 226728, 226824

โทรสาร (951) 221713

E-mail thaiembassygn@gmail.com

หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อเจ้าหน้าที่สถานกงสุล 095090926

เตรียมแจ้งข้อมูล ดังต่อไปนี้กับเจ้าหน้าที่กงสุล

1. ชื่อ นามสกุล หมายเลขหนังสือเดินทาง
2. วันที่เดินทางถึง และวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเมียนมา ชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของนายจ้าง (หากมี)

3. วัน เวลา และสถานที่ที่ถูกจับกุม โรงพักที่ท่านจะถูกนำตัวไปสอบสวน
4. ข้อหา และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนการถูกจับกุมโดยย่อ
5. ชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของญาติในประเทศไทย

สถานเอกอัครราชทูตฯ จะส่งเจ้าหน้าที่กงสุลและล่ามเดินทางไปดูแลความเป็นอยู่ และให้ความช่วยเหลือตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดในทันที

กรณีที่เป็นผู้เคราะห์ร้าย

ขอให้รีบขอรับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่กงสุล โดยเดินทางมาด้วยตนเอง (หากสามารถทำได้) โดยนำหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาแสดง อาทิ หนังสือเดินทาง ใบแจ้งความจากสถานีตำรวจพร้อมคำแปลภาษาอังกฤษ และแจ้งความประสงค์ในการขอรับความช่วยเหลือจากสถานเอกอัครราชทูต (อาทิ ขอเดินทางกลับประเทศ ขอให้ติดต่อญาติในประเทศไทย) ซึ่งเจ้าหน้าที่กงสุลจะตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับเพื่อหาทางช่วยเหลือตามระเบียบต่อไป

กรณีอยู่เกินกว่าที่การตรวจลงตรากำหนดไว้

หากพำนักอยู่ในเมียนมามากเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จะถือว่าเป็นการทำผิดกฎหมายการเข้าเมืองของเมียนมา หากอยู่เกินกำหนดไม่เกิน 2 สัปดาห์ สามารถชำระค่าปรับในอัตราวันละ 3 เหรียญสหรัฐฯ ได้ที่ทำอากาศยานกรุงย่างกุ้ง ก่อนเดินทางออกจากเมียนมา แต่หากอยู่เกินกำหนดมากกว่า 2 สัปดาห์ อาจจะต้องชำระค่าปรับที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในกรุงย่างกุ้ง หรือในบางกรณีอาจถูกจับกุมได้

กรณีการตรวจลงตราหมดอายุ หรือเป็นผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย สามารถขอรับความช่วยเหลือจากสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ทันที และควรหมั่นตรวจสอบอายุการตรวจลงตรา เพราะหากการตรวจลงตราหมดอายุอาจถูกปรับ จำคุก และ/หรือเนรเทศกลับประเทศไทยได้

บทลงโทษในความผิดบางประการของเมียนมาที่ควรรู้

คดี	ศาลพิพากษาจำคุก (ปี)
คดียาเสพติด หากมีไว้เสพ	7-15 ปี
คดียาเสพติด หากมีไว้จำหน่าย	ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต
คดีประมง	7-10 ปี (ได้กึ่งเรือจะถูกจำคุกนานกว่าลูกเรือธรรมดา) และเสียค่าปรับอีกจำนวนหนึ่ง
คดีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย	1-3 ปี
คดีอาวุธปืน	2-12 ปี

5

ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น ในการลงทุน

5.1 ข้อควรคำนึงเมื่อมีการลงทุนในเมียนมา

1. การดำเนินการลงทุนในเมียนมา: แม้ว่าประเทศเมียนมาจะอนุญาตให้มีการลงทุนในประเทศโดยนักลงทุนชาวต่างชาติได้ก็ตาม แต่นักลงทุนพึงตระหนักว่าการปกครองในประเทศเมียนมายังคงอยู่ในระบบเผด็จการ (แม้ว่าทางการจะระบุว่ามีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตยแล้วก็ตาม) ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงอำนาจบางอย่างซึ่งสามารถมีอิทธิพลเหนือกิจกรรมของการลงทุนได้ ดังนั้นจะเป็นการดียิ่งยิ่งที่นักลงทุนควรจะร่วมทุนกับนักลงทุนชาวเมียนมา และ/หรือผู้มีอำนาจทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อสร้างมั่นใจด้านเสถียรภาพของการดำเนินธุรกิจในประเทศ

2. การจ้างงานและระบบสวัสดิการของแรงงาน: ค่าจ้างแรงงานในประเทศเมียนมามีราคาถูก เมื่อเทียบกับค่าจ้างในประเทศไทย นักลงทุนชาวไทยควรคำนึงถึงการให้ค่าจ้างในระดับที่เหมาะสม รวมทั้งการจัดสวัสดิการให้กับแรงงานท้องถิ่นเหล่านั้น ทั้งนี้ควรหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบการจ่ายค่าจ้างและสวัสดิการให้กับแรงงานของโรงงานที่มีเจ้าของเป็นชาวเมียนมา

3. มาตรฐานของระบบสาธารณูปโภค: ระบบสาธารณูปโภคของประเทศเมียนมา ยังไม่ได้มาตรฐานดังเช่นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ นักลงทุนควรตระหนักถึงอุปสรรคดังกล่าว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการวางแผนในการผลิต การขนส่ง รวมทั้งการจัดจำหน่าย เป็นต้น

4. การให้ความสำคัญกับระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆ: นักลงทุนควรตระหนักถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติในขณะดำเนินการลงทุนในประเทศเมียนมา โดยต้องระมัดระวังในการละเว้นหรือขัดขืนการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์/ ระเบียบปฏิบัติของทางการ เนื่องจากหากมีการฝ่าฝืนแล้วอาจได้รับโทษที่ร้ายแรงตามกฎหมายของเมียนมา

5. การให้ความเคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณี: ขนบธรรมเนียมและประเพณีเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความเคารพไม่ควรแสดงการดูหมิ่นและเหยียดหยามการปฏิบัติตัวของชาวเมียนมา โดยเฉพาะแรงงานที่จ้างมาทำงาน นอกจากนี้ควรศึกษาและเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเมียนมาอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความกลมกลืนระหว่างชนชาติในขณะที่เข้ามาทำการลงทุน

5.2 ระบบการชำระเงิน

ระบบการชำระเงินของประเทศเมียนมามีความแตกต่างจากประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยบ้างเล็กน้อย ทั้งนี้ระบบการชำระเงินสามารถอธิบายในรายละเอียดได้ 2 แบบ คือ

1. รูปแบบการเปิด Letter of Credit (L/C): รูปแบบนี้เป็นระบบการชำระเงินที่เป็นที่นิยมในระหว่างผู้ประกอบการต่างชาติกับนักธุรกิจชาวเมียนมา กล่าวคือการเปิด Letter of Credit จากธนาคารในประเทศเมียนมาและจากธนาคารในประเทศผู้ทำธุรกิจ อย่างไรก็ตาม การเปิด L/C ดังกล่าว ทางรัฐบาลประเทศเมียนมามีการจำกัดให้มีการเปิดได้เฉพาะธนาคารที่รัฐบาล

เมียนมาเป็นผู้กำหนดเท่านั้นกล่าวคือ ธนาคาร Myanmar-Investment and Commercial-Bank และธนาคาร Myanmar Foreign Trade Bank โดยธนาคารเหล่านี้มีรัฐบาลเป็นเจ้าของนั่นเอง ซึ่งในปัจจุบันทางการเมียนมาไม่อนุญาตให้มีเปิดสาขาของธนาคารต่างชาติเพื่อดำเนินธุรกรรมการเงินภายในประเทศ อนุญาตให้ดำเนินงานด้านการประสานงานได้เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบการเคลื่อนย้ายเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ โดยมาตรการนี้เกี่ยวเนื่องมาจากกฎระเบียบของนโยบายนำเข้าเมื่อมีการส่งออก

2. ระบบการชำระเงินแบบใช้สินเชื่อ: กล่าวคือนักธุรกิจที่ทำธุรกิจกับชาวเมียนมาจะยอมให้เครดิตกับนักธุรกิจชาวเมียนมาก่อนเป็นระยะเวลาสั้น เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักธุรกิจชาวเมียนมายังขาดสภาพคล่องเกี่ยวกับเงินหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นจึงมักผ่อนผันการชำระเงินให้กับนักธุรกิจชาวเมียนมา เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำการค้ากันต่อไป

5.3 ข้อแนะนำอื่นๆ ก้าวไป

ข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการลงทุนในตลาดเมียนมา

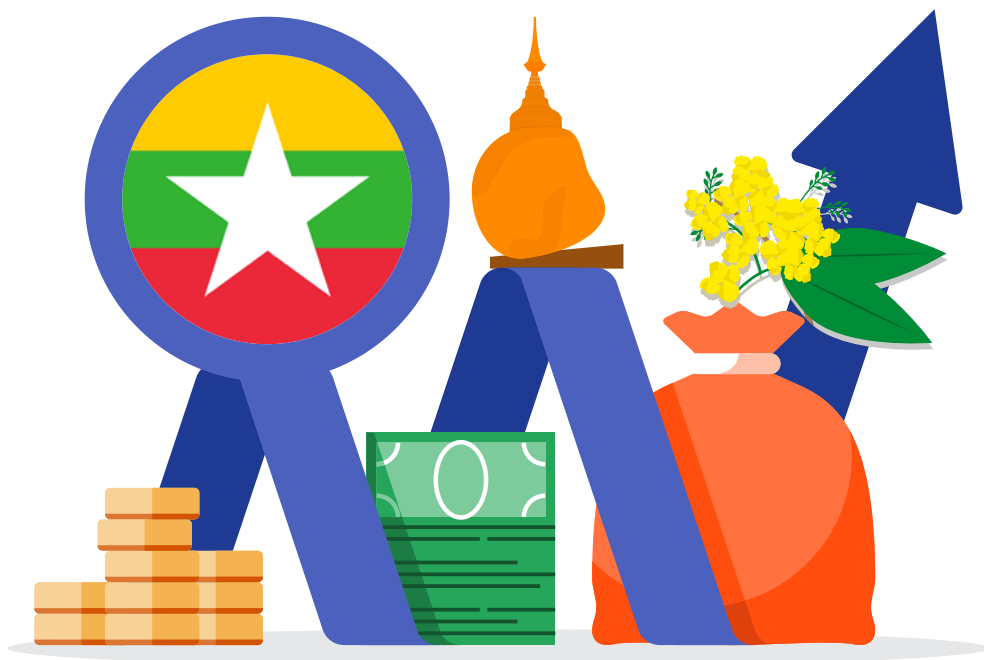
1. สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการทำการค้าและการลงทุนในตลาดเมียนมา ข้อมูลที่ถูกต้องหาได้ยาก และเป็นข้อมูลที่อยู่กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ และไม่ได้จัดทำให้รูปแบบเอกสารเพื่อการเผยแพร่ หากผู้ใดมีความสามารถที่จะนำข้อมูลดังกล่าวออกมา แต่ก็ไม่สามารถเผยแพร่เป็นเอกสารได้ จะสามารถทำได้เพียงการบอกเล่า ยกตัวอย่างที่ทำให้เห็นความชัดเจนของระบบการจัดเก็บข้อมูลของเมียนมา เช่น ตัวเลขสถิติการค้าระหว่างไทยกับเมียนมา ในแต่ละปี หากดูตัวเลขดังกล่าวจากฝั่งไทยที่ส่งมายังตลาดเมียนมา ในปี 2553 จะมีมูลค่าประมาณ 2,730 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่เมื่อดูรายงานมูลค่าการนำเข้าของทางการเมียนมา จะพบว่ามีมูลค่าเพียง 384 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เท่านั้น สาเหตุที่มีจำนวนมีมูลค่าแตกต่างกัน เนื่องจากจำนวนมูลค่าการส่งออกจากไทยไปสู่อเมียนมา จะรวมมูลค่าสินค้าทุกหมวดหมู่ แต่สำหรับมูลค่าการนำเข้าของทางการเมียนมาไม่สามารถจัดเก็บมูลค่าสินค้าต้องห้าม 15 รายการได้ (ซึ่งปัจจุบัน สิงหาคม 2554 ทางการเมียนมาได้ประกาศยกเลิกการห้ามนำเข้าสินค้าทั้ง 15 รายการแล้ว) เพราะว่าเป็นสินค้าห้ามนำเข้า จึงทำให้มูลค่าที่ปรากฏของทั้งสองฝ่ายมีความแตกต่างกัน

2. ข้อมูลที่ผู้ประกอบการสามารถติดต่อได้จากหอการค้าเมียนมา ณ กรุงย่างกุ้ง (The Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry = UMFCCI) อย่างไรก็ตาม เท่าที่ผ่านมาข้อมูลที่ได้รับจากหอการค้าเมียนมา จะไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจได้ เนื่องจากระบบของเมียนมาได้วางไว้ หากนักธุรกิจจากต่างชาติจะสามารถทำธุรกิจหรือการลงทุนในเมียนมา ในทางปฏิบัติแล้วจะต้องร่วมมือกับคนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

3. ระบบการลงทุนของเมียนมา ชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ แล้วกฎระเบียบที่ได้วางไว้จะทำให้เกิดข้อเสียเปรียบในการแข่งขันของนักลงทุนที่ถือหุ้นทั้งร้อยละ 100 เนื่องจากความแตกต่างของการกำหนดค่าอัตราแลกเปลี่ยน และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันระหว่างคนท้องถิ่นกับคนต่างชาติ

6

คำถามที่ถามบ่อย เกี่ยวกับการค้าการลงทุน

1. พฤติกรรมการบริโภคของชาวเมียนมามีลักษณะเช่นใด?

ตอบ ชาวเมียนมานำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค ร้อยละ 70-80 ของแต่ละปี เมื่อเทียบกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ สินค้าหมวดเกษตรจะผลิตจาก ซีพี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 รวมถึงการทำฟาร์มไข่ไก่ อย่างไรก็ตาม เมียนมาจะวางนโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศโดยจะส่งเสริมภาคการผลิตภายใน ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อลดการนำเข้า แต่เมียนมาเองก็มีปัญหา คือ ศักยภาพการเรียนรู้ของชนน้อยกว่าประเทศไทย เนื่องจากโดนคว่ำบาตร ความช่วยเหลือที่ได้รับจากต่างชาติก็น้อย และอีกประเด็นคือ คนเมียนมายังนิยมสินค้านำเข้าอยู่โดยเฉพาะการนำเข้าจากประเทศไทย นอกจากนี้ คนเมียนมามีความต้องการคุณภาพของสินค้าที่แตกต่างกัน

สำหรับกำลังซื้อในเมียนมาจะเห็นว่า เมียนมามีประชากร 51.4 ล้านคน ถือได้ว่าเป็นตลาดใหญ่ ถ้านักธุรกิจเข้ามาทำธุรกิจอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมาก็สามารถอยู่ได้ เพราะประเทศไทยได้เปรียบกว่าประเทศอื่นในด้านที่มีพรมแดนติดกัน ระดับกำลังซื้อของคนในสังคมมีช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยมาก พฤติกรรมของคนเมียนมาจะชอบทานอาหารนอกบ้าน ประเทศไทยเองก็ทำธุรกิจร้านอาหาร รวมทั้งโรงแรมในเมียนมามีมากพอสมควร เช่น โรงแรม Chatrium มีธนาคารกรุงเทพเป็นผู้ร่วมถือหุ้น เป็นต้น ความต้องการสินค้าจากไทยจะแตกต่างกัน เช่น ถ้าเป็นเมืองย่างกุ้งจะต้องการสินค้าสำเร็จรูป ถ้าเป็นเมืองมณฑลจะต้องการสินค้าพวกวัตถุดิบ นอกจากนี้ เมื่อมองด้านกำลังซื้อจะพบว่าในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ผู้คนจะนิยมเข้ามาเดินเที่ยวในห้างสรรพสินค้ากันเป็นจำนวนมาก

หากมองด้านรายได้เข้าประเทศ พบว่าในจำนวนประเทศ 4 ประเทศ คือ ลาว เวียดนาม กัมพูชาและเมียนมา จะพบว่ามีเพียงประเทศเมียนมาที่สามารถมีรายได้ของตัวเองจากสินค้าประเภทวัตถุดิบ ก๊าซธรรมชาติ วัตถุดิบที่เป็นอัญมณี พลอย ป่าไม้ สัตว์น้ำ ดังนั้นในภาวะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจประเทศเมียนมาจึงได้รับผลกระทบน้อยที่สุดเนื่องจากสินค้าที่ส่งออกเป็นสินค้าที่อยู่ในกลุ่มวัตถุดิบที่จำเป็น

นอกจากนี้แล้ว การจับจ่ายใช้สอยในเมียนมา แบ่งเป็น 2 ตลาด คือ 1) พวกที่มีฐานะดีก็จะนิยมซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคที่ตลาดสด (wet market) 2) คนที่มีฐานะดีก็จะไปที่ห้างสรรพสินค้าที่ราคาแพงกว่าที่ตลาดสด

2. ต้องการทำการค้ากับเมียนมาต้องดำเนินการอย่างไร?

ตอบ ผู้ที่สนใจจะทำธุรกิจในเมียนมาก่อนอื่นจะต้องทำเรื่องเพื่อขออนุญาตทำธุรกิจกับ Myanmar Investment Commission (MIC) โดยเขียนข้อเสนอโครงการลงทุนไปที่ MIC ให้พิจารณา ทั้งนี้เมียนมามีระเบียบบังคับให้ทำการค้าแบบ Trade Balance คือ จะไม่มีการนำเข้า ถ้าไม่มีการส่งออก โดยภาษีที่นำเข้าและส่งออกจะเรียกเก็บร้อยละ 10 สำหรับการค้าขายแดนสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าแบบคละกัน มีหลากหลาย ส่วนสินค้าที่ส่งเข้ามาทางเรือ (ท่าเรือ) ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าชนิดเดียวกันที่ส่งมาครั้งละจำนวนมากๆ

ระบบการค้าของประเทศเมียนมา จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ

- ด้านการลงทุน (Investment) ตัวอย่างของธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในเมียนมา เช่น ธนาคารกรุงเทพ ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกรรมทางการเงินในเมียนมาได้เป็นธนาคารแรกและธนาคารเดียวของคนไทย ธุรกิจโรงแรม เช่น Chatriam และธุรกิจร้านอาหารไทยซึ่งเป็นที่แพร่หลายมากในเมียนมา

- ด้านการทำ Trading Firm ใช้ระบบ Balance Sheet ถ้านำเข้าเท่าไร ก็ต้องส่งออกเท่านั้น ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าก่อน จึงจะส่งออกได้ (ไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติทำธุรกิจ Trading Firm ยกเว้นร่วมลงทุนกับคนไทย) อย่างไรก็ตาม นักธุรกิจส่วนใหญ่จะหาทางออกในลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งวิธีหนึ่งก็คือ ใช้การจับคู่กับบริษัทของเมียนมาที่มีใบอนุญาตเพื่อการนำเข้าสินค้า

เส้นทางการขนส่งสินค้าระหว่างไทยกับเมียนมา มี 2 เส้นทางคือ

1. ทางเรือ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ของการค้าทั้งประเทศ
2. ทางบก จะเป็นการขนส่งสินค้าผ่านด่านที่อยู่ตามชายแดนต่างๆ ประมาณร้อยละ 50 เช่น ชายแดนที่ติดกับประเทศไทย ได้แก่ ด่านแม่สอด ด่านแม่สาย ด่านระนองและด่านสิงขร เป็นต้น

3. แนวโน้มการค้าการลงทุนของไทยในประเทศเมียนมาเป็นอย่างไร?

ตอบ ถ้าเป็นการเปรียบเทียบกับตลาดอื่นๆ ทั่วโลก จะพบว่าโอกาสทางการค้าที่เมียนมาจะมีสูง เห็นได้จากสินค้าส่งออกของไทยที่ส่งออกมายังประเทศเมียนมามีการขยายต่อเนื่องในแต่ละปี โดยเฉพาะสินค้าประเภทอุปโภคบริโภคทุกประเภทจากไทย นอกจากนี้แล้ว ประเทศเมียนมามีประเทศไทยและสิงคโปร์เป็น Hub ซึ่งสิงคโปร์เป็นเพียงแค่ Trader เท่านั้น ถ้ารัฐบาลและเอกชนของเราตั้งใจทำการค้า จะทำให้มีรายได้มหาศาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้ เมียนมาได้ย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่เนปีดอร์ ซึ่งมองว่าเป็นการกระจายความเจริญภายในประเทศ จึงเป็นโอกาสที่นักธุรกิจไทยจะเข้ามาลงทุน

ขอแนะนำว่าการทำการค้ากับประเทศเมียนมาจะต้องคำนึงถึงการคบกันแบบตรงไปตรงมาเป็นพิเศษ ในขณะนี้ตามหลักการแล้ว นักธุรกิจไทยยังไม่สะดวกที่จะทำการลงทุนกับประเทศเมียนมาได้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน จะต้องอาศัยการร่วมทุนจากภาคเอกชนหรือภาครัฐบาลของประเทศเมียนมา ดังนั้นจึงต้องพยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมลงทุน หากมีความขัดแย้งกันถึงต้องขึ้นศาล เราจะมีโอกาสแพ้สูงมาก ศาลของเมียนมามีศาลอาญาและศาลแพ่งเป็นศาลเดียวกัน

ในเงินลงทุนจำนวนเท่ากัน การลงทุนในเมียนมาให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าประเทศอื่นๆ เพราะมีศักยภาพ ทรัพยากร แรงงาน และกำลังซื้อ มีความมั่นคงในการทำธุรกิจ กฎระเบียบเขาก็ไม่เลือกปฏิบัติ เห็นตัวอย่างได้จากบริษัท ซีพี และบริษัทอื่นๆ อีกหลายแห่ง สามารถเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า หากตลาดไม่ดีจริงคงหนีไปจากตลาดนั้นนานแล้ว นอกจากนี้ในอนาคตอันใกล้ เมียนมาคงมีโอกาสได้รับการยกเลิกการ Sanction จากองค์การสหประชาชาติ ถึงตอนนั้นถนนการค้าจากทุกสายจะตรงมาที่ประเทศเมียนมาเป็นจำนวนมาก

4. การเข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมามีลักษณะที่ควรรู้และน่าสนใจอย่างไร?

ตอบ การลงทุนในประเทศเมียนมาส่วนใหญ่ต้องหากู้ค่าที่เป็นนักธุรกิจท้องถิ่น จะเป็นแนวทางที่ดีที่สุดขณะนี้ เนื่องจากกระเป๋ายกการค้า รัฐบาลเมียนมาต้องการให้นักธุรกิจท้องถิ่นสามารถทำธุรกิจแข่งขันกับคนต่างชาติได้ หากเป็นชาวต่างชาติที่ต้องการมาลงทุนทำธุรกิจเองโดยตรง เริ่มแรกจะต้องจดทะเบียนเงินทุนไม่น้อยกว่า 300,000 หรือ 500,000 เหรียญสหรัฐฯ (ขึ้นอยู่กับประเภทธุรกิจ) นอกจากนั้นร้อยละ 25-30 ต้อง Transfer เงินมาเข้าระบบ โดยใช้มาตรฐานของข้าราชการ เช่น 1) เมื่อก่อน 1 เหรียญสหรัฐฯ ได้ 5.6 จ๊าด แต่ถ้าในตลาดมืดได้ 1,000 จ๊าด 2) การจดทะเบียนเป็นบริษัทต่างชาติ เวลาติดต่อกับทางการจะต้องชำระเป็นเงินสดเหรียญสหรัฐฯ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ภาษี เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวทำให้เกิดข้อเสียเปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ

ลักษณะของนักธุรกิจเมียนมาเป็นนักธุรกิจที่ซื่อสัตย์ เพราะหากมีการโกงเกิดขึ้นจะถูกลงโทษอย่างหนัก สำหรับนักลงทุนไทยในเมียนมาเคยมีมูลค่าการค้าอันดับ 1 แต่ปัจจุบันกลายเป็นประเทศสิงคโปร์ ถึงแม้ไทยจะได้เปรียบการค้ากับประเทศเมียนมาในด้านของการเป็นประเทศชายแดน แต่ในอนาคตหลังจากที่เมียนมาเปิดประเทศ ข้อได้เปรียบดังกล่าวก็จะหมดไป ดังนั้นนักธุรกิจไทยมีความจำเป็นที่ต้องเข้ามาดูช่องทางการค้าก่อนที่จะสายไป

ที่ผ่านมาการเข้ามาดูช่องทางหรือการลงทุนการค้าของนักธุรกิจไทยมีข้อเสียคือ ไม่เข้ามาติดต่อหน่วยงานราชการก่อน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็แก้ไขอะไรไม่ได้แล้ว บางครั้งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวแล้วก็เข้ามาดูช่องทางการค้าด้วย แต่ส่วนใหญ่ที่เชื่อข้อมูลจากไกด์ อาจได้ข้อมูลที่ไม่ค่อยจะตรงนัก จุดอ่อนอีกอย่างของนักลงทุนไทยคือ ไม่ใช่เจ้าของสินค้าเอง แต่เป็นนายหน้ามาสร้าง Connection แล้วไปหาผลประโยชน์อีกทีซึ่งปัจจุบันทำได้ลำบากแล้ว

ธุรกิจที่แนะนำให้มาลงทุน เช่น การก่อสร้าง โรงไฟฟ้าขนาดเล็ก ธุรกิจการเกษตร เพราะรัฐบาลเมียนมาให้การสนับสนุนค่อนข้างมาก ธุรกิจบริการร้านอาหาร ธุรกิจที่เกี่ยวกับความงาม และอุตสาหกรรมการสร้างภาพยนตร์

5. การทำการค้ากับเมียนมา มีปัญหาที่อาจเกิดบ่อยๆ อะไรบ้าง?

ตอบ ปัญหาในการทำการค้ากับประเทศเมียนมาที่อาจเกิดขึ้น เช่น

- ค่าขนส่งจากชายแดนไทยสูง เพราะมีการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง ทำให้มีเงื่อนไขต้องไปเรียกเก็บกับผู้ประกอบการ แต่สินค้าจากจีนขนส่งเข้ามาในประเทศเมียนมาได้สะดวกกว่า ทำให้สินค้าไทยมีต้นทุนเพิ่มขึ้น

- เส้นทางขนส่งสินค้าไทยที่เป็นเส้นทางหลัก คือ ด่านแม่สอด ที่จะส่งสินค้าตรงมายังกรุงย่างกุ้ง มีเส้นทางที่ไม่สะดวกจะต้องใช้เวลาขนส่งสินค้าประมาณ 1 อาทิตย์ แต่หากคิดเป็นระยะทาง ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 วัน เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคระหว่างเส้นทางทำให้เกิดความล่าช้าในการขนส่ง

- ตลาดมีศักยภาพแต่ระบบยังไม่เอื้ออำนวยเพื่อการค้าเท่าที่ควร

6. การหา Partner หรือคู่ค้าซึ่งเป็นชาวเมียนมาเพื่อเป็นตัวแทนในการขายสินค้า ควรดำเนินการเช่นไร?

ตอบ การหาคู่ค้าในประเทศเมียนมาเพื่อเป็นผู้กระจายสินค้า หรือเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า ผู้ประกอบการไทยควรหลีกเลี่ยงการเสนอขายสินค้าโดยตรงผ่านทางอีเมล โดยการหาข้อมูลจากรายชื่อผู้นำเข้าชาวเมียนมา ทั้งนี้เนื่องจากว่านักธุรกิจชาวเมียนมายังมีความไม่ไว้วางใจในการที่จะทำธุรกิจโดยตรงจากนักธุรกิจไทย โดยเฉพาะการระแวงถึงการเอาเปรียบจากนักธุรกิจไทย นักธุรกิจไทยควรติดต่อตัวแทนเหล่านั้นผ่านสำนักงานส่งเสริมการค้าของไทยในประเทศเมียนมา เพื่อเชิญนักธุรกิจที่สนใจเข้ามาร่วมเจรจาโดยตรงกับนักธุรกิจไทย ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการปฏิบัติโดยผ่านหน่วยงานทางราชการของไทย ซึ่งจะเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับนักธุรกิจชาวเมียนมามากยิ่งขึ้น

7. ระบบการปกครองของเมียนมาเป็นอย่างไรบ้าง?

ตอบ ระบบการปกครองของเมียนมาที่ผ่านมามีผู้นำประเทศได้แต่งตั้งระดับผู้บริหารต่างๆ เพื่อบริหารประเทศ ทั้งนี้ก็จะแต่งตั้งจากผู้ที่มาจากทหารในกองทัพเป็นส่วนใหญ่ และหลังจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 ระดับผู้บริหารของประเทศ แต่งตั้งมาจากผู้ที่ได้ผ่านการเลือกตั้ง ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีจะมีพลเรือนและทหารผสมกัน อย่างไรก็ตาม ทางสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศให้ข้อคิดเห็นว่า คำถามดังกล่าวเป็นลักษณะนำไปสู่ความเข้าใจผิดในการทำธุรกิจในเมียนมา เนื่องจาก

เท่าที่ทราบ นักธุรกิจไทยเข้าใจว่าหากต้องการทำธุรกิจในเมียนมาจะต้องเข้าหาทางทหารจะทำให้เกิดผลดี และยังเข้าใจว่าระบบการปกครองที่ผ่านมาจากเมียนมาปิดกั้นการประกอบธุรกิจ

ทั้งนี้การเข้าใจดังกล่าว ขอชี้แจงให้ทำความเข้าใจที่ถูกต้องว่า ความประสงค์ที่ต้องการทำการค้าหรือธุรกิจในตลาดเมียนมา ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปทำความรู้จักกับทหารหรือว่าระดับผู้บริหาร เนื่องจากระบบการทำการค้าหรือธุรกิจของเมียนมาได้เปิดเสรีมาโดยตลอด แต่การได้รับทราบข้อมูลที่ผิดๆ ทำให้เกิดความเข้าใจผิด รวมทั้งนักธุรกิจรายเก่าๆ จากต่างชาติ ก็ไม่ประสงค์ที่จะให้รายใหม่เข้ามาแข่งขัน

8. ระบบความปลอดภัยในเมียนมาเป็นอย่างไรบ้าง?

ตอบ จากรายงานของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รายงานว่าประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาโดยเฉพาะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น กรุงย่างกุ้ง เมืองมัณฑะเลย์ เมืองพุกาม ที่รองรับนักท่องเที่ยว มีความปลอดภัยสูงที่สุดอยู่ในอันดับต้นๆ ของโลก

9. สินค้าอะไรที่มีศักยภาพในตลาดเมียนมา?

ตอบ เนื่องจากประเทศเมียนมาหากจะนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย จะมีความล้าหลังตามประเทศไทยอยู่ประมาณ 30-50 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรที่จะนำมาเปรียบเทียบ แต่ถ้าหากเทียบกับความศรัทธาเกี่ยวกับการนับถือศาสนา ประชากรเมียนมาพัฒนามากกว่าไทยด้วยสภาพที่เกือบทุกอย่างของตลาดเมียนมาจะมีความเหมือนกับประเทศไทย รวมไปถึงพฤติกรรมกรบริโภค การดำรงชีวิตประจำวัน ที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยอย่างชัดเจน ดังนั้นความคล้ายคลึงดังกล่าวจะส่งผลต่อความต้องการบริโภคสินค้าที่คนไทยกับคนเมียนมามีความต้องการที่เหมือนกัน ดังนั้นสินค้าในทุกหมวดสาขา ที่ผลิตออกมาขายในตลาดไทย และสามารถส่งไปขายได้ในตลาดเมียนมา และคนเมียนมาก็นิยมสินค้าไทยเป็นพื้นฐานด้วย

10. จะทำการค้ากับตลาดเมียนมาต้องทำอย่างไร?

ตอบ ตลาดเมียนมาถึงแม้ว่าจะมีศักยภาพ แต่คนต่างชาติส่วนใหญ่จะเข้าใจเกี่ยวกับเมียนมาในข้อมูลที่ผิดๆ อันมาจากสื่อต่างๆ ทำให้นักธุรกิจไทยเสียโอกาสที่จะขายสินค้าในตลาดเมียนมา และที่ค้ากับตลาดเมียนมา ส่วนใหญ่จะค้าผ่านนายหน้า ดังนั้นจะพบว่า สินค้าที่เข้ามาสู่ตลาดเมียนมากกว่าร้อยละ 90 เจ้าของสินค้าไม่เคยเดินทางมาเมียนมา ไม่รู้จักว่าสินค้าของคนที่อยู่ในเมียนมาควรจะทำกรส่งเสริมการค้าหรือไม่อย่างไร ด้วยระบบการค้าของเมียนมายังเป็นระบบการไว้วางใจ เนื่องจากระเบียบยังไม่เปิดสำหรับการค้าระหว่างประเทศ เพราะผู้บริหารยังใช้นโยบายต้องให้คนท้องถิ่นเป็นเจ้าของธุรกิจก่อน ดังนั้นจะพบว่าถึงแม้จะมีกฎระเบียบการค้า การลงทุน สำหรับคนต่างชาติ แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ แล้ว นักธุรกิจต่างชาติจะสามารถทำธุรกิจในตลาดเมียนมาได้จะต้องมีคนท้องถิ่นเป็นหุ้นส่วน

อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่สนใจจะทำธุรกิจในตลาดเมียนมา ควรร่วมคณะเดินทางมากับส่วนราชการต่างๆ ที่มาในรูปแบบเจรจาการค้า หรือมาติดต่อกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงย่างกุ้ง เป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุด เนื่องจากระบบการตลาดของเมียนมามีความแตกต่างกับระบบตลาดที่อื่นๆ ที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานราชการเป็นสำคัญ ข้อควรระวังควรติดต่อกับหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการค้าเป็นสำคัญ เนื่องจากมุมมองเฉพาะเรื่องเป็นสิ่งที่สำคัญ

11. ระบบการขนส่งสินค้าจากไทยไปเมียนมาอย่างไร?

ตอบ เนื่องจากประเทศไทยกับเมียนมามีชายแดนติดกัน 2,090 กิโลเมตร ระบบการค้า ระบบการขนส่ง และระบบการสื่อสารของเมียนมายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอกับความต้องการของนักธุรกิจไทย การค้ากับตลาดเมียนมา ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต้องเข้าใจระบบและปรับตัวเข้าหา ไม่ใช่ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ข้อเสนอแนะสำหรับการค้ากับเมียนมาควรเป็นการค้าแบบชายแดน สิ่งที่สำคัญคือ หาผู้ซื้อสินค้า เมื่อตกลงการซื้อขายแล้ว ก็จะส่งสินค้าไปยังที่แม่สอด หลังจากนั้นก็จะทำหน้าที่ของทางผู้ซื้อฝ่ายเมียนมาที่จะเข้ามาขนส่งสินค้าจากฝ่ายไทยไปยังเมียนมา

ข้อคิดและข้อเสนอแนะจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงย่างกุ้ง

1. จากการพูดคุยกับผู้ประกอบการไทย พบว่าเกินกว่าร้อยละ 95 ผู้ประกอบการไทยรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดเมียนมาที่ไม่ถูกต้อง มีความเข้าใจผิดในเรื่องต่างๆ เช่น การบริหารการปกครอง ความเป็นอยู่ของประชาชน นิสัย พฤติกรรมของประชาชนทั่วไป

2. การติดต่อการค้ากับเมียนมาควรคำนึงถึงว่าโดยหลักการทั่วไปของเมียนมา จะให้ความสำคัญคุ้มครองคนท้องถิ่นเป็นสำคัญ มีการกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆ แต่ถึงเวลาปฏิบัติไม่สะดวกในการปฏิบัติ ตลาดเมียนมามีศักยภาพกำลังการซื้อ เป็นตลาดขนาดใหญ่ แต่ด้วยเป็นประเทศที่มีลักษณะพิเศษกว่าประเทศอื่นๆ ทำให้ตลาดเมียนมาเป็นตลาดที่เข้ายากสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจ แต่เข้ามาอยู่แล้วอยู่ง่ายเมื่อเทียบกับตลาดอื่นๆ ซึ่งเป็นตลาดที่เข้าง่ายและอยู่ยาก จะพบว่าปัจจุบันบริษัทของไทยที่ประสบผลสำเร็จค่อนข้างมากในตลาดเมียนมา คือ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย เป็นต้น

3. การติดต่อการค้ากับเมียนมา ไม่ควรเริ่มต้นจากการได้รับข้อมูลจากพวกผู้แทนการค้า หรือตัวแทนการค้า หรือนายหน้า เนื่องจากจะทำให้ได้ข้อมูลที่ผิดพลาด ซึ่งอาจทำให้เสียทั้งเงินและเสียเวลา

4. ขอแนะนำว่าการจะทำการค้าควรติดต่อกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงย่างกุ้ง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้คำแนะนำด้านการค้าโดยตรง

5. การเริ่มต้นติดต่อทำการค้าโดยผ่านหัวหน้าทัวร์หรือโกด์ ควรระมัดระวังเนื่องจากที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จ

6. ลักษณะนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการไทยที่เข้ามาค้าขายในตลาดเมียนมายังเป็นลักษณะตัวใครตัวมัน ขาดการรวมกลุ่มระหว่างกัน ซึ่งหากไม่มีมีการปรับเปลี่ยนจะทำให้ลดประสิทธิภาพในการแข่งขันระหว่างนักธุรกิจต่างชาติด้วยกัน

7

หน่วยงานและ สถานที่ติดต่อ

Office of Commercial Affairs Royal Thai Embassy

24-26 Kaba Aye Pagoda Road, (Golden Hill Tower)

Bahan Township, Yangon, Union of Myanmar

Tel. (951) 558628, 558556 Ext. 7041

Fax: (951) 558644, 558557

E-mail: thaitrade.ygn@mptmail.net.mm, depthailand@gmail.com

Royal Thai Embassy

No.94, Pyay Road, Dagon Township, Yangon, Union of Myanmar

Tel. (951) 226721, 226728, 222784

Fax: (951) 221713

E-mail: thaiygn@mfa.go.th

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งสหภาพเมียนมา

(Myanmar Investment Commission: MIC)

คณะกรรมการการลงทุนต่างประเทศ

(The Union of Myanmar Foreign Investment Commission: UMFIC)

No.653/691 Merchant Street, Yangon, Myanmar

Tel. (951) 272009, 272855, 272599

Fax: (951) 282101, 282102

E-mail: MICU@mptmail.net.mm

website: www.myanmar.com/govt/trade/inv.htm

Office Tower of the Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry (UMFCCI)

No.29, Min Ye Kyawswa Road, Lanmadaw Township, Yangon, Union of Myanmar

Tel. (951) 214344-9

Fax: (951) 214484

website: www.umfcci.com.mm

Ministry of Commerce

Building 3, Nay Pyi Taw, Union of Myanmar

Tel. 067-408002, 067-408002

Fax: 067-408004

Website: www.commerce.gov.mm

Ministry of National Planning and Economic Development

Building No (1), Nay Pyi Taw, Myanmar

Fax: (95)-67-407004

Planning Department

Building No.1, Nay Pyi Taw

Tel. (95)-67-407085

Fax: (95)-67-407084

Email: pd@mptmail.net.mm

รายชื่อร้านอาหารไทยในเมียนมา

Sabai Sabai (เป็นอาหารไทยแท้ ร้านสไตล์บ้านไทย)

232 Dhammazedì Road

Tel. (951)-1-544724

Sala Thai

56 Sayasan Road, Bahan

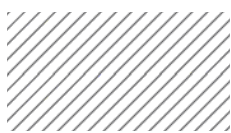
Tel. (951)-1-548661

Silom Village

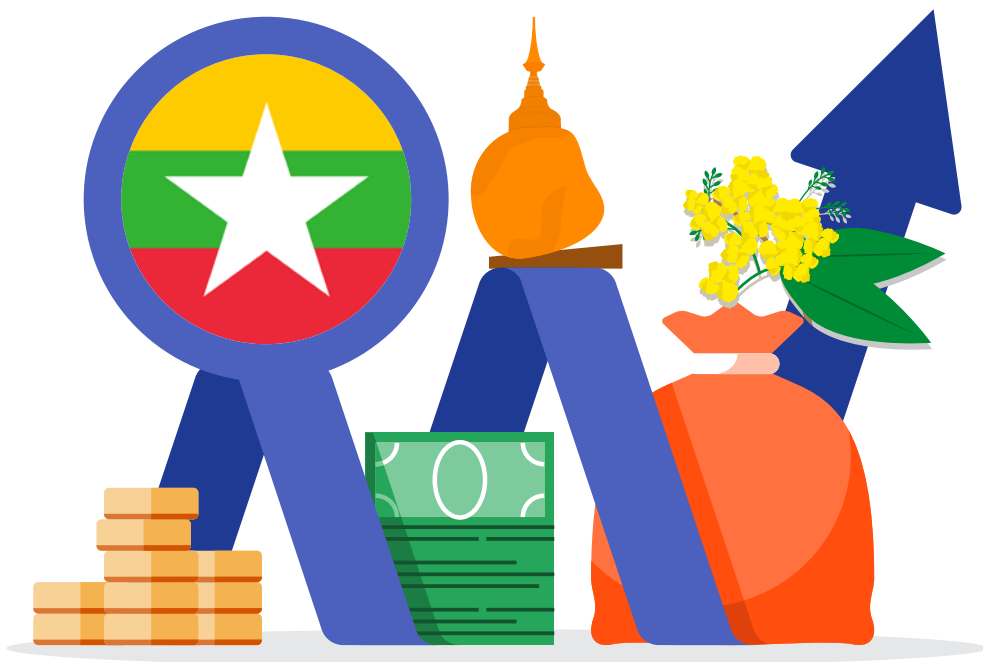
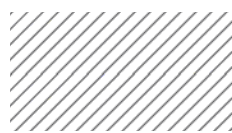
69 Pyay Road

Tel. (951) 525403

8

บรรณานุกรม

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงย่างกุ้ง

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรมการค้าต่างประเทศ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์ AEC Strategy Center, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, พ.ย. 2557.

Jetro, 2013.

Tractus Research, 2556.

IMF/EIU forecast

Myanmar Investment Commission: MIC

Ministry of Electric Power, 2557.

Doing Business 2015 going beyond efficiency - Myanmar (English)., The World Bank.

Industrial Zone จาก <http://myanmargeneva.org/e-com/MOI-2/MOI-2/myanmar.com/Ministry/moi2/zone.htm> ณ 26 พฤศจิกายน 2557.

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

Department of International Trade Promotion
Ministry of Commerce, THAILAND
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ +66 (0) 25078218-20

โทรสาร +66 (0) 25474212-14

<http://www.ditp.go.th/aec>

www.facebook.com/ditpaecclub

Website

Fanpage